

AVOCATUL POPORULUI

RAPORT

de activitate pentru anul 2020

București
2021

Raportul a fost transmis
președintelui Camerei Deputaților și
președintelui Senatului
pentru a fi discutat în ședința Parlamentului,
conform art. 60 din Constituția României

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Telefon +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Doamnei Anca Dana Dragu,
Președintele Senatului
Parlamentul României

Stimată Doamnă Președinte al Senatului,

În conformitate cu prevederile art. 60 din Constituție și ale art. 5 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă înaintăm alăturat, **Raportul de activitate pentru anul 2020**, cu rugămintea de a fi prezentat celor două Camere ale Parlamentului.

Vă rog să primiți, Stimată Doamnă Președinte, asigurarea înaltei mele considerații.

Avocatul Poporului,

Renate Weber

București, 28 ianuarie 2021

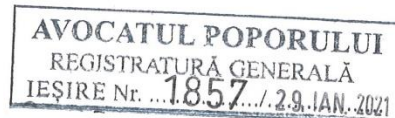

ROMÂNIA
Avocatul Poporului
Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Telefon +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

**Domnului Ludovic Orban,
Președintele Camerei Deputaților
Parlamentul României**

Stimate Domnule Președinte al Camerei Deputaților,

*În conformitate cu prevederile art. 60 din Constituție și ale art. 5 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă înaintăm alăturat, **Raportul de activitate pentru anul 2020**, cu rugămintea de a fi prezentat celor două Camere ale Parlamentului.*

Vă rog să primiți, Stimate Domnule Președinte, asigurarea înaltei mele considerații.

Avocatul Poporului,

Renate Weber

București, 28 ianuarie 2021

CUPRINS

<i>Cuvânt introductiv</i>	3
Instituția Avocatul Poporului.....	5
Volumul general de activitate.....	6
CAPITOLUL I. Domeniul drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale	10
CAPITOLUL II. Domeniul drepturile familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap	16
CAPITOLUL III. Domeniul apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului	22
CAPITOLUL IV. Domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare	28
CAPITOLUL V. Domeniul proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe	34
CAPITOLUL VI. Domeniul privind prevenirea torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante în locurile de detenție	41
CAPITOLUL VII. Activitatea birourilor teritoriale ale instituției Avocatul Poporului	63
CAPITOLUL VIII. Serviciul contencios constituțional, recurs în interesul legii, contencios administrativ și juridic, analiză acte normative, relații externe și comunicare	110
<i>Secțiunea 1. Activitatea Biroului contencios constituțional și recurs în interesul legii</i>	110
<i>Secțiunea a 2-a. Activitatea Biroului contencios administrativ și juridic</i>	121
<i>Secțiunea a 3-a. Activitatea Biroului analiză acte normative, relații externe și comunicare</i>	122
CAPITOLUL IX. Resurse umane, materiale și bugetare	129
<i>Secțiunea 1. Resurse umane</i>	129
<i>Secțiunea a 2-a. Resurse materiale și bugetare</i>	129
CAPITOLUL X. Audit și managementul riscurilor	132

Cuvânt introductiv

**Domnule Ludovic Orban, Președinte al Camerei Deputaților,
Doamnă Anca Dana Dragu, Președinte al Senatului,
Doamnelor și domnilor deputați și senatori,**

Anul 2020 a fost o provocare pentru întreaga planetă în lupta cu pandemia produsă de răspândirea noului coronavirus, SARS-CoV-2. România a fost, și ea, parte a acestui efort colectiv, iar Avocatul Poporului, în calitate sa de garant constituțional al drepturilor și libertăților fundamentale, a trebuit să acționeze în permanență, în vederea prezervării tuturor drepturilor, asigurând cetățenii că ori de câte ori exercițiul unora din drepturile și libertățile lor erau și sunt restrânse, acest lucru se face în totalitate conform Constituției României, adică este prescris de lege, pentru apărarea altor valori și drepturi fundamentale și pe o durată determinată, fără a afecta însăși substanța acelor drepturi și libertăți.

Raportul de față este o mărturie pentru eforturile constante făcute de instituția noastră în 2020, imensa majoritate a petițiilor primite și a sesizărilor din oficiu având legătură directă cu măsurile luate de autoritățile române pentru combaterea pandemiei.

Deși din cauza pandemiei, audiențele, principalul mod de interacțiune directă cu cetățenii, au fost suspendate, dispeceratul instituției Avocatul Poporului a continuat să fie la dispoziția persoanelor care au dorit să adreseze petiții, telefonic, să solicite informații, sprijin etc. De asemenea, efectuarea anchetelor a fost suplinită prin alte mijloace de comunicare directă cu autoritățile centrale și locale, dovadă fiind multitudinea de acțiuni - scrisori și recomandări - adresate acestora.

În același timp, Avocatul Poporului și-a îndeplinit mandatul dat de Constituție de a ataca la Curtea Constituțională legi și ordonanțe de urgență mai vechi sau adoptate în 2020, din totalul de 13 sesizări de neconstituționalitate, soluționate de instanța de contencios constituțional anul trecut fiind admise 11.

*Este important să precizăm că Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite, prin **Rezoluția nr. 75/186 - Rolul instituțiilor Ombudsmanului și Mediatorului în promovarea și protecția drepturilor omului, bunei guvernări și statului de drept**, adoptată la 16 decembrie 2020, a subliniat necesitatea ca Statele membre "să ia măsuri pentru a se asigura că există o protecție adecvată pentru Instituțiile Ombudsmanului și Mediatorului împotriva constrângerilor, represaliilor, intimidării sau amenințărilor", indiferent din partea cui ar veni acestea.*

**Avocatul Poporului,
Renate Weber**

București, ianuarie 2021

INSTITUȚIA AVOCATUL POPORULUI

Domeniul drepturile omului egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale

Domeniul drepturile familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap

Domeniul apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului

Domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare

Domeniul proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe

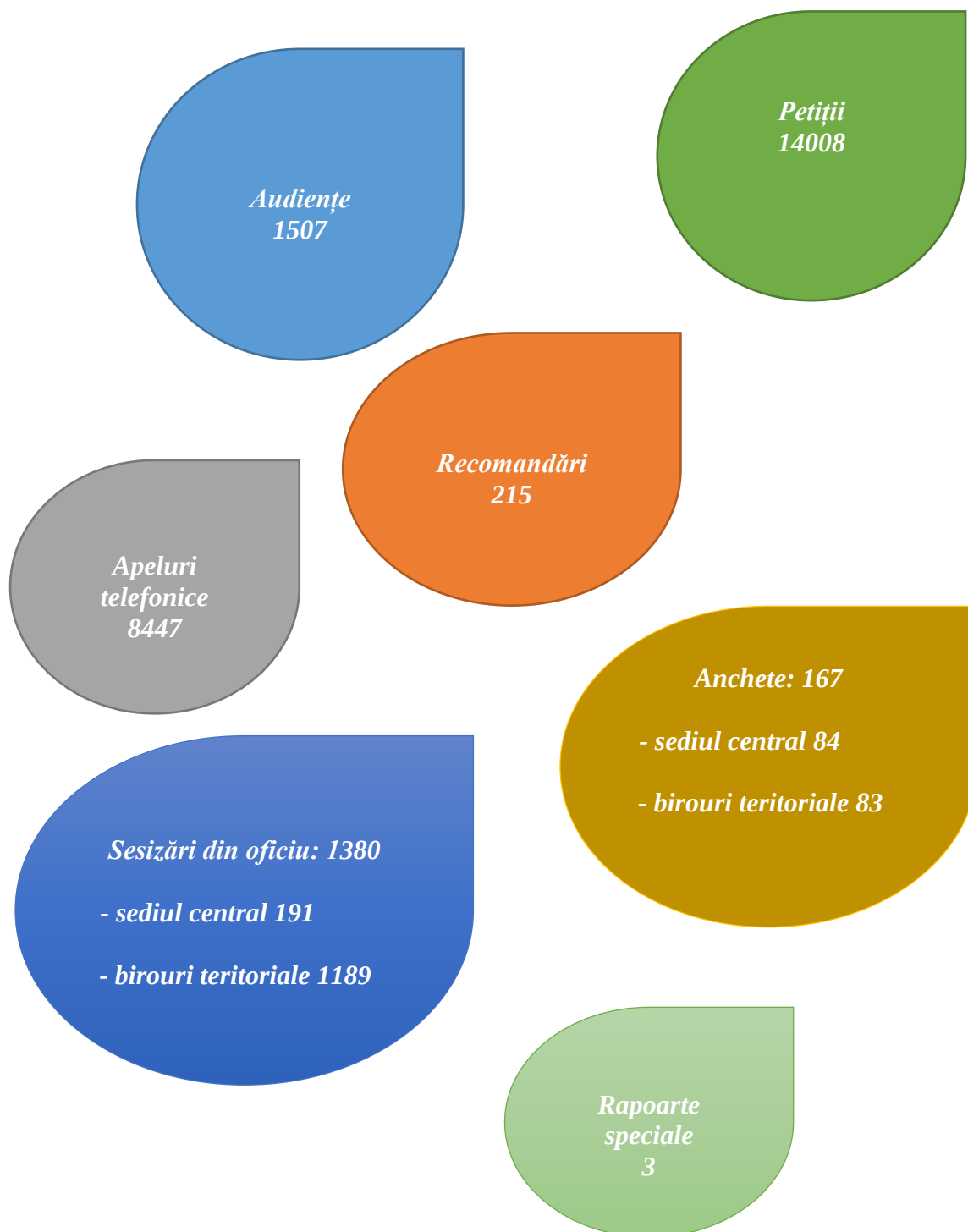
Domeniul privind prevenirea torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante în locurile de detenție (Mecanismul Național de Prevenire): Centrul Zonal București, Centrul Zonal Alba, Centrul Zonal Bacău, Centrul Zonal Craiova

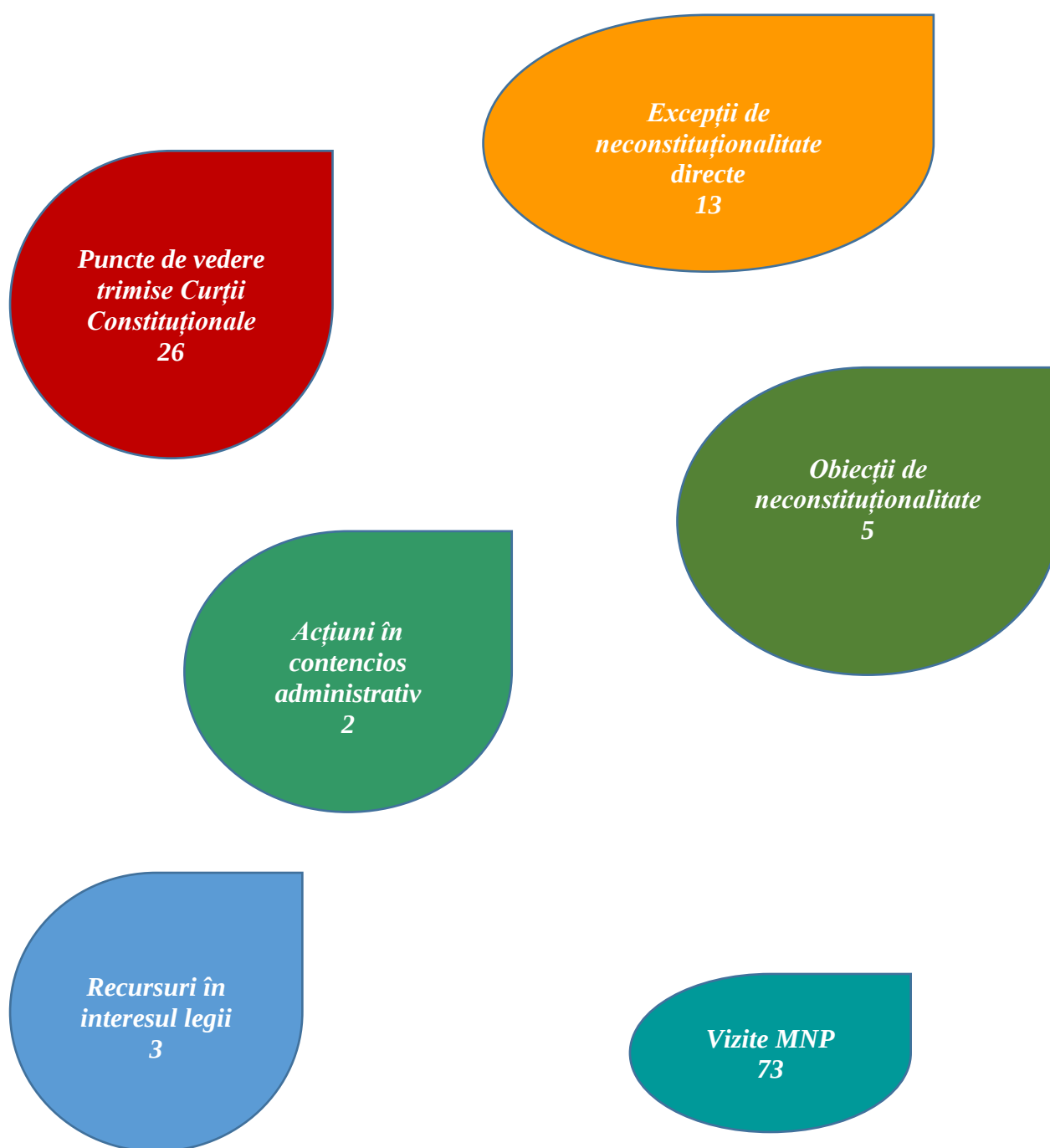
Birouri teritoriale:
Alba-Iulia, Bacău, Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Galați, Iași, Oradea, Pitești, Ploiești, Suceava, Târgu-Mureș, Timișoara

Biroul financiar, salarizare și resurse umane,
Biroul administrativ

Audit Public Intern

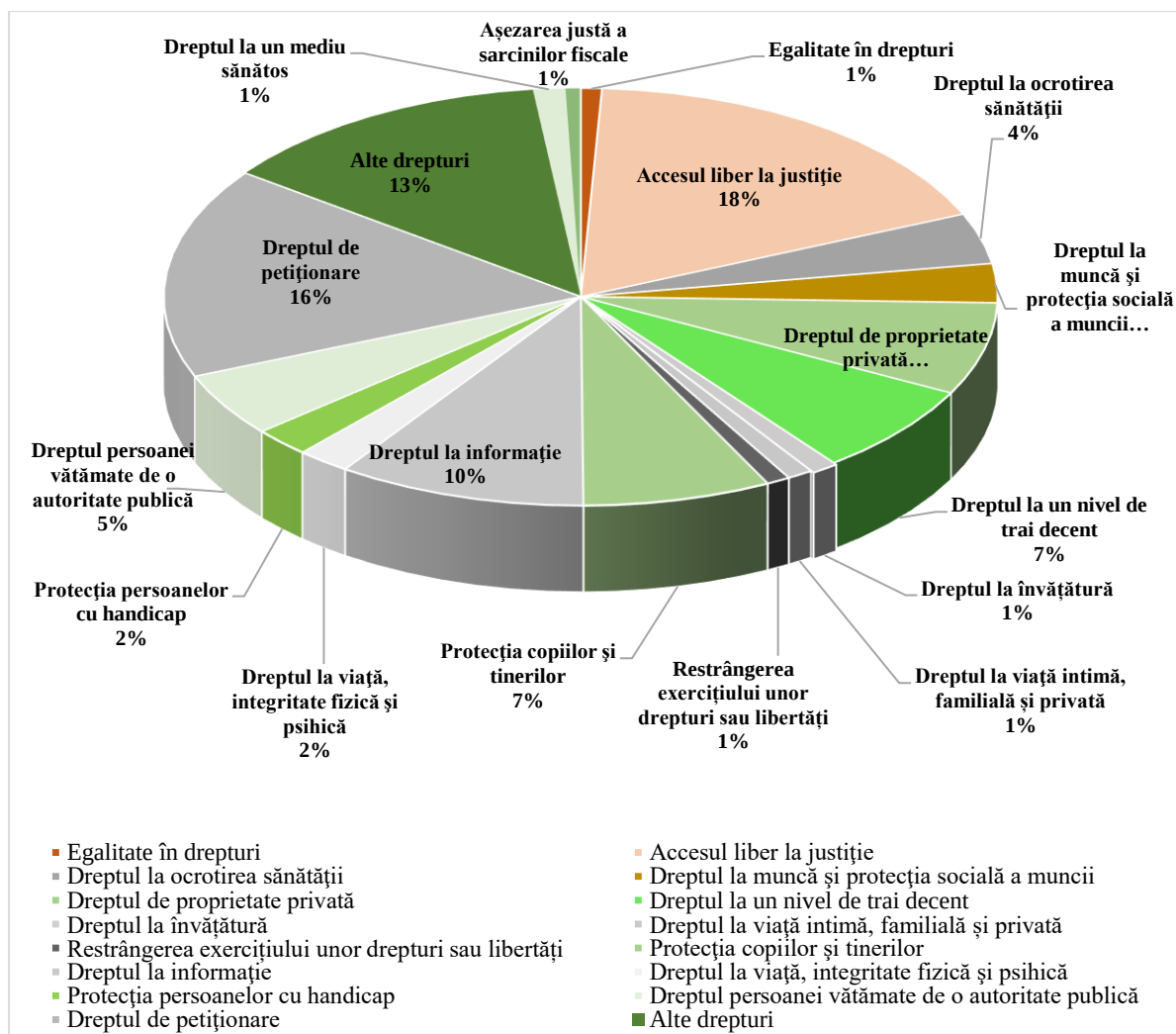
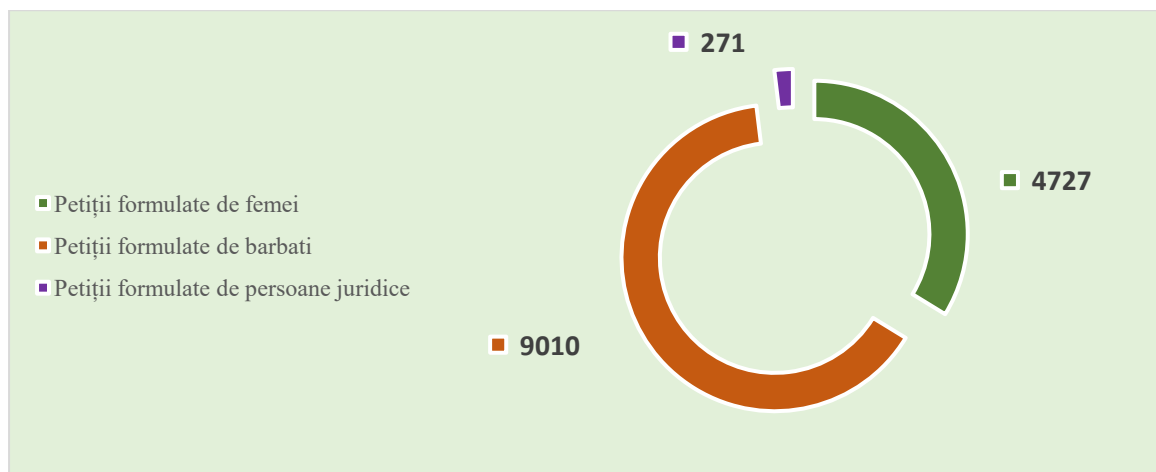
Serviciul contencios constituțional, recurs în interesul legii, contencios administrativ și juridic, analiză acte normative, relații externe și comunicare: Biroul contencios constituțional și recurs în interesul legii, Biroul contencios administrativ și juridic, Biroul analiză acte normative, relații externe și comunicare

VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE

**PETIȚIILE ÎNREGISTRATE ÎN RAPORT CU DREPTURILE ȘI
LIBERTĂȚILE ÎNCĂLCATE**

Nr. crt.	Drepturi constituționale	Nr. petiții
1.	Egalitatea în drepturi (art. 16)	113
2.	Străini și apatrizi (art.18)	4
3.	Dreptul de azil, extrădare, expulzare (art. 19)	1
4.	Accesul liber la justiție (art. 21)	2467
5.	Dreptul la viață și la integritate fizică și psihică (art. 22)	288
6.	Libertatea individuală (art. 23)	15
7.	Dreptul la apărare (art. 24)	14
8.	Dreptul la libera circulație (art. 25)	52
9.	Dreptul la viață intimă, familială și privată (art. 26)	139
10.	Secretul corespondenței (art. 28)	1
11.	Libertatea conștiinței (art. 29)	75
12.	Libertatea de exprimare (art. 30)	6
13.	Dreptul la informație (art. 31)	1343
14.	Dreptul la învățătură (art. 32)	148
15.	Accesul la cultură (art. 33)	2
16.	Dreptul la ocrotirea sănătății (art. 34)	548
17.	Dreptul la mediu sănătos (art. 35)	174
18.	Dreptul de vot (art. 36)	32
19.	Dreptul de a fi ales (art. 37)	13
20.	Dreptul de a fi ales în Parlamentul European (art. 38)	1
21.	Libertatea întrunirilor (art. 39)	3
22.	Dreptul la asociere (art. 40)	19
23.	Dreptul la muncă și protecția socială a muncii (art. 41)	421
24.	Dreptul de proprietate privată (art. 44)	997
25.	Libertatea economică (art. 45)	6
26.	Dreptul la moștenire (art. 46)	11
27.	Dreptul la un nivel de trai decent (art. 47)	976
28.	Familia și dreptul la căsătorie (art. 48)	6
29.	Protecția copiilor și tinerilor (art. 49)	1016
30.	Protecția persoanelor cu handicap (art. 50)	309
31.	Dreptul de petiționare (art. 51)	2275
32.	Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică (art. 52)	689
33.	Restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți (art. 53)	128
34.	Așezarea justă a sarcinilor fiscale (art. 56)	82
35.	Dreptul la un proces echitabil (art. 6 din CEDO)	18
36.	Alte drepturi	1616
	TOTAL GENERAL:	14008

CAPITOLUL I

DOMENIUL DREPTURILE OMULUI, EGALITATE DE ȘANSE ÎNTRE BĂRBAȚI ȘI FEMEI, CULTE RELIGIOASE ȘI MINORITĂȚI NAȚIONALE

Domeniul acoperă problematica drepturilor omului în general, fapt ce se reflectă într-un număr mare de petiții, cu o cazuistică complexă în ceea ce privește drepturile și libertățile persoanelor. Din numărul total de **2236** petiții repartizate domeniului, au fost efectuate demersuri la autoritățile publice de resort pentru un număr de **171** dintre acestea, iar pentru restul petițiilor, persoanele fizice au fost îndrumate către instituțiile responsabile, abilitate de lege, fiindu-le indicată calea legală de urmat, sau precizându-le condițiile în care instituția Avocatul Poporului poate interveni în soluționarea cazurilor sesizate. Dintre petițiile repartizate acestui domeniu, în care au fost semnalate încălcări ale drepturilor și libertăților fundamentale, la fel ca în anii trecuți, cele mai multe au vizat încălcarea dreptului de petiționare și celui la informație, dar și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică. Din analiza realizată la nivelul domeniului a rezultat că majoritatea dosarelor se soluționează favorabil petentului, în sensul obținerii informației solicitate sau obținerii răspunsurilor la petițiile adresate instituțiilor de către petenți.

În cursul anului 2020 au fost efectuate **14 anchete** la mai multe instituții publice, iar, în unele situații, au fost stabilite, prin procesul verbal de anchetă, dispoziții cu caracter de recomandare, pe care autoritățile vizate și le-au însușit în cea mai mare parte, astfel că nu s-a mai impus emiterea unor recomandări în temeiul art. 24 din Legea nr. 35/1997, republicată.

Domeniul s-a sesizat din oficiu în 80 de situații, folosind această atribuție instituțională în sensul identificării problemelor de sistem cu tematică specifică departamentului. Acestea au vizat, printre altele aspecte din domeniul sănătății și al educației, mediu sănătos, egalitatea în drepturi etc.

Au fost emise **22 recomandări**.

Au existat situații unde, ca urmare a unor demersuri realizate în acest sens, instituții publice centrale au reformat acte normative, fără a fi necesară emiterea de recomandări.

Subliniem buna colaborare interinstituțională, în vederea soluționării cazurilor semnalate de către petenți sau mass-media, în special cu Autoritatea Electorală Permanentă, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, Ministerul Transporturilor, Direcția pentru Cultură a Municipiului București, Universitatea din București, Inspekția Sanitară de Stat, Casa Națională de Asigurări de Sănătate, etc.

Dintre autoritățile care nu au acordat sprijinul necesar în exercitarea atribuțiilor instituției Avocatul Poporului, se evidențiază următoarele: Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Sănătății, Primăria Municipiului București, Administrația Străzilor, Comisariatul Județean Ilfov al Gărzii de Mediu, Primăria Puchenii Mari, Primăria Bascov etc.

Exemple de cazuri rezolvate cu succes, de autorități care au fost deschise colaborării

Dreptul la ocrotirea sănătății:

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în urma unui articol care prezenta situația copiilor care suferă de boala Batten și care nu primesc tratament în România, pornind de la cazul unei paciente de 6 ani a cărei mamă a atras atenția că există un tratament care o

poate ajuta pe fetiță, dar nu este gratuit în țara noastră, costând 2,7 milioane de lei pe an. În urma acestor informații, instituția a solicitat Casei Naționale de Asigurări de Sănătate să ia măsuri pentru includerea pe lista medicamentelor compensate a medicamentului Brineura cu care se tratează pacienții care suferă de boala Batten. **Prin HG nr. 315/2020 privind modificarea și completarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 720/2008 pentru aprobarea Listei cuprinzând denumirile comune internaționale corespunzătoare medicamentelor de care beneficiază asigurații, cu sau fără contribuție personală, pe bază de prescripție medicală, în sistemul de asigurări sociale de sănătate, precum și denumirile comune internaționale corespunzătoare medicamentelor care se acordă în cadrul programelor naționale de sănătate**, care a intrat în vigoare la data de 1 iunie 2020, **a fost inclus în Programul național de diagnostic și tratament pentru boli rare și sepsis sever și medicamentul Cerliponasum Alfa (Brineura).**

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, cu privire la respectarea dreptului la viață și la integritate fizică și psihică și a dreptului la ocrotirea sănătății, prevăzute de art. 22 și art. 34 din Constituția României, față de situația persoanelor care voiau să doneze plasmă, dar au renunțat datorită procedurilor administrative greoaie, dar și a costurilor mari, necesare efectuării a două teste RT-PCT negative. Față de aspectele sesizate, **a fost emis Ordinul ministrului sănătății nr. 1.421/2020**, act normativ ce conține modificări referitoare la cerințele minime pentru admiterea ca donator vindecător de Covid-19, precum și la lista documentelor solicitate, având în vedere necesitatea armonizării legislației în vigoare.

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu referitor la faptul că începând din 7 aprilie, atât spitalele publice, cât și cele private nu mai au voie să facă internări altele decât cele care reprezintă urgențe. De asemenea, au fost suspendate consultațiile în ambulatoriu. Urmare demersului inițiat de către instituție, a fost emisă **Recomandarea nr. 116/2020**, adresată Ministerului Sănătății pentru a emite, în regim de urgență o circulară către toate spitalele suport Covid-19, pentru ca acestea să își *reia internările și intervențiile chirurgicale programate, precum și activitatea din ambulatorii, în condiții de siguranță, respectându-se astfel, dreptul la ocrotirea sănătății pacienților*. Ministerul Sănătății ne-a comunicat că a informat toate direcțiile de sănătate publică județene și a municipiului București, cu privire la modificările adoptate și punerea acestora în practică.

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la faptul că un număr de aproximativ 100 de pacienți care suferă de talasemie (boală rară), sunt tratați „*în condiții care le-ar putea pune viața în pericol*”, aceștia beneficiind de transfuzii de sânge la Institutul Național de Hematologie Transfuzională din București și nu într-un spital, unde există condiții adecvate pentru acest tip de patologie.

Potrivit informațiilor comunicate cu ocazia efectuării demersurilor, Spitalul Clinic Colentina s-a angajat în mod voluntar în vederea asigurării spitalizării pacienților care suferă de talasemie. Programul referitor la tratamentul persoanelor care suferă de talasemie aparține Ministerului Sănătății, iar întrucât Spitalul Colentina se află în subordinea Primăriei Municipiului București, a avut loc o înțelegere între minister și primărie în vederea preluării pacienților. Pentru o bună funcționalitate a acestui program, precum și pentru a se oferi pacienților cele mai bune condiții s-au demarat lucrări de renovare și de construire grupuri sanitare în corpul unde urmează a fi desfășurată această activitate. În acest context, a fost emisă **Recomandarea nr. 39/2020**, adresată Ministerului Sănătății, prin care s-a solicitat depunerea de către acesta a tuturor diligențelor necesare în vederea bunei derulări a procedurilor de preluare a pacienților de către Spitalul Clinic Colentina și asigurarea sprijinirii de către Institutul Național de Hematologie Transfuzională cu personal specializat cu experiență din punct de vedere al efectuării tratamentului persoanelor cu talasemie, pentru ca pacienții să fie tratați în cele mai bune condiții la nivelul noii secții; asigurarea de către Ministerul Sănătății a tuturor demersurilor și

finanțării necesare efectuării la timp a setului de analize specific și a tratamentului cu chelator de fier necesar persoanelor care suferă de talasemie, dosarul fiind în curs de soluționare.

Dreptul la informație

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, cu privire la respectarea dreptului la informație, în contextul alegerilor locale și parlamentare din acest an, dar și raportat la condițiile desfășurării viitorului recensământ al populației și locuințelor din România, ce urmează a avea loc în anul 2021. Astfel, am constatat că, la acest moment, există anumite neconcordanțe statistice, inclusiv cu privire la numărul real al cetățenilor cu drept de vot. Conform rezultatelor definitive ale Recensământului populației și locuințelor 2011, afișate pe site-ul Institutului Național de Statistică, la 20 octombrie 2011, populația stabilă a României era de 20.121.641 persoane. Din datele aceluiasi institut, rezultă că populația după domiciliu, la 1 ianuarie 2020, a ajuns la 22.175.000 persoane. Totodată, potrivit informațiilor postate pe site-ul Autorității Electorale Permanente, referitoare la numărul total de alegători înregistrați pentru alegerile locale desfășurate la data de 27 septembrie 2020, numărul total de cetățeni cu drept de vot înscriși în Registrul electoral la data de 25 august 2020 este de 19.004.986, cu 21.401 mai mulți față de ultima informare public realizată de Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) pe această temă, potrivit căreia, la data de 31 iulie 2020 figurau în Registrul electoral 18.983.585 de alegători români. Iar, potrivit informațiilor publice postate pe site-ul Organizației Mondiale a Sănătății, cu privire la evoluția epidemiei de Covid-19 în România, populația țării noastre este de 19.778.000 locuitori. Cu privire la aspectele sesizate, ne-am adresat Ministerului Afacerilor Interne, Autorității Electorale Permanente și Institutului Național de Statistică, dosarul fiind în curs de soluționare.

Dreptul la învățătură

În perioada stării de urgență și de alertă, **instituția Avocatul Poporului** a formulat peste 65 de demersuri, scrisori și recomandări, adresate prim-ministrului, Grupului de Comunicare Strategică, ministrului afacerilor interne, ministrului sănătății, ministrului muncii și protecției sociale, ministrului finanțelor publice, dar și ministrului educației și cercetării, printre care amintim: **solicitare** privind clarificarea mai multor aspecte privind interpretarea și aplicarea Ordinului nr. 4135/2020 referitoare la desfășurarea actului de predare-învățare-evaluare în mediul online, dar și aspecte care vizează lipsa infrastructurii necesare desfășurării cursurilor, atât pentru elevi, cât și pentru cadrele didactice; **solicitare** privind reglementarea de urgență a metodologiei de organizare și desfășurare și a structurii probelor de aptitudini pentru admiterea în liceele vocaționale, dar și cele referitoare la probele de aptitudini din cadrul examenului de Bacalaureat, adaptate condițiilor impuse de epidemia SARS-CoV-2; **solicitare** privind modul în care va avea loc deschiderea noului an școlar 2020-2021; **solicitare** pentru un punct de vedere față de Recomandarea OMS de deschidere a școlilor în actualul context epidemiologic, etc.

Un petent a sesizat instituția Avocatul Poporului, reclamând faptul că, în cadrul Universității din București, *serviciile de cazare și masă* nu sunt asigurate la un nivel corespunzător, identificând numeroase probleme privind calitatea alimentelor și a mâncării preparate, personalul necalificat, „lipsa de igienă, lipsa de dezinsecții, băi murdare și stricate, fum pe holuri, gândaci, calorifere neadecvate, lipsa sălilor de lectură, lipsa bucătăriilor dotate sau a mașinilor de spălat, mobilierul învechit, spațiile de locuit mici, lipsa apei calde și o relație defectuoasă cu administrația căminului”. În vederea soluționării acestei petiții, instituția Avocatul Poporului a întreprins demersuri, atât prin efectuarea unei anchete la Universitatea din București, cât și prin acordarea unor audiențe petentului, pentru a clarifica aspectele sesizate. Față de situația de fapt și de drept reținută, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 165/2020**, către Universitatea din București, prin care am propus

elaborarea unei proceduri transparente de monitorizare a îndeplinirii obligațiilor referitoare la asigurarea calității serviciilor de cazare și masă, de către Universitatea din București, recomandare însoțită de această instituție.

Dreptul la un mediu sănătos

Urmare punerii în întârziere a României de către Comisia Europeană prin Decizia nr. 20202033/12.02.2020, în baza art. 258 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE), pentru a pune capăt exploatărilor forestiere ilegale, Avocatul Poporului a dispus efectuarea de anchete la nivelul autorităților competente în domeniul forestier și a emis **Recomandarea nr. 145/2020**, adresată Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor.

De asemenea, a fost întocmit **Raportul special privind protejarea zonelor forestiere ale României**, înaintat prim-ministrului, președinților celor două camere ale Parlamentului și ministrului mediului, apelor și pădurilor.

În vederea respectării reglementărilor adoptate la nivel internațional, în domeniul protecției mediului și implicit a pădurilor, Avocatul Poporului a formulat o serie de recomandări pentru: eficientizarea combaterii tăierilor ilegale de arbori și infraționalității din domeniul silvic; gestionarea durabilă a tuturor categoriilor de arii naturale protejate din sectorul forestier; combaterea deșertificării, în contextul în care sudul țării cunoaște, în ultimul timp, un proces accelerat de aridizare.

Printre soluțiile propuse se numără: întocmirea unui Program național de împădurire prin care să fie pus în aplicare obiectivul împăduririi unor terenuri cu altă destinație decât cea silvică, în suprafață de 2 milioane ha, până în anul 2035, stabilit legal prin art. 88 alin. (3) din Codul Silvic, stabilirea unor zone de „intervenție zero” în toate categoriile de arii naturale protejate prevăzute în legislația națională, care să cuprindă un procent de minim 80% din suprafața ariei protejate, inclusiv în siturile Natura 2000 și UNESCO, interzicerea tăierilor rase și cvasirase în ariile naturale protejate și zonele tampon și restrângerea aplicării acestor tipuri de tratamente silvice la nivelul întregului fond forestier, întocmirea unei strategii naționale de combatere a viiturilor și inundațiilor prin acțiuni de împădurire.

Drepturi electorale

Raportat la alegerile locale și parlamentare desfășurate în acest an, instituția Avocatul Poporului a fost sesizată de mai mulți petenți, atât cu privire la modalitatea de desfășurare a acestor alegeri, având în vedere condițiile speciale impuse de autorități pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de Covid-19, cât și cu privire la situații concrete generate de procesul de vot. În acest context, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, solicitând Autorității Electorale Permanente și Biroului Electoral Central clarificarea aspectelor legate de votul prin intermediul urnei speciale, astfel încât și cetățenii aflați în carantină sau izolare să își poată exercita dreptul de vot. Urmare acestei sesizări, **Autoritatea Electorală Permanentă ne-a informat că, la data de 29 noiembrie 2020, a fost emisă Decizia nr. 40 a Biroului Electoral Central, care reglementează procedura ce trebuie urmată de persoanele aflate în carantină sau izolare, astfel încât acestea să își poată exercita dreptul de vot.**

De asemenea, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la situația persoanelor *exceptate de la purtarea măștii de protecție*, din cauza unor boli care le afectează capacitatea de oxigenare, dar care vor să își exercite dreptul de vot, dar și cu privire la votul prin corespondență, solicitat de numeroși cetățeni români cu domiciliul/reședința în afara țării, ale căror plicuri cu opțiunile de vot au ajuns după termenul limită de înregistrare a acestora.

Dreptul de petiționare

Un petent s-a adresat instituției Avocatul Poporului fiind nemulțumit de faptul că Primăria Comunei Bascov nu a răspuns cererii sale, formulată în numele mai multor locuitori

ai acestei comune. În vederea soluționării petiției, instituția Avocatul Poporului a inițiat procedura de verificare a modului în care administrația publică locală și-a îndeplinit atribuțiile legale. În acest context, Primăria Comunei Bascov a răspuns cu superficialitate solicitării adresate, iar, atunci când am revenit cu o nouă adresă, solicitând clarificări, aceasta a refuzat să mai comunice un răspuns, fiind necesară implicarea Instituției Prefectului Județului Argeș pentru ca autoritatea administrativă locală să își îndeplinească obligațiile legale.

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

Instituția Avocatul Poporului a fost sesizată în luna ianuarie 2020 de către un petent cu privire la lipsa unui răspuns din partea Centrului de Resurse Umane în Sănătate Publică din cadrul Ministerului Sănătății cu privire la depunerea în luna iunie 2019 a cererii pentru echivalarea specializării Medicină de Familie pe care a obținut-o în SUA, dosarul său fiind complet încă din luna septembrie 2019.

În urma demersurilor repetate către autoritatea menționată mai sus și către Comisia de Echivalare a Titlurilor Oficiale de medic specialist în specialitatea medicină de familie, în luna iulie 2020 petentul a obținut documentul de recunoaștere a calității de medic specialist în medicină de familie, aprobat prin ordin al Ministrului Sănătății.

Drepturile minorităților naționale

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la inexistența normelor metodologice care reglementează folosirea limbii materne în cadrul acordării serviciilor medicale și de asistență medicală, în sensul respectării prevederilor art. 8 din Legea nr. 46/2003 privind drepturile pacientului, coroborate cu cele ale Legii nr. 110/2017 pentru completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, precum și ale art. 41 din Legea asistenței sociale nr. 292/2011.

Au fost solicitate Ministerului Sănătății informații referitoare la numărul de posturi de personal de specialitate de asistență medicală sau socială necesar pentru a facilita implementarea art. 8 din Legea nr. 46/2003, în unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii minorităților naționale au o pondere de peste 20% din nr. locuitorilor, fie numărul lor este de cel puțin 5000, impactul bugetar estimat al ocupării acestor posturi și dacă au fost întreprinse demersuri în vederea includerii acestora în bugetul Ministerului Sănătății pe anul 2020.

Astfel, a fost emisă **Recomandarea nr. 36/2020**, ocazie cu care au fost trimise adrese către toate direcțiile de sănătate publică din țară pentru a comunica măsurile întreprinse, în vederea respectării prevederilor legale referitoare la angajarea în unitățile sanitare de personal de specialitate de asistență medicală, cunoscător al limbii minorităților naționale. Dosarul se află în monitorizarea ulterioară emiterii Recomandării.

Instituția Avocatul Poporului a fost sesizată de către un petent cu privire la neclarificarea situației semnalate prin două solicitări adresate Ministerului Afacerilor Interne, în sensul întreprinderii demersurilor necesare ca în perioada stării de urgență, în localitățile unde mai mult de 20% din populație este de etnie maghiară, să existe posibilitatea întocmirii și completării declarației pe proprie răspundere în limba maghiară.

Având în vedere că răspunsurile primite de la autoritățile de resort nu au fost de natură a clarifica și reglementa situația expusă mai sus, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 185/2020**, prin care a solicitat Ministerului Afacerilor Interne luarea măsurilor pentru ca, în unitățile/subdiviziunile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, atunci când este cazul, să se asigure folosirea, în raporturile cu aceștia, a unor declarații pe proprie răspundere în limba minorității naționale respective. Dosarul se află în curs de soluționare.

În luna ianuarie 2020 au apărut mai multe informații referitoare la situația din comuna Ditrău, județul Harghita, unde mai mulți localnici și-au exprimat nemulțumirea în legătură cu angajarea unor cetățeni străini la un agent economic din localitate. Temerea acestora a fost generată de posibilitatea unui aflux de migranți, care să le impună cultura acestora și să le pună în pericol siguranța.

Având în vedere că drepturile de care beneficiază cetățenii străini sunt, în general, drepturi inerente ființei umane, aceștia bucurându-se de protecția generală a persoanelor, **instituția Avocatul Poporului** s-a sesizat din oficiu și a efectuat o anchetă în localitatea Ditrău, la sediul autorității locale, pentru a se asigura de faptul că reprezentanții acesteia depun toate eforturile pentru aplanarea conflictului, dar și pentru a verifica dacă sunt respectate drepturile cetățenilor străini, în virtutea calității lor de ființe umane, și beneficiari ai unor drepturi indiferent, de locul sau de țara în care se află.

Urmare demersurilor efectuate, dar și a monitorizării realizate pe o perioadă de 9 luni de zile, interval de timp în care am urmărit îndeaproape situația de fapt și am solicitat periodic, informații despre aspectele care au făcut obiectul sesizării din oficiu a rezultat fără echivoc faptul că a fost vorba despre un caz izolat, neurmat de situații similare, viața comunității nefiind afectată în niciun mod.

Libertatea de exprimare

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la posibila încălcare de către Administrația Spitalelor și Serviciilor Medicale București (ASSMB), prin anumite prevederi ale Regulamentului Intern nr. 36238/19.12.2019, a drepturilor fundamentale la libera exprimare și la informație ale salariaților acestei autorități. Instituția Avocatul Poporului a apreciat că art. 61 din Regulament încalcă dreptul la libera exprimare al salariaților ASSMB prin interdicția impusă indirect acestora de a nu transmite presei nici măcar informațiile care intră în categoria avertizărilor de interes public prevăzute de Legea nr. 571/2004, și că art. 71 din Regulament limitează dreptul opiniei publice de a avea acces la toate informațiile cu caracter public prevăzute de lege. Urmare demersurilor realizate de instituția Avocatul Poporului, ASSMB a revizuit Regulamentul care a fost aliniat prevederilor legale aplicabile.

Violență domestică

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la informațiile potrivit cărora *numărul cazurilor de violență domestică* a crescut semnificativ în timpul perioadei de izolare. Avocatul Poporului s-a adresat instituțiilor implicate în analiza și combaterea acestui fenomen, respectiv Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, Poliția Română, Institutul de Cercetare și Prevenire a Criminalității din cadrul Inspectoratului General al Poliției Române și Direcția Generală de Asistență Socială a Municipiului București, cu solicitarea de a ne comunica informații referitoare la numărul **cazurilor de violență domestică și modalitatea în care este gestionată situația violenței domestice în perioada specială a stării de urgență. Din analiza datelor comunicate, nu a rezultat o creștere a numărului** cazurilor de violență domestică *în perioada stării de urgență*, prin raportare la numărul cazurilor înregistrate în perioada similară a anului precedent, dar nici disfuncționalități majore în gestionarea situațiilor sesizate către autorități. Aspectele privind violența domestică sunt în continuare în atenția instituției Avocatul Poporului.

CAPITOLUL II

DOMENIUL DREPTURILE FAMILIEI, TINERILOR, PENSIONARILOR, PERSOANELOR CU HANDICAP

În anul 2020, domeniului Drepturile familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap i-au fost repartizate **1116** petiții. Conform specializărilor domeniului de activitate, cele **1116** petiții au fost structurate astfel:

- **Drepturile tinerilor și familiei: 143 petiții**
- **Drepturile pensionarilor: 507 petiții**
- **Drepturile persoanelor cu handicap: 466 petiții**

Drepturile familiei

Din cele 46 de petiții, cele mai multe sunt adresate de către petiționari fără venituri, cu venituri ocazionale foarte mici, fără locuință sau având condiții de locuit improprii și ale căror demersuri întreprinse pe lângă autoritățile competente să le acorde sprijinul necesar, au rămas fără nici un rezultat. Au mai fost adresate petiții în care se solicită consiliere juridică cu privire la: obligația de întreținere a rudelor față de persoana internată într-un azil privat; dreptul la concediu și indemnizație pentru îngrijirea copilului bolnav sau cu handicap; obținerea sau indexarea pensiei de întreținere; prevederile legale în materia adopției; tergiversarea soluționării cererilor pentru obținerea unei locuințe sociale și măsuri de prevenire și combatere a marginalizării sociale.

Dosar nr. 2066/2020 Petenta a informat instituția Avocatul Poporului cu privire la situația sa locativă, plângându-se de faptul că este o mamă singură, cu o situație materială precară, care locuiește împreună cu cei 2 copii ai săi, din anul 2014, într-o locuință socială. Această locuință nu îi va mai fi reatribuită din cauză că nu a fost corect apreciată situația sa maritală și socială și au fost omise acte care i-au afectat punctajul (prin neluarea în calcul a punctajului pentru „familie monoparentală”), ducând la pierderea dreptului de a beneficia în continuare de locuința socială.

Au fost întreprinse demersuri la Primăria Municipiului Brașov, solicitând să ne informeze cu privire la situația socială a petentei (inclusiv anchetele sociale efectuate) și să aprecieze ce măsuri legale pot fi luate pentru ca mama și cei 2 copii să beneficieze în continuare de locuință.

În urma demersurilor întreprinse a rezultat că Direcția de Asistență Socială Brașov procedase la analizarea dosarului de atribuire a locuinței, din care rezulta că situația maritală a petentei se schimbase față de anul constituirii dosarului și atribuirii locuinței (2014), în sensul că aceasta se căsătorise (2016). Petenta declarase că se află în procedură de divorț și solicitase reevaluarea situației sale, în considerarea faptului că, pe rolul unui Birou Notarial, se afla înregistrată cererea de divorț. Cu toate acestea, divorțul nefiind încă pronunțat, acesta nu putea produce efecte în sensul constituirii beneficiului dat de criteriul ”familie monoparentală” în favoarea petentei. Astfel, autoritatea ne-a comunicat că va reanaliza situația socială a locatarilor din imobilul în care locuiește petenta, pentru a ține cont de modificările intervenite între timp.

Dosar nr. 8018/2020 Petenta, mama unui copil în vârstă de 11 ani, domiciliată în Municipiul Câmpulung, a reclamat faptul că a solicitat o locuință socială încă din anul 2009, însă nu a primit un răspuns favorabil. Instituția Avocatul Poporului a solicitat Primăriei Municipiului Câmpulung clarificarea aspectelor, și urmare a acestui demers a fost aprobată

repartiția unui apartament, însă având în vedere ordonanțele militare privind măsurile de răspândire a Covid-19, lucrările de amenajare a apartamentului au fost suspendate. Totodată, am fost informați că, după finalizarea și recepția lucrărilor de amenajare, se va întocmi contractul de închiriere și procesul-verbal de predare a locuinței.

Drepturile tinerilor

Problematica privind tinerii, în total 97 de petiții, vizează, în principal, obținerea de informații cu privire la dreptul la concediu și indemnizație pentru îngrijirea copilului bolnav sau cu handicap, la regimul juridic al bunurilor dobândite în timpul căsătoriei ori de dreptul la moștenire, dreptul familiilor la un venit minim garantat sau la măsuri de prevenire și combatere a marginalizării sociale, ori situații discriminatorii care îi privesc pe tineri, în legătură cu dificultăți întâmpinate în ocuparea unui loc de muncă, din cauza lipsei de experiență.

În anul 2020, Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la solicitarea Alianței Naționale a Organizațiilor Studentești din România (ANOSR) de a se stabili cuantumul minim național al burselor la 838 de lei, în condițiile în care recalcularea acestuia va fi discutată în Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior ANOSR arată, într-un comunicat, faptul că din anul 2017 nu a mai fost actualizat cuantumul minim actual de 580 de lei, în pofida evoluției economiei. Au fost emise adrese către Direcția Generală Învățământ Universitar și către Președintele Consiliului Național pentru Finanțarea Învățământului Superior. Dosarul este în curs de soluționare.

Dosar nr. 2197/2020: Un tânăr cu handicap vizual a întâmpinat în Gara de Nord București dificultăți în a călători însoțit de câinele ghid. Controlorul trenului i-a refuzat imbarcarea în vagonul cușetă/dormitor, motivând că nu este permis accesul câinilor în acest tip de vagon. A fost reclamată o posibilă situație discriminatorie împotriva persoanei cu handicap însoțită de câinele-ghid care este nevoită să achiziționeze toate cele 5 locuri din compartimentul de dormit în situația în care dorește să călătorească cu animalul de sprijin. Ministerul Transporturilor, răspunzând la demersurile efectuate de Instituția Avocatul Poporului, a precizat că a fost demarată o anchetă disciplinară împotriva controlorului de tren, că au fost aplicate sancțiunile corespunzătoare dar în același timp, potrivit regulamentului de transport pe calea ferată din România și a Regulamentului Comisiei Europene nr. 1371/2007, este necesară transmiterea unei solicitări cu minimum 48 de ore înainte de efectuarea călătoriei din partea persoanelor cu mobilitate redusă. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a precizat, la solicitarea Instituției Avocatul Poporului că nu există un dosar în lucru cu privire la speța semnalată.

Dosar nr. 20567/2020: Ca urmare a sesizării primite din partea unui tânăr ce locuiește în cadrul Unității de Tip Familiar Gherla, aflată în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj, reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului s-au deplasat la centrul rezidențial pentru a evalua obiectiv plângerile făcute de către petent. Acesta a reclamat mai multe abuzuri fizice și psihice venite atât din partea personalului centrului, cât și din partea celorlalți beneficiari. Faptele au fost anchetate anterior de către organele de poliție și de către conducerea DGASPC Cluj, acestea concluzionând că nu se impun măsuri de sancționare, nici de natură penală și nici de natură administrativă. În urma discuțiilor avute cu petentul a reieșit că acesta își dorea să fie mutat într-o altă unitate pentru a beneficia de protecția specială legală dispusă de organismele abilitate. Personalul Instituției Avocatul Poporului l-a îndrumat să facă o cerere în acest sens, cerere ce ulterior a fost aprobată.

Drepturile pensionarilor

Într-o prezentare sintetică, cele 507 petiții referitoare la încălcarea drepturilor pensionarilor au avut ca obiect solicitarea de informații și explicații despre condițiile legale

de acordare a pensiilor și modul lor de calcul, precum și nemulțumiri și propuneri privind activitatea caselor de pensii și legislația asigurărilor sociale. Prin petițiile referitoare la drepturile pensionarilor, au fost solicitate informații și îndrumări privind stabilirea și modificarea drepturilor de pensii și, mai ales, au fost exprimate critici la adresa activității caselor de pensii și a altor instituții publice a căror activitate are incidență în domeniu, precum și cu privire la legislație.

Legislația pensiilor a cunoscut numeroase modificări în ultimii ani care, din păcate, nu au condus la creșterea coerenței și a clarității reglementărilor din acest domeniu și nici la scăderea nemulțumirii pensionarilor, însă au creat mari dificultăți caselor de pensii sub aspectul supraaglomerării personalului acestora cu sarcini de serviciu, în detrimentul calității serviciilor prestate și a celerității rezolvării cererilor pensionarilor. Au existat unele petiții care au privit nemulțumirile semnatarilor acestora față de neindexarea cu rata medie anuală a inflației pentru anul 2021 a pensiilor militare de stat stabilite în condițiile legii. Petenții au mai reclamat faptul că indexarea cu rata medie anuală a inflației nu constituie o mărire a pensiei, ci o urmare a creșterii inflației în anul trecut și a majorării de prețuri care vor veni în decursul anului 2021. De asemenea, în anul 2021 pensionarii civili dar și magistrații vor beneficia de încă o majorare a pensiilor cu 8%, iar militarii nu vor beneficia de nicio indexare, în condițiile în care pensiile militare nu au mai crescut ca urmare a efectelor Ordonanțelor de urgență ale Guvernului nr. 57/2015, nr. 59/2017 și nr. 114/2018.

Petițiile adresate instituției Avocatul Poporului au vizat, în principal, următoarele aspecte: îndrumări în vederea recunoașterii activității în grupa I de muncă și a II-a de muncă (condiții deosebite și speciale); nemulțumiri față de recalcularea pensiei militare; dificultăți în valorificarea perioadei de ucenicie; acordarea sprijinului pentru obținerea unor adeverințe privind sporuri și grupa a II-a de muncă din arhiva fostei societăți angajatoare; informații cu privire la condițiile de pensionare; lămuriri cu privire la condițiile de încetare a șomajului în situația depunerii dosarului de pensionare anticipată parțială; neluarea în considerare de către casele de pensii a tuturor documentelor depuse de petenți în vederea recalculării pensiilor; imposibilitatea obținerii unor adeverințe care să ateste vechimea ori quantumul salariilor și al sporurilor cu caracter permanent necesare la stabilirea ori recalcularea pensiilor, mai ales din cauza distrugerii sau a pierderii arhivei fostului angajator; întârzieri în plata drepturilor de pensie stabilite prin decizie; încălcarea principiului contributivității la stabilirea drepturilor de pensie prin neluarea în calcul a tuturor veniturilor salariale pentru care s-au datorat și plătit contribuțiile de asigurări sociale; refuzul caselor de pensii de a pune în executare hotărâri judecătorești definitive; lipsa informațiilor referitoare la vechimea în muncă, în mod special dificultatea dovedirii vechimii în muncă stabilită până la data de 31 decembrie 2010, în lipsa carnetului de muncă; neclarități privind modul în care se calculează pensia comunitară; erori în calcularea sau recalcularea/revizuirea pensiilor; refuzul unor case de pensii de a recunoaște activitatea în grupe superioare de muncă și încadrarea nejustificată în grupe diferite de muncă pentru aceeași meserie, activitate și condiții de muncă; neacordarea indicelui de corecție pentru anumite categorii de pensionari, prin aplicarea indicelui de corecție în conformitate cu Decizia nr. 702 a Curții Constituționale; neacordarea majorării cu 40% a pensiilor începând cu luna septembrie 2020, așa cum era stipulat în prevederile Legii nr. 127/2019.

Dosar nr. 13113/2020 Petentul ne-a sesizat precizând că a depus o petiție privind drepturile sale de pensionare la Casa Locală de Pensii a Sectorului 1 București, fără a primi un răspuns. Având în vedere că instituția Avocatul Poporului nu a primit niciun răspuns din partea Casei Locale de Pensii a Sectorului 1 București, ne-am adresat Casei Naționale de Pensii Publice, care a transmis că a fost emisă decizia prin care s-a efectuat trecerea la pensia pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare. Astfel, urmează ca, în luna

ianuarie 2021 petentul să încaseze, cu titlu de restanțe, pentru perioada 01.11.2019-01.01.2021, suma de 25.400 lei, iar începând cu luna februarie 2021 petentul va beneficia de noul quantum al pensiei.

Dosar nr. 10400/2020 Petentul ne-a sesizat în legătură cu faptul că nu a primit răspuns din partea autorităților competente din România la solicitarea pentru pensie comunitară, depusă spre soluționare în Italia. În urma demersurilor la Casa Națională de Pensii Publice, Casa Județeană de Pensii Iași a emis formularul E205RO solicitat de instituția italiană și necesar pentru primirea pensiei comunitare.

Dosar nr. 19902/2020 Petenta ne-a sesizat că a solicitat Casei Județene de Pensii Alba decizia de pensionare, fără a primi un răspuns. În acest sens, ne-am adresat autorității în cauză, solicitând soluția adoptată în acest caz. Pentru ca nu am primit niciun răspuns, am revenit cu o nouă solicitare la Casa Județeană de Pensii Alba, având în vedere depășirea cu 3 luni a termenului legal de soluționare, demers rămas fără rezultat. Astfel, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 78/2020**, prin care i se solicita directorului executiv al Casei Județene de Pensii Alba să dispună măsurile legale în vederea eliminării oricăror tergiversări în soluționarea petițiilor, fapt care s-a realizat prin emiterea deciziei de pensionare pentru petentă.

Dosar nr. 7264/2020 Petenta a informat instituția Avocatul Poporului că nu a primit răspuns la solicitările adresate Casei Locale de Pensii Sector 1 în vederea punerii în executare a unei hotărâri din data de 24.10.2019, emisă de Casa Națională de Pensii Publice. În urma demersurilor întreprinse, Casa Locale de Pensii Sector 1 a procedat la emiterea unei noi decizii de pensionare, iar drepturile au fost stabilite începând cu data de 01.11.2019. În luna iunie 2020, s-a achitat prin ordin de plată suma restantă reprezentând pensiile pe lunile 01 noiembrie 2019-30 iunie 2020.

Drepturile persoanelor cu handicap

Legat de respectarea și asigurarea drepturilor persoanelor cu handicap, domeniul a primit un număr de 466 de petiții de la această categorie de persoane. Problematika este diversă și din ea putem deduce că încă există numeroase bariere în calea unei vieți normale a persoanelor cu dizabilități: discriminarea acestei categorii de persoane; lipsa accesibilității în instituțiile publice; accesul la servicii de sănătate; asigurarea transportului public; încălcarea drepturilor persoanelor adulte cu handicap grav la asistent personal; prioritatea la obținerea unei locuințe sociale adecvate; accesul la obiectivele turistice și de petrecere a timpului liber, dreptul la un loc gratuit de parcare de reședință; condițiile de acordare a creditului pentru achiziționarea unui autoturism destinat persoanei cu handicap, în condițiile Legii nr. 448/2016 privind protecția persoanelor cu handicap față de situația specială a veniturilor mici realizate; acordarea biletelor de tratament și a altor facilități legale destinate persoanelor cu dizabilități; obținerea sau păstrarea unei locuințe sociale corespunzătoare persoanei cu dizabilități.

Persoanelor cu dizabilități încă nu li se asigură șansele unei vieți independente în România. Încă se confruntă cu discriminarea pe motiv de handicap, cu lipsa mijloacelor adecvate asigurării accesibilității la mediul fizic: transportul, rampele de acces în instituții publice și mijloace de transport în comun, incompleta accesibilitate la mediul informațional. Necesitatea subtitrării programelor TV în limbajul celor cu deficiențe de auz, lipsa interpreților de limbaj mimico-gestual în instituțiile publice, dreptul la asistență și protecție socială a persoanelor cu dizabilități și accesul greoi la beneficiile acordate prin lege acestor persoane sunt doar câteva dintre lucrurile care trebuie rezolvate. De asemenea, sunt necesare măsuri legislative specifice pentru a accelera sau obține egalitatea *de facto* a persoanelor cu dizabilități în ceea ce privește exercitarea dreptului la muncă, obligație asumată odată cu

ratificarea de către România, prin Legea nr. 221/2010, a Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități.

Spre deosebire de anii anteriori, în 2020, multe dintre demersurile instituției Avocatul Poporului s-au axat pe drepturile fundamentale ale persoanelor cu dizabilități, în contextul stării de urgență și a stării de alertă instituite în România, ca urmare a pandemiei de Covid-19. Avocatul Poporului a monitorizat situația respectării drepturilor fundamentale ale acestor persoane de către autoritățile publice responsabile, adresându-le, acolo unde se impunea, recomandări. Recomandările au privit dreptul la ocrotirea sănătății și la protecție socială a persoanelor cu dizabilități, aflate în îngrijire instituționalizată și au avut în vedere aspecte legale și administrative. Avocatul Poporului a recomandat ministrului afacerilor interne întărirea regulilor de protejare a persoanelor cu dizabilități, Recomandarea fiind însușită de autorități. Apreciem că Ordonanța Militară nr. 8/2020 a ținut cont de recomandarea Avocatului Poporului prin care atrăgeam atenția asupra faptului că niciuna dintre ordonanțele militare emise în perioada stării de urgență nu face referire la persoanele aflate în îngrijire instituționalizată, deși, în cazul acestora, distanțarea fizică și asigurarea măsurilor de igienă publică implică eforturi suplimentare pentru a preveni răspândirea virusului Sars-Cov-2.

Dosar nr. 2222/2020 Petentul, persoană încadrată în grad de handicap grav fără asistent personal, a reclamat casa de pensii, pentru faptul că i se condiționa eliberarea biletului de tratament gratuit, de existența unui însoțitor, chiar dacă dizabilitatea sa nu necesită asistent personal. Petentul preciza că s-a supus acestei reguli în anii precedenți, dar cerința trebuie eliminată, întrucât îngreunează accesul la obținerea beneficiului la care e îndreptățit, potrivit legii, ridicându-i probleme suplimentare, precum: căutarea unui însoțitor dispus să-l însoțească la tratament, depunerea actelor acestuia iar, în caz că renunță, recuperarea banilor achitați de acesta (biletul la tratament fiind gratuit doar pentru persoana cu handicap grav, pentru însoțitor percepându-se o contribuție individuală). În urma demersurilor întreprinse, Casa Națională de Pensii Publice, ne-a comunicat Nota internă, potrivit căreia, *persoanele cu handicap grav sau pensionarii cu invaliditate gradul I pot merge în stațiune în baza declarației pe proprie răspundere că se pot descurca singuri la baza de tratament, neînsoțiți.*

Dosar nr. 1408/2020 Petentul, persoană încadrată în grad de handicap accentuat, s-a adresat unei bănci din România pentru a accesa un credit de achiziționare a unui autoturism destinat persoanei cu handicap, în condițiile Legii nr. 448/2016 privind protecția persoanelor cu handicap. Petentul menționa că majoritatea persoanelor cu dizabilități nu pot beneficia de acest credit, întrucât au venituri mici față de restul populației, iar băncile nu le aplică niște criterii diferențiate, ci condițiile de cost și eligibilitate *standard*, prevăzute de procedurile interne ale băncii. Avocatul Poporului s-a adresat Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, recomandând punerea în discuție a problematicei la prima convocare a Consiliului de analiză a problemelor persoanelor cu handicap, înființat pe lângă ANDPDCA și includerea acesteia în viitoarea Strategie Națională privind Persoanele cu Dizabilități 2021-2027.

ANDPDCA ne-a furnizat o statistică 2016-2019, din care reiese că au beneficiat de credite pentru care s-a plătit dobânda subvenționată de la bugetul de stat: 3786 de persoane cu dizabilități, din 846354 câte erau în România la 31 decembrie 2019. Avocatul Poporului a apreciat că situația sesizată de petent decurge din nivelul de trai scăzut al persoanelor cu dizabilități și trebuie identificată o soluție care să înlăture această cauză primară și riscurile de transformare a drepturilor/beneficiilor legale recunoscute/acordate persoanelor cu dizabilități, în drepturi /beneficii care nu pot fi pe deplin fructificate.

Dosar nr. 23056/2020 Petentul, persoană cu dizabilități, se plânge că, în ciuda diligențelor repetate pe lângă Administrația Domeniului Public și Dezvoltării Urbane Sector

6, nu a reușit să obțină un loc de parcare de reședință. Acesta ne informează că s-au mai eliberat locuri de parcare în proximitatea imobilului unde locuiește, dar nu i-a fost repartizat niciunul. În urma demersurilor întreprinse, Administrația Domeniului Public și Dezvoltării Urbane Sector 6 ne-a comunicat că situația locurilor de parcare este monitorizată în vederea soluționării cu celeritate a cererii petentului. Ulterior, petentul ne-a informat că i-a fost atribuit locul de parcare.

Dosar nr. 13257/2020 Petentul, persoană cu dizabilități, a sesizat instituția Avocatul Poporului, solicitându-i să intervină pentru restabilirea respectării legislației în vigoare privind drepturile persoanelor cu dizabilități. Acesta arăta că în județul Botoșani, Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap, la emiterea unui certificat de încadrare în grad de handicap, în vederea aplicării art. 58 și art. 59 din Legea nr. 263/2010 înscrie la rubrica "*Data dobândirii handicapului*", în mod exclusiv, data primului certificat de încadrare în grad de handicap, chiar dacă i se prezintă un act mai vechi (deținut de persoana cu handicap), care atestă boala ce a stat la baza primei încadrări în grad de handicap. Petentul atașează un răspuns primit de la Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, conținând clarificări cu privire la Instrucțiunea metodologică nr. 3/2019 pentru aplicarea prevederilor art. 58 și 59 din Legea nr. 263/2010, care confirmă că *documentul justificator care atestă data dobândirii handicapului este primul document ce atestă afecțiunea care a stat la baza încadrării în grad de handicap: documentul poate fi medical (bilet de ieșire din spital, scrisoare medicală, copie fișă dispensarizare medic de familie sau medic specialist) sau, în cazul în care acesta nu mai există, alte documente care să ateste afecțiunea (copie livret militar, copie fișă de orientare școlară și profesională).*

Avocatul Poporului s-a adresat ANDPDCA solicitându-i să dispună măsuri legale care să clarifice suplimentar procedura de completare a certificatelor de încadrare în grad de handicap în vederea aplicării art. 58 și 59 din Legea nr. 263/2010, astfel încât să fie eliminată orice interpretare contrară normelor în vigoare. În răspunsul său, ANDPDCA a apreciat că nu sunt necesare astfel de măsuri, întrucât, documentul care atestă data dobândirii handicapului nu este reglementat nici în Instrucțiunea metodologică nr. 3/2019 și nici în alt act normativ, având în vedere particularitatea fiecărui caz în parte. Totodată, deși arată că „formularea menționată de Comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap din Botoșani cu privire la data dobândirii handicapului nu este eronată”, menționează că la data ivirii handicapului, se poate înscrie un document medical dacă acesta a fost depus cu ocazia primei evaluări și în baza acestuia a fost eliberat primul certificat de încadrare în grad de handicap.

Dosar nr. 12217/2020 Petentul, persoană cu dizabilități, a sesizat instituția Avocatul Poporului cu privire la faptul că de câteva luni, nu își mai poate ridica indemnizația de handicap de la CEC Bank, deși constituie singurul său venit, pentru că nu deține un act de identitate valabil, iar Serviciul Public Comunitar Local de Evidență a Persoanelor din localitatea de reședință i-a respins cererea de eliberare a unui nou act de identitate (actul de identitate provizoriu îi expirase). În urma demersurilor întreprinse, Serviciul Public Comunitar Local de Evidență a Persoanelor - Târgu Frumos ne-a adus la cunoștință că petentul a fost pus în legalitate prin emiterea unei noi cărți de identitate provizorii, cu motivul „lipsă locuință”.

CAPITOLUL III

DOMENIUL APĂRAREA, PROTECȚIA ȘI PROMOVAREA DREPTURILOR COPILULUI

În anul 2020, la nivelul Domeniului privind apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului au fost înregistrate 480 petiții, 38 de sesizări din oficiu, au fost efectuate 13 anchete, au fost emise 4 recomandări și 12 participări la dezbateri, conferințe, simpozioane având ca tematică promovarea și respectarea drepturilor copiilor. În plus, precizăm că, din activitatea birourilor teritoriale, detaliată la Capitolul VII, 146 de petiții, 535 de sesizări din oficiu, 46 de anchete, 72 de recomandări au vizat posibile încălcări ale drepturilor copilului, iar exemple din cazuistica în acest domeniu se regăsesc la capitolul amintit.

Totodată, au fost realizate 103 activități de mediatizare având ca obiect prezentarea atribuțiilor Avocatului Copilului, precum și alte teme incidente protecției și promovării drepturilor copilului.

De asemenea, a fost efectuată și **o vizită de monitorizare**, împreună cu Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție (MNP), la Centrul de Primire în Regim de Urgență pentru Copii, Slatina, județul Olt.

Petițiile și sesizările din oficiu au vizat, în principal, următoarele categorii de problematice: solicitarea de informații privind stabilirea paternității copilului minor; încredințarea copiilor și respectarea obligațiilor părintești în urma desfacerii căsătoriei; fenomenul alienării parentale; respectarea dreptului la vizită în condițiile impuse de situația pandemiei; exercitarea formelor de violență verbală și fizică asupra minorilor de către alți minori; acordarea alocației de stat pentru copii; accesul la tratamente medicale sau modul în care acestea sunt acordate, în unități medicale pediatrie; transcrierea actelor de stare civilă emise de autoritățile altor state; acordarea drepturilor bănești cuvenite copiilor cu cerințe educaționale speciale care sunt încadrați și în grad de handicap; acordarea burselor școlare.

Totodată, au fost înregistrate sesizări din oficiu și au fost formulate și petiții privitoare la aspecte în legătură cu pandemia de Covid-19: condițiile din centrele de carantină; purtarea măștilor de protecție în sălile de clasă și în perimetrul școlilor; imposibilitatea deplasării în străinătate pentru continuarea tratamentului medical; organizarea examenelor de Evaluare Națională și Bacalaureat; suspendarea concursurilor, competițiilor și olimpiadelor școlare; desfășurarea activității școlare în format on-line; păstrarea legăturilor personale dintre părintele nerezident și copil în contextual restricțiilor de călătorie impuse.

De asemenea, a fost elaborat *Raportul special privind acordarea burselor pentru elevi la nivel național în anul școlar 2019-2020*, înaintat prim-ministrului, președinților celor două camere ale Parlamentului, ministrului educației și cercetării, ministrului finanțelor publice și ministrului muncii și protecției sociale. Raportul special a fost realizat prin eforturile conjugate ale Instituției Avocatului Poporului și ale Societății Academice din România, fiind lansat la data de 10 septembrie 2020.

Obiectul raportului l-a reprezentat situația respectării dreptului la acordare a burselor școlare elevilor de către autoritățile publice locale din România, având la bază date din 3176 de comune, orașe și municipii pe raza cărora există unități de învățământ, precum și cele șase sectoare ale municipiului București, în total un număr de 3182 de unități și subdiviziuni administrativ-teritoriale în sarcina cărora există obligația de a acorda burse școlare pentru elevi.

Raportul a relevat că doar în 5,66% dintre unitățile administrativ-teritoriale din România se respectă în totalitate cadrul legal incident în materia dreptului la burse școlare, multe UAT-uri neacordând burse sau acordând burse cu valori foarte mici (chiar și de opt (8) lei). S-a constatat nerespectarea dreptului elevilor la burse școlare de către autoritățile publice locale din România, astfel că în continuare, Instituția Avocatul Poporului monitorizează atent dreptul elevilor la burse școlare, precum și procesul de acordare a acestora, fiind o temă ale cărei implicații se resimt în tot ceea ce înseamnă asigurarea accesului la un învățământ public de calitate pentru toți copiii din România. În consecință, se realizează în continuare o amplă activitate și un studiu privind acordarea burselor școlare de performanță, merit, studiu și ajutor social elevilor din învățământul preuniversitar de stat. În vederea colectării datelor, s-au transmis adrese la toate prefecturile din țară și din Municipiul București, Inspectoratele Școlare și Ministerul Educației și Cercetării pentru a solicita informații și pentru anul școlar 2020-2021.

Totodată, în exercitarea atribuțiilor Avocatului Copilului, în luna ianuarie 2020 a avut loc prima consultare dintre noul Board al Copiilor și Avocatul Copilului.

Nu în ultimul rând, la sfârșitul anului 2020 Avocatul Poporului a acordat ajutoare financiare din Fondul pus la dispoziția conducătorului instituției publice, pentru cinci familii cu mai mulți copii, care se confruntă cu o situație financiară și socială dificilă.

Acțiuni relevante derulate în perioada stării de urgență și a celei de alertă:

♦ Instituția Avocatul Poporului a solicitat Ministerului Educației și Cercetării să clarifice mai multe aspecte privind interpretarea și aplicarea Ordinului nr. 4135/21.04.2020 privind aprobarea Instrucțiunii pentru creșterea și/sau întărirea capacității sistemului de învățământ preuniversitar prin învățare on-line. De asemenea, s-a întocmit o Notă/răspuns pe marginea solicitărilor adresate de Consiliul Național al Elevilor, cu privire la același Ordin. Consiliul Național al Elevilor a formulat o plângere prealabilă adresată Ministerului Educației și Cercetării, prin care solicită anularea/abrogarea OMEC nr. 4135/2020, în temeiul Legii nr. 554/2004 privind contenciosul administrativ.

♦ Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu (fiind întreprinse demersuri atât la sediul central, cât și la nivelul birourilor teritoriale) în urma informațiilor difuzate în presă, dar și prin petițiile adresate, în care se relatează faptul că, la nivelul întregii țări, un număr însemnat de elevi, dar și cadre didactice nu ar avea acces la instrumente digitale sau internet astfel că sunt în imposibilitatea de a frecventa cursurile on-line. Ca urmare a acestui fapt, s-au transmis adrese către Inspectoratul Școlar al Municipiului București și către toate inspectoratele școlare județene din țară, Instituțiile Prefectului și Ministerul Educației și Cercetării, pentru a solicita o serie de informații pentru anul școlar 2019-2020. Aceeași solicitare s-a făcut și pentru anul școlar 2020-2021. Deoarece în urma tuturor acestor demersuri nu s-a putut realiza o estimare concludentă a indicatorilor solicitați (datele comunicate fiind incomplete), iar unele dintre instituțiile sesizate nu ne-au răspuns, s-au făcut numeroase reveniri la instituțiile menționate anterior. Urmează ca informațiile primite să fie centralizate și ulterior se va analiza oportunitatea elaborării unui raport special.

♦ La nivelul domeniului au fost înregistrate și analizate, atât la sediul central, cât și în teritoriu zeci de petiții având același obiect, vizând printre altele, anularea examenelor de Evaluare Națională și Bacalaureat. Cu privire la acestea s-a redactat un răspuns colectiv privind învățământul on-line, măsurile de protecție care se vor lua pentru protejarea elevilor împotriva infectării cu virusul SARS-CoV-2, purtarea măștilor de protecție în timpul desfășurării examenelor, încheierea situației școlare și renunțarea la examenele de evaluare națională/Bacalaureat, care a fost postat pe site-ul instituției.

♦ Cu ocazia Zilei Internaționale a Copilului, Domeniul Apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului a organizat webinarul cu tema **Avocatul Poporului - Garant al respectării și promovării drepturilor copilului.**

♦ O altă acțiune relevantă a constituit-o transmiterea de adrese către toate DGASPC-urile din țară și din Municipiul București, prin care s-a solicitat întreprinderea tuturor demersurilor necesare astfel încât persoanele ce aparțin categoriilor vulnerabile (cu precădere copiii lăsați singuri acasă, în urma migrației economice a unuia sau a ambilor părinți, copiii ai căror familii se află în autoizolare sau carantină, precum și alte persoane care din cauza incapacității fizice sau mentale se află în imposibilitatea de a se ocroti sau de a-și apăra drepturile), să fie monitorizate pe toată perioada situației de urgență pentru respectarea drepturilor lor, dar și pentru a beneficia de toate măsurile de protecție socială prevăzute de Constituție și legislația specifică.

Dosar nr. 3171/2020 Reprezentantul în România al Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR) ne-a supus atenției situația unor minori cu vârste sub 16 ani, cazați în Centrul Regional de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil București, deoarece Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 2 nu are locuri disponibile pentru preluarea acestora.

În vederea clarificării aspectelor prezentate, reprezentanții instituției Avocatul Poporului au efectuat o anchetă la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 2 (DGASPC) și o anchetă la Centrul Regional de Cazare și Proceduri pentru Solicitanți de Azil București (CRCPSA), rezultând în principal, următoarele: condițiile de cazare din CRCPSA sunt necorespunzătoare; în CRCPSA sunt cazați minori neînsoțiți cu vârste cuprinse între 12 și 18 ani, majoritatea acestor minori sunt cazați în camere cu adulți; minorii în vârstă de până la 16 ani pot fi cazați doar într-un serviciu de tip rezidențial al DGASPC Sector 2, în timp ce minorii de peste 16 ani pot fi cazați și în centrele de primire și cazare aflate în subordinea Inspectoratului General pentru Imigrări; obligația de desemnare a unui reprezentant legal pentru minorii neînsoțiți revine DGASPC Sector 2, la solicitarea formulată de CRCPSA; CRCPSA a formulat solicitare de numire a unui reprezentant legal pentru toți minorii neînsoțiți, precum și de preluare într-un serviciu de tip rezidențial pentru minorii neînsoțiți, cu vârste de până în 16 ani, dar și pentru unul dintre minorii de peste 16 ani care și-a exprimat acordul în acest sens; deși legislația nu prevede un termen în care să fie desemnat reprezentantul legal pentru minorii neînsoțiți, termenul în care DGASPC Sector 2 realizează acest lucru, uneori de până la aproape 3 săptămâni, este mult prea lung; DGASPC Sector 2 nu a oferit nicio justificare concretă pentru faptul că încă nu a preluat minorii neînsoțiți, cu vârste de până la 16 ani, precum și unul dintre minorii de peste 16 ani care și-a exprimat acordul în acest sens, pentru a beneficia de serviciile unui centru de tip rezidențial.

În urma celor constatate, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 57/2020**, potrivit căreia directorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 2 București să dispună măsurile legale pentru: preluarea de urgență a minorilor neînsoțiți, cu vârste de până la 16 ani și a celor care au vârsta de peste 16 ani care și-au exprimat acordul în acest sens, din Centrul Regional de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil București și cazarea acestora într-un serviciu de tip rezidențial; identificarea unor soluții pentru diminuarea birocrăției și stabilirea unui circuit eficient al documentelor privitoare la minorii, cetățeni străini sau apatrizi, care intră pe teritoriul României neînsoțiți; numirea de îndată a reprezentantului legal pentru minorii neînsoțiți, iar directorul Centrului Regional de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil București să dispună măsurile legale pentru: cazarea minorilor neînsoțiți separat de adulți; demararea lucrărilor specifice de renovare a centrului, în vederea îmbunătățirii condițiilor de cazare; desfășurarea unor programe sau identificarea

unor soluții de responsabilizare a persoanelor cazate în centru pentru respectarea normelor de igienă.

Atât directorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 2 București, cât și directorul Centrului Regional de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil București și-au însușit Recomandarea Avocatului Poporului.

Dosar nr. 1090/2020 În urma prezentării în mass-media a unui incident petrecut în municipiul Alexandria, unde vânzătoarele unui magazin au umilit două minore, le-au lovit, le-au murdărit cu marker pe față, iar pe una dintre ele au dat-o afară din magazin doar în lenjerie intimă, ca pedeapsă pentru că au încercat să sustragă câteva perechi de blugi, Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu**, fiind întreprinse următoarele demersuri: **anchetă** la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman, Primăria comunei Țigănești și Școala Gimnazială „I. Gh. Duca” Țigănești, județul Teleorman; **deplasări** la domiciliul minorelor; **adrese** către: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman, Poliția Municipiului Alexandria, Primăria comunei Țigănești, Instituția Prefectului Județului Teleorman;

Având în vedere cele constatate, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 28/2020**, adresată primarului comunei Țigănești, recomandare însușită. Autoritatea în cauză ne-a comunicat că în urma recomandării au fost luate următoarele măsuri: cele trei minore au fost monitorizate și anchetele cu privire la comportamentul acestora au fost transmise către DGASPC Teleorman; reprezentanții Primăriei comunei Țigănești au contribuit la întocmirea dosarului uneia dintre minore pentru instituirea plasamentului familial la bunica maternă și pentru întocmirea cărții de identitate; Primăria comunei Țigănești va identifica toți copiii cu părinți plecați la muncă în străinătate sau în alte situații de risc și va proceda la monitorizarea acestora.

Poliția Municipiului Alexandria ne-a comunicat că aspectele privind incidentul în care au fost implicate minorele fac obiectul unui dosar penal în care se fac cercetări *in rem* privind săvârșirea infracțiunilor de tulburarea liniștii și ordinii publice și lovire sau alte violență și tentativă de furt. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman ne-a comunicat următoarele: prin dispoziție a directorului general, pentru minorele în cauză a fost instituită măsura plasamentului în regim de urgență la Centrul de Urgență din subordinea DGASPC Teleorman; pentru una dintre minore, DGASPC Teleorman a început procedurile legale în vederea instituirii plasamentului în regim de urgență la bunicii materni; situația minorei va fi monitorizată de reprezentanții Primăriei comunei Țigănești.

Dosar nr. 5771/2020 Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, ca urmare a prezentării în mass-media a situației a doi minori, care au fost aduși la un centru de plasament al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman, ei fiind testați negativ pentru Covid-19, în condițiile în care părinții și alți doi frați ai lor au fost testați pozitiv și au fost internați la Spitalul „Matei Balș” din Capitală.

Astfel, s-au solicitat Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Teleorman informații cu privire la situația minorilor, precum și luarea măsurilor legale dispuse. Autoritatea ne-a comunicat următoarele: începând cu data de 28.03.2020, cei doi minori, care au fost testați negativ pentru Covid-19, au fost plasați în regim de urgență într-un spațiu de izolare, găzduire și îngrijire, aparținând direcției, din Municipiul Roșiorii de Vede; la nivelul direcției, s-a dispus organizarea unui spațiu de izolare, găzduire și îngrijire a copiilor cu părinți/reprezentanți legali/aparținători, infectați cu virusul Covid-19; cei doi minori aflați în centru de izolare au comunicat și interacționat cu personalul, nu au prezentat probleme de adaptare; acestora le-a fost pus la dispoziție un telefon mobil cu care au păstrat permanent legătura cu părinții și frații lor; minorilor le-au fost asigurate hrană, cazarmament, servicii

medicale, consiliere psihologică, informare, precum și activități de petrecere a timpului liber, aceștia fiind permanent monitorizați medical de către personalul specializat.

Dosar nr. 12536/2020 Petenta ne-a sesizat cu privire la faptul că i-a fost refuzată înscrierea copilului, în vârstă de 4 ani, la Grădinița cu Program Prolungit nr. 17 din Municipiul Tulcea, deși locuiește în zona grădiniței și a depus cerere în acest sens în data de 9.06.2020. Pentru a clarifica aspectele semnalate, ne-am adresat Grădiniței cu Program Prolungit nr. 17 din Municipiul Tulcea, care ne-a comunicat următoarele: întrucât cele 26 de locuri de la fiecare grupă mijlocie au fost completate de anul trecut, (grupele funcționând cu continuitate), rezultă că locuri disponibile pentru înscriere au fost 0; la nivelul grădiniței nu a fost înregistrată nicio cerere de retragere, astfel încât să se elibereze un loc, la respectiva grupă de vârstă, pentru anul școlar următor; cererea petentei a fost aprobată, copilul fiind deja înscris, datorită suplimentării numărului de locuri.

Dosar nr. 16396/2020 În urma publicării articolului *Candidatul PNL pentru Primăria Sectorului 3 acuză că sediul Biroului Electoral din acest sector a fost stabilit ilegal în clădirea unei școli, 10 clase de elevi de gimnaziu fiind nevoite să se mute în sediul principal al unității de învățământ*, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, sens în care reprezentanții instituției au efectuat anchete la Școala Gimnazială nr. 75 „Leonardo Da Vinci” și Primăria Sectorului 3 București, rezultând următoarele:

- Școala Gimnazială nr. 75 „Leonardo Da Vinci” se confruntă cu supraaglomerarea, având nevoie de spațiu suplimentar;

- Primăria Sectorului 3 a întreprins demersurile necesare soluționării acestei situații, prin identificarea corpului de clădire C2, precum și a suprafeței de teren de 1910 mp, situate în București, Str. Pictor Ion Țuculescu, nr. 42 din cadrul Colegiului Tehnic „Mihai Bravu” și demararea lucrărilor de reabilitare/modernizare;

- faptul că acest corp de clădire nu a fost atribuit în folosință unității de învățământ înaintea începerii anului școlar nu a fost cauzat de funcționarea temporară în acel spațiu a Biroului Electoral de Circumscripție nr. 3 Sector 3, ci de faptul că lucrările nu au fost finalizate și recepționate;

- Primăria Sectorului 3 depune toate eforturile necesare în vederea finalizării lucrărilor până la sfârșitul lunii octombrie 2020.

Față de acestea, în luna octombrie au fost reluate demersurile la nivelul celor două instituții, în vederea stabilirii situației existente la momentul respectiv. Astfel, atât Școala Gimnazială nr. 75 „Leonardo Da Vinci”, cât și Primăria Sectorului 3 București ne-au comunicat că la data de 21 octombrie 2020 lucrările de creștere a eficienței energetice și de modernizare au fost finalizate, iar imobilul a fost predat către unitatea de învățământ în vederea desfășurării activității educaționale în condiții optime.

Dosar nr. 13008/2020 Petenta ne-a sesizat cu privire la faptul că în data de 9 iulie 2020 s-a prezentat la Spitalul Clinic de Copii „Victor Gomoiu”, împreună cu fiica minoră, în vederea efectuării unui control, și unde o echipă a postului de televiziune ProTv a filmat fără cunoștința sau aprobarea petentei. Ulterior, în cadrul emisiunii Știrile ProTv a fost difuzat reportajul *Tot mai mulți copii români se infectează cu coronavirus*, în prezentarea căruia a fost folosită o imagine captată cu petenta și fiica sa minoră, inducând publicul în eroare și lezând imaginea minorei.

În vederea clarificării aspectelor prezentate, ne-am adresat Consiliului Național al Audiovizualului și Autorității Naționale de Supraveghere a Datelor cu Caracter Personal.

Consiliul Național al Audiovizualului (CNA) ne-a comunicat următoarele: membrii CNA au vizionat știrea *Aproape 2000 de copii infectați*, difuzată în data de 09.07.2020 în cadrul emisiunii Știrile ProTv de la ora 19:00; a fost audiat punctul de vedere al

reprezentantului postului de televiziune, care a precizat că și-au cerut scuze, iar știrea a fost scoasă de pe site-ul postului, ca urmare a corespondenței purtate cu petenta; întrucât difuzarea știrii nu s-a făcut cu respectarea prevederilor legislației audiovizualului referitoare la protecția dreptului la propria imagine, CNA a transmis postului de televiziune ProTv o scrisoare de atenționare.

Autoritatea Națională de Supraveghere a Datelor cu Caracter Personal ne-a comunicat că petenta s-a adresat și direct acestei autorități, prin avocat, fiindu-i transmis răspuns.

CAPITOLUL IV

DOMENIUL ARMATĂ, JUSTIȚIE, POLIȚIE, PENITENCIARE

În anul 2020, domeniului de activitate armată, justiție, poliție, penitenciare i-au fost repartizate **3338 de lucrări**, după cum urmează:

- **Armată:** 21 petiții
- **Justiție:** 1687 petiții
- **Poliție:** 256 petiții
- **Penitenciare:** 1252 petiții
- **Altele:** 122 petiții

Petițiile soluționate în cadrul domeniului, în limitele, prin mijloacele și potrivit competențelor constituționale și legale, au avut, în esență, ca obiect: nemulțumiri ale cadrelor militare privind drepturile salariale și pensiile; nemulțumiri ale cadrelor de poliție privind aparatura tehnică, armamentul, autovehiculele, salariile, pensiile; modul și termenul de soluționare a cauzelor aflate pe rolul instanțelor sau în instrumentarea parchetelor, punerea în executare a hotărârilor judecătorești, modul de îndeplinire a atribuțiilor de către executorii judecătorești, măsurile luate pe perioada stărilor de urgență și de alertă; condițiile de detenție din penitenciare, hrana, violențe exercitate asupra persoanelor private de libertate de către cadrele din penitenciare, violențe între deținuți, utilizarea echipamentelor de monitorizare video în incinta locurilor de detenție, neacordarea liberării condiționate și transferul în alte penitenciare.

Urmare unora dintre aceste petiții, a fost constituit un număr de **909 dosare:** (armată – 3, justiție – 119, poliție – 57, penitenciare – 730). De asemenea, un număr de 37 de dosare au fost constituite în urma sesizărilor din oficiu.

În anchetele derulate s-a recurs adesea, cu deosebire în cursul stărilor de urgență și de alertă, în mod special în locurile de detenție, la audieri online, folosindu-se aplicația Skype.

Exemple de acțiuni derulate de domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare

Dosar nr. 832/1496/2020 Prin această petiție sunt sesizate aspecte legate de procedurile care vizează autoturismele care sunt parcate în mod neregular. Din informațiile primite de la Direcția Generală de Poliție Locală și Control - Poliția Locală București și Secretarul General al Camerei Deputaților și comunicate petentei, rezultă următoarele:

În conformitate cu prevederile legale în materie, fapta de a opri/staționa neregular un vehicul pe partea carosabilă a drumurilor publice reprezintă contravenție și se sancționează cu amendă în condițiile legii. În cazul staționării neregulamentare, polițistul rutier poate dispune și măsura tehnico-administrativă a ridicării autovehiculului în cauză, în condițiile legii.

Totodată, blocarea căii de rulare a mijloacelor de transport în comun sau a autospecialelor de intervenție, accesul într-o instituție publică sau pe o anumită stradă se încadrează la infracțiunea de împiedicare sau îngreunare a circulației pe drumurile publice, prevăzută de art. 339 Cod penal, competența aparținând exclusiv Brigăzii Rutiere București.

Prin HCGMB 371/2019 a fost aprobat Regulamentul privind ridicarea, transportul, depozitarea și eliberarea vehiculelor staționate neregular pe partea carosabilă a drumurilor publice, aplicabil doar vehiculelor care staționează neregular pe principalele artere de circulație ale Municipiului București, care blochează circulația vehiculelor de intervenție în caz de urgență, precum și accesul în spitale, școli sau instituții publice, precum

și circulația mijloacelor de transport public sau activitatea utilajelor de deszăpezire și salubritate.

Prin Decizia ICCJ nr. 11/2017 s-a stabilit că polițiștii locali pot aplica această sancțiune doar în măsura în care identifică conducătorul auto la vehicul, neavând dreptul de a solicita proprietarului sau deținătorului legal datele persoanei căreia i-a fost încredințat vehiculul spre a fi condus pe drumurile publice (atribuție ce aparține exclusiv polițistului rutier, conform OUG nr. 195/2002).

De asemenea, din informațiile obținute în urma demersurilor întreprinse rezultă că pe rolul Camerei Deputaților (cameră decizională) se află o inițiativă legislativă pentru modificarea OUG nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice (PL-x 561/2017). Proiectul de lege a fost adoptat tacit de către Senat și a fost transmis, în vederea realizării unui raport comun, Comisiei pentru industrii și servicii, Comisiei juridică, de disciplină și imunități și Comisiei pentru transporturi și infrastructură. Proiectul de lege se afla în faza internă a rapoartelor preliminare între comisiile sesizate în fond, în vederea definitivării unui raport comun, un raport preliminar fiind în sensul respingerii proiectului.

Dosar nr. 1362/2020 Petentul, deținut în Penitenciarul București Jilava, ne-a sesizat cu privire la nerespectarea procedurii refuzului de hrană.

Din verificările efectuate a rezultat că în ziua de vineri, 17 ianuarie 2020, petentul a exprimat intenția de a intra în refuz de hrană; petentul a renunțat la refuzul de hrană duminică, 19 ianuarie 2020, anterior audierii de către directorul unității de detenție, care în zilele de sâmbătă și duminică nu a fost prezent la penitenciar, ceea ce a condus la nedeclanșarea efectivă a procedurii refuzului de hrană.

Având în vedere datele obținute în urma anchetei efectuate, a fost emisă **Recomandarea nr. 25/2020**, prin care s-a solicitat directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor luarea măsurilor necesare asigurării respectării prevederilor legale în vigoare, ce reglementează procedura refuzului de hrană, având în vedere specificul acestuia și efectele pe care privarea de hrană pentru o perioadă îndelungată le poate avea asupra persoanelor ce recurg la această formă de protest, în sensul audierii cu celeritate a persoanelor private de libertate de către directorul locului de deținere sau de către persoana delegată a îndeplini, în lipsa acestuia, atribuțiile sale. Autoritatea în speță Administrația Națională a precizat că în afara orelor de program, în zilele de sâmbătă și duminică, pe timpul sărbătorilor legale și ori de câte ori directorul sau înlocuitorul desemnat lipsesc din locul de deținere, șeful de tură asigură continuitatea la conducere, îndeplinind și atribuțiile specifice rolului de ofițer responsabil de zonă în situația producerii de incidente, concluzionându-se că această reglementare se aplică și în procedura refuzului de hrană.

Dosar nr. 5722/2020 Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în legătură cu respectarea dreptului la viață integritate fizică și psihică în cadrul Penitenciarului Satu-Mare, urmare a informațiilor apărute în mass-media, potrivit cărora, trei deținuți au murit în acest penitenciar după ce au dat foc la saltele, supărați că în urma instituirii stării de urgență a fost redus programul de vizite. S-a solicitat directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor să furnizeze informații referitoare la: cauzele reale care au condus la producerea evenimentului negativ; acțiunile întreprinse la nivelul Penitenciarului Satu Mare; care a fost sfera drepturilor suplimentate la nivelul Penitenciarului Satu-Mare în urma instituirii stării de urgență.

Administrația Națională a Penitenciarelor a precizat că Parchetul de pe lângă Tribunalul Satu Mare desfășoară o anchetă penală, că a fost reiterată importanța dispunerii în practică de către unitățile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor a unor măsuri, precum accentuarea în dialogul cu deținuții a scopului preventiv al restricțiilor actuale,

desfășurarea activităților de consiliere individuală sau în grup cu persoane care prezintă vulnerabilități, monitorizarea stării de spirit prin colaborarea structurilor din locul de deținere, punerea la dispoziția deținuților a materialelor informative în acest context epidemiologic.

Pentru buna informare a deținuților, la nivelul unităților penitenciare au fost derulate campanii de informare a persoanelor private de libertate, prin distribuirea unor materiale de informare, a unor afișe de informare, atât în spațiile unde au loc activitățile de reintegrare socială, cât și în cadrul secțiilor de deținere, în locuri vizibile și accesibile deținuților (cluburi, săli de sport, sector vizite, panouri informative de la nivelul secțiilor, săli de mese, bibliotecă, cabinet educator/psiholog/asistent social, săli de clasă, cabinete medicale etc.).

S-a decis, de asemenea, reanalizarea și transmiterea periodică, la nivelul fiecărui loc de deținere, a unor informări cu privire la SARS-CoV-2, prin circuitele proprii de radio și televiziune, organizarea unor întâlniri de informare pe tema SARS-CoV-2, derularea frecventă a unor activități de igienizare, atât a spațiilor de cazare, cât și a celor destinate activităților de reintegrare socială, derularea unor activități de consiliere individual (educativă, social, psihologică) în sensul conștientizării și acceptării unor măsuri stricte de igienă și de limitare a răspândirii virusului, acordarea unei atenții sporite persoanelor private de libertate cunoscute ca foste consumatoare de droguri sau aflate în tratament de substituție.

În vederea protejării vieții, integrității corporale și sănătății persoanelor private de libertate, personalului și a altor persoane, la nivelul locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor s-au luat măsuri privind siguranța locului de deținere conform Planului de măsuri pentru prevenirea îmbolnăvirii și răspândirii infecției cu Covid-19 în rândul personalului și a persoanelor private de libertate. Administrația Națională a Penitenciarelor a transmis, în mod constant îndrumări unităților subordonate.

De asemenea: au fost reanalizate toate activitățile (inclusiv cele sportive) cu deținuți/persoane internate, astfel încât acestea să se efectueze în serii cu număr redus de deținuți/persoane internate, limitându-se, pe cât posibil, gruparea camerelor la aceeași activitate; s-a dispus încetarea activităților de instruire școlară și de formare profesională destinate persoanelor custodiate; pentru menținerea legăturii cu mediul suport s-a majorat durata și numărul de convorbiri pentru persoanele condamnate care execută pedeapsa în regim de maximă siguranță, la maximum 45 de minute pe zi, iar pentru persoanele condamnate care execută pedeapsa în regim închis, semideschis, deschis, regim provizoriu sau pentru cei care nu au regimul stabilit, la maximum 75 de minute pe zi. Dreptul deținuților la convorbiri online, indiferent de situația disciplinară și periodicitatea legăturii cu familia, s-a suplimentat corespunzător numărului de vizite la care au dreptul conform regimului de executare.

Dosar nr. 9459/2020 Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la situația conflictuală provocată de termoscanarea efectuată de către agenți de pază la un supermarket din cartierul Ferentari. Din conținutul materialelor mass-media a rezultat că polițiștii au refuzat să se legitimeze, nu ar fi purtat echipamente de protecție adecvate stării de alertă și ar fi reacționat în mod disproporționat față de cetățeni.

A fost solicitat conducerii Direcției de Poliție a Municipiului București un punct de vedere cu privire la cele publicate, și să precizeze dacă s-a dispus o anchetă internă cu privire la echiparea și comportarea polițiștilor în cauză și dacă în planurile de instruire și pregătire profesională ale cadrelor sunt prelucrate particularitățile contextului actual subsecvent stării de alertă, în special în ceea privește reacțiile cetățenilor și eventuala amplificare a acestora.

Referitor la evenimentul produs la un supermarket aflat pe raza Secției nr. 24 Poliție, ni s-a comunicat că Secția 24 Poliție a fost sesizată prin SNUAU 112, cu privire la faptul că în apropierea unui magazin din Sectorul 5, mai multe persoane fac scandal, motiv pentru care a fost solicitată intervenția unui echipaj de siguranță publică în vederea aplanării acestuia. La

fața locului s-a deplasat inițial o patrulă formată din doi polițiști de siguranță publică din cadrul Secției 24 Poliție și un jandarm din cadrul Direcției Generale de Jandarmi a Municipiului București, care era repartizat să execute serviciul de patrulare în regim mixt cu aceștia. Ajungând la fața locului, polițiștii și jandarmul au observat un grup de trei persoane, respectiv doi bărbați și o femeie, care provocau scandal, adresându-le cuvinte și expresii jignitoare agenților de pază, considerând că acestea doreau amplificarea unei stări conflictuale cu forțele de ordine și atragerea atenției celorlalte persoane din jur.

Pentru a evita o escaladare a conflictului prin atragerea în zonă a unui grup de curioși, cei doi polițiști și jandarmul au luat decizia conducerii persoanelor la sediul Secției 24 Poliție și întocmirea unor procese-verbale de contravenție. Cu ocazia analizelor întocmite, s-a constatat că polițiștii care au intervenit pentru soluționarea incidentelor de tulburare a ordinii și liniștii publice au respectat prevederile legale și metodologia de intervenție în vigoare, fiind utilizată forța în mod gradual doar asupra a două persoane, care s-au opus măsurilor luate.

Totodată, Direcția de Poliție a Municipiului București a comunicat că particularitățile modului de acțiune în contextul stărilor de urgență și de alertă fac obiectul unei analize continue și sunt în mod constant prezentate polițiștilor la instructajul efectuat premurgător intrării în serviciu, iar prelucrarea acestor aspecte este verificată în permanență de către ofițerii sau structurile din cadrul Direcției Generale de Poliție a Municipiului București cu atribuții în acest domeniu.

Dosar nr. 13231/2020 Petentul, deținut în Penitenciarul Brăila, ne-a sesizat cu privire la neacordarea asistenței medicale corespunzătoare afecțiunii autoimune de care suferă, care, prin efectele sale, îl pune în imposibilitatea de a se alimenta. De asemenea, petentul a arătat că, în locul de detenție, condițiile de cazare și igienă determină agravarea stării sale de sănătate.

Având în vedere aspectele constate cu ocazia anchetei efectuate la data de 29 iulie 2020, a fost emisă **Recomandarea nr. 142/2020**. Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a comunicat că în executarea hotărârii pilot pronunțată de CEDO în cauza *Rezmiveș și alții contra României*, a fost elaborat un plan de acțiune revizuit, pentru perioada 2020 – 2025, fiind avută în vedere optimizarea efectivelor de deținuți, autoritatea făcând demersuri pentru extinderea și modernizarea spațiilor de cazare; la nivelul sistemului penitenciar se realizează permanent acțiuni pentru asigurarea unui climat corespunzător cazării persoanelor private de libertate, inclusiv prin transferarea acestora (în mod gradual, potrivit normelor în vigoare), urmărindu-se permanent identificarea de soluții de redimensionare/construire de spații de cazare și îmbunătățire a condițiilor din spațiile existente. S-a mai arătat că la 3 ianuarie 2020 Penitenciarul Brăila avea un grad de aglomerare de 152,51%, la data de 1 septembrie 2020 acesta reducându-se cu 14.06% și fiind de 138,18%.

Dosar nr. 13234/2020 Petentul ne-a sesizat cu privire la neacordarea alimentației corespunzătoare cultului religios căruia îi aparține și neasigurarea unei zone în cadrul blocului alimentar în care să își prepare alimentele.

Din verificările efectuate, a rezultat că persoanele private de libertate ce aparțin cultului mozaic beneficiază în cadrul blocului alimentar de un spațiu în care pot găti alimente potrivit preceptelor religioase. Petentul și un alt deținut încarcerat în aceeași cameră de deținere, nu doresc să gătească în acest spațiu, ci în camera de deținere, solicitând să li se aprobe achiziționarea alimentelor necesare și a unui frigider. În prezent, într-o zonă din grupul sanitar petenții gătesc folosind o instalație improvizată, ce poate prezenta pericol pentru siguranța lor și a locului de deținere.

Potentul a pus la dispoziție o hotărâre judecătorească pronunțată în contradictoriu cu PNT București-Rahova, potrivit căreia penitenciarul este obligat să pună la dispoziție contra

cost petentului și altor două persoane de cult mozaic alimente de tip kosher (inclusiv cele ce necesită tratamente termice), să asigure servirea mâncării în aceleași condiții ca și pentru celelalte persoane deținute și să asigure condiții de păstrare a mâncării pentru zilele în care aceasta nu poate fi livrată.

A fost emisă **Recomandarea nr. 143/2020** pentru luarea măsurilor necesare pentru respectarea credinței religioase a petentului prin punerea în executare a hotărârii judecătorești invocată de petent (față de toți petenții din respectiva cauză). Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a comunicat că petentul este alocat la norma de hrană 17 cultul kosher și a fost identificat un spațiu în care acesta își poate prepara masa potrivit credinței religioase, în limita posibilităților (petentul nu poate primi, păstra, cumpăra alimente ce necesită preparare termică – art. 148 alin. 8 lit. a și b din Anexa 1 la HG nr. 157/2016 pentru aprobarea regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013, iar penitenciarul nu este în măsura a achiziționa direct carnea provenind de la animale sacrificate potrivit cultului mozaic, fără respectarea prevederilor Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice). Petentul este cazat împreună cu persoane de religie mozaică, astfel că este în măsură a îndeplini ritualurile specifice, chiar dacă nu într-o cameră special amenajată – imposibilitate datorată lipsei spațiilor necesare.

Dosar nr. 14303/2020 Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în legătură cu respectarea dreptului la viață integritate fizică și psihică în cadrul Penitenciarului Poarta Albă, respectiv a modalităților de testare pentru noul coronavirus și de certificare a cauzelor deceselor în mediul carceral, sens în care s-a solicitat directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor informații referitoare la: situația deceselor persoanelor private de libertate la nivelul penitenciarelor din țară, având în vedere suspiciunile că decesele ar surveni din cauza infecțiilor cu coronavirus; cauzele reale care au condus la decesul unei persoane private de libertate din Penitenciarul Poarta Albă la data de 3 august 2020; acțiunile întreprinse la nivelul întregului sistem penitenciar în vederea prevenirii apariției oricăror situații de risc generate de contextul epidemiologic actual.

Administrația Națională a Penitenciarelor ne-a comunicat că decesele survenite până la acea dată în sistemul penitenciar nu au avut ca diagnostic Covid-19, în perioada 1 ianuarie - 31 august 2020 fiind înregistrate 65 decese. Față de acest răspuns, instituția Avocatul Poporului a solicitat informații suplimentare referitoare la testările pentru Covid-19 efectuate la nivelul sistemului penitenciar din România, atât pentru persoanele private de libertate, cât și pentru personalul din penitenciare, atât preventiv, cât și ca urmare a confirmării unor cazuri în rândul lucrătorilor de penitenciar; efectuarea unor autopsii în cazul deceselor survenite la persoanele private de libertate.

Administrația Națională a Penitenciarelor a precizat următoarele:

- testarea de tip RT-PCR se realizează în instituții abilitate în acest sens. Totuși, având în vedere faptul că persoanele private de libertate din penitenciare sau alte locuri de detenție au potențialul de a fi mai vulnerabile la răspândirea bolii provocate de noul coronavirus, la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor au fost făcute multiple demersuri către Institutul Național de Sănătate Publică, Ministerul Sănătății sau Departamentul pentru Situații de Urgență în vederea analizării Recomandărilor de prioritizare a testării pentru Covid-19, în sensul introducerii unui nou punct care să includă persoanele private de libertate și personalul angajat al sistemului poliției penitenciare care, prin atribuțiile de serviciu, intră în contact direct cu deținuții, răspunsurile primite fiind nefavorabile.

- toate decesele persoanelor private de libertate sunt certificate prin emiterea certificatelor de deces de către serviciile de medicină legală care, potrivit legislației în vigoare, stabilesc cauzele deceselor.

Dosar nr. 17109/2020 Petentul își exprima nemulțumirea față de termenul de judecată acordat de Înalta Curte de Casație și Justiție în judecarea unui recurs în interesul legii. Urmare a demersului la Inspekția Judiciară din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, aceasta ne-a comunicat că verificările prealabile efectuate de Inspekția Judiciară - Direcția de inspekție pentru judecători cu privire la aspectele semnalate nu au condus la identificarea unor indicii privind săvârșirea vreunei abateri disciplinare. Astfel, s-a dispus clasarea dosarului.

Având în vedere limitele legale de competență ale instituției Avocatul Poporului în ceea ce privește actele și faptele autorității judecătorești, dosarul a fost închis, petentului fiindu-i comunicate informațiile primite de la autoritatea sesizată.

Dosar nr. 18662/2020 Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu ca urmare a informațiilor apărute în presă, potrivit cărora poliția de frontieră nu ar fi permis intrarea în țară a unor cetățeni sirieni, care au statutul de rezidenți ai Danemarcei. Fetița de 11 ani a fost cea care a tradus pentru părinții în comunicarea cu autoritățile Aeroportului Internațional Otopeni.

Având în vedere cele de mai sus, a fost realizată o anchetă la Poliția de Frontieră Română, în urma căreia, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 200/2020**. Potrivit acesteia, urmează a se asigura prezența unui interpret în comunicarea cu cetățeni străini, inclusiv prin apelarea la ajutorul ambasadei țării din care provin acei cetățeni, și de a se acorda o atenție sporită minorilor, femeilor gravide, persoanelor în vârstă sau bolnave, pe perioada cât aceste persoane vor fi cazate în spații aparținând autorităților române.

Alte activități

Distinct de activitatea specifică domeniului, au fost redactate note și puncte de vedere referitoare la: Raportul Departamentului de Stat SUA pe anul 2019, privind respectarea drepturilor omului, proiectul de Lege privind organizarea activității și funcționarea instituțiilor de medicină legală – Pl-x nr. 333/2020, activitatea instanțelor de judecată și a penitenciarelor în contextul pandemiei Covid-19.

Reprezentanții domeniului au desfășurat, totodată, și activități care excedează soluționării petițiilor, respectiv: audiențe și dispecerat, reprezentarea instituției la diverse evenimente interne și internaționale, activități ce țin de integritate (implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de avere și declarațiile de interese, potrivit Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative) și activități legate de ORNISS.

CAPITOLUL V

DOMENIUL PROPRIETATE, MUNCĂ, PROTECȚIE SOCIALĂ, IMPOZITE ȘI TAXE

În cadrul domeniului se examinează petițiile privind încălcări ale drepturilor și libertăților cetățenești prin acte sau fapte administrative, de către autorități ale administrației publice și regii autonome, care au ca obiect aspecte legate de proprietate, muncă, protecție socială, impozite și taxe.

Au fost examinate **1984 de lucrări**, au fost efectuate **18 anchete** la mai multe instituții publice, au fost emise **4 recomandări** și **29 de sesizări din oficiu**.

Proprietate

În cadrul subdomeniului au fost examinate petiții ce au avut ca obiect aspecte legate de încălcarea dreptului de proprietate privată, acestea vizând, în principal: modul de aplicare a legilor cu caracter reparatoriu în materia proprietății; tergiversarea punerii în posesie; tergiversarea eliberării/modificării titlurilor de proprietate; lipsa de răspuns din partea autorităților la cererile formulate de beneficiarii legilor de restituire a dreptului de proprietate; tergiversarea adoptării soluțiilor în dosarele constituite în temeiul Legii nr. 10/2001¹ de către entitățile responsabile cu soluționarea notificărilor (menționăm cu titlu de exemplu **PMB**, la care, din cele **42.600 notificări formulate**, un număr de **37.732 notificări, sunt nesoluționate**, potrivit Situației centralizate a notificărilor formulate în temeiul Legii nr. 10/2001, înregistrate și nesoluționate, la nivelul entităților investite de lege, în luna octombrie 2020, publicate pe site-ul ANRP); tergiversarea adoptării soluțiilor în dosarele care au ca obiect cererile formulate în temeiul Legii nr. 9/1998², precum și a Legii nr. 290/2003³; nemulțumiri cu privire la acordarea tranșelor/titlurilor de plată de către ANRP pentru deciziile de compensare emise de CNCI în baza unor hotărâri judecătorești; inexactitatea controalelor efectuate de APIA prin teledetecție în cazul fermierilor care au depus cereri de sprijin SAPS (schemă unică de plată pe suprafață), ceea ce a condus la întârzierea la plată sau neplata subvenției pe suprafață; tergiversarea/refuzul ADS de a pune la dispoziția comisiilor locale de fond funciar, prin proces-verbal de predare-primire, a terenurilor necesare în vederea punerii în posesie a persoanelor îndreptățite la reconstituirea dreptului de proprietate; solicitarea unor informații cu privire la procedura obținerii a certificatului de atestare a construcției.

Astfel, urmare a demersurilor efectuate la entitățile responsabile/implicate, au fost clarificate aspectele prezentate de petenți, au fost emise titlurile de proprietate, au fost eliberate actele solicitate, iar în cazul în care s-a impus, au fost sesizați factorii implicați cu privire la nereglementarea sau reglementarea insuficientă a unor situații apărute în practică, în legislația primară și secundară, incidentă. În situațiile în care, sesizările adresate au excedat

¹ Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

² Legea nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

³ Legea nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, cu modificările și completările ulterioare;

sferei de competență a instituției, petenții au fost îndrumați să se adreseze entităților/autorităților competente, fiind informați și cu privire la prevederile legale incidente.

Data fiind succesiunea de acte normative din 1991, până în prezent, în această materie, subliniem faptul că **lucrul în dosarele generate de procesul de reconstituire, respectiv constituire a dreptului de proprietate este destul de anevoios și de durată, în primul rând**, din cauza autorităților implicate (comisii locale, comisii județene, ocoale/direcții silvice, centre de cercetare și dezvoltare, OCPI, ANCPI, ANRP, ADS), **în al doilea rând**, din cauza documentației care trebuie întocmită pentru constituirea unui dosar (unde sunt implicate în egală măsură și părțile și autoritățile), incluzând și planurile parcelare respectiv cadastrale, iar **în al treilea rând**, generat de hotărârile judecătorești, care conțin dispoziții obligatorii de la îndeplinirea obligației de a face, până la anularea unor titluri de proprietate. În condițiile existenței pandemiei a fost efectuat un număr redus de anchete, fapt suplinit prin intensificarea corespondenței cu autoritățile implicate, fiind necesară efectuarea unor demersuri repetate, ceea ce a condus la termene mai mari de soluționare a cauzelor petenților.

O categorie aparte de sesizări a constituit-o cea referitoare la aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 37/2020⁴, prin care petenții au solicitat sprijin pentru a putea beneficia de prevederile legale sau au reclamat o serie de dificultăți întâmpinate în solicitările formulate. Întrucât aspectele semnalate nu intrau în competența instituției, petenților li s-au oferit informațiile legale incidente și au fost îndrumați, după caz, să se adreseze Centrului de Soluționare Alternativă a Litigiilor în Domeniul Bancar, Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor sau Comisariatului Județean pentru Protecția Consumatorilor. Totodată, li s-a adus la cunoștință că au la dispoziție un portal guvernamental <https://aici.gov.ro>, prin care pot să informeze despre acest fapt Ministerul Finanțelor Publice.

Dosar nr. 6288/2020 Având în vedere că în perioada stării de urgență, în presă, au apărut mai multe știri în care se relata faptul că „se tăiau ilegal păduri”, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la respectarea dreptului de proprietate, a dreptului la ocrotirea sănătății și a dreptului la un mediu sănătos. Astfel, au fost efectuate demersuri la: Ministerul Apelor și Pădurilor (MAP), Regia Națională a Pădurilor – Romsilva (RNPR) și Comitetul Național pentru Situații Speciale de Urgență (CNSSU), solicitând analizarea oportunității sistării tăierilor de păduri pe perioada stării de urgență sau intensificarea controalelor în păduri de către reprezentanții Gărzilor Forestiere, împreună cu forțele de ordine, precum și efectuarea în trafic a activităților/controalelor specifice pe linie de control silvic. În acest sens, MAP ne-a informat că s-au luat o serie de măsuri pentru prevenirea și combaterea fenomenului infracțional în legătură cu tăierile ilegale din păduri, inclusiv modificarea Legii nr. 46/2008 – Codul Silvic, iar RNPR ne-a informat că s-au intensificat acțiunile de control, fiind constatate atât contravenții silvice, cât și infracțiuni silvice, pentru care s-au dispus măsurile legale.

Recomandări:

- au fost emise două recomandări adresate președintelui Comisiei județene de fond funciar Tulcea și președintelui Comisiei de fond funciar Răchiteni, prin care s-a solicitat dispunerea măsurilor legale în vederea soluționării cererilor de reconstituire, emiterea titlurilor de proprietate și aplicarea prevederilor 36 lit. i), coroborate cu cele ale art. 37-39 din Legea nr. 165/2013, în cazul în care se continuă tergiversarea soluționării acestora (**Recomandările nr. 205/2020, nr. 211/2020**).

- a fost emisă o recomandare adresată Președintelui Autorității pentru Administrarea Activelor Statului, în calitate de debtor, prin care s-a solicitat luarea măsurilor ce se impun pentru achitarea sumelor cu titlu de despăgubiri datorate foștilor deponenți FNI, **însușită**

⁴ privind acordarea unor facilități pentru creditele acordate de instituții de credit și instituții financiare nebancare anumitor categorii de debitori;

parțial, în sensul efectuării demersurilor pentru alocarea fondurilor aferente. Ca urmare, au fost continuate demersurile la ministrul economiei și la prim-ministru, ca factori decidenți în bugetarea și alocarea sumelor în cauză, **fără să se primească răspuns** (Recomandarea nr. 38/2019). Dosarul este în lucru.

În cursul anului 2020, în cadrul subdomeniului, au fost efectuate **16 anchete** la mai multe entități/instituții publice, fiind consemnate, prin procesul-verbal de anchetă, dispoziții cu caracter de recomandare, pe care acestea și le-au însușit în cea mai mare parte sau sunt în curs de aplicare/implementare.

Dosar nr. 9508/2018 (închis în anul 2020) Petenta a reclamat tergiversarea emiterii unor titluri de proprietate de către Comisia locală de fond funciar Zătreni. În urma demersurilor efectuate la entitățile implicate și a celor două anchete efectuate la Primăria comunei Zătreni, petentei i-au fost emise două titluri de proprietate, unul pentru suprafața totală de 1,2588 ha teren și altul pentru suprafața de 1,5379 ha teren.

Dosar nr. 19927/2019 (închis în anul 2020) Petentul a reclamat Comisia locală de fond funciar Țibănești și Comisia județeană de fond funciar Iași, pentru tergiversarea cererii de anulare pe cale administrativă a unuia dintre cele două titluri de proprietate emise pentru același titular, cu același amplasament, suprafață și vecinătăți (solicitare făcută începând cu anul 2017). În urma demersurilor efectuate la cele două comisii de fond funciar și a anchetei efectuate la Instituția Prefectului Județul Iași, am fost informați că primarul comunei Țibănești a introdus acțiune în anulare unuia din titlurile de proprietate, la Judecătoria Iași.

Propuneri de modificări legislative aflate în atenția Avocatului Poporului, ca urmare a petițiilor adresate instituției:

- nereglementarea în Normele din 17 iunie 2009 de implementare a programului „Noua casă” pentru achiziția de locuințe, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 717/2009, cu modificările și completările ulterioare, a situației efectuării plății despăgubirilor a căror valoare depășește echivalentul în lei al sumei de 10.000 euro și **limita de 50% din valoarea creditului acordat inițial**. În urma demersurilor efectuate, Ministerul Finanțelor Publice ne-a comunicat că, întrucât, pe parcursul derulării acestui program, nu s-au mai întâlnit asemenea situații, urmează ca, în perioada următoare, să analizeze împreună cu toate părțile implicate (finanțatori, Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii), posibilitatea identificării unui mecanism astfel încât și astfel de situații să fie reglementate din punct de vedere legislativ;

- în ceea ce privește blocajul reconstituirii dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere, intervenit ca urmare a pronunțării Deciziei Curții Constituționale nr. 395/2017, acesta se menține și în prezent. Astfel, Proiectul de Lege privind unele măsuri pentru deblocarea procesului de restituire a terenurilor către foștii proprietari – Pl-x 188/2020, adoptat de către Camera Deputaților, a fost trimis, spre promulgare, Președintelui României, care a sesizat Curtea Constituțională. Prin Decizia nr. 685/2020, Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate. Proiectul a fost înregistrat la Senat pentru reexaminare cu nr. L36/2020, în prezent, fiind trimis pentru *Raport privind decizia Curții Constituționale la Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări și la Comisia pentru constituționalitate* (Termen: 30/12/2020).

Muncă și protecția socială a muncii

În cadrul acestui subdomeniu de activitate, în anul 2020, au fost analizate petiții referitoare la respectarea dreptului la muncă și protecția socială a muncii, prevăzut de art. 41 din Constituție.

Spre deosebire de alți ani, în 2020, au fost supuse examinării instituției o serie de aspecte care au privit, în mod special, măsurile de protecție impuse de autorități, în contextul

pandemiei declanșate de virusul SARS-CoV-2. Mai mult decât oricând, petenții care s-au adresat instituției noastre au solicitat sprijin în vederea obținerii drepturilor ce li se cuveneau sau diverse informații referitoare la derularea în condiții corespunzătoare a raporturilor de muncă sau de serviciu, fie că acestea se desfășurau la locul de muncă obișnuit, fie în telemuncă, fie că beneficiau de zile libere acordate părinților în vederea supravegherii copiilor, în situația limitării sau suspendării activităților didactice.

În unele cazuri, petenților li s-au transmis îndrumările necesare, prin indicarea textelor legale incidente și a autorităților competente. În alte cazuri, urmare a intervențiilor noastre la autorități, au fost clarificate sau reglementate aspecte generate de aplicarea în practică a prevederilor legale impuse de pandemie.

Cu titlu de exemplu, precizăm că problematica supusă atenției instituției, a vizat următoarele: eliberarea certificatelor de concediu medical pentru persoanele aflate în izolare/carantină; tergiversarea eliberării de către direcțiile de sănătate, a documentelor necesare eliberării deciziei de izolare pentru a se putea acorda concediul medical de către medicul de familie și a se putea beneficia de indemnizația de concediu medical; respectarea programului de lucru al medicilor de la terapie intensivă implicați în prevenirea și combaterea efectelor pandemiei Covid-19; neacordarea stimulentei de risc persoanelor îndreptățite; asigurarea de către angajator a mijloacelor aferente tehnologiei și echipamentele de muncă necesare prestării muncii de telesalariat; modalitatea/procedura de predare on-line a profesorilor cu boli cronice/cei care au comorbidități și cei cu vârstă de peste 60 ani; aplicarea prevederilor legale privind acordarea unor zile libere părinților, în vederea supravegherii copiilor, în situația limitării sau suspendării activităților didactice, care presupun prezența efectivă a copiilor în unitățile de învățământ și în unitățile de educație timpurie antepreșcolară, ca urmare a răspândirii virusului SARS-CoV-2 și personalului din cadrul Ministerului Afacerilor Interne; afecțiuni generate de obligativitatea testării săptămânale a angajaților din unele DGASPC-uri și comunicarea cu întârziere a rezultatelor testărilor efectuate acestora; situația medicilor rezidenți care lucrează fără detașare la Direcția de Sănătate Publică București; conflicte între medici și manager (de exemplu, Spitalul Clinic Nr.1 Căi Ferate Witting); prelungirea concediului de creștere a copilului și a ajutorului de șomaj pe perioada stării de urgență; valabilitatea contractelor colective de muncă și a acordurilor colective pe perioada stării de urgență; metodologia - cadru privind mobilitatea personalului didactic de predare din învățământul preuniversitar în anul școlar 2020-2021; neplata drepturilor salariale; pierderea locurilor de muncă, urmate de imposibilitatea obținerii ajutorului de șomaj din diverse motive etc.

Subliniem situația acordării pensiei de urmaș pentru copiii personalului medical decedat în urma complicațiilor medicale cauzate de infectarea cu virusul SARS-CoV-2 prevăzută de Legea nr. 56/2020⁵. Din cele expuse, reiese că, în practică, sunt întâmpinate dificultăți care îngreunează/împiedică acordarea drepturilor cuvenite în temeiul legii menționate. În urma demersurilor efectuate, au fost sesizate Ministerul Sănătății și Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în sensul clarificării unor aspecte și, eventual, de luare în considerare, în vederea completării și modificării actului normativ menționat, a următoarelor aspecte: instituția/entitatea care eliberează documentul care face dovada că personalul medical în cauză nu a săvârșit o infracțiune pedepsită potrivit legii (art. 1 alin. (2) din lege); clarificarea condițiilor de acordare a pensiei de urmaș pentru copilul invalid: dacă are dreptul la pensie de urmaș conform Legii nr. 56/2020, după împlinirea vârstei de 18 ani (având în vedere condițiile diferite prevăzute de Legea nr. 263/2010); dacă urmează să fie reglementată

⁵pentru recunoașterea meritelor personalului medical participant la acțiuni medicale împotriva Covid-19

opțiunea între pensia de urmaș, stabilită conform Legii nr. 263/2010 și Legii nr. 223/2015 și pensia de urmaș, stabilită potrivit Legii nr. 56/2020; dacă sunt necesare documente suplimentare eliberate de angajator, DSP etc., care să aibă în vedere salariul de bază/solda de funcție a personalului medical la data decesului; împrejurarea că decesul personalului medical s-a produs ca urmare a infecției cu SARS-CoV-2 etc.

Totodată, Avocatul Poporului, constatând posibile încălcări ale dreptului la muncă și protecția socială a muncii, s-a **sesizat din oficiu în 27 de cazuri**, a emis **2 recomandări** și a efectuat **o anchetă**.

Astfel, cu titlu de exemplu, putem menționa faptul că, în 6 cazuri, sesizările din oficiu au vizat lipsa: echipamentelor de protecție împotriva virusului SARS-CoV-2, la nivel național, în cazul pompierilor; personalului medical din spitale; lucrătorilor de la salubritate; polițiștilor; comisarilor Gărzii de Mediu. În urma demersurilor întreprinse, instituțiile publice sesizate au menționat faptul că tuturor categoriilor de angajați menționate mai sus le-au fost asigurate mijloacele de protecție în lupta cu virusul Covid-19, iar aceste măsuri de protecție vor avea caracter continuu, în funcție de dinamica evoluției situației.

O situație excepțională, a reprezentat-o **situația direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului, care, din cauza lipsei fondurilor bănești, nu au mai putut achita la timp drepturile salariale ale angajaților**. Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a întreprins demersuri către autoritățile județene, în unele cazuri, și către Ministerul Finanțelor Publice, în scopul identificării resurselor bugetare și achitării drepturilor salariale. În urma demersurilor întreprinse, în cazul DGASPC Giurgiu, Consiliul Județean Giurgiu a aprobat rectificarea bugetului de venituri și cheltuieli. Ministerul Finanțelor Publice ne-a informat că a suplimentat pentru anul 2020 bugetele serviciilor sociale din sistemul de protecție a copilului și a centrelor publice pentru persoane adulte cu handicap. Situația D.G.S.P.C.-urilor va rămâne în atenția Avocatului Poporului și în anul 2021.

Tot ca urmare a situației pandemice, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și cu privire la **lipsa medicilor din secțiile ATI, dar și cu privire la respectarea programului de lucru al medicilor de la terapie intensivă implicați în prevenirea și combaterea efectelor pandemiei**, efectuând demersuri, atât la Ministerul Sănătății, cât și la un număr de 185 de spitale care asigură asistența medicală a pacienților testați pozitiv cu virusul SARS-CoV-2, în faza I și în faza a II-a, precum și la spitalele de suport Covid.

De asemenea, plecând de la rolul deosebit de important al **medicilor de familie** în asigurarea serviciilor de sănătate de bază și de la faptul că zona rurală este deficitară din punct de vedere al acoperirii cu unități medicale reprezentate prin medici de familie sau centre de permanență, în colaborare cu un alt departament din cadrul instituției, s-au efectuat o serie de demersuri la autoritățile cu competențe în materie. Toate cele patru dosare menționate mai sus, se află în lucru.

Prin **Recomandările** emise am solicitat primarului Orașului Dărmănești, județul Bacău să prevadă în Bugetul local pe anul 2021 sumele de bani pentru decontarea navetei cadrelor didactice (**Recomandarea nr. 188/2020**), iar Primarului comunei Gâdiniți, județul Neamț să aloce, prin bugetul local, suma necesară pentru efectuarea plății sporului de până la 15% pentru condiții vătămătoare sau periculoase tuturor asistenților personali angajați (**Recomandarea nr. 187/2020**).

Dosar nr. 15788/2020 Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la persoanele care au fost confirmate cu Covid-19, dar pentru care nu s-a eliberat/emis concediu

medical. Ulterior sesizării și a demersurilor întreprinse, au fost adoptate Ordinul nr. 946/2020⁶ și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 180/2020⁷. Totodată, pentru situația în care angajatorii condiționează reîntoarcerea la muncă de existența unui test negativ, s-a făcut demers la Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în sensul de a recomanda inspectoratelor de muncă să intensifice mediatizarea în rândul angajatorilor a faptului că pacienții asimptomatici/simptomatici cu forme ușoare ce au încheiat perioada de izolare de 14 zile de la data primului test, declarați vindecați fără al doilea test, să își poată relua activitățile curente și profesionale.

Dosar nr. 5710/2018 Petentul s-a adresat instituției Avocatul Poporului și a reclamat lipsa Normelor Metodologice de aplicare a Legii nr. 229/2016 privind organizarea și exercitarea profesiei de fizioterapeut, precum și pentru înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Fizioterapeuților din România. Ca urmare a numeroaselor demersuri ale instituției Avocatul Poporului și a 4 anchete efectuate la instituțiile abilitate în perioada 2018-2020, în data de 6 februarie 2020, **am fost informați cu privire la emiterea normelor.**

Impozite și taxe

În cadrul subdomeniului au fost analizate petiții vizând, în principal: modul de calcul al impozitului/taxei pe clădiri, respectiv al impozitului/taxei pe teren, conținutul deciziilor de impunere privind impozitul/taxa pe clădiri, impozitul/taxa pe teren, respectiv impozitul asupra mijlocului de transport, nemulțumiri legate de respingerea contestațiilor formulate împotriva deciziilor de impunere, popriri, titluri executorii și somații privind executarea silită, taxe speciale (taxa de habitat, taxa de salubritate – persoane fizice, persoane fizice autorizate, persoane juridice), condiționarea eliberării anumitor documente de achitarea obligațiilor fiscale, necomunicarea deciziilor emise de toate administrațiile publice de sector (cu excepția Administrației Sectorului 1 a Finanțelor Publice), ce au ca obiect cererile de restituire a sumelor prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 52/2017, aspect ce a avut ca efect imposibilitatea contestării deciziilor respective în instanță de către persoanele interesate, nerestituirea taxei Oxigen etc.

În unele cazuri, pentru a clarifica aspectele prezentate de petenți, instituția s-a adresat direcțiilor de impozite și taxe locale, administrațiilor finanțelor publice, Direcției Generale Regionale a Finanțelor Publice București, primăriilor etc. În alte situații, care nu intrau în sfera de activitatea a instituției, petenții au fost informați cu privire la procedeele legale pe care le pot urma, indicându-se în acest sens, atât baza legală incidentă speței cât și autoritatea la care se puteau adresa pentru soluționarea problemelor întâmpinate.

Recomandare însușită parțial Pornind de la **dosarele nr. 2982/2019 și nr. 4823/2019**, a fost emisă Recomandarea nr. 121/2019, adresată directorului general al Direcției Generale Regionale a Finanțelor Publice București, prin care s-a solicitat luarea măsurilor în vederea finalizării procedurii de comunicare a deciziilor de soluționare a cererilor privind restituirea sumelor reprezentând taxa specială pentru autoturisme și autovehicule, taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule și timbru de mediu pentru autovehicule, raportat la activitatea Administrației Sectorului 1 a Finanțelor Publice și, dacă este cazul, la cea existentă la nivelul tuturor administrațiilor finanțelor publice de sector, recomandare care

⁶ pentru modificarea și completarea Normelor de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, aprobate prin Ordinul ministrului sănătății și al președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 15/2018/1.311/2017;

⁷ pentru modificarea și completarea Legii nr. 136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic, a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, precum și pentru stabilirea unor măsuri cu privire la acordarea concediilor medicale;

a fost însușită parțial, prin finalizarea comunicării deciziilor emise la nivelul sectorului 1. Dosarul este în lucru.

Dosar nr. 6446/2020 Petenta și-a exprimat nemulțumirea legată de lipsa de răspuns la petiția adresată Administrației Sector 2 a Finanțelor Publice.

În urma demersurilor întreprinse la autoritate, întrucât nu am primit răspuns din partea acesteia, am sesizat Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice București, care ne-a transmis răspunsul comunicat petentei de către AFP Sector 2. De asemenea, am fost informați că petentei i s-a și restituit suma de 292 lei, potrivit dispoziției de plată din 15 aprilie 2020.

Dosar nr. 11073/2020 Petentul a reclamat atât faptul că i se impută plata taxei de pază pentru un imobil moștenit în comuna Săpata, județul Argeș, cât și faptul că funcționarii primăriei au refuzat încasarea plății obligațiilor fiscale principale (impozitul pe casă și teren). Urmare a anchetei efectuate, am fost informați că petentului i s-au stins obligațiile fiscale principale, respectiv impozitele pe clădiri și terenuri, până în anul 2019, inclusiv. Pentru anul 2020, acesta nu și-a achitat obligațiile fiscale. Referitor la taxa specială de pază aceasta nu a fost achitată fiind emisă informarea de plată nr. 2000/27.05.2020. Petentului nu i s-a condiționat achitarea impozitului pe bunurile imobile de plata taxei de pază, așa cum acesta a susținut, dovada fiind înștiințarea de plată unde acesta figurează doar cu impozitul neachitat pe anul 2020. De asemenea, am fost informați că imobilul în cauză este pe numele părinților petentului, aceștia fiind decedați, iar petentul nu a procedat la dezbateră succesiunii.

Referitor la plata taxei speciale de pază, având în vedere dispozițiile art. 30 alin. (6) din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, dosarul a fost înaintat biroului contencios administrativ și juridic din cadrul instituției Avocatul Poporului, formulându-se cerere de chemare în judecată în numele petentului.

CAPITOLUL VI

DOMENIUL PRIVIND PREVENIREA TORTURII ÎN LOCURILE DE DETENȚIE - MNP

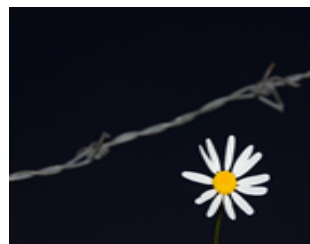
„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante...nici în caz de război sau de alt pericol public ce amenință viața națiunii.”

(art. 3 și 15 lit. 2) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale)

"Mecanismele Naționale de Prevenire sunt cele care dau puterea, ritmul și direcția OPCAT și speranța de a-și atinge obiectivele."

Elisabeth Odio Benito

(judecătoare la Curtea Inter-Americană pentru Drepturile Omului)

*Domeniul privind
prevenirea torturii - MNP*

Prin ratificarea **Protocolului Opțional din 18 decembrie 2002 la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante (OPCAT)**, România și-a asumat obligația de a înființa Mecanismul național de prevenire a torturii în locurile de detenție (MNP). Astfel, în anul 2014, prin OUG nr. 48 s-a stabilit ca instituția Avocatul Poporului, prin Domeniul privind prevenirea torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante în locurile de detenție, să îndeplinească atribuțiile specifice de mecanism național de prevenire. MNP exercită un **mandat preventiv**, rolul său fiind identificarea situațiilor cu risc potențial pentru rele tratamente.

Activitatea MNP constă în principal în: efectuarea de vizite periodice, anunțate sau inopinate, în locuri de detenție, formularea de recomandări către conducerile locurilor vizitate și autoritățile ierarhic superioare și formularea de propuneri de modificare legislativă. Scopul activității de monitorizare este consolidarea protecției persoanelor lipsite de libertate împotriva relelor tratamente și a exercitării fără discriminare a drepturilor fundamentale.

Prin loc de detenție se înțelege orice loc în care o persoană este sau poate fi privată de libertate, iar privarea de libertate reprezintă orice formă de detenție sau închisoare ori plasarea unei persoane într-un loc public sau privat de reținere pe care nu îl poate părăsi după voia sa, prin ordinul oricărei autorități judiciare, administrative sau de altă natură, inclusiv prin decizii ale persoanelor juridice de drept privat care administrează servicii sociale. De asemenea, în Legea nr. 35/1997, republicată (art. 34 lit. (j)) se precizează faptul că **sunt supuse monitorizării MNP toate locurile care fac parte din sistemul de asistență socială.**

În contextul epidemiei de coronavirus și a măsurilor restrictive adoptate de autorități, pe întreaga perioadă a stării de urgență și, ulterior, în starea de alertă, MNP a depus toate diligențele pentru îndeplinirea misiunii sale de a verifica respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor care sunt sau ar putea fi lipsite de libertate și protecția acestora împotriva relelor tratamente. În acest scop, MNP a monitorizat toate tipurile de locuri de detenție care,

conform art. 4 din OPCAT intră în sfera sa de competență, inclusiv locurile de carantină instituționalizată și spitalele Covid-19, noi locuri de detenție apărute ca reacție a autorităților române la situația epidemiologică actuală.

MNP a avut în vedere Avizele SPT adoptate în perioada 10-14 februarie 2020, și în data de 25 martie 2020 (care au fost comunicate statelor părți și mecanismelor naționale de prevenire) în care se subliniază faptul că: *Orice loc în care o persoană este ținută în carantină și pe care nu este liberă să o părăsească, este un loc de detenție conform art. 4 din OPCAT; spațiile de carantină sunt de facto o formă de detenție și orice alte locuri din care persoanele sunt împiedicate să plece în scopuri similare (celor instituirii carantinei) intră în mod inexorabil în sfera de aplicare a mandatului OPCAT și, prin urmare, în sfera de supraveghere atât a SPT, cât și a mecanismelor naționale de prevenire înființate conform OPCAT, printre locurile privative de libertate Subcomitetul enumerând și alte instituții medicale.*

În desfășurarea activității sale, MNP a fost ghidat de principiul *do no harm* (a nu face rău), în consecință, activitatea de monitorizare a fost efectuată prin intermediul vizitelor clasice dar și prin mijloace alternative, atunci când situația epidemiologică existentă a impus sistarea vizitelor.

Încă de la începutul stării de urgență, MNP a monitorizat implementarea măsurilor dispuse de către autoritățile publice, precum și consecințele acestora, fiind solicitate informații cu privire la măsurile întreprinse în scopul protecției persoanelor lipsite de libertate (și a personalului) împotriva contaminării cu coronavirus și pentru respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor lipsite de libertate, în condițiile în care a fost restrânsă/suspendată exercitarea anumitor drepturi (spre exemplu, au fost verificate: • în *penitenciare*, aplicarea efectivă a măsurilor compensatorii - suplimentarea sferei convorbirilor telefonice, comunicărilor on-line, în condițiile suspendării exercitării dreptului de a primi vizite, dreptului la vizită intimă, dreptului de a primi bunuri prin sectorul vizită etc.; • în *spitale de psihiatrie*: asigurarea legăturii cu familia, vizitele aparținătorilor fiind interzise; situația pacienților urmare a externărilor tuturor pacienților care nu reprezentau urgențe și care nu necesitau obligatoriu acordarea îngrijirilor medicale în spital; situația cazurilor sociale; • în *cămine pentru persoane vârstnice*: asigurarea legăturii cu familia; situația deceselor; eventuale sincope în asigurarea asistenței medicale; • în *centre de carantină*: numărul și locația acestora, capacitate, numărul persoanelor introduse în carantină, condiții de cazare asigurate, drepturile și obligațiile persoanelor carantinate, incidente și soluționarea acestora. De asemenea, s-a solicitat autorităților responsabile să pună la dispoziția persoanelor aflate în carantină, broșurile transmise de MNP care conțin informații referitoare la rolul și atribuțiile MNP și datele de contact). Răspunsurile comunicate de către autorități/unitățile vor fi cuprinse în Raportul special privind activitatea MNP în starea de urgență și starea de alertă, care va fi dat publicității la începutul acestui an.

Informațiile antemenționate au fost solicitate în cadrul a aproximativ **880 de adrese**, transmise următoarelor autorități: Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Sănătății; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Comitetul Național pentru Situații Speciale de Urgență; Administrația Națională a Penitenciarelor (ANP); Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții; Inspectoratul General pentru Imigrări (IGI); Inspectoratul General al Poliției Române; Instituțiile Prefectului de la nivelul fiecărui județ și al municipiului București; Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului; Consiliile locale ale Municipiului București și consiliile județene; primării; cămine private pentru persoane vârstnice. Cu o parte dintre autorități a fost menținut un dialog continuu, fiind de remarcat, în acest sens, disponibilitatea reprezentanților ANP și IGI de a

veni în întâmpinarea MNP în implementarea recomandărilor și îmbunătățirea condițiilor și tratamentului asigurat persoanelor lipsite de libertate.

De asemenea, au fost întocmite **83 de adrese către alte instituții/organizații/asociații implicate în monitorizarea tratamentului aplicat persoanelor lipsite de libertate:** organizații neguvernamentale și barouri din cadrul Uniunii Naționale a Barourilor din România (în scopul de a informa MNP cu privire la situațiile de încălcare a drepturilor omului și de rele tratamente în cazul persoanelor lipsite de libertate, de care iau cunoștință în timpul desfășurării activității); curți de apel (fiind solicitate informații cu privire la procedura internării nevoluntare: judecarea la fond și în cale de atac a măsurii internării nevoluntare, asigurarea participării și ascultării pacientului la ședința de judecată, precum și asigurarea apărării pacientului, din oficiu, dacă nu are apărător ales).

În data de 13 aprilie 2020, urmând exemplul **Subcomitetului privind prevenirea torturii (SPT) și Comitetului European pentru Prevenirea Torturii (CPT)** și raportat la realitatea românească, a fost formulat un set de principii care trebuie respectate de toate autoritățile relevante responsabile de persoanele lipsite de libertate, în scopul prevenirii oricăror acte de tortură sau de tratamente crude, inumane sau degradante - ***Declarație de principii cu privire la tratamentul aplicat persoanelor lipsite de libertate pe parcursul stării de urgență instituite urmare a epidemiei de coronavirus (Covid-19)***, postată pe site-ul instituției Avocatul Poporului.

Ulterior încetării stării de urgență, au fost efectuate monitorizări prin mijloace alternative la vizitele clasice, precum și vizite clasice, atunci când a fost posibil, fiind elaborată și o procedură în acest sens. Pentru mediatizarea și eficientizarea activității de monitorizare (facilitarea accesului persoanelor lipsite de libertate la echipele MNP) **au fost întocmite:** • ***comunicate de presă*** cu privire la activitatea de monitorizare a penitenciarelor/spitalelor de psihiatrie/spitalelor Covid-19/centrelor de carantină; • ***chestionare*** destinate persoanelor lipsite de libertate din penitenciare/spitale de psihiatrie/spitale Covid-19/centre de carantină/cămine pentru persoane vârstnice și personalul din penitenciare/cămine pentru persoane vârstnice⁸; • ***anunțuri*** referitoare la monitorizarea spitalelor de psihiatrie/spitalelor Covid-19, posibilitatea completării chestionarelor antemenționate și datele de contact ale MNP, comunicate unităților monitorizate pentru a fi afișate în locuri accesibile.

În cursul anului 2020, MNP a efectuat **73 de monitorizări ale locurilor de detenție (43 de vizite clasice** - unele dintre vizite fiind de verificare a implementării recomandărilor formulate prin rapoarte de vizită anterioare și **30 de activități de monitorizare prin mijloace alternative la vizitele clasice):**

- **Penitenciare - 13 monitorizări:** Penitenciarul Mărgineni; Secția Exterioară Valu lui Traian a Penitenciarului Constanța-Poarta Albă; Penitenciarul Craiova-Secția exterioară Ișalnița (femei); Penitenciarul Craiova Pelendava; Penitenciarul Bacău; Penitenciarul-Spital Târgu Ocna; Penitenciarul Botoșani; Penitenciarul Brăila; Penitenciarul Deva; Penitenciarul Bistrița; Penitenciarul Satu Mare; Penitenciarul de Femei Ploiești Târgșorul Nou; Penitenciarul București-Rahova;

- **Centre de Reținere și Arestare Preventivă – 5 monitorizări:** Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Caraș-Severin; Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Arad; Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Galați; Centrul de reținere și arestare preventivă Brașov; Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Prahova;

⁸ chestionare care pot fi completate pe pagina de internet a instituției Avocatul Poporului și care au fost transmise și în format fizic în timpul monitorizării din penitenciare, spitale de psihiatrie și cămine pentru persoane vârstnice

● **Centre pentru migranți – 2 monitorizări:** Centrul pentru Cazarea Străinilor luați în Custodie Publică Arad; Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Galați;

● **Centre rezidențiale pentru copii – 3 monitorizări:** Centrul de Primire în Regim de Urgență pentru Copii Slatina, județul Olt; Centrul de primire în regim de urgență pentru copilul neglijat și exploatat – Centrul de Servicii Sociale "Casa Soarelui" Târgoviște, județul Dâmbovița; Centrul Maternal Alexandria, județul Teleorman;

● **Centre pentru persoane adulte cu dizabilități – 14 monitorizări:** Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Babadag, județ Tulcea; Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Sinersig, județul Timiș; Centrul de îngrijire și asistență socială Suseni, județul Gorj; Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Jariște, județul Vrancea; Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Hârlău, județul Iași; Centrul de Îngrijire și Asistență Adăseni, județul Botoșani; Centrul de recuperare și reabilitarea neuropsihiatrică Sasca Mică, județul Suceava; Centrul de Îngrijire și Asistență Persoane Dependente – Berceni, municipiul București; Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Handicap Puchenii Mari, județul Prahova; Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Movila, județul Ialomița; Centrul de asistență medico-socială Ileanda, județul Sălaj; Unitatea de asistență medico-socială psihiatrică Nucet, județul Bihor; Centrul de Recuperare și Reabilitare a Persoanelor Adulte cu Handicap Baia Mare, județul Maramureș; Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Gherla, județul Cluj;

● **Spitale de psihiatrie - 8 monitorizări:** Spitalul de Psihiatrie Mocrea, județul Arad; Spitalul de Psihiatrie Poiana Mare, județul Dolj; Spitalul de Psihiatrie Cronici Siret, județul Suceava; Institutul de Psihiatrie Socola – Secția exterioară Șipote, județul Iași; Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsurile de Siguranță Săpoca, județul Buzău; Spitalul de Psihiatrie Săpunari, județul Călărași; Spitalul de psihiatrie Nucet, județul Bihor;

● **Cămine persoane vârstnice – 15 monitorizări:** Centrul pentru Persoane Vârstnice Răcari, județul Dâmbovița; Centrul pentru Persoane Vârstnice "Sfântu Gheorghe" Oltenița, județul Călărași; Căminul pentru persoane vârstnice „Cuviosul Iov” Vânjuleț, județul Mehedinți; Căminul pentru persoane vârstnice „Sf. Maria” Șișești, județul Mehedinți; Căminul pentru persoane adulte și vârstnice Anina, județul Caraș-Severin; Căminul pentru persoane vârstnice Mozăceni, județul Argeș; Căminul pentru persoane vârstnice Tutova, județul Vaslui; Căminul pentru persoane vârstnice ProSenectute Lilieci, județul Bacău; Căminul de bătrâni „Sf. Antim Ivireanul” Călărași, județul Călărași; Căminul pentru persoane vârstnice Blaj, județul Alba; Centrul pentru Persoane Vârstnice Speranța, municipiul București; Centrul Rezidențial pentru Persoane Vârstnice Sky Angel, Dărăști-Vlașca, județul Giurgiu; Căminul pentru Bătrâni Asociația Creștină Sf. Prooroc Ilie, Balotești, județul Ilfov; Căminul pentru Persoane Vârstnice Casa Bunicilor, comuna Valea Mare, județul Dâmbovița; Centrul Social pentru Persoane Vârstnice Sf. Elena, municipiul Târgovite, județul Dâmbovița;

● **Spitale Covid-19 – 13 monitorizări:** Spitalul Județean de Urgență Ploiești; Institutul de Pneumoftiziologie "Marius Nasta" București; Spitalul Clinic Județean de Urgență Constanța; Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie Constanța; Spitalul Județean de Urgență Giurgiu; Spitalul Municipal Râmnicu Sărat, județul Buzău; Spitalul Municipal Oltenița, județul Călărași; Spitalul Județean de Urgență Târgoviște, județul Dâmbovița; Spitalul Municipal Câmpina, județul Prahova; Spitalul Municipal Fetești, județul Ialomița; Spitalul CF Ploiești, județul Prahova; Spitalul Județean Tulcea – Secția de Boli infecțioase, județul Tulcea; Spitalul Orășenesc Bolintin Vale, județul Giurgiu;

● **Centre de carantină – 1 monitorizare:** Sanatoriul Balnear și de Recuperare Techirghiol, județul Constanța.

Colaborarea autorităților cu echipele MNP în timpul desfășurării activităților de monitorizare:

MNP subliniază cooperarea conducerilor și a personalului cu membrii echipelor MNP, în majoritatea locurilor monitorizate, aceștia dovedind o bună cunoaștere a prevederilor legale naționale și internaționale referitoare la mandatul MNP, precum și a interesului comun, îmbunătățirea condițiilor de viață și a tratamentului aplicat persoanelor lipsite de libertate. Spre exemplu, în cazul vizitei efectuate la **Secția Exterioară Valu lui Traian din cadrul Penitenciarului Constanța-Poarta Albă** (vizită efectuată prin mijloace alternative), conducerea unității penitenciare a facilitat și a asigurat întrevederi ale echipei MNP prin intermediul aplicației Skype cu persoanele custodiate, în condiții de confidențialitate, în cadrul unui spațiu special amenajat, destinat convorbirilor online, dotat cu calculator, căști cu microfon; de asemenea, conducerea **Spitalului de Psihiatrie Săpunari** a facilitat în condiții optime accesul echipei MNP la sistemul de supraveghere video din spațiile comune ale spitalului; în timpul monitorizării **Sanatoriului Balnear și de Recuperare Techirghiol** s-a constatat faptul că Instituția Prefectului din județul Constanța a transmis sanatoriului broșura MNP destinată persoanelor introduse în carantină.

Nu același lucru se poate spune însă despre **conducerile unor spitale Covid-19, care au refuzat să dea curs solicitărilor MNP** (au refuzat expres sau au ignorat adresele MNP)⁹, fiind declanșat inclusiv un atac mediatic virulent la adresa **Avocatului Poporului, adjunctului Avocatului Poporului pentru MNP**. De asemenea, înalți reprezentanți ai Guvernului și prim-ministrul au solicitat public ca MNP să își retragă solicitările de informații și documente transmise acestor spitale, motivând că asimilarea acestor instituții cu locurile de detenție ar reprezenta o deformare a realității și o alăturare de rea credință a unor situații care nu au nimic în comun.

Toate aceste acțiuni au demonstrat necunoașterea sau ignorarea Convențiilor și Protocoalelor privind interzicerea și prevenirea torturii, la care România este stat parte, inclusiv de către Guvern care trebuie să fie garantul respectării acestora; necunoașterea sau ignorarea prevederilor legale naționale prin care **România s-a obligat să înființeze Mecanismul Național de Prevenire a Torturii și să îi asigure acces la: toate informațiile referitoare la numărul persoanelor private de libertate în locurile de detenție, precum și la numărul acestor locuri și amplasarea acestora; toate informațiile ce privesc tratamentul aplicat acelor persoane, precum și condițiile de detenție; toate locurile de detenție și la instalațiile și amenajările acestora**. Membrii MNP au **posibilitatea de a avea întrevederi cu persoanele private de libertate**, fără martori, precum și cu orice persoană care poate furniza informații pertinente și **libertatea de a alege locurile pe care doresc să le viziteze și persoanele** cu care doresc să aibă întrevederi.

În aceste condiții, **MNP a apelat la prevederile OPCAT¹⁰ și s-a adresat SPT, solicitându-i sprijinul și exprimarea unui punct de vedere oficial** care să ajute MNP în

⁹ Au refuzat expres monitorizarea: Institutul Național de Boli Infecțioase "Prof. Dr. Matei Balș" și Spitalul Clinic de Boli Infecțioase și Tropicale "Dr. Victor Babeș"

Nu au răspuns: Spitalul Clinic de Boli Infecțioase Constanța; Spitalul Universitar de Urgență Militar Central «Dr. Carol Davila» București - Spital militar de campanie de nivel ROL2-COVID-19; Spitalul Militar de Urgență «Dr. Alexandru Gafencu» Constanța - Sistem medical modular de izolare și tratament. Tabără de izolare și carantinare COVID-19; Centrul Medical Policlinico di Monza - punct de lucru "Monza Metropolitan Hospital"; Spitalul Municipal Medgidia; Spitalul Orășenesc Pucioasa; Spitalul Caritas Municipal Roșiori de Vede; Spitalul Clinic Colentina.

¹⁰ art. 11 lit. b) pct. (ii): SPT menține contactul direct și, dacă este necesar, confidențial cu mecanismele naționale de prevenire și oferă acestora pregătire profesională și asistență tehnică pentru a le consolida capacitățile.

exercitarea mandatului său. **Răspunsul SPT a fost prompt**, domnul Daniel Fink, membru SPT și conducător al Echipei regionale pentru Europa adresându-se Excelenței Sale M. Adrian Cosmin Vierița, Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar la Misiunea Permanentă a României pe lângă Oficiul Națiunilor Unite de la Geneva și Organizațiile Internaționale cu sediul în Elveția, reitărând mențiunile din Avizele SPT antemenționate și subliniind că **în conformitate cu art. 20 din Protocolul Opțional, mecanismele naționale de prevenire trebuie să aibă acces la toate datele, inclusiv documentele medicale relevante, registrele și alte informații necesare pentru prevenirea tratamentelor inumane sau degradante în locurile în care persoanele sunt sau ar putea fi private de libertate [...]. În plus, în Avizul Subcomitetului, transmis statelor părți și mecanismelor naționale de prevenire, referitor la coronavirus (CAT/OP/10), SPT a clarificat că toți cei care sunt ținuți în locurile oficiale de carantină ar trebui să poată beneficia de garanțiile fundamentale împotriva relelor tratamente.**

Reamintim faptul că în mandatul MNP intră monitorizarea oricărui loc în care o persoană este sau poate fi lipsită de libertate (deci pe care nu îl poate părăsi după voința sa), indiferent dacă acest loc (considerat a fi de detenție) este penitenciar, spital, centru rezidențial pentru minori, centru de carantină etc.

Alte situații cu care s-au confruntat echipele MNP pe parcursul monitorizărilor:

- **Instituțiile prefectului** sesizate cu privire la locurile de carantină instituționalizată au comunicat informații parțiale/au omis să răspundă sau au refuzat să răspundă cu privire la anumite informații, precum locația centrelor de carantină, indicând următoarele motive: *locația centrelor NU este destinată publicului larg (Arad); comunicarea se face doar la nivel central, prin Grupul de Comunicare Strategică (Giurgiu); informații suplimentare pot fi solicitate administrației publice locale (București); locațiile acestor centre sunt cunoscute de un număr restrâns de persoane, care au responsabilități în gestionarea situației legate de COVID 19 (Neamț); au fost și Instituții ale prefectului care nu au răspuns la solicitarea de informații a Avocatului Poporului (Bistrița-Năsăud, Buzău, Călărași, Galați, Iași, Maramureș, Mehedinți, Sibiu, Suceava, Timiș și Vrancea);*

- unele dintre **spitalele Covid-19** au comunicat parțial informațiile/documentele solicitate: de exemplu, Spitalul Județean de Urgență Ploiești a comunicat un extras din rapoartele de analiză privind implementarea și respectarea prevederilor Procedurii operaționale privind evaluarea nivelului de satisfacție al pacienților, în cursul lunilor martie-mai 2020;

- **Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Săpoca:** pe tot parcursul activității de monitorizare (monitorizarea s-a efectuat prin mijloace alternative la vizitele clasice) a existat un dialog permanent cu reprezentanții spitalului (directorul financiar, consilier juridic), echipa MNP apreciind disponibilitatea acestora în a furniza informațiile și documentele solicitate. Însă, deși a fost solicitat în mod repetat accesul echipei la sistemul de supraveghere video din spațiile comune și camerele de izolare din cadrul secțiilor monitorizate, a fost asigurat accesul echipei doar la sistemul de supraveghere video din curtea locației Ojasca;

- **Centrul pentru Persoane Vârstnice San Francesco, Municipiul Giurgiu,** centru privat: a refuzat monitorizarea de către MNP, invocând faptul că nu sunt loc de detenție.

- **Unitatea de Asistență Medico-Socială „Dr. Elena Popovici” Flămânzi, județul Botoșani:** în cursul lunii noiembrie 2020, MNP urma să efectueze o vizită de verificare a implementării recomandărilor formulate urmare a vizite efectuate în anul 2019. Deși, inițial, noua conducere a centrului (conducerea s-a schimbat în perioada dintre cele două vizite) s-a arătat dispusă să participe la vizita programată de comun acord, după transmiterea adresei prin

care se solicitau informații/documente privind activitatea unității, personalul unității a refuzat să dea curs solicitărilor. S-a motivat această schimbare de atitudine cu faptul că unitatea nu este un centru de detenție și nu intră sub incidența Legii nr. 35/1997, republicată.

Exemple de bune practici constatate pe parcursul monitorizărilor:

- măsuri corespunzătoare de protecție împotriva infectării cu SARS-CoV-2 au fost luate în majoritatea unităților monitorizate; spre exemplu, în **Sanatoriului Balnear și de Recuperare Techirghiol** (care a funcționat ca centru de carantină în perioada 23 martie – 3 iulie) au fost elaborate Proceduri operaționale adaptate contextului epidemiologic (specifice Covid-19) încă de la începutul stării de urgență: - dezinfecție camere locuite de pacienți potențial contaminate cu Covid-19, echiparea-dezechiparea personalului, organizarea triajului la intrarea în carantină, repartizarea persoanelor introduse în carantină, administrarea medicației persoanelor introduse în carantină, triajul bagajelor și pachetelor la intrarea în centrul de carantină etc.;

- la **Penitenciarul Mărgineni** au fost menținute condițiile de **acordare a dreptului la convorbire on-line în limita maximă** prevăzută de lege și după încetarea stării de urgență; atât ANP, cât și personalul penitenciarului s-au implicat activ în menținerea relației cu familia și mediul de suport în perioada în care au fost interzise vizitele (spre exemplu, au fost întreprinse măsuri și pentru reducerea tarifelor practicate la convorbirile telefonice, dar și a prețurilor practicate la punctul comercial); conducerea Penitenciarului Mărgineni a solicitat flexibilizarea prețurilor produselor din magazinul aflat în incinta penitenciarului, astfel că, începând cu data de 17 martie 2020, societatea comercială a redus prețurile produselor cu 8-10%, magazinul fiind aprovizionat în conformitate cu situația existentă;

- referitor la **situația beneficiarilor din centrele rezidențiale**, pe perioada stării de urgență, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a recomandat să se identifice familiile/suținătorii care pot lua în familie și pot îngriji beneficiarii pe perioada stării de urgență, motiv pentru care unitățile au trimis înștiințări privind această posibilitate (au fost însă foarte puține situații în care susținătorii legali au dorit și au avut posibilitatea să ia acasă beneficiarii de servicii sociale, solicitând în scris acest lucru; în unele cămine, toți beneficiarii – persoane vârstnice reprezentau cazuri sociale, nu aveau aparținători sau venituri pentru a se întreține);

- în **Sanatoriului Balnear și de Recuperare Techirghiol**, pentru cei care nu dețineau telefon, unitatea a achiziționat telefoane cu cartele reîncărcabile (pentru a putea menține legătura permanent cu persoanele aflate în carantină, în condițiile unui contact fizic cât mai limitat), telefoane care au fost returnate la părăsirea centrului de carantină. În caz de urgențe, persoanele aflate în carantină aveau la dispoziție un număr de mobil, accesibil cu telefoanele mobile și un număr de interior, la care puteau apela prin intermediul telefonului fix din cameră. Persoanele aflate în carantină puteau comunica telefonic cu kinetoterapeutul angajat al unității care le recomanda exerciții fizice, iar cei care aveau posibilitatea și prin videocall. Au fost utilizate aceste servicii, în centru fiind persoane care prezentau discopatii lombare, gonartroză, artralгии, coxalgii, gonalgie cronică acutizată etc. De asemenea, în sanatoriu era asigurat accesul gratuit la internet;

Situații similare au fost constatate și în alte unități, precum: **Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie Constanța** care a achiziționat telefoane mobile pentru fiecare salon; **Spitalul Municipal „Anghel Saligni” Fetești**, **Spitalul Județean de Urgență Giurgiu și Spitalul Clinic Județean de Urgență Constanța „Sf. Apostol Andrei” Secția Pneumoftiziologie Agiea** unde era asigurat accesul nelimitat al pacienților la internet;

• în **Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Săpoca**, asistenții sociali din spital au întreprins numeroase demersuri pentru integrarea familială și comunitară a pacienților – cazuri sociale, în perioada martie-iunie 2020 fiind efectuate transferuri ale unor pacienți la Centrul de Recuperare și Reabilitare Persoane Adulte cu Handicap Buzău, Centrul de Urgență Buzău, în locuință modulară din Râmnicu Sărat sau externare la domiciliu. Majoritatea pacienților nu puteau fi însă externați, deși nu mai existau motive medicale pentru a sta în spital, pentru majoritatea cazurilor neexistând soluții efective de externare la domiciliu sau transfer într-un centru de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică/cămin pentru persoane vârstnice/locuințe protejate. Reprezentanții spitalului au sesizat echipei MNP relaționarea deficitară, care persista de ani de zile, cu Serviciile Publice de Asistență Socială din cadrul Primăriilor și direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului, apreciind că acestea, prin răspunsurile comunicate *discriminează și stigmatizează* persoanele cu dizabilități mintale (nu dețin servicii sociale în comunitate, au toate locurile ocupate, se află în proces de restructurare sau nu acceptă admiterea în centre rezidențiale a persoanelor cu istoric penal). În scopul identificării unor soluții pentru aceste cazuri, au apelat la sprijinul MNP în sensul constituirii unui grup de lucru;

• în **Spitalul Municipal „Anghel Saligni” Fetești** (care nu este spital de psihiatrie și nici nu are o secție de psihiatrie) nu se aplica măsura conțenționării, reprezentanții spitalului comunicând că: *ar depăși cadrul legal, întrucât Legea nr. 487/2002 a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, republicată, a fost adoptată pentru protecția persoanelor cu tulburări psihice și nu pentru luarea unei măsuri de conțenție sub prevederile unei legi*; măsura aplicării conțenției este abordată din perspectiva codului de deontologie medicală, a regulilor de practică medicală, amintind faptul că, pentru nerespectarea acestora, precum și a legilor și regulamentelor medicale, medicul răspunde disciplinar, potrivit art. 450 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată; în consecință, în spital nu exista o procedură și un registru privind conțenționarea pacienților.

• în **Spitalul Județean de Urgență Giurgiu**, din Consiliul de Etică făcea parte și un reprezentant al asociației pacienților.

Exemple de deficiențe constatate:

La fel ca și în anii anteriori, principala deficiență întâlnită în mod sistematic a fost **lipsa de personal față de nevoile reale** ale unităților respective. De exemplu, în Penitenciarul Mărgineni s-a reținut deficit de personal medical cu impact negativ asupra activității compartimentului medical (din cele 7 posturi prevăzute pentru medici, 4 posturi erau vacante, respectiv: 1 post medic primar dentist, 2 posturi medic primar medicină de familie, 1 post medic primar psihiatrie), precum și o deficiență de personal de specialiști psihologi (din cele 5 posturi prevăzute pentru psihologi, 3 posturi erau vacante, în condițiile în care se recomandă angajarea minimă a câte unui psiholog la fiecare 100 de persoane private de libertate). Situația a fost regăsită și în alte penitenciare monitorizate (Penitenciarul Bacău, Penitenciarul-Spital Tg. Ocna) și trebuie subliniată reacția promptă a ANP la recomandările MNP, în sensul remedierii acestor deficiențe, prezentată în cadrul secțiunii Recomandări implementate cu succes.

În centrele rezidențiale exista un deficit de kinetoterapeuți, ergoterapeuți, maseuri (importanți în vederea îmbunătățirii calității vieții, a menținerii gradului de autonomie a beneficiarilor), posturile nefiind prevăzute în organigrama centrelor (Centrul pentru Persoane Vârstnice Răcari, Centrul pentru Persoane Vârstnice „Sfântu Gheorghe” Oltenița) sau erau prevăzute, dar vacante la momentul monitorizării (Căminul pentru Persoane Vârstnice „Sf. Maria” Șișești, Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Sinersig). În aceste

centre s-a constatat și lipsa spațiului adecvat, a dotărilor necesare în vederea asigurării terapiilor de recuperare/reabilitare funcțională pentru beneficiari.

În căminele/centrele private pentru persoane vârstnice, o mare dificultate a reprezentat-o asigurarea personalului necesar, deoarece o parte a personalului era asigurată prin colaborare part-time și acești colaboratori, conform Ordonanței Militare nr. 8/2020 au fost izolați la locul de muncă unde aveau funcția de bază. Problema a fost și mai accentuată datorită împărțirii personalului în 2 grupuri pentru asigurarea prezenței ciclice în cămin/centru pentru perioada de 14 zile, conform aceleiași ordonanțe. De asemenea, izolarea la locul de muncă a creat mult stres angajaților, mai ales termenul scurt în care trebuia pusă în aplicare Ordonanța Militară nr. 8/2020, și anume de 24 de ore. În același context, lipsa unor proceduri clare de aplicare a acestei ordonanțe, cu privire la modul de decontare a cheltuielilor instituțiilor cu hrana, cazarea și transportul angajaților izolați la locul de muncă a produs confuzie și dificultăți în acest sens.

În spitalele Covid-19 au existat solicitări de încetare a contractului de muncă prin demisie, precum și concedieri ale personalului. De exemplu, la Spitalul Municipal Câmpina: 6 membri ai personalului (3 medici specialitatea ATI, un asistent medical și 2 infirmieri) și-au dat demisia, motivând că nu li se asigură condiții de siguranță a muncii; ca urmare a nerespectării termenului de preaviz, contractele de muncă au fost desfăcute disciplinar. Având în vedere demisia celor 3 medici, s-a apelat la medici ATI demisionari care însă nu au dat curs solicitărilor. De asemenea, a existat un număr ridicat de cereri de pensionare, fiind luate, în consecință, următoarele măsuri: redistribuirea personalului cu patologie cronică la pază la Secția de recuperare, medicină fizică și balneologie și triajul epidemiologic al personalului la intrarea în serviciu; asigurarea resurselor financiare pentru veniturile salariale (sporuri la maxim și tarif majorat la gărzi, în zilele de sâmbătă, duminică și sărbătorile legale).

De asemenea, pe parcursul monitorizării s-a constatat **lipsa căilor de acces și a dotărilor necesare pentru persoanele cu dizabilități** în camerele de cazare și grupurile sanitare, în multe unități monitorizate. De exemplu, în Institutul de Pneumoftiziologie „Marius Nasta” lipsea un lift necesar deplasării persoanelor supraponderale (astfel că au fost nevoiți să redirecționeze un pacient de 130 kg, imobilizat la pat, către Spitalul Clinic de Boli Infecțioase și Tropicale „Victor Babeș”).

Și în cadrul monitorizărilor din acest an s-a constatat **lipsa/completarea necorespunzătoare a procedurilor/registrelor** prevăzute de legea în materie, în special în cazul căminelor pentru persoane vârstnice și centrele rezidențiale pentru persoane adulte cu dizabilități, de exemplu: la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Sinersig lipsea Procedura de suspendare/încetare a acordării serviciului social; la Căminul pentru persoane vârstnice „Cuviosul Iov” Vânjuleț, în Registrul de evidență a incidentelor deosebite nu erau consemnate toate incidentele care au afectat integritatea fizică și psihică a beneficiarilor; în Căminul pentru Persoane Vârstnice „Sf. Maria” Șişești nu era elaborat un nou manual de proceduri operaționale conform legislației în vigoare (Ordinul nr. 29/2019).

S-a constatat, la nivelul unor penitenciare și centre de reținere și arestare preventivă, faptul că **persoanele custodiate străine semnau formulare redactate în limba română**, fără a se asigura traducere în limba maternă. Un astfel de caz era în Penitenciarul Bistrița. Urmare a vizitei și recomandărilor MNP, administrația penitenciarului a comunicat faptul că a fost înaintată către ANP o propunere de transfer a persoanei private de libertate de cetățenie străină, în alt penitenciar unde i se poate asigura comunicarea într-o limbă cunoscută de aceasta.

Amintim, în continuare, câteva dintre **deficiențele întâlnite de MNP, în funcție de locul de detenție vizitat:**

- **cămine pentru persoane vârstnice:** ● nu erau întocmite toate procedurile și toate registrele de evidență prevăzute de Standardele minime, aprobate prin Ordinul nr. 29/2019, iar la unele centre nu era întocmită nici măcar procedura proprie de admitere (Centrul pentru Persoane Vârstnice Răcari); ● lipseau materialele informative, acestea neexistând nici pe suport de hârtie, nici afișate la loc vizibil, la avizier, nici pe suport electronic; de asemenea, informațiile puse la dispoziție pe site-ul web al furnizorului de servicii sociale nu erau actualizate (Primăria orașului Răcari); ● lipsea cutia de sesizări și reclamații; ● în perioada stării de urgență și ulterior, serviciile de asistență psiho-socială au fost restrânse la maximum pentru a se respecta distanțarea fizică; de asemenea servicii de consiliere și suport s-au realizat prin comunicare telefonică permanentă, sistem videoconferință prin skype sau facetime, soluția fiind limitativă datorită dificultăților inerente pacienților cu demență senilă de a utiliza, chiar și cu ajutor, dispozitive moderne de comunicare; ● Planurile individualizate de asistență și îngrijire nu erau particularizate și nu cuprindeau rubrici din care să rezulte activitățile propuse de fiecare specialist în parte, activități adaptate nevoilor identificate ale beneficiarului, cât și asumarea responsabilității fiecărui specialist din cadrul echipei multidisciplinare cu privire la obiectivele și activitățile propuse; ● nu erau revizuite periodic planurile de îngrijire personalizată pentru unii beneficiari; ● nu era efectuată evaluarea clinică anuală la medici de specialitate (psihiatrie, neurologie, medicină internă, medicină de recuperare) la unii beneficiari și evaluarea bi-anuală pentru beneficiarii cu afecțiuni cronice la specialitățile medicale implicate (Centrul pentru Persoane Vârstnice Răcari și Centrul pentru Persoane Vârstnice „Sfântu Gheorghe” Oltenița); ● personalul medical era insuficient și slab instruit cu privire la modul de întocmire și completare a documentelor medicale (condică de prescripții medicamente – care în unele centre lipsea și materiale sanitare consumabile, fișe de monitorizare servicii); ● lipsea un cabinet psihologic amenajat și dotat corespunzător (Căminul pentru persoane adulte și vârstnice Anina); ● s-au constatat deficiențe în comunicarea cu serviciile publice de asistență socială din cadrul primăriilor de domiciliu ale beneficiarilor; ● igiena deficitară a unor dormitoare și grupuri sanitare;

- **spitale de psihiatrie:** ● în Foile de observație clinică generală (FOCG) nu s-a regăsit consimțământul la internare, deși internările erau considerate voluntare; în Spitalul de Psihiatrie Săpunari, singurul consimțământ existent la FOCG era Acordul pacientului informat la efectuarea actelor medicale, semnat de pacient dar în care nu era menționat în toate cazurile actul medical pentru care se solicita consimțământul; în Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsurile de Siguranță Săpoca a fost constatată situația a 6 persoane care, aflate într-un centru de carantină instituționalizată, au prezentat agitație psihomotorie; persoanele respective au fost aduse în regim de urgență de la centrul de carantină și internate în spital; în FOCG nu au fost regăsite formularele de consimțământ informat la internare; mai mult decât atât, unul dintre pacienți a solicitat în mod expres să fie externat, externarea fiind făcută însă doar la finalizarea perioadei de carantină, după obținerea avizului de la Direcția de Sănătate Publică Buzău; ● în foile de observație ale pacienților s-a regăsit o listă cu obligațiile pacienților, semnată de pacienți, dar nu și o listă cu drepturile acestora; ● măsurile de conținere și de izolare erau aplicate fără respectarea legislației în materie (conținerea se aplica în salonul unde era internat pacientul, alături de alți pacienți, ceea ce contravine Normelor CPT; nu era clar cine efectua conținerea, în registrul pentru conținere neexistând o rubrică în acest sens; în registru lipsea și rubrica referitoare la gradul de restricție - parțială sau totală - în cazul conținerii, iar rubrica privind monitorizarea funcțiilor vitale nu era completată corespunzător - nu erau precizate valorile funcțiilor vitale în cazul fiecărei vizite de monitorizare); lipseau camerele de izolare amenajate potrivit prevederilor legale în vigoare sau pacienții erau izolați în spații care aveau altă destinație; ● în Spitalul de Psihiatrie

Săpunari, conform procedurii „Conținție a pacientului” întocmită în spital”, pacienților le era solicitat să semneze un formular de Consimțământ la aplicarea măsurii conținționării, procedura neindicând în mod explicit momentul în care formularul se completează; reprezentanții spitalului nu au putut preciza echipei MNP în ce moment este prezentat pacientului acest formular și în niciuna din FOCG, verificate în mod aleatoriu, nu s-a regăsit consimțământul la aplicarea conținției; ● Comisia de internare nevoluntară nu era alcătuită conform prevederilor Legii nr. 487/2002, republicată, respectiv din 3 membri numiți de managerul spitalului – 2 psihiatri și un medic de altă specialitate sau un reprezentant al societății civile (Spitalul de Psihiatrie Cronici Siret, Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsurile de Siguranță Săpoca); ● exista deficit de personal medico-sanitar și auxiliar, precum și personal de pază, și nu era efectuată o pregătire profesională continuă corespunzătoare a acestora; ● nu au existat acțiuni pentru promovarea valorilor etice în rândul personalului medico-sanitar în această perioadă și, totodată, nu au existat participări din partea asociațiilor de pacienți la ședințele Consiliului de Etică; ● nu era elaborată o Procedură privind desfășurarea vizitelor, deși aproximativ jumătate dintre pacienți primeau vizite ale aparținătorilor, vizitele fiind consemnate în FOCG (Institutul de Psihiatrie Socola – Secția exterioară Șipote); ● pacienții internați în saloanele de izolare în context epidemiologic, (persoane cu vulnerabilitate crescută, fiind persoane cu afecțiuni psihiatrice) nu erau implicați (pentru o perioadă de 14 zile) în vreo activitate recreativă, în condițiile în care în spital nu era permis accesul în aer liber; ● în Spitalul de Psihiatrie Săpunari se utilizau brățări identificative (aplicate pe antebrațul stâng al pacientului); nu practica în sine a fost considerată de echipa MNP îngrijorătoare, ci faptul că aceasta nu se aplica unitar (nu se utiliza în toate cazurile culoarea neagră) - permitea încadrarea pacienților în anumite categorii, vizibile tuturor (pacienți, aparținători, personal): pacienți cu manifestări agresive (culoarea verde), pacienți cu risc de cădere (culoarea roșie), pacienți cu dizabilități (culoarea albastră); practica nu era obligatorie, pacienții având posibilitatea să refuze, însă, atunci când este aplicată este stigmatizantă pentru pacient și poate afecta starea de confort psihic al pacientului; ● în Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsurile de Siguranță Săpoca pacienții internați în secțiile juridice erau îmbrăcați identic, cu pantaloni verzi și tricou negru, pentru a fi identificați dacă încearcă să fugă, în condițiile în care CPT, cu prilejul vizitei efectuate în anul 2014 în acest spital, a evidențiat că *pacienții din secțiile juridice erau stigmatizați, fiind obligați să poarte uniforme pentru a facilita căutările în caz de fugă și a solicitat statului roman încetarea acestor practici.*

S-a reținut cazul unui pacient internat la Spitalul de Psihiatrie Săpunari care prezenta „urme lăsate de cătușe la mâna dreaptă”, produse la domiciliul pacientului și la spitalul de la care acesta a fost transferat. Aceste leziuni pot fi consecința aplicării neadecvate a mijloacelor de imobilizare sau a lipsei unei supravegheri corespunzătoare a persoanei căreia i-au fost aplicate. Echipa MNP apreciază că se impune o pregătire continuă a organelor de ordine cu privire la aplicarea mijloacelor de imobilizare și observarea permanentă a acestora, pentru a nu fi afectată integritatea fizică și demnitatea persoanei încătușate. Acest aspect va fi avut în vedere cu ocazia cursurilor MNP destinate pregătirii profesionale continue a personalului centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și a elevilor de la Școala de Agenți de Poliție¹¹.

- **penitenciare:** ● supraaglomerare (Penitenciarul Craiova – Secția exterioară Ișalnița, Penitenciarul Craiova Pelendava, Penitenciarul Deva); ● condiții de cazare necorespunzătoare; ● registrele întocmite în penitenciar nu erau completate corespunzător;

¹¹ astfel de cursuri au fost programate pentru anul 2020, dar în contextul epidemiei de Covid-19 au fost suspendate, urmând să fie reluate atunci când situația epidemiologică o va permite).

spre exemplu, în Penitenciarul Mărgineni: Registrul de leziuni traumatice și de autoagresiune – nu era respectată ordinea cronologică a însemnărilor, lipsa data calendaristică în cazul unor însemnări, lipsa semnătura cadrului medical care a constatat leziunea în cazul mai multor însemnări; Registrul de consultații și tratament – lipsa semnătura persoanei private de libertate căreia i se administra tratamentul, precum și semnătura și parafa medicului prescriptor în dreptul unor consemnări; Registrul destinat monitorizării persoanelor aflate în refuz de hrană – era dificil de distins data și ora ieșirii din această formă de protest în unele cazuri; ● personalul era insuficient; ● lipsa un cabinet medical amenajat la secția exterioară Ișalnița a Penitenciarului Craiova, iar la Penitenciarul Craiova Pelendava nu era o infirmerie amenajată; ● în Penitenciarul Craiova – Secția exterioară Ișalnița s-a organizat un număr redus de cursuri de inițiere, calificare, recalificare, perfecționare și specializare a deținuților; ● în Penitenciarul Bistrița se practica sancționarea disciplinară (chiar în mod repetat a acelorași persoane) în cazul unor comportamente de tip autoagresiv (spre exemplu, unei persoane care s-a tăiat în jurul gâtului în două zile diferite în anul 2019 i s-au aplicat două sancțiuni disciplinare, de suspendare a dreptului la muncă și de primire a bunurilor și efectuarea cumpărăturilor), unele dintre persoanele sancționate prezentând un diagnostic psihiatric; s-au constatat și cazurile unor persoane private de libertate sancționate disciplinar urmare a unor tentative de suicid;

Sub acest aspect, MNP a recomandat ANP, în anul 2019, sesizarea Ministerului Justiției cu privire la examinarea dispozițiilor art. 82 lit. Ț) și art. 100 alin. (2) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la interzicerea actelor de autoagresiune, considerate abateri disciplinare grave și sancționate, sub aspectul armonizării acestora cu recomandarea CPT de a nu mai sancționa disciplinar actele de autoagresiune. Urmare a recomandării, ANP a transmis Ministerului Justiției un proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 (forma revizuită în urma analizei recomandărilor care presupun intervenții legislative formulate de CPT în urma vizitei efectuate în cursul lunii februarie 2018, precum și a propunerilor venite din partea judecătorilor de supraveghere a privării de libertate), în care s-a prevăzut: La art. 101, după alineatul (3), se introduce un nou alineat, alineatul (3¹), cu următorul cuprins: ***"(3¹) Persoanele condamnate diagnosticate cu afecțiuni psihice grave nu pot fi sancționate pentru nerespectarea interdicției prevăzută la art. 82 lit. Ț)." –*** modificare legislativă care nu a fost efectuată până la acest moment.

- ***centre pentru migranți:*** ● deficit de personal și în mod special de personal medical și psiho-social (Centrul de Cazare a Străinilor luați în Custodie Publică Arad, Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Galați); imposibilitatea asigurării permanenței în acordarea asistenței medicale la Centrul de Cazare a Străinilor luați în Custodie Publică Arad – la momentul monitorizării, postul de medic și un post de asistent medical erau vacante, iar doi dintre cei 3 asistenți medicali erau în concediu de odihnă, respectiv în concediu medical; ● în registrele medicale nu erau completate toate rubricile și consemnările nu erau semnate/parafate (Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Galați); ● număr insuficient de aparate telefonice instalate pentru străini; ● lipsa unui stoc de îmbrăcăminte pentru persoanele străine; ● lipsa conectării la rețeaua de televiziune prin cablu a aparatelor tv din unele camere de cazare; ● referitor la situația disciplinară, în Centrul Regional de Proceduri și Cazare pentru Solicitanții de Azil Galați, în perioada 15 mai -27 august 2020 au fost aplicate, ca urmare a nerespectării obligațiilor prevăzute în regulamentul de ordine interioară a centrului (ROI), 111 sancțiuni. Având în vedere numărul mare de sancțiuni aplicate, precum și faptul că niciuna dintre sancțiunile dispuse nu a fost contestată

de către persoanele cazate în centru, membrii MNP au recomandat desfășurarea unei campanii de informare cu privire la respectarea și aplicarea regulamentului de ordine interioară a centrului. Centrul a comunicat faptul că solicitanții de azil sunt informați, la momentul cazării, cu privire la drepturile și obligațiile, interdicțiile și sancțiunile disciplinare aplicabile pe timpul cazării în centru, iar în prima zi lucrătoare de la efectuarea cazării, lucrătorii desemnați, împreună cu reprezentanții ONG-urilor, desfășoară activități de consiliere și informare de grup, precum și individual, cu privire la respectarea și aplicarea (ROI) și consecințele nerespectării acestuia.

În cursul anului 2020, MNP a sesizat ANDPDCA, Inspectoratul Școlar al Municipiului București – Sector 2, DGASPC Sector 2 și Școala Gimnazială nr. 145 din municipiul București, cu privire la dificultățile întâmpinate în cadrul Centrului Regional de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil București (sesizate echipei MNP în cursul unei vizite efectuate în anul 2019) la stabilirea reprezentantului legal, la cazarea minorilor în centrele rezidențiale aflate în subordinea DGASPC (centrul fiind nevoit să cazeze minori inclusiv cu vârsta sub 16 ani), precum și la înscrierea minorilor la școală. ANDPDCA a comunicat faptul că a fost inițiat un proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, care aduce o serie de modificări și completări cu privire la situația minorilor solicitanți de azil sau beneficiari ai unei forme de protecție internațională, precum și armonizarea prevederilor Legii nr. 272/2004 cu cele ale Legii nr. 122/2006 privind azilul în România, de exemplu: adăugarea categoriei acestor copii la categoriile de copii care beneficiază de măsuri de protecție specială și modificarea în consecință a prevederilor referitoare la plasament; obligația numirii, de către DGASPC, a unei persoane care să asiste solicitantul de azil minor pe parcursul tuturor procedurilor legale privind clarificarea situației sale, în vederea asigurării premiselor respectării tuturor drepturilor acestuia.

De asemenea, în luna decembrie 2020 MNP a transmis solicitări către autorități locale din județele Giurgiu, Maramureș, Suceava, Galați, Timișoara și municipiul București (județe/orașe unde sunt localizate centre pentru migranți): Direcții de Sănătate Publică și Primării (București, Giurgiu, Galați, Rădăuți, Timișoara, Șomcuta Mare), cu privire la măsurile întreprinse în vederea asigurării în centre pentru migranți a unui mediu adecvat de protecție, precum și asigurarea introducerii în carantină instituționalizată a străinilor intrați pe teritoriul României. Au fost avute în vedere: situația unor migranți sosiți în județul Timiș, prin Serbia, care au fost privați de cazare în condiții corespunzătoare (aspecte prezentate în presă); adresele transmise de către Înalțul Comisariat pentru Refugiați al Națiunilor Unite (UNHCR) și IGI prin care se face referire la măsurile de carantină instituționalizată și alte măsuri de sprijin la nivel local pentru persoanele sosite din străinătate.

Situația centrelor pentru migranți ca servicii sociale a constituit tema principală a unor întâlniri/corespondență cu Inspectoratul General pentru Imigrări, desfășurate în cursul anului 2020.

- **centre de reținere și arestare preventivă:** ● lipsa Autorizației Sanitare de Funcționare (Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Caraș-Severin, Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Arad); ● nerespectarea, în totalitate, a prevederilor legale referitoare la asigurarea obligatorie a asistenței psihologice pentru minori; de exemplu, la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Brașov, în perioada 1 ianuarie 2019 - 15 septembrie 2020, au fost custodiați 89 de minori, dintre care **doar 3 minori au beneficiat de asistență psihologică**; ● în același centru erau custodiați și minori care aparțineau centrelor sociale ale DGAPC Brașov și care nu beneficiaseră de sprijin din partea instituției (îmbrăcăminte, pachet etc.), în condițiile în care administrația centrului informează, de îndată, reprezentanții DGASPC,

pentru asigurarea de bunuri (haine, încălțăminte, alimente, sume de bani etc.) și acordarea asistenței socio-juridice necesare; ● lipsa amenajării și dotării unui spațiu pentru respectarea dreptului persoanelor arestate/reținute la comunicări on-line; ● lipsa unui spațiu amenajat în vederea acordării asistenței psihologice; ● mobilier insuficient în camerele de deținere; în Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Galați, camerele nu aveau în dotare rafturi pentru depozitarea produselor alimentare, mese și scaune pentru servirea mesei; dintre cele 13 camere, doar 8 erau dotate cu televizoare și nu exista un alt spațiu destinat activităților recreative dotat cu televizor.

- **centre pentru persoane adulte cu dizabilități:** ● lipsa revizuirii și aprobării *Regulamentului de Organizare și Funcționare*, conform legislației în vigoare; ● nerespectarea în totalitate a standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități; ● nu era elaborată o Procedură și adoptate măsuri de intervenție corespunzătoare în cazul comportamentelor de agitație psihomotorie ale beneficiarilor; ● nu era întocmită Procedura privind menținerea sănătății beneficiarilor; ● personalul era insuficient (de exemplu, la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Movila, erau 12 posturi vacante: 1 medic medicină generală, 1 kinetoterapeut, 1 logoped, 1 asistent social, 1 asistent medical, 4 infirmieri, 2 îngrijitori, 1 paznic; reprezentanții centrului au informat DGASPC Ialomița și au solicitat ocuparea posturilor vacante, dar fără a exista un răspuns favorabil în acest sens); ● lipsea un *Registru de evidență a deceselor beneficiarilor* care să conțină rubrici și precizări în detaliu ale circumstanțelor deceselor, măsurile adoptate (Centrul de asistență medico-socială Ileanda); ● planurile de îngrijire personalizată nu erau revizuite, periodic, în cazul tuturor beneficiarilor centrului; ● la nivelul Centrului de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Movila, beneficiarul nu era evaluat din punct de vedere al stării generale și al gradului de autonomie și comunicare, al nevoilor specifice de abilitare și reabilitare, al nevoii de menținere sau dezvoltare a deprinderilor de viață independentă și integrare etc., întrucât documentele elaborate în acest sens, nu cuprindeau, în mod clar, nevoile identificate, obiectivele stabilite, cât și serviciile și activitățile recomandate; ● nu era întocmită fișa de monitorizare a stării de sănătate și formularul de consimțământ informat pentru îngrijire și tratamente medicale în situații excepționale, care să fie incluse în dosarul personal al beneficiarului (Centrul de Îngrijire și Asistență Socială Suseni); ● saltelele antiescară și fotoliile rulante erau în număr insuficient; ● centrul nu dispunea de spații adecvate cazării personalului; astfel, în vederea aplicării prevederilor Ordonanței militare nr. 8/2020 cazarea personalului s-a făcut în holul centrului; de asemenea, în mare măsură, membrii personalului centrului și-au procurat singuri hrana (Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Puchenii Mari); ● capacitatea centrului era depășită (Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Jariștea, deși avea capacitatea de 25 de persoane, la momentul vizitei asigura servicii unui număr de 35 de beneficiari); ● centrul nu dispunea de spații pentru efectuarea activităților de zi, dotate cu mobilier adecvat; ● în centru existau doar două băi comune, dintre care una era încuiată și folosită ca depozit; cealaltă baie (dotată cu cadă și duș) era deschisă, dar nu era potrivită pentru a fi folosită de către persoanele cu dizabilități sau cu mobilitate redusă (nu era adaptată, iar dimensiunile reduse ale cabinei de duș o făceau greu accesibilă) (Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Puchenii Mari); ● centrul nu dispunea de mijloc de transport propriu, ceea ce îngreuna desfășurarea oricărei deplasări a beneficiarilor, în afara centrului, pentru consulturi interdisciplinare și intervenții medicale de specialitate non-urgente; ● în timpul monitorizării Centrului de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Puchenii Mari, echipei MNP, i-a fost adusă la cunoștință situația a două beneficiare care au fost investigate la Spitalul Județean de Urgență Ploiești

(Unitatea de primiri urgențe), ca urmare a unor probleme de sănătate care au depășit posibilitățile de intervenție de la nivelul centrului; beneficiarele au fost testate pentru depistarea infecției cu virusul SARS-CoV-2 și, deși rezultatul testelor a fost finalizat mult mai repede (rezultatul fiind negativ), reprezentanții centrului au luat cunoștință de acesta, după o perioadă mai îndelungată (peste o săptămână), beneficiarele fiind ținute, în tot acest timp, în cameră;

- **centre rezidențiale pentru copii:** ● supraaglomerare (Centrul Maternal Alexandria); ● procedurile de lucru, registrele și toate documentele de organizare și funcționare ale centrului nu erau actualizate conform Ordinului ministrului muncii și justiției sociale nr. 81/2019 privind aprobarea standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale organizate ca centre maternale; ● în Centrul de Primire în Regim de Urgență pentru Copii Slatina lipseau: condica de evidență a medicamentelor și materialelor sanitare consumabile achiziționate, un Registru de evidență a actelor profesionale ale psihologului, iar în Registrul de evidență al incidentelor deosebite nu existau consemnări; ● nu au fost regăsite în toate dosarele rapoartele trimestriale privind evoluția situației beneficiarilor pe perioada rezidenței în centru și a serviciilor acordate, iar fișele de evaluare erau completate necorespunzător (Centrul Maternal Alexandria); ● nu erau elaborate programe trimestriale pentru recreere și socializare; ● nu erau elaborat și implementat un plan de integrare/reintegrare socială care să cuprindă activități, terapii și servicii specifice; ● nu erau organizate și efectuate, de către personal, cursuri de pregătire profesională continuă; ● lipsea un frigider separat destinat păstrării probelor alimentare (Centrul de Primire în Regim de Urgență pentru Copii Slatina);

- **centre de carantină:** ● referitor la drepturile asigurate persoanelor introduse în carantină instituționalizată, au fost instituții ale prefectului care au răspuns că drepturile personale ale persoanelor aflate în carantină se respectă conform legii, dar **nu au fost indicate concret la ce drepturi se referă** (Caraș-Severin), unele au răspuns **generic** că persoanelor aflate în carantină, precum și personalului care își desfășoară activitatea în aceste centre **le sunt asigurate toate drepturile în condițiile generate de situația de urgență** (Bihor, Botoșani, Hunedoara etc.), iar alte instituții ale prefectului nu au furnizat informații referitor la acest aspect (de exemplu, București, Alba, Argeș, Bacău, Giurgiu); în cazul Sanatoriului Balnear și de Recuperare Techirghiol, în informațiile comunicate de sanatoriu se specifica că persoanele aflate în carantină au fost informate cu privire la drepturile și obligațiile lor prin materialele afișate în fiecare cameră; materialele respective, comunicate echipei MNP și vizibile în fotografiile transmise, conțineau însă o listă cu reguli de conduită și de ordine interioară, care trebuiau respectate pe timpul carantinei, precum și programul de masă, al schimbului de lenjerie și scoaterea gunoierului menajer; nu a fost regăsită vreo listă cu drepturi; ● referitor la restricțiile prevăzute pentru persoanele aflate în carantină s-a constatat faptul că nu exista o abordare unitară, la nivel național, în acest sens, cele mai multe instituții ale prefectului răspunzând generic: restricțiile sunt cele care derivă din respectarea normelor adoptate pentru împiedicarea răspândirii noului Coronavirus (București); sunt cele prevăzute prin Hotărârile CNSSU, Ordonanțele militare, Ordinele ministrului sănătății și ale ministrului afacerilor interne etc. (Alba, Argeș, Bihor, Brăila); ● în Sanatoriul Balnear și de Recuperare Techirghiol, perioada de carantină de 14 zile a fost depășită în cazul a 12 persoane cu rezultat negativ la testare, dar care au fost contacti direcți cu persoane confirmate pozitiv (persoanele respective fiind ținute în carantină 14 zile de la data ultimului contact cu un caz confirmat); verificând cele 12 Fișe de evidență zilnică, echipa MNP a constatat că doar în 6 dintre cele 12 era consemnat de către medic, contactul cu o persoană infectată (în celelalte 6 foi apărea doar faptul că persoana respectivă a fost mutată în altă cameră, echipa apreciind astfel ca dată a ultimului contact cu persoana infectată, data mutării), iar în cazul unei persoane, a fost depășită

perioada de 14 zile, de la ultimul contact cu un caz confirmat; unele dintre fișe nu au fost comunicate în întregime, echipa neputând, astfel, aprecia timpul petrecut în carantină de persoanele respective.

Pe parcursul monitorizării, în Sanatoriul Balnear și de Recuperare Techirghiol s-a constatat nevoia acută de intervenție psihologică în cazul persoanelor introduse în carantină, mai multe persoane prezentând dispoziție depresivă moderată sau severă, cu anxietate, crize de plâns, iritabilitate, dificultăți de concentrare. În sanatoriu, au avut acces la asistență psihologică, telefonic sau prin videoconferință, în unitate fiind angajați un psiholog și un logoped. Majoritatea centrelor de carantină sunt însă organizate în hoteluri, centre de agrement, internate școlare sau cămine culturale, care nu dispun de serviciile unui psiholog, în mod permanent sau poate deloc. Echipa MNP este preocupată de gestionarea unor astfel de situații, în aceste centre care, în lipsa unei alternative, apelează la soluția cea mai la îndemână, internarea într-o secție/spital de psihiatrie; ceea ce duce la alte situații problematice, legate de solicitarea/obținerea consimțământului informat la internare și la tratament.

- **spitale Covid-19:** • s-au constatat transferuri succesive ale pacienților suspecți/confirmați, în cel puțin 2 spitale, impuse nu numai de împărțirea spitalelor în Covid-19 și non Covid-19, dar și de împărțirea celor Covid-19, situații care sunt problematice sub mai multe aspecte: respectarea dreptului pacientului de a-și alege spitalul, precum și medicul curant; spitalizarea pacientului aproape de domiciliul său și de familie, pentru a fi mai facilă obținerea de informații cu privire la pacient (mai ales în cazurile în care starea de sănătate a acestuia nu permite menținerea contactului telefonic cu familia), transmiterea de pachete și accesul rapid al aparținătorilor, în caz de deces, având în vedere procedura extrem de riguroasă în aceste situații; • în unele spitale pacienților suspecți de infecție cu SARS-CoV-2 li se aplicau criteriile de externare ale pacienților confirmați pozitiv; aceștia nu erau externați/transferati la un spital non-Covid (după caz) atunci când rezultatul testului era negativ, ci li se efectua un al doilea test (de control), la interval de minimum 24 de ore de la primul test, fapt care a condus, în mod evident, la prelungirea spitalizării acestora, spitalizare care era obligatorie; • testele de control erau efectuate cu câteva zile mai târziu decât data indicată de spitalul de unde a fost transferat pacientul, de exemplu, testul nu era efectuat în data de 25, ci în data de 29 a lunii respective; • contrar recomandărilor Institutului Național de Sănătate Publică care prevedeau că în cazul asimptomaticilor nu se administrează tratament, erau spitale (Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie Constanța, Spitalul Orășenesc Bolintin-Vale, Institutul de Pneumoftiziologie „Marius Nasta”, Spitalul Municipal Râmnicu Sărat) care prevedeau, în protocolul propriu de tratament, administrarea tratamentului cu antivirale, la pacienții asimptomatici, și spitale (sau unii medici din spital) care administrau, în practică, tratament antiviral asimptomaticilor, contrar Protocolului propriu de tratament (Spitalul Județean de Urgență Giurgiu); • administrarea tratamentului antiviral, în spitale în care nu există medici de specialitatea boli infecțioase, medicii curanți fiind de altă specialitate precum: chirurgie, medicină internă, gastroenterologie, pneumologie, ATI, pediatrie etc.), aceștia fie preluând schemele terapeutice prescrise de către un medic de specialitatea boli infecțioase, care în general nu erau reevaluate pe parcursul spitalizării, de medicul infecționist, fie chiar inițiind/modificând astfel de scheme; • medicamentele necesare tratamentului pentru afecțiunile secundare ale pacienților erau asigurate, frecvent, de către aceștia (în FOCC se regăsește „medicație personală”), spitalele asigurând, în general, tratamentul pentru infecția cu SARS-CoV-2; • membri ai personalului au sesizat lipsa unei proceduri cu privire la pacienții care refuză internarea, la care să se poată apela în astfel de situații (Spitalul General CF Ploiești). Situația inedită în care medicii din spitalele Covid au fost puși prin internarea forțată a pacienților suspecți/confirmați Covid-19 a creat confuzie cu privire la procedura de

urmat în cazul pacientului care solicită respectarea autonomiei sale; • din verificarea FOCG, nu rezultă că ar fi fost solicitat și obținut consimțământul la internare al pacienților suspecti/confirmați Covid-19 (un formular de consimțământ, în acest sens, nu este regăsit nici în procedurile privind internarea pacienților/obținerea consimțamentelor acestora - aspect care poate fi o consecință a faptului că în spitalele desemnate Covid, internarea se făcea anterior noului statut, numai la solicitarea pacienților); • formularul Acordul pacientului informat cu privire la tratament, investigații, nu exista în toate FOCG verificate și, atunci când era atașat la FOCG, cel mai adesea, era completat necorespunzător: actul medical nu era descris; erau consimțăminte care conțineau doar semnătura pacientului și data semnării, nu erau bifate căsuțe referitoare la informațiile legate de starea de sănătate furnizate pacientului (de exemplu: strategia terapeutică propusă, complicații posibile, diagnostic, prognostic etc.); erau bifate toate rubricile, dar nu exista semnătura pacientului etc.; • referitor la posibilitatea de contact a aparținătorilor, nu s-a putut aprecia dacă erau solicitate, la internare, datele de contact ale acestora, în toate spitalele monitorizate; în majoritatea FOCG nu era consemnat numărul de telefon al aparținătorului, pe prima pagină (nici în cazul Spitalul Județean de Urgență Giurgiu, deși în procedura «internare-externare pacienți» era subliniat faptul că, la internare, pe frontal FOCG, se va nota un număr de contact de la aparținători); • pacienții erau închiși în saloane: în Spitalul Municipal Câmpina, ușile saloanelor trebuiau să rămână închise, iar geamurile să nu fie deschise complet, ci doar vertical; în Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie Constanța, toți pacienții fiind considerați suspecti, au fost izolați în saloane; în Spitalul General CF Ploiești a fost interzisă circulația în afara spațiilor special amenajate, pacienții nu aveau voie să părăsească salonul și trebuiau să răspundă la telefonul din salon, ori de câte ori era nevoie, și dacă starea de sănătate o permitea. Un pacient suspect Covid-19 spitalizat în acest spital a încercat să părăsească unitatea sanitară, *a fost întors din drum de doi medici care au luat măsuri pentru verificarea suplimentară a sistemului de închidere* de la etajul pe care era cazată persoana; • în majoritatea spitalelor, în procedurile privind accesul pacientului la datele medicale, nu era menționat formularul «Acordul pacientului privind comunicarea datelor medicale personale» (acord care se atașează la FOCG) și/sau existau cerințe cu privire la comunicarea datelor medicale care excedau prevederile legale; • conform procedurii elaborate în spital, în Secția de chirurgie a Spitalului Municipal Câmpina, pacienților Covid-19, internați în saloanele care nu erau dotate cu grup sanitar propriu, din aripa mare a spitalului, li se puneau obligatoriu sondă urinară și pampers, întrucât nu aveau voie să părăsească salonul (în condițiile în care secția era dedicată îngrijirii pacienților infectați cu SARS-CoV-2, inclusiv asimptomatici)

► În urma vizitelor, în cadrul rapoartelor întocmite până la finele anului 2020, au fost formulate **numeroase recomandări** către unitățile monitorizate și autoritățile ierarhice superioare (Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Administrația Națională a Penitenciarelor, DGASPC Ialomița, DGASPC Brașov, DGASPC Sălaj, Consiliul Județean Călărași).

Exemple de recomandări implementate cu succes:

- **Penitenciarul Mărgineni**, începând cu data de 6 aprilie 2020, custodia persoane private de libertate, vulnerabile din punct de vedere medico-social (HIV-SIDA). În conformitate cu prevederile Legii nr. 584/2002 privind măsurile de prevenire a răspândirii maladiei SIDA în România și de protecție a persoanelor infectate cu HIV sau bolnave de SIDA, **aceste persoane beneficiază de indemnizații lunare de hrană**, stabilirea modalității de acordare a acestora fiind prevăzută în Ordinul ministrului muncii, solidarității sociale și familiei nr. 223/2006 pentru aprobarea Metodologiei de acordare a indemnizației lunare de hrană cuvenite adulților și copiilor infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA și de control al

utilizării de către cei în drept a acesteia. **Metodologia nu prevede însă dispoziții cu privire la situația transferului unei persoane de la o adresă la alta, obligația beneficiarului fiind doar aceea de a anunța, în 5 zile, orice modificare intervenită în situația care a stat la baza acordării dreptului la indemnizație.**

Deși autoritatea penitenciară, în care s-au aflat persoanele private de libertate a anunțat modificarea intervenită cu privire la noua adresă, Metodologia, citată anterior,, nu prevede transferul automat al dreptului la noua adresă, fiind solicitate din nou, documentele necesare stabilirii dreptului, la noua adresă. Redeschiderea dreptului la indemnizație se face potrivit art. 5 din actul normativ menționat, care prevede că „indemnizația lunară de hrană se stabilește cu luna următoare înregistrării cererii”, astfel că, se realizează un **decalaj de plată**;

Prin raportul de vizită, s-a recomandat directorului Penitenciarului Mărgineni să informeze ANP cu privire la acest aspect, astfel încât să fie informat Ministerul Muncii și Protecției Sociale care, în calitate de organ emitent, să completeze/să modifice Metodologia antecitată, cu dispoziția de menținere în plată a beneficiarului dreptului de indemnizație și plata acestui drept, în cel mai scurt timp.

Ca urmare a recomandării MNP, directorul unității penitenciare a comunicat echipei MNP faptul că a fost întocmită și transmisă o adresă, în acest sens, către ANP, precum și adresa respectivă.

- **Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Hârlău, județul Iași** funcționa cu un număr de 240 de angajați, fiind vacante 66 de posturi, printre care: medic primar, medic specialist, asistent medical, asistent social, infirmier, pedagog de recuperare, psiholog. Ca urmare a recomandărilor MNP, au fost întocmite referate pentru angajarea de personal, până la finalul anului 2020, fiind angajate 31 de persoane. Conform răspunsului primit, concursurile de angajare urmează să fie finalizate până la data de 1 aprilie 2021;

- în **Penitenciarul Bacău**, activitatea era asigurată de un număr de 252 de angajați, însă în statul de funcții au fost observate 80 de posturi vacante (16 posturi de ofițer și 64 de posturi de agent), cea mai mare lipsă de personal înregistrându-se la domeniul medical, la Direcția Intervenție Psihosocială și în sectorul operativ. De asemenea, în timpul vizitei, s-a constatat că în unele secții, camerele erau dotate cu paturi pe trei niveluri și a fost semnalată prezența ploșnițelor, existența mobilierului și a saltelelor vechi, a grupurilor sanitare cu igrasie și miros neplăcut, precum și lipsa spațiilor de depozitare a bunurilor și obiectelor personale.

Ca urmare a recomandărilor MNP, la nivelul Administrației Naționale a Penitenciarelor, s-a desfășurat procedura de angajare, prin concurs, pentru personal medical, psihologic și de educație, precum și din domeniul operativ. Cu privire la îmbunătățirea condițiilor de cazare, până în luna august 2020 au fost efectuate reparații curente și de întreținere, la 12 camere de deținere, au fost efectuate 8 acțiuni de dezinsecție punctuală și 2 acțiuni de dezinsecție generală, au fost achiziționate saltele, a fost confecționat mobilier pentru depozitarea bunurilor personale, iar în proiectul de buget pentru anul 2021 a fost prevăzută înlocuirea paturilor.

La nivelul ANP, au fost organizate proceduri de angajare, prin concurs, pentru personal medical, psihologic și de educație, precum și din domeniul operativ, pentru **Penitenciarul-Spital Târgu Ocna**, unde cea mai mare lipsă de personal se înregistra la domeniul medical (10 posturi ofițeri și 4 posturi agenți) și la siguranța deținerii și regim penitenciar (2 posturi ofițer și 5 posturi agent), precum și pentru **Penitenciarul Botoșani**, unde erau 67 de posturi vacante (25 posturi de ofițer și 42 de posturi de agent), cea mai mare lipsă de personal înregistrându-se la domeniul medical, educație, asistență psihosocială, escortă și în sectorul operativ. La nivelul Penitenciarului Botoșani, au fost angajați doi medici (medicină generală și medicină dentară).

• în cadrul monitorizării **Spitalului de Psihiatrie Cronici Siret** s-a constatat faptul că nu erau respectate prevederile legale, la alcătuirea Comisiei de internare nevoluntară (2 psihiatri și un medic de altă specialitate sau un reprezentat al societății civile): aceasta era alcătuită din 3 membri, respectiv doi medici psihiatri și un jurist angajat al unității.

De asemenea, în **Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Săpoca**, Comisia de internare nevoluntară nu avea o structură precisă și nu erau respectate categoriile de personal prevăzute de Legea nr. 487/2002, republicată. Comisiile, constituite în perioada 2016-2020, erau alcătuite din: 2, 3 sau chiar 4 medici psihiatri; un medic de altă specialitate (medic de laborator sau medic de medicină internă); un asistent social. În ultima dispoziție a managerului interimar, din data de 1 iulie 2020, era menționat și un consilier juridic, în cadrul comisiei. Conform dispoziției antemenționate, asistentul social asigura secretariatul (dar în toate deciziile pronunțate de Comisii, acesta a semnat și a aplicat ștampila personală, în calitate de membru), iar consilierul juridic asigura comunicarea deciziilor judecătoreiei. Atât asistentul social, cât și consilierul juridic, care nu reprezintă personal medical, în calitate de membri ai comisiei, participau, astfel, la evaluarea psihiatrică a persoanelor pentru care se solicită internarea nevoluntară/încetarea internării nevoluntare și semnau deciziile adoptate.

Ca urmare a recomandărilor formulate prin rapoartele de vizită, Comisiile de internare nevoluntară au fost constituite conform prevederilor legale.

► Pe parcursul anului 2020, **în baza colaborării dintre domeniile de activitate ale instituției Avocatul Poporului**, MNP a efectuat o **vizită** la Centrul de Primire în Regim de Urgență pentru Copii Slatina, județul Olt, și o **anchetă** la Centrul Național de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil București (la sesizarea formulată de către domnul Nisreen Rubaian, Reprezentant în România al Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați – UNHCR, cu privire la situația unor minori, cu vârste cuprinse între 12 și 13 ani găzduiți în acest centru), ambele împreună cu reprezentanți ai Avocatului Copilului.

A existat o colaborare permanentă cu Domeniul armată, justiție, poliție, penitenciare cu privire la întocmirea și desfășurarea unui plan de lucru comun, pentru monitorizarea măsurilor de protecție a persoanelor private de libertate/a personalului din penitenciare și centre de reținere și arestare preventive, întreprinse de către ANP și Inspectoratul General al Poliției Române, precum și informarea MNP, cu privire la aspectele sesizate de petenții custodiați în astfel de locuri de detenție. În mod similar, Domeniul drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale a informat MNP cu privire la posibile încălcări ale drepturilor omului în spitalele Covid-19 și locurile de carantină instituționalizată.

De asemenea, au existat mai multe colaborări, cu colegi din cadrul Domeniului drepturile familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap: • întocmirea răspunsului către Ministerul Afacerilor Externe, cu privire la tratamentul aparent discriminatoriu, aplicat beneficiarilor din CRRN Sasca Mică (județul Suceava), CIA Paclișa (județul Hunedoara), CRRN Costâna și Svorîștea (județul Suceava) și Căminul „Sf. Ilie” (județul Galați), precum și cu privire la accesul la îngrijire medicală adecvată a persoanelor cu dizabilități, infectate cu COVID-19, instituționalizate; • acordarea unui interviu pe Skype, reprezentantului Băncii Mondiale, cu privire la proiectul «Consolidarea mecanismului de coordonare a implementării Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități din România» și derularea activității de elaborare a unei diagnoze a situației persoanelor cu dizabilități din România, care să fundamenteze viitoarea «Strategie națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2027»; • formularea unui răspuns complex către Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, cu privire la respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități (aspectele constatate în cadrul vizitelor și recomandările formulate în rapoartele

de vizită), necesare în vederea elaborării *Strategiei Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități 2021-2027*.

Propuneri de modificări legislative:

- *introducerea în Legea nr. 487/2002, republicată, a obligativității verificării periodice a internărilor nevoluntare (cu stabilirea unui termen de maximum 3 luni), de către instanța de judecată.* În timpul monitorizării Spitalului de Psihiatrie și pentru Măsurile de Siguranță Săpoca, un aspect care a preocupat echipa MNP, a fost perioada îndelungată, de când un pacient era internat nevoluntar și anume 4 ani. Echipa nu pune în discuție deciziile Comisiei de internare nevoluntară, ci faptul că, legislația în materia sănătății mintale nu prevede un control periodic, de către instanța de judecată, în cazul internării nevoluntare¹², cum se întâmplă în cazul măsurii de siguranță a internării medicale;

- *stabilirea unei săli de judecată în fiecare spital de psihiatrie și pentru măsuri de siguranță; astfel de săli de judecată ar fi util să existe și în cadrul spitalelor care efectuează internări nevoluntare (în fiecare spital sau o sală pentru mai multe spitale, aflate în apropiere)*

- *ca o soluție pentru evitarea transportării pacienților la instanțele de judecată, având în vedere că:* ● reprezentanții Spitalului de Psihiatrie și pentru Măsurile de Siguranță Săpoca au menționat echipei MNP, la fel ca în cadrul vizitei efectuate în anul 2016, dificultățile cu care se confruntă spitalul, atât financiare, cât și umane, legate de asigurarea transportului pacienților, cu ambulanțele proprii, însoțiți de membri ai personalului (ceea ce accentuează deficitul de personal existent la nivelul spitalului, iar cheltuielile ocazionate de aceste deplasări nu sunt decontate de Ministerul Sănătății sau Ministerul Justiției); ● sesizarea spitalului cu privire la necesitatea înființării unor complete specializate, care să judece doar cauzele ce au ca obiect măsurile de siguranță - pentru a se evita astfel marginalizarea/discreditarea acestor pacienți, ședințele de judecată fiind publice); ● faptul că prezentarea pacienților, în instanțele comune de judecată, poate fi traumatizantă pentru pacienți, și așa vulnerabili.

O astfel de practică există în Franța, judecătorul pronunțându-se într-o sală de judecată, aparținând Ministerului Justiției, special amenajată, în spital, sau într-o altă unitate medicală, aflată în jurisdicția aceleiași instanțe.

- *prevederea în Codul de procedură penală, în cazul înlocuirii/încetării obligării la tratament medical (art. 568), menținerii/înlocuirii/încetării măsurii internării medicale (art. 571) și ridicării măsurii internării medicale provizorii (art. 248) a obligației ca instanța să fixeze termen de soluționare a sesizării, în cel mult 3 zile, de la data la care a fost sesizată (preferabil de îndată, astfel cum este prevăzut în aplicării măsurii internării medicale provizorii); de asemenea, judecata să aibă loc, în regim de urgență, astfel cum legiuitorul a prevăzut în cazul internării nevoluntare (în Legea nr. 487/2002 a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, republicată (art. 62 alin. (1)). Membri ai personalului medical din Penitenciarul Ploiești, au sesizat echipei MNP, faptul că au existat situații în care deținuți, care aveau instituită măsura de siguranță – obligarea la tratament medical (art. 109 Cod penal), refuzau administrarea tratamentului. În conformitate cu prevederile art. 567 alin. (1) lit. b), alin. (2) și alin. (3) Cod procedură penală (dacă persoana obligată la tratament se sustrage de la efectuarea tratamentului după prezentare, administrația locului de deținere are obligația să comunice acest aspect judecătoriei în a cărei circumscripție se află unitatea sanitară), era sesizată de fiecare dată instanța, în repetate rânduri, fără a se primi însă răspuns.*

¹² Legea nr. 487/2002, republicată, prevede sesizarea instanței pentru confirmarea deciziei de internare medicală nevoluntară/încetarea măsurii; Deciziile Comisiei care reexaminează pacienții lunar sau ori de câte ori este nevoie, nu sunt supuse controlului instanței de judecată

Acțiuni de mediatizare a atribuțiilor MNP, participarea la conferințe, simpozioane interne și internaționale, pregătirea personalului

Pentru sporirea gradului de conștientizare a autorităților care au în subordine, unități supuse monitorizării MNP, cu privire la prevenirea torturii și a relelor tratamente, membrii MNP au desfășurat, și în acest an, o amplă activitate de mediatizare.

Au fost efectuate peste **130 de astfel de acțiuni** la: Asociații profesionale (Colegiul Psihologilor din România, Colegiul Național al Asistenților Sociali din România, Barouri din cadrul UNBR), Ministerul Sănătății; la toate universitățile de medicină și farmacie/facultăți de medicină din România; Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România; Ministerul Educației și Cercetării, Centrul de Resurse Umane în Sănătate Publică; DGASPC (Ialomița, Maramureș, Bacău, Galați, Suceava, Botoșani, Arad, Vaslui); Complexul de Servicii Sociale Străulești din cadrul DGASPC Sector 1, București; Centre de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică pentru Persoane Adulte cu Dizabilități (Urlați, Nedelea, Mitocul Dragomirnei, Suceava); Centrul de Integrare prin Terapie Ocupațională Urlați; Complexul de Servicii Sociale Fântânele; Universitatea de Petrol și Gaze Ploiești; Penitenciare (Poarta Albă, Craiova, Tg. Jiu, Bacău, Focșani); Căminul pentru persoane vârstnice Manor Care House, județul Prahova; Căminul de bătrâni Sfânta Mănăstire Christiana, București; Căminul de bătrâni „Pasărea” - Așezământul Social „Pasărea”; Căminul pentru persoane vârstnice Asociația „Casa Seniorilor Zamfira” localitatea Lipănești; Căminul pentru Persoane Vârstnice Strehaia; Penitenciarul Drobeta Turnu-Severin – Secția exterioară Vânjuleț; Spitalul de Psihiatrie Gătaia; Căminul pentru persoane vârstnice „Salvați Bătrânii” Săucești – Bacău; Centrele de Reținere și Arestare Preventivă din județele Buzău, Călărași, Ialomița, Dâmbovița, Teleorman, Constanța, Tulcea, Teleorman, Ilfov, Hunedoara, Alba, Bihor, Bistrița-Năsăud, Brașov, Cluj, Covasna, Harghita, Hunedoara, Maramureș, Mureș, Sălaj, Satu Mare, Sibiu; Aeroportul Internațional Otopeni etc.

Membrii MNP au participat (cu o frecvență lunară sau chiar săptămânală) la o serie de webinarii, întâlniri, conferințe, simpozioane, organizate la nivel național și internațional, de exemplu: Webinarii organizate de Asociația de Prevenire a Torturii, cu următoarele teme: *Covid-19& Monitorizarea locurilor de detenție, Monitorizarea locurilor de detenție și Principiul - Nu faceți rău – de la teorie la practică, în contextul actual al pandemiei Covid-19, Monitorizarea instituțiilor psihiatrice în perioada pandemiei Covid-19: provocări și bune practici, Combaterea torturii și a relelor tratamente în timpul pandemiei Covid-19*; Videoconferințele I și II organizate de Institutul pentru Drepturile Omului Ludwig Boltzmann, pentru Drepturile Fundamentale și Drepturile Omului din Viena, cu tema *Monitorizarea violenței în închisori*; Conferința finală, având ca temă *Metodologii de monitorizare a penitenciarelor, pentru Mecanismele Naționale de Prevenire*, organizată, online, de Institutul, Ludwig Boltzmann, Associazione Antigone, Comitetul Helsinki din Bulgaria și Comitetul Helsinki din Ungaria; întâlnirea cu experți din cadrul Grupului de experți pentru lupta împotriva traficului de persoane (GRETA); Conferința Națională de Bioetică, în cadrul căreia a fost prezentat materialul *Provocări etice în centrele de vârstnici din România*; Webinarii organizate de Colegiul Național al Asistenților Sociali din România, de exemplu *Asistența socială comunitară. Perspective în timpuri de pandemie*.

Pe plan internațional, MNP a răspuns pozitiv la solicitările venite din partea Rețelei MNP-urilor din Sud-Estul Europei, Asociației pentru Prevenirea Torturii, spre exemplu, participând la realizarea unor sondaje despre monitorizarea locurilor de detenție, pe perioada pandemiei. Totodată, a elaborat și trimis **materiale informative** care au fost incluse în fiecare număr al Newsletter-ului European al MNP-urilor (elaborat de Unitatea de Prevenire a Torturii, unitate nou înființată în cadrul Direcției Generale Drepturile Omului și Statul de

Drept din cadrul Consiliului European), publicație care este elaborată și distribuită tuturor MNP-urilor din Europa și organismelor interesate de respectarea drepturilor omului. În Newsletterul European nr. 7 (mai-iunie 2020) au fost incluse mai multe informații despre România, precum publicarea raportului anual al Avocatului Poporului care conține o secțiune a Raportului MNP, cu precizarea implementărilor cu succes a recomandărilor MNP-ului. În Newsletterul European nr. 8 (iulie-septembrie 2020) contribuția MNP România a avut în vedere monitorizarea respectării drepturilor persoanelor vârstnice din penitenciare, cu precizări ale concluziilor rezultate în urma vizitelor MNP în penitenciare. MNP România a trimis material pentru Newsletterul din decembrie 2020, care are ca tematică serviciile sociale de îngrijire pentru persoanele vârstnice. La nivel național, a fost publicat un articol în Newsletter-ul lunii august al Colegiului Național al Asistenților Sociali din România, cu privire la asistenții sociali în perioada pandemiei.

Au avut loc **întâlniri cu organizațiile neguvernamentale** (Organizația pentru Apărarea Drepturilor Omului – Filiala Regională Craiova; Asociația Pro-Democrația Piatra-Neamț Fundația Ruhama Oradea, UCOS Sibiu, LADO Cluj, Asociația „Împreună pentru ei” Baia Mare, Asociația pentru parteneriat comunitar Brașov, Asociația „Amuradia” Brașov, Asociația ASCA Harghita, Consiliul Național Român pentru Refugiați) și **participări la conferințe/simpozioane/întâlniri organizate de împreună cu acestea:** Aspecte privind respectarea drepturilor omului în condițiile impuse de apariția unor pandemii sau situații speciale; Aspecte ale colaborării dintre Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție - Centrul Zonal Bacău și Asociația Pro-Democrația Piatra-Neamț, pe parcursul vizitelor desfășurate în anul 2019; Monitorizarea misiunilor de returnare forțată.

Au fost organizate **întâlniri cu colaboratorii externi** (psihologi, asistenți sociali) pe teme profesionale (legislația națională și internațională cu privire la prevenirea torturii, aspecte constatate în vizitele MNP cu privire la asigurarea asistenței psihologice/sociale).

Colaborarea cu SPT și alți parteneri internaționali

Încă de la începutul declarării pandemiei, SPT a solicitat, de la MNP, informații referitoare la măsurile întreprinse cu privire la partea a IV-a din *Avizul către statele părți și Mecanismele Naționale de Prevenire, cu privire la pandemia de Coronavirus*, adoptat la data de 25 martie 2020 - măsuri care trebuie luate de MNP-uri pentru a-și continua exercitarea mandatului de vizitare, în timpul acestei pandemii. Astfel, cum a fost deja menționat, SPT a intervenit prompt, la solicitarea MNP de sprijin, în exercitarea mandatului său, cu privire la monitorizarea spitalelor Covid-19.

De asemenea, MNP a participat la întâlniri organizate de alte MNP-uri, de exemplu cea organizată de MNP Serbia cu tema *Tratamentul persoanelor dependente de substanțe psihoactive în penitenciare*; a avut o colaborare permanentă și schimb de informații relevante pentru activitatea specifică domeniului, prin intermediul platformei SLACK și e-mailului profesional (de exemplu, MNP a transmis informații cu privire la aplicarea mijloacelor alternative, utilizate pentru monitorizarea locurilor de detenție, către Șeful Departamentului Relații Internaționale și Dezvoltare Organizațională – Biroul Cancelarului de Justiție, Estonia).

CAPITOLUL VII

ACTIVITATEA BIROURILOR TERITORIALE ALE INSTITUȚIEI AVOCATUL POPORULUI

La nivelul anului 2020, activitatea birourilor teritoriale s-a concretizat în: soluționarea unui număr de **3496 de petiții**, **1189 de sesizări din oficiu**, efectuarea a **83 de anchete**, acordarea a **1391 de audiențe**, înregistrarea a **6509 de apeluri telefonice** prin serviciul dispecerat, formularea a **124 recomandări** și **673 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități**, după cum urmează:

- **Biroul Teritorial Alba-Iulia:** a soluționat un număr de 170 de petiții, a acordat 85 de audiențe, a înregistrat 291 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 18 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 19 cazuri, a efectuat 5 anchete și a formulat 4 recomandări.

Din punct de vedere al drepturilor încălcate, din cele 137 de dosare, un număr de 102 dosare deschise priveau posibile încălcări ale prevederilor art. 47 și ale art. 52 din Constituție, privind dreptul la un nivel de trai decent, respectiv dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, de către Casa Județeană de Pensii Alba. Majoritatea aspectelor reclamate de petenți priveau tergiversări de soluționare a cererilor de recalculare a pensiilor prin valorificarea stagiului de cotizare realizat ulterior pensionării, dar și tergiversarea aplicării dispozițiilor Legii nr. 221/2018, pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice.

În prima jumătate a anului precedent, colaborarea cu Casa Județeană de Pensii Alba a fost bună, în sensul că aceasta răspundea în termenul legal la demersurile întreprinse de către Biroul Teritorial Alba-Iulia. Ulterior, pentru un număr de 24 dosare s-au primit răspunsuri evazive și neconcludente. Având în vedere termenul legal de soluționare a cererilor, prevăzut de dispozițiile art. 106 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, am apreciat că se tergiversează nejustificat soluționarea lor, motiv pentru care, s-au întocmit adrese de revenire. În urma demersurilor efectuate, toate cele 24 dosare au fost soluționate cu promptitudine de către Casa Județeană de Pensii Alba, în mod favorabil. Cu excepția de mai sus, în activitatea de soluționare a petițiilor nu am întâmpinat dificultăți sau reticențe din partea autorităților, acestea fiind deschise la colaborare.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 22/2020 Petentul a sesizat Biroul Teritorial Alba-Iulia, reclamând tergiversarea soluționării cererii de recalculare a pensiei prin aplicarea prevederilor Legii nr. 221/2018. Deoarece nu a primit nicio decizie de recalculare a pensiei, ne-a solicitat sprijin în acest sens. Au fost solicitate informații de la Casa Județeană de Pensii Alba, care ne-a informat că în cazul petentului au fost aplicate prevederile Legii nr. 221/2018 prin decizie emisă în data de 23.06.2020.

Dosar nr. 48/2020 Petentul, aflat în executarea unei pedepse privative de libertate la Penitenciarul de Maximă Siguranță Aiud, a sesizat Biroul Teritorial Alba-Iulia, solicitând sprijin, deoarece se efectuează transferuri de deținuți pentru executarea pedepsei la Penitenciarul Arad, care l-ar putea privi și pe el. De asemenea, menționa că are familia mai aproape, la Cristuru Secuiesc, județul Harghita, aceasta având programate vizite în lunile martie și aprilie 2020.

Au fost solicitate informații de la Penitenciarul de Maximă Siguranță Aiud, cu privire la situația petentului și posibilitatea menținerii acestuia, pentru executarea pedepsei la acest penitenciar. Autoritatea sesizată ne-a informat că la data de 25.02.2020, Comisia pentru individualizarea regimului de executare a pedepselor privative de libertate a clasat cererea petentului, întrucât acesta execută pedeapsa în Penitenciarul Maximă Siguranță Aiud, conform dispoziției Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Dosar nr. 361/2020 Petentul a sesizat Biroul Teritorial Alba-Iulia, susținând că în perioada iulie-august 2019, i s-a aprobat deținerea de căști audio, având deficiențe auditive. La revenirea de la Penitenciarul-Spital Mioveni, i s-au reținut căștile. Deoarece acestea îi sunt necesare pentru ascultarea televizorului și radioului, având probleme cu auzul, ne-a solicitat sprijinul.

Au fost solicitate informații Penitenciarului de Maximă Siguranță Aiud, iar autoritatea ne-a informat că solicitarea petentului de a i se preda din magazia unității căștile personale a fost aprobată de către conducerea penitenciarului, la data de 10.10.2020. Se mai arăta că petentul figurează în evidența cabinetului medical cu o afecțiune pentru care beneficiază și de proteză auditivă.

Dosar nr. 337/2020 Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în privința aspectelor prezentate în mass-media, referitoare la situația unei femei din comuna Rapoltu Mare, județul Hunedoara, care a protestat în fața sediului primăriei comunei, nemulțumită că nu poate să obțină titlul de proprietate pentru opt terenuri pe care le deține. Au fost solicitate informații Primăriei comunei Rapoltu Mare, care a comunicat următoarele: s-au întocmit documentația topografică și procesul-verbal de punere în posesie pentru proprietar; documentația a fost depusă la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Hunedoara - OCPI, și a primit referat de admitere, urmând a fi introdusă în baza de date E-Terra 3, pentru prima înregistrare a imobilului; în data de 08.09.2020, s-au înregistrat documentațiile cadastrale electronice, la OCPI Hunedoara, urmând să se elibereze extrasele de carte funciară pentru parcelele respective.

Recomandare implementată cu succes:

Dosar nr. 399/2019 Reprezentanții Biroul Teritorial Alba-Iulia au efectuat o anchetă la Liceul „Horea, Cloșca și Crișan” din Abrud, județul Alba, ca urmare a unei petiții referitoare la presupuse situații de abuzuri și/sau neglijare, la care au fost supuși doi minori, elevi la unitatea de învățământ amintită, în timpul desfășurării orelor de curs.

Ca urmare a problemelor identificate, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 27/2020**, adresată directoarei Liceului „Horea, Cloșca și Crișan” din Abrud. Recomandarea a vizat: dotarea sălii de clasă, unde își desfășoară activitatea cei doi elevi, cu camere de supraveghere video, cu respectarea prevederilor legale în vigoare; monitorizarea situației zilnice de la clasa de învățământ special a VII-a - a X-a, cu accent pe desfășurarea tuturor activităților cuprinse în orar, prezența elevilor și a cadrelor didactice la cursuri, cu întocmirea unor rapoarte săptămânale în acest sens.

Conducerea unității de învățământ ne-a comunicat următoarele: în ședința Consiliului de administrație din luna februarie 2020 s-a aprobat dotarea sălilor de clasă de la învățământul special cu camere de supraveghere video, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare privind acordul cadrelor didactice și acordul părinților; se monitorizează situația zilnică de la clasa de învățământ special a VII-a - a X-a cu privire la prezența elevilor și a cadrelor didactice la cursuri, desfășurarea activităților cuprinse în orar, raportul săptămânal întocmit fiind trimis și la inspectoarea de specialitate, de la Inspectoratul Școlar Județean Alba.

Demersuri realizate în perioada stării de urgență și a stării de alertă:

- *Solicitare privind asistența psihologică pentru cadrele medicale și personalul auxiliar, adresată Grupului de Comunicare Strategică (nr. 5829/2020).* Având în vedere că sub aspectul siguranței și securității în muncă, cele mai importante, par problemele fizice, dar, în aceeași măsură, și problemele emoționale pot genera stări de incapacitate profesională, Avocatul Poporului a avansat, ca soluție pentru gestionarea corespunzătoare a unor astfel de situații, aceea ca tot personalul medico-sanitar și auxiliar, aflat în prima linie de luptă să fie luat în evidența unui psiholog clinician și, în funcție de nevoile identificate, sau la cerere, să beneficieze de asistență și suport de specialitate.

Din răspunsurile primite de la Departamentul pentru Situații de Urgență și Centrul de Psihosociologie din cadrul Ministerului Afacerilor Interne au reieșit următoarele: au fost identificați psihologi clinicieni la nivelul unităților medicale, în cadrul instituțiilor de apărare, ordine publică etc.; în ceea ce privește personalul MAI, care se găsește în prima linie a luptei împotriva pandemiei, la nivelul ministerului, asigurarea asistenței psihologice de specialitate este asigurată de către specialiștii Centrului de Psihosociologie al MAI și, implicit, de către psihologii de unitate; începând cu data 1.03.2020, Centrul de Psihosociologie pune la dispoziția personalului MAI servicii de e-mental health, de clinică virtuală, pentru evaluarea rapidă și terapia științifică a anxietății, depresiei, a problemelor legate de controlul emoțiilor, atacurilor de panică, precum și a celor generate de stres; pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, structurile de psihologie din cadrul MAI desfășoară activități specializate printr-o rețea de aproape 300 de psihologi; Centrul de Psihosociologie asigură activitatea de asistență psihologică a personalului unităților din componența aparatului central al ministerului și subordonate acestuia care nu au încadrată funcția de psiholog.

- *Solicitare privind asistența psihologică pentru persoanele carantinate, adresată Grupului de Comunicare Strategică (nr. 5825/2020).* S-a apreciat că plasarea în carantină a persoanelor care vin din zone roșii de epidemie, dat fiind caracterul restrictiv (restrângere severă a libertății de mișcare pentru 14 zile) ar trebui să fie acompaniată, cel puțin pentru cei cu decompensări comportamentale severe sau alte vulnerabilități de natură psihică, la cererea acestora sau în urma sesizării unor comportamente indezirabile sau de istoric personal cu o astfel de patologie, de evaluare și asistență psihologică, față în față sau online.

- *Solicitare privind acordarea asistenței psihologice pentru personalul medical și auxiliar, adresată ministrului sănătății (nr. 6607/2020).* Referitor la unele cadre medicale aflate în prima linie de luptă cu noul coronavirus, care se confruntă la locul de muncă cu o serie de lipsuri și disfuncționalități, s-a apreciat că stabilirea unor obiective adecvate pentru intervenția în criza psihologică, generată de acțiunea unor evenimente cu potențial traumatic, în situații de urgență, trebuie să se bazeze pe o formulare realistă a ceea ce înseamnă intervenția în criză. Astfel, în opinia Avocatului Poporului, o soluție pentru gestionarea corespunzătoare a unor astfel de situații ar fi aceea ca personalul medico-sanitar și auxiliar să fie luat în evidența unui psiholog clinician și în funcție de nevoile identificate sau la cerere, să beneficieze de asistență și suport de specialitate.

Dintre autoritățile care **au fost deschise la colaborare** și care au acordat sprijinul lor în exercitarea atribuțiilor noastre legale, amintim: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Alba, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Hunedoara, Inspectoratul de Poliție al Județului Alba, care au răspuns la obiect, cu promptitudine și profesionalism tuturor solicitărilor adresate.

- **Biroul Teritorial Bacău:** a soluționat un număr de 187 de petiții, a acordat 107 de audiențe, a înregistrat 278 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 13

activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 39 cazuri, a efectuat 1 anchetă și a formulat 6 recomandări.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 30/2020 Petenta a sesizat faptul că fiului său, elev al Școlii Profesionale din cadrul Liceului Teoretic „Ion Borcea” Buhuși, i s-a refuzat acordarea sumelor reprezentând alocația zilnică de hrană și drepturile la îmbrăcăminte, încălțăminte, materiale igienico-sanitare, rechizite, transport, cuvenite elevilor cu cerințe educaționale speciale.

Din documentele anexate la petiție a rezultat că minorul deține certificat de orientare școlară și profesională cu valabilitate până la sfârșitul anului școlar 2021-2022, precum și certificat de încadrare în grad de handicap grav, cu asistent personal eliberat de Comisia pentru Protecția Copilului Bacău.

Ca urmare a demersului întreprins, Liceul Teoretic „Ion Borcea” Buhuși și-a menținut punctul de vedere, potrivit căruia elevul în cauză nu poate beneficia de drepturile rezultând din calitatea de elev cu CES, susținând că aceste drepturi nu ar putea fi cumulate cu bursa profesională acordată pe durata frecventării învățământului profesional. Față de această situație, s-a solicitat punctul de vedere al Inspectoratului Școlar Județean Bacău, care ne-a comunicat că elevul în cauză trebuie să beneficieze de drepturile prevăzute de lege pentru copiii cu CES, aceasta fiind practica adoptată și de celelalte unități de învățământ profesional din județ care școlarizează elevi cu CES.

Pe cale de consecință, s-a solicitat unității de învățământ reanalizarea situației, cu luarea în considerare a legislației aplicabile și a punctului de vedere exprimat de Inspectoratul Școlar Județean Bacău. Unitatea de învățământ în cauză ne-a informat că la data de 6 mai 2020 au fost calculate și plătite sumele aferente perioadei septembrie 2019-martie 2020, iar începând cu data de 16 mai 2020, drepturile bănești se vor acorda lunar, conform prevederilor legale.

Dosar nr. 78/2020 Petenta, având calitatea de reclamant într-un dosar aflat pe rolul Judecătoriei Roman, ce avea ca obiect stabilirea pensiei de întreținere minor, susținea că deși cererea de chemare în judecată fusese înregistrată încă din data de 18 septembrie 2019, până la data sesizării Biroului Teritorial Bacău nu a fost stabilit un termen de judecată.

Petenta arăta că pentru asigurarea mijloacelor materiale necesare creșterii și îngrijirii minorului rezultat din căsătoria cu pârâtul era necesară pronunțarea unei hotărâri judecătorești prin care pârâtul să fie obligat la plata pensiei de întreținere, întrucât acesta nu își îndeplinea obligațiile de părinte din proprie inițiativă.

Ca urmare a demersului întreprins, Judecătoria Roman a comunicat că la data de 8 iulie 2020, dosarul în speță a fost soluționat prin admiterea cererii, petenta fiind informată în acest sens.

Recomandări implementate cu succes:

Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 5/2020**, adresată primarului comunei Plopana, județul Bacău, în contextul prevederilor constituționale privind protecția persoanelor cu handicap. Prin Recomandarea emisă s-a solicitat primarului comunei Plopana luarea măsurilor care se impun pentru îndeplinirea în mod corect a atribuțiilor de serviciu de către salariații care au în fișa postului sarcini referitoare la drepturile persoanelor cu handicap.

Autoritatea ne-a comunicat că și-a însușit prevederile Recomandării, în sensul că salariații din subordine au procedat la rectificarea informațiilor transmise eronat Casei Județene de Pensii Bacău, persoanele cu handicap fiind repuse în drepturi.

Prin **Recomandarea nr. 45/2020**, adresată directorului Școlii „Justin Pârvu” Poiana Teiului, județul Neamț, s-a solicitat unității de învățământ luarea măsurilor necesare pentru remedierea deficiențelor tehnice și organizatorice constatate de către ISU Neamț și DSP

Neamț ca urmare a funcționării defectuoase a centralei termice, ceea ce a condus la intoxicarea cu fum a unor elevi.

În urma recomandării, la solicitarea școlii, Consiliul Local al Comunei Poiana Teiului, județul Neamț, a alocat fondurile necesare pentru achiziționarea unei noi centrale termice, ulterior procedându-se la înlocuirea centralei termice defecte.

Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 195/2020**, adresată directorului General al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Neamț și președintelui Consiliului Județean Neamț. Prin Recomandarea emisă s-a solicitat continuarea demersurilor pentru identificarea fondurilor necesare, respectiv plata drepturilor salariale restante ale personalului DGASPC Neamț.

Autoritatea a comunicat Biroului Teritorial Bacău că: au fost întreprinse toate demersurile pe lângă Consiliul Județean Neamț, Instituția Prefectului Județul Neamț și Ministerul Finanțelor Publice, pentru asigurarea fondurilor necesare achitării integrale a salariilor și contribuțiilor aferente acestora; prin hotărâri ale Consiliului Județean Neamț s-au suplimentat creditele bugetare cu sume în vederea achitării integrale a salariilor nete aferente lunilor octombrie și noiembrie pentru aparatul propriu al DGASPC Neamț și centrele de copii subordonate, și a contribuțiilor la bugetul de stat, la data de 24 decembrie 2020 nemaieexistând drepturi salariale neplătite.

Demersuri realizate în perioada stării de urgență și a stării de alertă:

- *Solicitare privind situația unui laborator în care se recepționează și prelucrează probe necesare depistării infecției cu virusul SARS-CoV-2, despre care în presă se relata că ar funcționa fără avizul autorităților sanitare, adresată Direcției de Sănătate Publică Bacău.* (Dosar nr. 234/2020) Din răspunsul DSP Bacău au reieșit următoarele: laboratorul în cauză deține autorizație sanitară de funcționare, aceasta fiind eliberată în baza Ordinului ministrului sănătății nr. 1301/2007 pentru aprobarea normelor privind funcționarea laboratoarelor de analize medicale; reprezentanții DSP Bacău au procedat la evaluarea din punct de vedere structural-funcțional a spațiilor din locația situată în comuna Gârleni, județul Bacău, constatându-se respectarea prevederilor legale în vigoare, astfel că unitatea a fost inclusă pe lista laboratoarelor de specialitate care realizează testarea RT-PCR pentru stabilirea diagnosticului de Sindrom Respirator Acut Sever determinat de noul coronavirus.

- *Solicitare privind comunicarea măsurilor adoptate pentru protejarea dreptului la ocrotirea sănătății al beneficiarilor ca urmare a apariției unui focar Covid-19 la Centrul de Îngrijire și Asistență a Persoanelor cu Dizabilități Târgu Ocna, adresată Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bacău.* (Dosar nr. 272/2020) Răspunsul DGASPC Bacău - măsuri adoptate: la data de 29 septembrie 2020, a avut loc recoltarea probelor în vederea testării pentru un număr de 57 salariați și 51 beneficiari, din care în urma buletinelor de analiză primite pe e-mail la data de 1 octombrie 2020, au rezultat un număr de 49 beneficiari pozitivi și 19 salariați, care urma să fie preluați de către Serviciul Județean de Ambulanță și transportați în unități spitalicești la solicitarea DSP Bacău; beneficiarilor care au prezentat simptome Covid-19, le-a fost administrat tratament cu antibiotic sau antipiretice, după caz; reprezentanții DSP Bacău au fost prezenți în unitatea de asistență socială și au evaluat modul în care sunt respectate măsurile de prevenire a răspândirii infectării cu noul virus, constatându-se că procedurile de lucru au fost respectate; Centrul de Îngrijire și Asistență a Persoanelor cu Dizabilități Târgu Ocna, a fost asigurat cu echipamentele necesare de protecție individuală și dezinfectanți, în acest sens fiind achiziționate materiale de protecție în valoare totală de 62522,65 lei.

- *Solicitare privind comunicarea măsurilor adoptate pentru protejarea dreptului la ocrotirea sănătății al beneficiarilor ca urmare a apariției unor focare Covid-19 la Centrul de*

Recuperare și Rehabilitare Neuropsihiatrică Războieni și la Centrul de îngrijire a Persoanelor cu Handicap Bozienii de Sus, adresată Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (Dosar nr. 281/2020). Din răspunsul autorității au reieșit următoarele: au fost puse în aplicare măsurile dispuse de DSP Neamț, respectiv instituirea măsurii de carantină a unității și a turelor de lucru de câte 14 zile de izolare/carantinare în centru, respectiv 14 zile de izolare/carantinare la domiciliu; evaluarea clinică a beneficiarilor de către medici infecționiști și pneumologi, desemnați de DSP Neamț; monitorizarea stării de sănătate a beneficiarilor prin consultații ale medicului de familie și ale cadrelor sanitare din unitate; asigurarea medicației prescrise de medicii specialiști și respectarea recomandărilor acestora prin aprovizionarea în regim de urgență a farmaciei centrului cu medicamentele prescrise; asigurarea echipamentului de protecție pentru personalul din centru și a substanțelor dezinfectante conform cu situația epidemică din unitate; respectarea programului de curățenie și dezinfecție de 3 ori/zi.

● **Biroul Teritorial Brașov:** a soluționat un număr de 407 de petiții, a acordat 89 de audiențe, a înregistrat 434 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 179 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 198 de cazuri, a efectuat 11 anchete și a formulat 37 recomandări.

Recomandări implementate cu succes:

Dosar nr. 777/2019 Petentul ne-a sesizat arătând că este invalid, cu grad de handicap mediu, nedeplasabil, are nevoie de mască de oxigen, nu are persoane care să îl îngrijească, este singur, a fost internat de mai multe ori. Direcția de Asistență Socială Brașov (DAS Brașov) nu acordă îngrijire la domiciliu persoanelor vârstnice dacă acestea au handicap, indiferent de gradul de încadrare.

Astfel, s-a constatat că potrivit HCL Brașov nr. 75/2019, în criteriile de eligibilitate este introdusă interdicția ca beneficiarul potențial să aibă certificat de handicap, chiar dacă are vârsta de peste 65 ani - aspect care contravine dispozițiilor legale în vigoare, motiv pentru care Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 46/2020**, prin care a solicitat directorului general al DAS Brașov să dispună de îndată măsuri pentru punerea în discuția Consiliului Local al Municipiului Brașov a propunerii de modificare a art. 6 din HCL Brașov nr. 75/2019 de aprobare a Regulamentului de organizare și funcționare a serviciului social furnizat la domiciliu „Unitate de îngrijiri la domiciliu pentru persoane vârstnice”, în scopul eliminării condiției ca persoana vârstnică să nu fie încadrată într-un grad de handicap pentru a putea beneficia de îngrijire la domiciliu. DAS Brașov ne-a comunicat că modificarea Regulamentului de organizare și funcționare a Unității de îngrijiri la domiciliu a fost aprobată, fiind eliminată condiția ca persoana vârstnică să nu fie încadrată într-un grad de handicap pentru a putea beneficia de îngrijirea la domiciliu.

Dosar nr. 286/2020 Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, după publicarea unui articol care prezenta situația dificilă cu care se confruntă, la nivel național, bolnavii de tiroidă, întrucât un medicament esențial pentru pacienții cu afecțiuni ale tiroidei nu se mai găsea în nicio farmacie din țară.

Ca urmare a problemelor identificate, a fost emisă **Recomandarea nr. 133/2020**, prin care Avocatul Poporului a solicitat ministrului sănătății să dispună măsurile legale care se impun pentru ca Sistemului electronic de raportare a stocurilor, SER, să fie unul funcțional, pentru a declanșa nivelul național de alertă și pentru a se putea proceda la luarea de măsuri adecvate în vederea preîntâmpinării lipsei de pe piață a medicamentelor. De asemenea, Avocatul Poporului a solicitat adoptarea măsurilor necesare pentru ca Mecanismul de preîntâmpinare a lipsei de pe piață a medicamentelor să devină funcțional.

În urma demersurilor întreprinse, Ministerul Sănătății împreună cu Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale (ANMMDR) au demarat suplimentarea necesarului prin autorizarea pentru nevoi speciale pentru concentrațiile de 75 mcg și 125 mcg pentru produsul cu DCI LEVOTHYROXINUM. În acest sens, ANMMDR a emis autorizațiile pentru nevoi speciale pentru: LEVOTHYROXINUM 75 mcg: 200.000 cutii x 100 cpr. și LEVOTHYROXINUM 125 mcg: 200.000 cutii x 100 cpr.

Compania Merck România a comunicat ANMMDR graficul de planificare al producției pentru perioada iunie 2020-februarie 2021, de unde reiese că, începând cu luna octombrie 2020, cantitățile fabricate în vederea livrării către România se vor dubla pentru Euthyrox 100mcg și 50mcg față de lunile anterioare, iar din decembrie 2020 se va suplimenta cu 25% și cantitatea livrată pentru Euthyrox 25mcg. Astfel, în condițiile menținerii acestui grafic de producție și livrare pentru Euthyrox vor fi asigurate cantitățile de Levothyroxin conform necesarului estimat de Comisia de Endocrinologie în mai 2020 pentru un număr de aproximativ 750.000 pacienți.

Pentru a fi preîntâmpinate astfel de situații, Ministerul Sănătății a solicitat ANMMDR, informarea periodică cu privire la eventuale discontinuități și propuneri de îmbunătățire a cadrului legislativ actual. Totodată, a finalizat procedurile de aprobare a prețurilor maxime cu celeritate, respectiv a adoptat Ordinul ministrului sănătății nr. 1727/2020. Potrivit informațiilor deținătorului de autorizație pentru nevoi speciale, o parte din cantități au fost deja introduse pe lanțul de distribuție. În plus, ANMMDR a emis trei autorizații de import paralel, astfel încât necesarul să fie acoperit și pe termen scurt prin suplimentarea pieței din România prin această modalitate, până la stabilizarea stocurilor.

Dosar nr. 694/2019 - Sesizare din oficiu cu privire la cele difuzate în mass-media referitor la un caz în care 3 copii în vârstă de 12 ani nu au fost luați de șoferul unui autobuz, deși aveau bilete.

În acest sens, au fost întreprinse demersuri la Consiliul Județean Brașov și Comisariatul Județean pentru Protecția Consumatorilor Brașov. Ulterior, demersurile au fost extinse și la nivelul Inspectoratului de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier – I.S.C.T.R. – Inspectoratul Teritorial 8.

În baza informațiilor comunicate, a fost emisă **Recomandarea nr. 42/2020**, prin care Avocatul Poporului a dispus elaborarea unei proceduri obligatorii de instruire a personalului care efectuează transport rutier de persoane, de mediatizare sau/și organizarea unor campanii în acest sens, colaborând și cu alte organisme de specialitate, în vederea prevenirii părăsirii pe drum, cât și a refuzului de a primi copii pe mijloacele de transporturile rutiere.

Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier ne-a comunicat că activitatea operatorului de transport se află în continuare sub monitorizare, astfel încât transportul rutier public de persoane prin serviciile regulate pe raza județului Brașov să se deruleze în condiții de calitate și siguranță, în conformitate cu prevederile legale.

Dosar nr. 301/2020 - Sesizare din oficiu privind cazul unui minor, beneficiar al Centrului de plasament „Casa Ioana” din Rupea, județul Brașov, care a reușit să străbată pe jos 15 km până la domiciliul părinților săi, fugind din centrul în care „*toată lumea*” îl bătea.

Au fost întreprinse demersuri la Poliția orașului Rupea și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov, iar ca urmare a problemelor identificate, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 139/2020**. Recomandarea adresată directorului DGASPC Brașov a vizat: prevenirea părăsirii voluntare de către minori a Centrului de Plasament „Casa Ioana” Rupea și a Centrului de Plasament „Sfântu Stelian” Ghimbav; îmbunătățirea procedurilor interne aplicabile la nivelul ambelor centre, prin implementarea măsurilor suplimentare de securitate și de control în vederea eliminării

posibilității de fugă de la nivelul centrelor din subordinea DGASPC Brașov; actualizarea colaborării existente între DGASPC Brașov și Poliția Română, pompieri, ANITP, ONG-uri, în scopul acordării și diversificării serviciilor, a activităților destinate minorilor; conștientizarea pericolelor și eventualelor consecințe negative de către minori, care se pot ivi în cazul în care aceștia părăsesc voluntar centrul și rămân nesupravegheați, neînsoțiți, fără reprezentant legal; ocuparea posturilor vacante în vederea sprijinirii și creșterii eficienței activității personalului centrului.

Măsuri implementate la nivelul DGASPC Brașov:

- a fost aprobat Planul anual de acțiuni privind serviciile speciale administrate și finanțate din bugetul Consiliului Județean Brașov pentru anul 2020 a DGASPC Brașov, prin care se stabilește închiderea Centrului de Plasament „Casa Ioana” Rupea și a Centrului de Plasament „Sfântu Stelian” Ghimbav”;

- a fost solicitat sprijinul Comitetului Județean pentru Situații de Urgență în vederea creșterii numărului de patrulare ale Poliției în zona centrelor rezidențiale;

- în cadrul Centrului de Plasament „Casa Ioana” Rupea au fost luate măsuri prin înălțarea gardului de sârmă pe latura din spatele centrului (aproximativ 3 metri), iar pentru a evita accesul persoanelor străine în interiorul centrului, la poarta principală a serviciului rezidențial este montată o sonerie;

- au fost încheiate convenții de colaborare cu ANITP – Centrul Regional Brașov, IPJ Brașov, precum și cu asociații și fundații care desfășoară întâlniri și activități tematice în cadrul serviciilor sociale de tip rezidențial, pentru copiii din subordinea DGASPC Brașov;

- a fost aprobat Proiectul „Copiii și tinerii noștri mai aproape de comunitate”. Scopul proiectului vizează creșterea calității serviciilor oferite în comunitate, copiilor cu tulburări de comportament, aflați în risc de separare de familie și tinerilor care urmează să părăsească sistemul instituționalizat de protecție a copilului, la nivelul județului Brașov;

- a fost întocmit Planul de formare profesională pentru anul 2020.

Demersuri realizate în perioada stării de urgență și a stării de alertă:

- *Solicitare privind includerea bolii Covid-19 în grupa bolilor infectocontagioase din grupa A, prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 1186/2020, adresată ministrului muncii și protecției sociale și ministrului sănătății (Dosar nr. 445/2020).* Avocatul Poporului a solicitat celor două autorități să dispună măsuri urgente pentru ca boala Covid-19 să fie inclusă în grupa bolilor infectocontagioase din grupa A, prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 1186/2000. La data sesizării din oficiu a Avocatului Poporului, conform legislației în vigoare, cei aflați în incapacitate temporară de muncă din cauza îmbolnăvirii cu Covid-19 primeau o indemnizație plătită în proporție de numai 75%.

În urma demersurilor întreprinse, a fost adoptată Hotărârea Guvernului nr. 423/2020 pentru aprobarea Listei cuprinzând urgențele medico-chirurgicale, precum și bolile infectocontagioase din grupa A, pentru care asigurații beneficiază de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă, fără îndeplinirea condiției de stagiul de asigurare. Ca atare, boala Covid-19 a fost inclusă în grupa A de Boli infectocontagioase, astfel că asigurații beneficiază de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă fără condiții de stagiul de cotizare, iar indemnizația de concediu medical pentru pacienții diagnosticați cu Covid-19 va fi de 100% din salariu.

- *Solicitare privind analizarea oportunității modificării Ordinului nr. 1092/2020 în concordanță cu dispozițiile legii, în așa fel încât persoanele suspecte de Covid-19 care au stat în carantină o perioadă determinată, să poată beneficia de indemnizația de concediu medical în cuantum de 100%, adresată ministrului sănătății (Dosar nr. 901/2020).* Casa Națională de Asigurări de Sănătate ne-a comunicat că prin Ordinul ministrului sănătății și al președintelui

Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 1546/938/2020, au fost efectuate următoarele modificări: introducerea în formularul certificatului de concediu medical a unui nou cod de indemnizație aferent bolilor infectocontagioase pentru care se instituie izolarea persoanelor la domiciliul acestora, la locația declarată de acestea sau, după caz, în unități sanitare sau în locații alternative atașate acestora; modificarea în formularul certificatului de concediu medical a procentului aferent codului de indemnizație 07-Carantină, de la 75% la 100%; modificarea instrucțiunilor privind utilizarea și modul de completare a certificatelor de concediu medical, în concordanță cu reglementările din Legea nr. 136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic. Dosar nr. 901/2020

- *Solicitare privind luarea măsurilor legale care se impun pentru identificarea cauzelor care generează disfuncționalități și blocaje frecvente ale Platformei Informatice a Asigurărilor de Sănătate (PIAS), adresată prim-ministrului (Dosar nr. 230/2020).* Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu, după ce a luat act de situația dificilă a pacienților care se confruntă cu blocajul înregistrat de sistemul informatic al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, cel cu care lucrează medicii de familie, spitalele, dar și farmaciile, blocaj existent într-un moment în care sistemul sanitar este întins la maxim, din cauza alertelor epidemiologice. La data sesizării din oficiu a Avocatului Poporului, conform informațiilor publicate pe site-ul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, Platforma Informatică a Asigurărilor de Sănătate (PIAS) era indisponibilă.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, la nivelul CNAS au fost întreprinse demersurile necesare pentru identificarea cauzelor care generează disfuncționalități și blocaje ale Platformei Informatice a Asigurărilor de Sănătate (PIAS), cât și pentru asigurarea funcționării sistemelor informatice în parametrii normali, chiar și în momentele de vârf de activitate. În prezent, CNAS implementează măsuri pentru buna funcționare a Platformei Informatice a Asigurărilor de Sănătate (PIAS). În acest sens, au fost încheiate, pentru o perioadă de 36 de luni, contracte acord-cadru de furnizare de servicii de administrare, mentenanță, suport tehnic, dezvoltare și help desk aferente componentelor, applicative, hardware și baze de date ale PIAS: Sistemul Unic Informatic Integrat, Cardul Electronic de Asigurări de Sănătate, Prescripția Electronica, Dosarul Electronic de Sănătate. Începând cu luna aprilie 2020, s-a asigurat o stabilitate în utilizarea și funcționarea platformei informatice PIAS, indiferent de gradul de solicitare al acesteia, fapt care a condus la un număr tot mai scăzut de sesizări de nefuncționare.

- *Solicitare privind soluționarea cu celeritate a solicitărilor medicilor de a li se asigura materiale de protecție și substanțe biocide avizate pentru prevenirea infectării cu Covid-19, măsuri minime de protecție în cadrul activității de acordare a serviciilor medicale către populație, adresată ministrului sănătății și șefului Departamentului pentru Situații de Urgență.* (Dosar nr. 252/2020) Medicii de familie din județul Brașov au sesizat Biroul Teritorial Brașov, expunând situația dramatică cu care se confruntă această categorie profesională în lupta contra pandemiei de Covid-19, solicitând sprijin în vederea asigurării de materiale de protecție și substanțe biocide avizate, întrucât distribuitorii de materiale și substanțe dezinfectante nu mai dețin stocuri pentru aprovizionarea cabinetelor de medicină de familie, situație care periclitează sănătatea pacienților, dar și a personalului medico-sanitar din cabinetele medicale și din Centrele de permanență. Măsuri dispuse:

- Direcția de Sănătate Publică Brașov: au fost distribuite medicilor de familie din județul Brașov, măști simple FFP2 și, totodată, se are în vedere redirectionarea sponsorizărilor și oricăror alte echipamente de protecție care vor veni în urma achizițiilor centralizate, cu destinație către medicii de familie;

- Ministerul Sănătății a transmis sesizarea, spre competentă soluționare, Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, care a luat măsuri pentru asigurarea accesului la servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale în condiții de siguranță pentru medici și pacienți, au fost luate măsuri pentru limitarea deplasărilor și interacțiunii cu alte persoane, au fost postate pe site-ul propriu o serie de comunicate care să vină în întâmpinarea asiguraților și furnizorilor de servicii;

- Departamentul pentru Situații de Urgență: a propus distribuirea echipamentelor de protecție și a dezinfectanților, în funcție de necesitățile urgente ale structurilor publice de intervenție în situații de urgență, inclusiv spitalelor orășenești și municipale care au structuri de primiri urgente, iar la propunerea Ministerului Sănătății, acestea au fost repartizate Direcțiilor de Sănătate Publică, precum și spitalelor desemnate pentru îngrijirea pacienților infectați cu Covid-19.

Dintre autoritățile care **au fost deschise la colaborare**, amintim: Primăria Municipiului Brașov, Instituția Prefectului Județul Brașov; Inspectoratul de Poliție al Județului Brașov; Comisariatul Județean Brașov-Garda Națională de Mediu; Spitalul Clinic Județean de Urgență Brașov, Consiliul Județean Brașov; Inspectoratul de Poliție al Județului Covasna; Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov și Covasna.

Recomandare ignorată de autorități:

Recomandarea nr. 109/2020, adresată ministrului muncii și protecției sociale, referitoare la luarea unor măsuri privind obligarea furnizorilor de servicii sociale de a permite accesul instituțiilor publice de control/monitorizare a drepturilor beneficiarilor de servicii sociale, persoane vârstnice. MMPS are în vedere modificarea și completarea Standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare, organizate ca centre rezidențiale destinate persoanelor vârstnice, *fără a prevedea un termen cert în acest sens și referindu-se strict la Mecanismul de Prevenire a Torturii, deși, prin Recomandarea nr. 109/2020, face referire la accesul neîngrădit al instituției Avocatul Poporului*, motiv pentru care am revenit la MMPS, solicitând informații cu privire la măsurile luate pentru completarea prevederilor Standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare, organizate ca centre rezidențiale destinate persoanelor vârstnice. Dosarul este în lucru, nu a fost comunicat un răspuns până la acest moment. Dosar nr. 130/2020

Dintre autoritățile care **nu au acordat sprijinul** necesar în exercitarea atribuțiilor instituției Avocatul Poporului, s-au evidențiat: Spitalul Județean de Urgență „Dr. Fogolyán Kristóf” Sfântu Gheorghe, județul Covasna; Primăria comunei Dumbrăvița, județul Brașov.

Propuneri de modificări legislative:

- prin Ordinul nr. 502/417/2020 pentru modificarea și completarea Normelor de aplicare a prevederilor OUG nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, a fost modificat art. 10 din Ordinul Ministrului Sănătății și al președintelui Casei Naționale de Asigurări de Sănătate nr. 15/2017/1311/2018. Astfel, s-a dat posibilitatea legală ca medicii încadrați în Unitățile de Primiri Urgențe să poată elibera certificate de concediu medical sau să poată emite o recomandare în baza căreia, certificatele de concediu medical, să fie eliberate, ulterior, de medicul de familie;

- promovarea unei inițiative de modificare a *Normelor Contractului-Cadru* care să aibă în vedere introducerea criteriului numărului de pacienți, în stabilirea plafonului trimestrial, decontat de către casele de asigurări de sănătate, pentru serviciile medicale dentare, prevăzute de Anexa nr. 14 din Ordinul nr. 397/236/2018, precum și creșterea cotei alocate stomatologiei din FNUASS (**Recomandarea nr. 207/2020**);

- completarea prevederilor Standardelor minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare, organizate ca centre rezidențiale destinate persoanelor vârstnice, prin inserarea obligației

principale a furnizorilor de servicii publice de a permite accesul neîngrădit al instituției Avocatul Poporului și al altor autorități și instituții publice care au reglementate prin lege atribuții de monitorizare și/sau control cu privire la eventuale abuzuri și/sau încălcări ale drepturilor beneficiarilor serviciilor publice, persoane vârstnice (**Recomandarea nr. 109/2020**);

- elaborarea unor protocoale care să reglementeze măsurile de protecție aplicabile pacienților oncologici (**Recomandarea nr. 127/2020**);

- reglementarea cadrului legal al internării persoanelor asimptomatice depistate pozitiv cu Covid-19, conform recomandărilor Organizației Mondiale a Sănătății, cât și ale Centrului European de Prevenire și Control al Bolilor Infecțioase din cadrul Uniunii Europene privind posibilitatea carantinării la domiciliu a persoanelor confirmate pozitiv cu Covid-19 care nu prezintă simptome sau reprezintă cazuri ușoare (**Recomandarea nr. 125/2020**);

- aplicarea prevederilor art. 52 lit. c)-d) din Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor, republicată, și anume, elaborarea unor reglementări specifice pentru gestionarea deșeurilor provenite din activitățile medicale și orice alte activități care generează deșeurile prevăzute la clasa 18, subclasa 18 01 din anexa la Decizia Comisiei 2014/955/UE (**Recomandarea nr. 174/ 2020**);

- neconcordanță semnalată ministrului agriculturii, între prevederile Ordinului nr. 182/2020 privind aprobarea Normelor de prevenire și stingere a incendiilor specifice activităților sectoarelor din domeniul agricol, emis de către Ministrul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, respectiv Legea nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor, republicată reglementează serviciile de urgență, acestea fiind profesioniste sau voluntare, publice ori private. Ordinul nr.182/2020 a fost ulterior abrogat;

- necorelare semnalată secretarului general al Guvernului privind faptul că OUG nr. 197/2020 care reglementează voluntariatul în sprijinul unităților sanitare și al serviciilor de urgență prespitalicească de către studenții facultăților de medicină generală și ai facultăților de asistenți medicali, pe durata stării de alertă și pentru o perioadă de 30 de zile de la data încetării stării de alertă, nu prevede nimic referitor la posibilitatea denunțării unilaterale a contractului de voluntariat.

● **Biroul Teritorial Cluj-Napoca:** a soluționat un număr de 333 de petiții, a acordat 79 de audiențe, a înregistrat 557 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 22 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 190 de cazuri, a efectuat 11 anchete și a formulat 20 recomandări.

Recomandări implementate cu succes:

Dosar nr. 93/2020 - Sesizare din oficiu în urma reportajului *Dezastru la Evaluarea Națională*. Pentru verificarea situației prezentate în mass-media, au fost solicitate informații Inspectoratului Școlar Județean Maramureș și Agenției Române pentru Asigurarea Calității Învățământului Preuniversitar (ARACIP).

Inspectoratul Școlar Județean Maramureș a transmis datele solicitate, iar ARACIP a transmis un răspuns cu trimitere la site-ul instituției în vederea consultării Rapoartelor și Studiilor privind starea calității în sistemul de învățământ preuniversitar, în unitățile de învățământ, Strategia națională de îmbunătățire a calității în sistemul de învățământ. În urma analizei răspunsurilor primite, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 149/2020**, către Inspectoratul Școlar Județean și Instituția Prefectului Maramureș.

Inspectoratul Școlar Județean Maramureș a arătat că a luat act de recomandarea Avocatului Poporului și că tratează cu responsabilitate nevoile învățământului maramureșean, calitatea actului educațional din unitățile de învățământ preuniversitar, precum și atribuțiile

pe care le are conform art. 95 din Legea nr. 1/2011 a educației naționale, detaliind demersurile efectuate în acest sens.

Instituția Prefectului Județului Maramureș a menționat că a fost efectuată o analiză obiectivă a rezultatelor obținute de către elevii din județul Maramureș la Examenul Național de Evaluare Națională, în urma căreia s-a constatat că discrepanțele de rezultate între rural și urban persistă și, pentru a fi reduse diferențele, sunt necesare atât demersuri de creștere a calității educației în școlile rurale, precum și proiecte de susținere a creșterii nivelului de educație/stocului de educație în comunitățile rurale. În acest sens, Inspectoratul Școlar Județean Maramureș a propus tuturor unităților de învățământ din județ măsuri de intervenție rapide.

În vederea îmbunătățirii performanțelor școlare ale elevilor de clasa a VIII-a, care vor susține examenul de Evaluare Națională în anul școlar 2020-2021, la nivelul Inspectoratului Școlar Județean Maramureș, au fost stabilite obiectivele care vor fi urmărite prin inspecția școlară. Având în vedere recomandările din partea ARACIP, Inspectoratul Școlar Județean Maramureș va monitoriza periodic unitățile de învățământ, care școlarizează elevi incluși în categoria de vulnerabilitate educațională, va face demersuri pentru a realiza parteneriate între unități de învățământ, între cadre didactice din mediul urban și din cel rural, îi va implica pe experții Centrului Județean de Resurse și Asistență Educațională Maramureș, în asigurarea consilierii și orientării elevilor cu rezultate slabe la învățătură.

Dosar nr. 3/2020 Petentul a reclamat faptul că adresat Direcției Impozite și Taxe locale din cadrul Primăriei Municipiului Turda o cerere prin care solicita acordarea scutirii de la plata impozitului aferent mijloacelor de transport deținute în comun cu soția sa, în condițiile în care este beneficiar al Legii nr. 189/2000, iar soția sa este beneficiară a Decretului-lege nr. 118/1990, republicat, cu modificările și completările ulterioare. Nemulțumirea petentului a fost generată de faptul că nu a primit un răspuns favorabil la cererea formulată. Autoritatea l-a informat că poate beneficia de scutirea de impozit doar pentru un singur mijloc de transport la alegere, petentul fiind coproprietar a două mijloace de transport împreună cu soția. Dat fiind contextul creat de prevederile legale aplicabile, petentul a apreciat că ambii soți sunt scutiți integral pentru câte un mijloc de transport, la alegerea lor, pentru cele deținute în comun.

S-au întreprins demersuri la Direcția de Impozite și Taxe Locale din cadrul Primăriei Municipiului Turda, care ne-a comunicat că scutirea se aplică pentru un singur mijloc de transport dintre cele deținute în comun cu soțul sau soția, la alegerea contribuabilului, refuzând, așadar, să procedeze la aplicarea scutirii de impozit în privința ambelor mijloace de transport.

Cu toate acestea, pentru soluționarea cât mai corectă a speței, Direcția de Impozite și Taxe Locale a solicitat un punct de vedere atât Direcției Generale de Legislație Cod fiscal și Reglementări Vamale din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, cât și Direcției pentru politici fiscale și bugetare locale, însă aceste demersuri nu au primit răspuns.

Ulterior, Avocatul Poporului, a revenit cu o nouă solicitare la Primăria Municipiului Turda, care a specificat faptul că organele fiscale au aplicat în mod corect prevederile legale în vigoare, deoarece, în condițiile în care scutirea s-ar aplica pentru mai multe mijloace de transport, aflate în coproprietate, ca fiind bunuri comune, ar reprezenta o încălcare a regimului juridic prevăzut de Codul fiscal.

În plus, au fost întreprinse demersuri la Ministerul Finanțelor Publice, solicitând comunicarea unui punct de vedere cu privire la situația expusă, mai exact la oportunitatea acordării scutirii de impozit pentru ambele mijloace de transport. Ministerul Finanțelor a opinat că potrivit prevederilor legale în vigoare, în ipoteza în care ambii soți se încadrează în condițiile de scutire prevăzute de Codul fiscal, și sunt coproprietari a două mijloace de

transport, atunci fiecare dintre aceștia beneficiază integral de scutire de la plata impozitului pe mijloacele de transport, pentru câte un mijloc de transport la alegerea lor.

Astfel, având în vedere că petentul este beneficiar al Legii nr. 189/2000, iar soția sa este beneficiară a Decretului-lege nr. 118/1990, iar unica soluție legală și echitabilă este ca ambii soți să beneficieze integral de scutire de la plata impozitului pe mijloacele de transport, pentru câte un mijloc de transport la alegerea lor, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 175/2020**. Primăria Municipiului Turda și-a însușit recomandarea, în sensul că începând cu data de 31.12.2019 petentul și soția sa au fost scutiți de la plata impozitului pe mijloacele de transport pe care le dețin în coproprietate, în procent de 100%.

Dosar nr. 40/2020 Petenta reclamat faptul a că adresat Direcției de Asistență Socială din cadrul Primăriei Municipiului Bistrița-Năsăud o cerere prin care solicita acordarea sporului de 15% la salariul de bază (pentru activitatea desfășurată în condiții periculoase sau vătămătoare), nemulțumirea sa fiind generată de faptul că nu a primit un răspuns favorabil la cererea formulată, fiind angajată prin contract individual de muncă ca asistent personal pentru fiul său, minor, încadrat cu handicap grav.

Pentru verificarea situației expuse, au fost întreprinse demersuri la: Direcția de Asistență Socială Bistrița, care ne-a comunicat că, la nivelul autorității, există un serviciu de îngrijire la domiciliu a persoanei vârstnice, care își desfășoară activitatea conform prevederilor Legii nr. 17/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare și la Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, care ne-a informat că sporul pentru condiții deosebite se acordă în condițiile existenței unor buletine de determinare care să evidențieze existența condițiilor periculoase sau vătămătoare la locul de muncă al asistentului personal, respectiv serviciu social destinat persoanelor cu handicap în care acesta este angajat.

De asemenea, am solicitat Direcției de Asistență Socială Bistrița să ne comunice care este numărul asistenților personali ai persoanei cu handicap grav și care este cuantumul sporului de care beneficiază aceștia. Autoritatea ne-a informat că există angajați 184 de asistenți personal ai persoanei cu handicap grav și niciunul dintre aceștia nu beneficiază de spor de condiții vătămătoare sau periculoase.

Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 156/2020**, însușită de Primăria Municipiului Bistrița, fiind efectuate demersuri în vederea eliberării buletinelor de determinare, în acest sens solicitându-se Direcției de Sănătate Publică Bistrița-Năsăud, expertizarea locurilor de muncă, în vederea acordării sporului de condiții vătămătoare pentru asistenții personali ai persoanelor cu handicap grav.

Recomandarea nr. 163/2020, către Colegiul Național „Gheorghe Șincai” din Municipiul Baia Mare, referitoare la aplicarea prevederilor legale în vigoare în ceea ce privește modul de desfășurare a învățământului on-line, respectarea cadrului legal privind modul de stabilire/aprobare a orarului la nivelul unității de învățământ și informarea tuturor cadrelor didactice cu privire la obligativitatea acestuia, în conformitate cu decizia Consiliului de administrație al unității de învățământ și cu aplicarea principiului interesului superior al copilului, care trebuie să prevaleze în toate deciziile și demersurile autorităților publice, instruirea întregului personal cu privire la imposibilitatea derogării de la dispozițiile Legii nr. 1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare în ceea ce privește modul de stabilire/aprobare a orarului unității de învățământ.

Unitatea de învățământ a confirmat însușirea recomandării, cadrele didactice au fost informate cu privire la conținutul acesteia în cadrul Consiliului profesoral desfășurat în data de 08.10.2020. Activitatea instructiv-educativă se desfășoară conform orarului stabilit, acesta

se respectă cu rigurozitate. La examenele naționale din anul 2020 (Evaluarea Națională, Bacalaureat) promovabilitatea a fost 100%.

Recomandarea nr. 72/2020, către Primăria orașului Luduș, județul Mureș și Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș.

Cele două autorități au comunicat măsurile dispuse, după cum urmează:

- Primăria orașului Luduș a solicitat sprijinul de specialitate al Direcției de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș privind coordonarea și îndrumarea metodologică a activității serviciului public de asistență socială, în domeniul protecției și promovării copilului. În ceea ce privește formarea profesională continuă a întregului personal din cadrul Serviciului public de asistență socială, se vor lua măsurile necesare imediat după finalizarea situației de urgență;

- Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș a organizat și organizează în continuare cursuri privind îndrumarea metodologică și cursuri de formare continuă a reprezentanților Serviciului public de asistență socială cadrul primăriilor. În anul 2019, s-au organizat cursuri de perfecționare pentru reprezentanții Serviciilor publice de asistență socială, cu accent pe: procedura privind prevenirea separării copilului de familia naturală, importanța realizării și aplicării planului de servicii, colaborarea cât mai eficientă în interesul superior al copilului, exemple concrete de situații de gestionare eficientă/mai puțin eficientă și soluționarea în echipă a unor cazuri mai complexe; abordarea fișei de monitorizare și a procesului de monitorizare în sine, importanța realizării și aplicării concrete a planului de servicii de către reprezentanții Serviciului public de asistență socială. Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului Mureș va dispune noi măsuri privind sprijinirea și îndrumarea reprezentanților Serviciului public de asistență socială în domeniul drepturilor copilului și, în același timp, va continua formarea profesională a personalului pentru a putea gestiona corespunzător situațiile de risc în care se află copiii.

● **Biroul Teritorial Constanța:** a soluționat un număr de 362 de petiții, a acordat 150 de audiențe, a înregistrat 866 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 64 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 92 de cazuri, a efectuat 9 anchete și a formulat 15 recomandări.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 422/2020 Petenta ne-a sesizat în legătură cu faptul că în data de 19.07.2020 a fost nevoită să plece de urgență în Turcia, pentru a efectua o intervenție chirurgicală la ochiul stâng. Petenta preciza că la plecarea din România, atât ea, cât și soțul, care a însoțit-o, au efectuat testul SARS-CoV-2, având rezultat negativ. Problema semnalată se referă la momentul întoarcerii în România, pe data de 24.07.2020, când au fost trimiși în carantină, deși în urma controlului reprezentantului direcției de sănătate publică la vamă, din punct de vedere medical, au fost excluși de la carantină, însă reprezentantul Poliției de Frontieră a dispus carantinarea, aplicând prevederile Hotărârii nr. 36/2020.

Totodată, petenta preciza faptul că din 27.07.2020, orele 00:00, Turcia a ieșit de pe lista țărilor cu risc, fapt pentru care a solicitat aplicarea ridicării carantinării, deoarece trebuie să meargă la controale periodice indicate de specialiștii din Turcia.

Având în vedere aspectele semnalate de petentă, au fost efectuate demersuri la Centrul Județean de Coordonare și Conducere a Intervenției Tulcea și Direcția de Sănătate Publică Tulcea. Autoritățile ne-au comunicat că la data de 30.07.2020, atât petenta, cât și soțul acesteia, nu mai figurau în baza de date ca fiind persoane în carantină, fiind scoși din evidență ca urmare a documentelor justificative depuse.

Dosar nr. 91/2020 Petentul ne-a sesizat în legătură cu faptul că mama sa a primit la începutul lunii februarie 2020, o notificare la adresa de domiciliu din România, cu privire la depunerea declarației fiscale în vederea stabilirii taxei de salubritate pretins datorată, pentru un imobil pe care îl deține în proprietate, în localitatea Năvodari.

În prezent, petentul se află în Franța, fiind resortisant în această țară începând cu anul 1999, ceea ce face imposibilă deplasarea acestuia în România, astfel că a solicitat sprijinul instituției Avocatul Poporului pentru a solicita Primăriei Năvodari, scutirea de la plata taxelor speciale de salubritate, pentru imobilul respectiv, precizând că la adresa respectivă nu locuiește nicio persoană. Mai mult, petentul semnală faptul că această proprietate nu beneficiază de nicio utilitate publică, deși a făcut numeroase cereri la Primăria Năvodari pentru ca în zona respectivă să fie aduse utilități publice: apă, gaze sau curent.

Au fost efectuate demersuri la Primăria orașului Năvodari, care ne-a comunicat următoarele: funcționarii primăriei s-au adresat petentului pentru a da informații și lămuriri necesare stabilirii situației fiscale reale, în privința taxei de salubritate, fără a stabili în sarcina contribuabilului obligații fiscale de plată pentru această taxă; taxa de salubritate se datorează de toate persoanele fizice ce dețin proprietăți în orașul Năvodari, ce au domiciliul în orașul Năvodari sau locuiesc în oraș cu alte forme legale; conform Hotărârii Consiliului Local nr. 275/2019 cu privire la stabilirea impozitelor și taxelor locale pentru anul 2020, pentru proprietarii care locuiesc la altă adresă, în alt oraș sau în străinătate, se stabilește o taxă de salubritate de 108 lei/an. În acest caz, proprietarii sunt obligați să ateste faptul că imobilul este nelocuit, prin prezentarea documentelor de identitate sau de rezidență și a altor documente care să ateste acest fapt.

În urma verificărilor efectuate pe teren, cât și din corespondența cu Direcția Administrarea Domeniului Public și Privat, a reieșit faptul că proprietarii imobilelor situate în Năvodari beneficiază de serviciul de ridicare a gunoierului menajer, dar nu și de servicii de salubritate. Reprezentanții Primăriei Năvodari ne-au adus la cunoștință că nu s-a stabilit în sarcina petentului și că acesta nu datorează primăriei nicio sumă cu titlu de taxă de salubritate.

Dosar nr. 444/2020 Petenta ne-a sesizat în legătură cu faptul că printr-o sentință civilă pronunțată de către Judecătoria Mangalia, un dosar având ca obiect obligarea tatălui minorului, la plata pensiei de întreținere în favoarea minorului, a fost soluționat în sensul admiterii cererii formulate și obligarea acestuia la plata către petentă și în favoarea minorului a unei pensii de întreținere în cuantum de $\frac{1}{4}$ din venitul net realizat de părinte în Norvegia, începând cu data de 20.08.2018, și până la împlinirea de către minor a vârstei de 18 ani. Concret, petenta solicita informații referitoare la modalitatea de punere în executare în Norvegia a unei sentințe pronunțate de către o instanță din România, prin care tatăl minorului a fost obligat la plata pensiei de întreținere.

Au fost întreprinse demersuri la Ministerul Justiției - Direcția de drept internațional și cooperare judiciară - Serviciul cooperare judiciară internațională în materie civilă și comercială. Autoritatea ne-a comunicat următoarele: în relația România-Norvegia sunt aplicabile dispozițiile *Convenției de la Haga din 2007* privind obținerea pensiei de întreținere din străinătate, pentru copii și alți membri ai familiei. Astfel, petenta poate solicita recuperarea pensiei de întreținere din Norvegia, gratuit, prin intermediul autorităților centrale; atașat punctului de vedere cu privire la procedura legală ce trebuie urmată în cazul situației semnalate de petentă, reprezentanții Ministerului de Justiție ne-au înaintat și formularele recomandate de Conferința de la Haga în limba română și engleză care au fost transmise petentei.

Recomandări implementate cu succes:

Dosar nr. 49/2020 Petenta a solicitat în repetate rânduri Primăriei comunei Băneasa, județul Constanța, emiterea titlului de proprietate conform procesului-verbal de punere în posesie, eliberat de Comisia Locală de Fond Funciar Băneasa pentru suprafața de 6,30 ha., însă până la data sesizării instituției Avocatul Poporului, autoritatea nu a dat curs solicitării.

În vederea clarificării situației, s-a efectuat o anchetă la Primăria comunei Băneasa, județul Constanța, în urma căreia Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 69/2020**, adresată primarului comunei Băneasa, județul Constanța.

Autoritatea ne-a comunicat însușirea recomandării, precizând următoarele: după încetarea măsurilor care limitează circulația persoanelor, Primăria comunei Băneasa va lua toate măsurile pentru a fi cadastrat sectorul care include tarlăua și parcela pentru care a fost emis procesul-verbal de punere în posesie în favoarea petentei. În acest sens, a fost contractată o firmă specializată de prestări servicii pentru realizarea lucrărilor de cadastru pe raza UAT Băneasa și s-a obținut finanțarea aferentă cadastrării parcelelor pentru care au fost emise cele 70 de procese-verbale de punere în posesie, printre care și procesul-verbal emis pe numele petentei. Pentru finalizarea procesului de restituire în natură sau prin echivalent, va continua cadastrarea tuturor sectoarelor care includ tarlalele și parcelele pentru care au fost întocmite procese-verbale de punere în posesie a proprietarilor de drept, după care, întreaga documentație va fi transmisă la Comisia Județeană de Fond Funciar pentru aprobarea anexelor și emiterea titlurilor de proprietate, persoanelor îndreptățite la restituire.

Dosar nr. 138/2020 Petenta a sesizat faptul că, în calitate de moștenitoare după autorul său, a solicitat Primăriei comunei Topalu, județul Constanța, reconstituirea dreptului de proprietate pentru suprafața de 14 ha. teren extravilan. Prin procesul-verbal din octombrie 2006, moștenitorii au fost puși în posesie cu suprafața de 7 ha. teren arabil, situat în teritoriul cadastral al comunei Crucea, județul Constanța și prin alt proces-verbal au fost puși în posesie cu suprafața de 7 ha. teren arabil, situat în teritoriul cadastral al comunei Topalu, județul Constanța. Petenta susține faptul că prin mai multe cereri și audiențe a solicitat Primăriei comunei Topalu emiterea titlurilor de proprietate pentru suprafețele la care sunt îndreptățiți moștenitorii, conform proceselor-verbale de punere în posesie, însă până la data sesizării instituției Avocatul Poporului, dosarul nu a fost soluționat.

Avocatul Poporului, a dispus efectuarea unei anchete la Primăria Comunei Topalu, județul Constanța, în urma căreia s-a concluzionat faptul că cele două titluri de proprietate nu au fost emise. Ca atare, a fost emisă **Recomandarea nr. 79/2020**.

Primăria comunei Topalu ne-a comunicat următoarele: a fost demarată procedura de încheiere între Agenția Domeniilor Statului și Comisia locală de fond funciar Topalu, a Protocolului de predare-preluare a terenurilor cu destinație agricolă; a fost notificată petenta și i s-a solicitat să depună toate documentele necesare în vederea completării dosarului în vederea emiterii titlului de proprietate, respectiv copii ale actelor de identitate/ certificat de deces însoțit de certificat de moștenitor (după caz), pentru toți moștenitorii; după completarea cu documentele solicitate, Primăria comunei Topalu va înainta dosarul către Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Constanța în vederea scrierii titlurilor de proprietate.

În prezent, Comisia locală de fond funciar Topalu analizează și actualizează toate dosarele cu persoanele îndreptățite (52 de poziții), proces care este în derulare. Este în lucru actualizarea Anexei 22 S, și, în acest sens, Primăria comunei Topalu a solicitat persoanelor înscrise în anexă să vină cu documente în completarea dosarelor, respectiv cu copii ale actelor de identitate/cerificate de deces însoțite de certificat de moștenitor. După primirea terenului în suprafață de 452 ha. prin protocol de predare-primire de la Agenția Domeniilor Statului pentru punerea în posesie a persoanelor înscrise în Anexa 22 S, Comisia locală de fond funciar

Topalu, va proceda conform dispozițiilor legale în vigoare în vederea emiterii titlurilor de proprietate persoanelor îndreptățite.

În ceea ce privește autoritățile din competența teritorială a Biroului Constanța, am constatat faptul că de cele mai multe ori **au fost deschise la colaborare**, au răspuns prompt solicitărilor instituției Avocatului Poporului și în situațiile în care au fost emise recomandări, acestea și le-au însușit și au comunicat măsurile dispuse.

Totuși, au existat și cazuri izolate în care autoritățile sesizate au tergiversat comunicarea informațiilor solicitate de către reprezentanții instituției Avocatului Poporului, comportamentul acestora conducând la prelungirea termenului de soluționare a dosarelor petenților. În vederea clarificării situațiilor reclamate, a fost necesară continuarea demersurilor și solicitarea sprijinului instituțional al autorităților ierarhic superioare.

Propuneri de îmbunătățire a activității autorităților, rezultate în urma exercitării atribuțiilor prin emiterea de recomandări de către Avocatul Poporului autorităților din județele Constanța și Tulcea, apreciem oportun ca: la nivelul serviciilor de asistență socială din cadrul unităților administrativ teritoriale, să fie implementată și pusă în aplicare obligația autorităților de a asigura în mod permanent și continuu consilierea și informarea familiilor cu copii în întreținere asupra drepturilor și obligațiilor acestora, asupra drepturilor copilului și asupra serviciilor disponibile pe plan local; la nivelul salariaților din cadrul direcțiilor generale de asistență socială și protecția copiilor se impune să fie efectuată prelucrarea periodică/reprelucrarea ori de câte ori situația o impune a Ordinului nr. 26/2019 emis de Ministerul Muncii și Justiției Sociale prin care se aprobă Standardele minime de calitate pentru serviciile sociale de tip familial destinate copiilor din sistemul de protecție specială.

● **Biroul Teritorial Craiova:** a soluționat un număr de 302 de petiții, a acordat 27 de audiențe, a înregistrat 171 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 14 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 90 de cazuri, a efectuat 6 de anchete și a formulat 5 recomandări.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 394/2020 - Sesizare din oficiu privind lipsa echipamentelor de protecție împotriva infectării cu coronavirus a polițiștilor din județul Olt.

Au fost efectuate demersuri la Inspectoratul de Poliție Județean Olt, care ne-a comunicat următoarele: s-a dispus efectuarea de verificări față de situația semnalată, urmând a fi luate măsurile legale ce se impun; s-a solicitat Centrului Medical Județean Olt să comunice care sunt sectoarele cu risc de contaminare, ce materiale de protecție/curățenie trebuie folosite și care sunt măsurile și conduita profilactică care trebuie adoptate pentru prevenirea/limitarea/eliminarea riscului de contaminare cu SARS-CoV-2, precum și necesarul privind cantitățile de materiale necesare; tot personalul IPJ Olt a fost instruit, pe bază de tabel și semnătură, cu privire la măsurile și conduita profilactică ce trebuie adoptate pentru prevenirea îmbolnăvirii; au fost demarate în regim de urgență procedurile de achiziție pentru procurarea materialelor de protecție pentru personal; s-au achiziționat dezinfectanți pentru suprafețe (elemente birou, ghișee, mânere uși, interioare mașini de serviciu etc.), mănuși chirurgicale, cizme de cauciuc pentru protecție, măști chirurgicale risc biologic, măști FFP2 cu supapă, combinezon unică folosință cu glugă, ochelari de protecție, dezinfectanți suprafețe risc biologic, termometre digitate non-contact pentru stabilirea temperaturii corporale, săpun lichid, dezinfectant mâini.

Dosar nr. 764/2020 - Sesizare din oficiu cu privire la dispariția unei minore dintr-un centru de plasament din orașul Târgu Cărbunești, județul Gorj. Au fost efectuate demersuri la

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Gorj și Inspectoratul de Poliție Județean Gorj.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Gorj a comunicat următoarele informații:

- minora a fost preluată din familie de către reprezentanții Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Gorj, instituindu-se măsura de plasament în regim de urgență în Centrul Maternal din cadrul Complexului de Servicii Comunitare pentru Copilul în Dificultate Târgu Cărbunești, deoarece se afla în situație de risc, fiind diagnosticată cu sarcină în evoluție. Ulterior, Tribunalul Gorj a dispus înlocuirea plasamentului în regim de urgență cu măsura de protecție specială - plasament în același centru;

- în perioada 21-27.02.2020, minora a fost internată la Spitalul Județean de Urgență Târgu Jiu, unde a născut. Pe toată durata internării, medicul, asistentele și psihologul Complexului de Servicii Comunitare pentru Copilul în Dificultate Târgu Cărbunești s-au deplasat zilnic la spital, pentru a menține legătura cu beneficiara;

- la data producerii incidentului, reprezentantul firmei de pază își desfășura activitatea în afara incintei centrului, datorită condițiilor epidemiologice, având acces vizual doar la partea din față și o parte din laterala dreaptă a incintei;

- în seara zilei când minora a dispărut se aflau de serviciu, în tura de noapte, o asistentă, o infirmieră și o educatoare, care verifica dacă toți beneficiarii s-au retras în dormitoare. Minora a solicitat să facă mișcare în curtea instituției, după aproximativ 5-10 minute educatorul aflat în sectorul respectiv a constatat dispariția acesteia;

- s-a dispus căutarea minorei, de către șeful centrului, atât în spațiile interioare, cât și în curte, aceasta nefiind găsită, motiv pentru care a fost anunțată poliția și conducerea DGASPC Gorj;

- minora a fost găsită în data de 14.05.2020, de către organele de poliție, pe raza localității Fieni, județul Dâmbovița, fiind izolată preventiv în centrul de triaj epidemiologic din cadrul Complexului de Servicii Alternative Protecția Rezidențială Târgu Jiu.

Inspectoratul de Poliție Județean Gorj a comunicat următoarele informații:

- la nivelul inspectoratului a fost solicitată urmărirea la nivel național, minora fiind depistată pe raza localității Fieni, județul Dâmbovița, în anturajul unui bărbat, plecând cu acesta de la Complexul de Servicii Comunitare pentru Copilul în Dificultate Târgu Cărbunești;

- în perioada cât a lipsit din centru, organele de poliție au stabilit faptul că minora nu a fost victima vreunei infracțiuni;

- s-a procedat la izolarea preventivă a acesteia în Complexul de Servicii Alternative Protecția Rezidențială Târgu Jiu, și totodată, la revocarea urmăririi.

Recomandări implementate cu succes:

Dosar nr. 1181/2020 - Sesizare din oficiu în urma informațiilor apărute în presă, potrivit cărora căreia un minor, în vârstă de 17 ani, a plecat voluntar, în data de 14.08.2020, dintr-un centru de plasament din Calafat, aflat în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj, și nu a mai revenit.

Măsuri dispuse în urma demersurilor efectuate:

- Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj ne-a comunicat că: minorul beneficiază de protecție specială într-o casă de tip familial din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj; minorul a solicitat bilet de voie și nu a mai revenit în casă; în această situație, angajații casei au respectat procedura de căutare a copilului și de anunțare a organelor competente în domeniu, în speță, Poliția Municipiului Calafat; cât privește paza și securitatea beneficiarilor, modul de organizare al caselor de tip

familial din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj în care copiii sau tinerii beneficiază de măsură de protecție, nu este compatibil cu asigurarea pazei și protecției la ușa; minorul în cauză, cât și toți copiii și tinerii care beneficiază de măsură de protecție specială, beneficiază de evaluare psihologică.

- Inspectoratul de Poliție Județean Dolj ne-a comunicat că: minorul se află în plasament la Casa de tip familial Calafat din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj; acesta figurează în evidențele poliției cu un număr de 22 de plecări voluntare în anii 2019-2020, revenind de fiecare dată, în scurt timp, la sediul centrului. A fost dat ca dispărut în urmărire națională de două ori; de asemenea, figurează în evidența dosarelor penale de la Poliția Municipiului Calafat.

Având în vedere faptul că acest copil figurează cu 22 de plecări voluntare în ultimii doi ani, precum și cu două dosare penale în curs de cercetare, s-a emis **Recomandarea nr. 191/2020**.

Dosar nr. 1654/2020 În cotidianul regional Gazeta de Sud a fost publicată o știre conform căreia o minoră din Orșova, a părăsit centrul de plasament, fără acordul cadrelor centrului și nu a mai revenit. Conform informațiilor apărute în presă, a fost dispusă darea în consemn la frontiera națională a României și căutarea la nivel național a minorei.

Instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și au fost întreprinse demersuri la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Mehedinți, care ne-a comunicat următoarele:

- minora a fost admisă în Centrul rezidențial pentru copilul separat de părinți la data de 24.09.2019. Anterior stabilirii acestei măsuri de protecție, minora a beneficiat de măsura plasamentului la un asistent maternal, care în cursul anului 2019 a dus-o la Centrul de primire în regim de urgență pentru copiii străzii, motivând că minora a devenit neascultătoare, lipsa de la domiciliu până la ore târzii, avea un anturaj nepotrivit vârstei;

- în data de 03.03.2020, minora a fost învoită din apartamentul din cadrul Centrului rezidențial pentru copilul separat de părinți, în intervalul orar 17-19, pentru a se întâlni cu mama sa biologică, însă nu a mai revenit la ora stabilită. S-a luat legătura telefonic cu mama minorei care a declarat că s-au întâlnit, iar fiica sa a plecat spre apartamentul Centrului. Ulterior, la orele 20 s-a procedat la anunțarea telefonică a organelor de poliție. Minora a fost găsită pe raza Municipiului Orșova, județul Mehedinți, de către reprezentanții IPJ Orșova, fiind adusă la centru;

- minora se află în plasament la Centrul rezidențial pentru copilul separat de părinți, centru de tip familial, compus din mai multe apartamente aflate în blocuri obișnuite, în diferite locații din Municipiul Drobeta Turnu Severin. În fiecare apartament se asigură supravegherea permanentă a beneficiarilor prin personal de specialitate, un educator în timpul zilei și un supraveghetor pe timpul nopții;

- după revenirea în Centru, minora a fost examinată în cadrul Serviciului de Medicină Legală Mehedinți și audiată de către reprezentanții IPJ Mehedinți, stabilindu-se că nu a fost victima vreunei infracțiuni pe perioada cât a lipsit din centru.

- minora a fost inclusă într-un program de consiliere psihologică, iar de la data plecării și până în prezent nu a mai absentat din centru fără permisiune.

Având în vedere cele anterior expuse, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 197/2020**.

Demersuri realizate în perioada stării de urgență și a stării de alertă:

- *Sesizare din oficiu cu privire la situația dotării insuficiente cu aparate de ventilare a Spitalului din Târgu Cărbunești, județul Gorj. (Dosar nr. 510/2020) S-au efectuat demersuri la: Spitalul Târgu Cărbunești, Direcția de Sănătate Publică Gorj, Primăria Târgu Cărbunești*

și Ministerul Sănătății. Ca urmare a demersurilor efectuate, autoritățile au comunicat că: spitalul a fost sprijinit pentru identificarea de aparate de ventilat care pot fi împrumutate de la alte unități medicale, fiind transferate două aparate de la Spitalul Județean de Urgență Târgu Jiu; s-a aprobat delegarea unor medici specialiști de la spitalele din Rovinari, Motru, Novaci, Turceni și Bumbești Jiu, pe perioada 10.04-09.06.2020, conform ordinului prefectului județului Gorj; prin hotărâre a Consiliului Local Târgu Cărbunești privind rectificarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2020, au fost alocate spitalului sume de bani pentru achiziția de echipamente de protecție, materiale sanitare, medicamente, aparatură medicală.

- *Sesizare din oficiu cu privire la lipsa condiții cazare carantină în orașul Bechet, județul Dolj.* (Dosar nr. 418/2020) S-au efectuat demersuri la: Primăria orașului Bechet și Direcția de Sănătate Publică Dolj. Ca urmare a demersurilor efectuate, Primăria orașului Bechet ne-a informat că: centrul de carantinare a fost supus controlului de evaluare realizat de DSP Dolj, fiind declarat corespunzător din punct de vedere al normelor sanitare și de igienă; spațiul destinat carantinării, respectiv campusul școlar din orașul Bechet, este o construcție nouă, care anterior nu a fost locuită, toate dotările puse la dispoziția persoanelor fiind noi; cu ocazia controlului s-a verificat hrana din punct de vedere organoleptic, aceasta fiind corespunzătoare în ceea ce privește aspectul și mirosul; operațiunile de curățenie curentă în camere se efectuează în regim de autogospodărire, materialele și substanțele necesare fiind puse la dispoziție de către operatorul economic care furnizează și hrana în centrul respectiv; la nivelul restaurantului s-au identificat deficiențe privind nepăstrarea probelor alimentare, motiv pentru care administratorul societății a fost sancționat contravențional.

- *Sesizare din oficiu privind depozitarea deșeurilor medicale la periferia Municipiului Slatina, în contextual epidemiologic actual.* (Dosar nr. 1195/2020) S-au efectuat demersuri la Primăria Slatina și Garda de Mediu – Comisariatul Județean Olt. Ca urmare a demersurilor întreprinse, ni s-a comunicat că în prin controalele efectuate s-a dispus salubritatea zonei respective aflată pe domeniul public, acțiunea fiind derulată printr-o societate autorizată în colectarea, transportul și eliminarea deșeurilor medicale. Societatea care avea obligația de a colecta și distruge deșeurile medicale a fost amendată contravențional.

Toate autoritățile sesizate **au fost deschise la colaborare**, au dat curs demersurilor efectuate, în acest sens fiind de menționat cu titlu de exemplu: Penitenciarul „Pelendava” Craiova, Penitenciarul Târgu Jiu, Penitenciarul Craiova, Administrația Națională a Penitenciarelor, Inspectoratele Școlare Județene Dolj, Gorj, Olt și Mehedinți, Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Olt, Dolj, Gorj și Mehedinți, Direcțiile de Sănătate Publică Dolj, Olt, Gorj și Mehedinți, Spitalele Județene de Urgență Dolj, Gorj, Olt și Mehedinți, Inspectoratele de Poliție Județene Dolj, Gorj, Olt și Mehedinți, Primăria Municipiului Craiova.

Cât privește **latura negativă** a activității de colaborare cu autoritățile, nu au existat astfel de situații, dar este de menționat faptul că în cadrul primăriilor nu există personal de specialitate angajat la compartimentele de asistență socială, activitatea acestor compartimente, care ar trebui, printre alte atribuții, să fie interfața dintre comunitățile locale și direcțiile județene de asistență socială și protecția copilului, este de cele mai multe ori disfuncțională, inefficientă și pur simbolică.

- **Biroul Teritorial Galați:** a soluționat un număr de 148 petiții, a acordat 33 de audiențe, a înregistrat 229 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 13 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 91 de cazuri, a efectuat 5 anchete și a formulat 2 recomandări.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 621/2020 - Sesizare din oficiu - Direcția de Sănătate Publică Brăila - Control la Spitalul de Psihiatrie Brăila în urma demersului vizând prezența vectorilor în unitatea medicală, control în urma căruia, pentru neconformitățile constatate (prezența vectorilor, respectiv gândaci morți în zone accesibile, în zona P3 unde erau asistați pacienții cu afecțiuni psihice și cu o posibilă contaminare cu SARS-CoV-2, care nu au simptomatologie specifică infecției și care nu se încadrează în criteriile de testare conform metodologiei) a aplicat o sancțiune contravențională. S-a dispus, de asemenea, o acțiune radicală de dezinsecție la nivel de unitate de către o firmă specializată, cu 2 operațiuni.

Dosar nr. 237/2020 - Inspectoratul Județean în Construcții Vrancea Petenta și-a exprimat nemulțumirea față de acțiunile vecinilor săi, care au început în 2019 efectuarea unor lucrări de construire, fără a deține autorizație. S-a adresat atât Primăriei comunei Vulturu, județul Vrancea, cât și Inspectoratului Județean în Construcții Vrancea pentru a reclama acest lucru. Primăria comunei Vulturu i-a comunicat faptul că vecinului în cauză i s-a adus la cunoștință să se prezinte pentru eliberarea documentației de urbanism, dar acesta nu a răspuns solicitării și a continuat să construiască, motiv pentru care urma să fie sancționat contravențional.

Inspectoratul Județean în Construcții Vrancea i-a transmis că s-a constatat că lucrările de construire sunt oprite și că dna. [...] a început demersurile pentru obținerea autorizației de construire. Primăria comunei Vulturu va urmări respectarea, de către dna. [...], a măsurii dispuse de oprire a lucrărilor până la obținerea autorizației de construire.

Petenta s-a adresat instituției noastre, susținând că și la data redactării petiției (aprilie 2020), vecinul construiește în continuare pe hotarul dintre proprietăți, nu deține autorizație de construire, fiind încurajat de nepăsarea administrației publice locale.

Inițial, de la nivelul Biroului Teritorial Galați au fost întreprinse demersuri către Primăria comunei Vulturu. Autoritatea locală a transmis punctul de vedere, însoțit de copii ale mai multor documente, din care reiese că s-a efectuat un control pe teren în data de 24.04.2020 și s-a constatat că există o construcție aflată la stadiul de fundație și placă peste sol; s-a dispus întreruperea construcției până la solicitarea și obținerea autorizației de construire de la Primăria comunei Vulturu. Autorizația de construire a fost emisă la data de 04.05.2020.

De asemenea, s-a solicitat Inspectoratului Județean în Construcții Vrancea, să analizeze modul în care autoritățile locale și-au îndeplinit atribuțiile în acest caz și să dispună măsurile legale. IJC Vrancea a efectuat verificări și a constatat încălcarea legii în vigoare, în cazul emiterii certificatului de urbanism și a autorizației de construire de către primarul comunei Vulturu. Ca atare, va înainta prefectului județului Vrancea solicitarea de a se adresa instanței de contencios administrativ, în temeiul prevederilor art. 12 din Legea nr. 50/1991, care stabilesc: *„(1) Autorizațiile de construire sau de desființare, emise cu încălcarea prevederilor legale, pot fi anulate de către instanțele de contencios administrativ, potrivit legii, ca urmare a introducerii acțiunii de către prefect, în urma activității de control a Inspectoratului de Stat în Construcții.”*

Dosar nr. 564/2020 - Sesizare din oficiu - Primăria comunei Dumbrăveni, județul Vrancea - Situația unei mame singure, care îngrijea 10 copii, într-o casă care nu era proprietatea sa, fără energie electrică și apă curentă. Copiii de vârstă școlară nu puteau participa la cursurile școlare on-line din cauza situației materiale dificile cu care se confrunta familia. A fost solicitat punctul de vedere al primarului localității respective, care ne-a comunicat că această familie este în evidența autorităților publice locale, care au sprijinit-o atât prin intermediul prestațiilor sociale prevăzute de lege, dar și prin integrarea membrilor ei în comunitate. Astfel, familia primește de la un vecin energie electrică și apă, cu titlu de sprijin, doi dintre copiii mai mari au fost ajutați să se formeze profesional, să dobândească o

meserie și să se poată gospodări individual, iar copiii de vârstă școlară participă la cursurile on-line în prezent. Primăria a identificat chiar o altă locuință pentru familie, într-o altă localitate a județului, dar copiii au refuzat să se mute, declarând că în localitatea unde locuiesc acum au prieteni și rude, și că le-ar fi greu să o ia de la capăt în alt loc.

Dosar nr. 572/2020 - Sesizare din oficiu - Primăria comunei Pufești, județul Vrancea - Situația unei mame singure, care îngrijea 2 copii, într-o casă fără energie electrică. Cu toate acestea, copiii nu lipseau de la școală și nu mergeau niciodată cu temele nefăcute. A fost solicitat punctul de vedere al primarului localității, care a transmis că familia a fost sprijinită de primărie să realizeze conectarea la sistemul de energie electrică, iar copiii au primit din donații instrumentele necesare pentru a urma cursurile școlare on-line. Familia a primit și alimente, haine și produse de igienă.

Demersuri realizate în perioada stării de urgență și a stării de alertă:

- *Solicitare privind situația beneficiarilor de servicii sociale din Centrul Rezidențial pentru Persoane Vârstnice Odobești județul Vrancea și măsurile dispuse după apariția cazurilor de îmbolnăviri cu noul coronavirus*, adresată Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Vrancea (Dosar nr. 226/2020)

Măsuri dispuse la nivelul Centrului Rezidențial pentru Persoane Vârstnice (CRPV) Odobești au fost implementate măsuri specifice prevenirii infecțiilor cu noul coronavirus Covid-19: asigurarea echipamentului de protecție individual pentru toți lucrătorii din subordine, a stocurilor de materiale igienico-sanitare și dezinfectanți; igienizarea și dezinfectarea spațiilor; întocmirea unor grafice de lucru în vederea respectării măsurii de izolare preventivă la locul de muncă (tura I) și la domiciliu (tura II) pentru personalul angajat al centrului; interzicerea accesului vizitatorilor / aparținătorilor / susținătorilor / reprezentanților legali ai beneficiarilor de servicii sociale ș.a.

După data confirmării infectării primei persoane din cadrul CRPV Odobești, DGASPC a transmis adrese către DSP Vrancea prin care se solicita testarea tuturor beneficiarilor și a angajaților centrului, testarea fiind efectuată în data de 18.04.2020, când au fost depistate pozitiv, 29 persoane: 25 beneficiari și 4 salariați, au fost internați la Spitalul Municipal Adjud; la solicitarea DGASPC, în data de 21.04.2020, s-a efectuat și testarea salariaților, izolați preventiv la domiciliu (16 persoane), 8 fiind depistați pozitiv și internați la Spitalul Municipal Adjud; în scopul respectării cât mai stricte a măsurilor de prevenire a transmiterii noului coronavirus a fost reînstruit personalul.

După internarea celor depistați pozitiv (37 de persoane), în CRPV Odobești au rămas 12 persoane vârstnice, a căror îngrijire a fost asigurată de 6 salariați. Cele 37 de persoane spitalizate, au fost monitorizate, permanent, telefonic, de către reprezentanții DGASPC.

Incinta CRPV Odobești a fost integral dezinfectată de către o firmă specializată, aflată în relație contractuală cu DGASPC Vrancea. După acțiunea de dezinfecție totală a spațiului locuibil, efectuată de firma specializată, în cadrul CRPV Odobești s-au efectuat, zilnic, operațiuni de dezinfectare a suprafețelor, acestea fiind realizate de către personalul angajat al centrului.

- *Solicitare privind informații legate de situația celor care se întorc în țară din zone considerate ca fiind cu risc epidemiologic și pentru care se impune carantina, în baza dispozițiilor Legii nr. 136/2020, în ceea ce privește autoritatea competentă a emite decizia de carantinare* (direcția de sănătate publică a județului unde se află punctul de frontieră sau direcția de sănătate publică a locației declarate pentru carantinare) (Dosar nr. 612/2020)

Răspuns Direcția de Sănătate Publică Brăila: Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Sănătății au stabilit în Fluxul de lucru 17749/6042/2020 privind comunicarea interinstituțională a datelor și informațiilor referitoare la persoanele față de care s-a instituit

măsura carantinei sau izolării, că în punctele de trecere a frontierei de stat, reprezentanții direcțiilor de sănătate publică județene instituie, potrivit legii, prin decizie individuală motivată, măsura carantinei sau izolării. Pentru persoanele care au tranzitat frontiera de stat și care, conform legislației și procedurilor, primesc deciziile la punctele de trecere a frontierei de stat, nu se emit alte decizii de către DSP-urile teritoriale unde declară locația de carantină. Pentru persoanele identificate de Poliția Română că locuiesc împreună cu persoana față de care s-a instituit măsura carantinei la frontieră, DSP-urile, în condițiile art. 7 din Fluxul de lucru 17749/6042/2020, emit deciziile de instituire a carantinei.

- *Solicitare privind comunicarea de informații despre situația spitalelor din județul Vrancea în ceea ce privește numărul locurilor pentru pacienții Covid-19 din secțiile ATI, gradul de ocupare a paturilor, măsurile dispuse și demersurile efectuate către instituțiile abilitate pentru creșterea capacității de tratare a pacienților cu forme medii și grave în unitățile medicale și a numărului de angajați din spitale, în contextul în care în presă a apărut informația conform căreia capacitatea de internare la ATI a pacienților Covid-19 la SJU Focșani a fost depășită* (Dosar nr. 601/2020)

Răspuns Direcția de Sănătate Publică Vrancea: la nivelul județului Vrancea pacienții Covid-19 care necesită îngrijiri medicale în secțiile ATI sunt tratați în Spitalul Județean de Urgență „Sf. Pantelimon” Focșani (10 paturi pentru cazuri grave) și Spitalul Municipal Adjud (10 paturi pentru cazuri ușoare și medii). Cele 10 paturi din cadrul secției ATI a SJU „Sf. Pantelimon” Focșani sunt ocupate de pacienții din secția de boli infecțioase a unității medicale care necesită servicii de terapie intensivă, pacienții critici transferați de la Spitalul Municipal Adjud, iar în limita locurilor disponibile, de pacienții critici transferați de pe raza altor județe. În vederea asigurării unui număr mai mare de paturi ATI, conducerea SJU „Sf. Pantelimon” Focșani a organizat un nou sector de terapie intensivă cu 10 paturi, pentru care a obținut din partea DSP Vrancea aprobarea desfășurării activităților medicale în forma propusă de medicii terapeuți, însă datorită lipsei de personal acest sector nu poate funcționa.

La data răspunsului DSP Vrancea, în secția ATI a Spitalului Județean de Urgență „Sf. Pantelimon” Focșani își desfășurau activitatea un număr de 9 medici specialiști ATI, 38 asistenți medicali, 13 infirmiere, 2 brancardieri, 20 îngrijitoare și 1 psiholog. La nivelul Spitalului Municipal Adjud, spital suport Covid-19, în secția ATI (10 paturi) se acorda asistență medicală doar cazurilor ușoare și medii ale pacienților internați în acest spital, existând un singur medic specialist ATI și neputându-se asigura linie de gardă.

- *Solicitare informații privind: numărul elevilor și profesorilor care au/nu au acces la internet/instrumente digitale pentru desfășurarea activităților didactice; modul de asigurare a dreptului la educație pentru elevii care nu au acces la internet/ nu au instrumente digitale; modul de monitorizare a activității desfășurate de cadrele didactice în perioada stării de urgență/alertă; colaborarea cu autoritățile locale în vederea rezolvării problemelor apărute în activitatea educativă on-line; mecanismele de colectare a feedbackului de la elevi, părinți, cadre didactice, alte categorii de personal implicat în organizarea și desfășurarea activității-suport pentru învățarea on-line; modalitatea de formare/instruire a cadrelor didactice și calendarul acestor formări/instruiri cu privire la activitatea de predare-învățare-evaluare desfășurată on-line etc.* (Dosar nr. 241/2020)

Răspuns Inspectoratul Școlar Județean Galați: a fost concepută o *Fișă de monitorizare săptămânală a activităților didactice desfășurate on-line*; în urma colectării datelor din fișele completate, s-au putut propune măsuri pentru asigurarea de resurse tehnice atât cadrelor didactice cât și copiilor, astfel încât să crească numărul copiilor care au acces la învățământ; modalitatea de monitorizare a programului cursurilor online de care trebuie să beneficieze elevii – se realizează prin completarea *Fișei de monitorizare săptămânală a activităților*

didactice desfășurate on-line; existența materialelor digitale și a instrumentelor necesare participării elevilor la cursurile online: profesorii au fost sprijiniți pentru proiectarea activităților de predare-învățare-evaluare on-line și pentru elaborarea unor resurse educaționale adecvate învățământului on-line; s-au dat în custodie, atât elevilor cât și cadrelor didactice, calculatoare din dotarea școlilor sau primăriilor etc.; centralizarea modului de desfășurare a cursurilor on-line se realizează pe unitate școlară, nu pe materia de studiu; atât autoritățile locale cât și entitățile private au colaborat pentru asigurarea tabletelor/calculatoarelor/ conexiunii la internet pentru cât mai mulți copii; acolo unde elevii nu aveau acces la internet au fost puse la dispoziția acestora materiale didactice necesare învățării (fișe de lucru, manuale), distribuite prin intermediul profesorilor, voluntarilor, mediatorilor școlari, asistenților sociali etc.

Toate autoritățile și instituțiile sesizate **au fost deschise la colaborare**, au dat curs demersurilor efectuate, în acest sens fiind de menționate cu titlu de exemplu: Inspectoratele pentru Situații de Urgență din cele trei județe, Galați, Brăila și Vrancea, Spitalul Județean de Urgență „Sf. Pantelimon” Focșani, Inspectoratul Școlar Județean Galați, Spitalul Județean de Urgență Brăila.

- **Biroul Teritorial Iași:** a soluționat un număr de 305 petiții, a acordat 108 de audiențe, a înregistrat 346 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 19 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 70 de cazuri, a efectuat 8 de anchete și a formulat 5 recomandări.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 722/2020 Petenta, în calitate de părinte al unui elev la Școala Gimnazială Reditu, copil cu certificat de orientare școlară și certificat de încadrare în grad de handicap, își exprima nemulțumirea legată de faptul că deși a depus toate documentele necesare la unitatea de învățământ, în vederea acordării drepturilor sale pentru anul școlar 2018-2019, conform dispozițiilor legale în vigoare, nu a fost efectuată plata aferentă acestor drepturi.

Au fost întreprinse demersuri la Primăria comunei Reditu, județul Iași, care ne-a comunicat că sumele necesare acordării drepturilor minorului au fost prinse în bugetul pe anul 2020, în ședință extraordinară a Consiliului local Reditu, urmând ca plata să se efectueze după îndeplinirea procedurilor financiar - contabile.

Dosar nr. 777/2020 Petentul își exprima nemulțumirea legată de refuzul Agenției Domeniilor Statului de a întocmi protocolul de predare-primire cu privire la terenul în suprafață de 2 ha., identificat cadastral pe raza Municipiului Iași, așa cum a dispus Judecătoria Iași și implicit, față de tergiversarea punerii în posesie și întocmirea documentației prealabile emiterii titlului de proprietate pentru terenul menționat.

Au fost întreprinse demersuri la: Agenția Domeniilor Statului, Instituția Prefectului Județului Iași și Primăria Municipiului Iași.

Instituția Prefectului Județului Iași ne-a comunicat că toată documentația de retrocedare necesară predării prin protocol a suprafeței de teren necesar punerii în posesie și emiterii titlului de proprietate pentru suprafața de 2 ha. teren a fost transmisă în anul 2012 odată cu adoptarea hotărârii Comisiei Județene de Fond Funciar Iași nr. 846.

Agenția Domeniilor Statului ne învederează că *Serviciul Reconstituirea Proprietății* a întocmit *protocolul de predare-preluare*, acesta fiind în curs de avizare, în cadrul instituției, iar după finalizare, va fi transmis, spre semnare, Comisiei Municipale de Fond Funciar Iași.

Primăria Municipiului Iași a precizat că Agenția Domeniilor Statului Iași a înaintat Comisiei Locale de Fond Funciar Iași, protocolul de predare-preluare cu privire la terenul în suprafață de 2 ha., în vederea semnării acestuia și retransmiterii către ADS Iași.

Dosar nr. 336/2020 Petenta își exprima nemulțumirea legată de tergiversarea procedurii de emitere a unui nou titlu rectificativ raportat la titlul de proprietate inițial, eliberat pe numele autoarei sale, având la bază o sentință civilă din anul 2013, rămasă definitivă prin decizie a Tribunalului Iași.

Din răspunsul transmis de Instituția Prefectului Județul Iași rezultă că după întocmirea raportului de verificare tehnică, Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Iași a retransmis documentația, iar dosarul a fost supus analizei și dezbaterilor în ședința Comisiei Județene de fond funciar Iași din data de 28.04.2020, a fost adoptată hotărârea de rectificare, urmând ca titlul de proprietate să fie transmis către OCPI Iași în vederea înscrierii corecte a indicatorilor cadastrali.

Dosar nr. 696/2020 Petenta ne relatează că din anul 2013, locuiește, în calitate de chiriaș, într-o locuință socială, acordată de Primăria Municipiului Iași, unde a făcut mai multe investiții pentru amenajarea acesteia și își exprima nemulțumirea legată de faptul că în spațiile comune ale condominiului este foarte multă mizerie și nu s-a făcut nicio igienizare sau renovare a acestor spații.

În urma demersurilor efectuate, Primăria Municipiului Iași ne-a precizat că Direcția Fond Locativ a demarat procedura de achiziție pentru lucrările de contorizare individuală apă rece, aferentă spațiilor de locuit din imobil, și, în perioada următoare, va fi inițiată o acțiune de efectuarea a reparațiilor ce se impun, văruirea spațiilor comune ale imobilului, holuri și casa scării.

Dosar nr. 1491/2020 Petentul ne relatează că Primăria comunei Curtești, județul Botoșani, a transmis către Direcția pentru Agricultură Județeană Botoșani, documentația pentru obținerea avizului necesar înstrăinării terenului său agricol, aflat pe raza comunei Curtești, județul Botoșani, către arendaș, dar nu a primit niciun răspuns, cu toate că a solicitat urgentarea emiterii acestui aviz de înstrăinare.

Inițial, au fost efectuate demersuri la Direcția pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală Botoșani și, ulterior, la Direcția Juridică din cadrul Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale. În urma demersurilor efectuate, avizul final a fost comunicat și predat petentului, în data de 8 decembrie 2020.

Recomandări implementate cu succes:

Recomandarea nr. 16/2020, emisă de Avocatul Poporului în urma sesizării din oficiu cu privire la *cheltuielile făcute de părinți cu titlul de „fondul clasei”/ „fondul școlii”, banii fiind folosiți de către directorii de școli pentru plata serviciilor de pază a unităților școlare.*

Inspectoratul Școlar Județean Vaslui și-a însușit recomandarea, comunicând că s-au luat următoarele măsuri: s-au adresat 86 de notificări consiliilor locale ale UAT-urilor din județ, prin care li s-a solicitat să acorde sprijin material și financiar, unităților de învățământ, pentru îndeplinirea măsurilor care se impun, pentru asigurarea condițiilor de securitate, respectiv împrejmuirea perimetrului școlar, camere de supraveghere interior-exterior, sistem de acces în școală pe bază de cartelă, *protocol-cadru de asigurare a protecției* în colaborare cu organele de poliție locale; s-a transmis Instituției Prefectului Vaslui, situația privind siguranța școlară în unitățile de învățământ din județ, cu date privind numărul unităților de învățământ preuniversitar cu/fără pază, dotate cu sisteme de supraveghere video, care nu au un gard împrejmuit, cu plan de siguranță al școlii, care au încheiat acorduri de cooperare privind siguranța școlară; se monitorizează permanent realizarea acțiunilor prevăzute în *Planul Teritorial comun de acțiune pentru creșterea gradului de siguranță a elevilor și a personalului didactic și prevenirea delincvenței juvenile în incinta și în zonele adiacente unităților de învățământ preuniversitar*, realizat împreună cu Inspectoratul de Jandarmi

Judeţean Vaslui, Inspectoratul pentru Situaţii de Urgenţă Vaslui, Inspectoratul de Poliţie al judeţului Vaslui.

Recomandarea nr. 70/2020, emisă de Avocatul Poporului în urma sesizării din oficiu cu privire la situaţia unui fetiţe din localitatea Măscurei, care a fugit de acasă, după ce ar fi fost agresată de mama vitregă. Recomandarea a vizat respectarea de către Primăria comunei Pogona, judeţul Vaslui, a dispoziţiilor legale în vigoare, privind protecţia şi promovarea drepturilor copilului şi a Regulamentului-cadru de organizare şi funcţionare al compartimentului de asistenţă socială, organizat la nivelul comunelor.

Autoritatea locală a dispus o serie de măsuri în vederea îmbunătăţirii şi eficientizării monitorizării tuturor minorilor din comunitate, precum: desemnarea unui responsabil care să monitorizeze minorii de pe raza comunei în vederea prevenirii abuzului, neglijării, exploatării, precum şi a oricăror forme de violenţă, indiferent de mediul în care acesta se află; reorganizarea Consiliului Comunitar Consultativ pentru ca pe viitor să poate fi prevenite toate situaţiile în care minorii din comună se află într-o situaţie de risc; întocmirea de protocoale de colaborare cu Direcţia Generală de Asistenţă Socială şi Protecţia Copilului Vaslui şi cu Şcoala Gimnazială nr. 1 Pogona; iniţierea de colaborări cu instituţiile abilitate pe problematica violenţei domestice, consilierea psihologică şi includerea în programe de psihoterapie a minorilor împotriva abuzului, neglijării, exploatării, precum şi a oricăror forme de violenţă; în şedinţa extraordinară a Consiliului local Pogona a fost adoptată Hotărârea nr. 20/2020 privind aprobarea implementării proiectului *Dezvoltarea sistemului de asistenţă socială şi combaterea sărăciei şi a excluziunii sociale*, cod SMIS 126924; familiile aflate în dificultate vor fi sprijinite în continuare, pe plan local, prin informarea asupra serviciilor disponibile, prin acordarea prestaţiilor sociale de care aceştia pot beneficia, în condiţiile impuse de legislaţia în vigoare.

Recomandarea nr. 80/2020, emisă de Avocatul Poporului în urma sesizării din oficiu cu privire la situaţia a 12 copii din satul Poiana cu Cetate, comuna Grajduri, judeţul Iaşi, care merg zilnic peste 5 km, pe jos, prin câmp, pentru a ajunge la cursuri, respectiv la unitatea şcolară din localitatea Protopopeşti, judeţul Vaslui. Recomandarea către Primăria comunei Tăcuta, judeţul Vaslui şi Primăria comunei Grajduri, judeţul Iaşi a vizat luarea măsurilor pentru asigurarea transportului elevilor către unitatea şcolară unde figurează înscrişi, precum şi efectuarea demersurilor în vederea asigurării fondurilor necesare achiziţionării unui microbuz şcolar.

Autorităţile locale în speţă au comunicat că s-au întreprins următoarele măsuri: se va propune, la nivelul Consiliului local Grajduri, posibilitatea concesiunii unuia din cele două microbuze şcolare, aflate în dotarea Primăriei comunei Grajduri, către UAT Tăcuta, pentru o perioadă nedeterminată, măsură care vine în întâmpinarea asigurării transportului elevilor către unitatea şcolară unde aceştia figurează înscrişi; se va avea în discuţie posibilitatea angajării unui şofer la nivelul Consiliului local Tăcuta; vor fi continuate demersurile la Ministerul Lucrărilor Publice Dezvoltării şi Administraţiei pentru asigurarea fondurilor necesare achiziţionării unui microbuz şcolar pentru UAT Tăcuta; se intenţionează, ca eventuală măsură alternativă, purtarea unui dialog cu părinţii copiilor din satul Poiana cu Cetate, comuna Grajduri, judeţul Iaşi, care momentan merg la unitatea şcolară din Protopopeşti, comuna Tăcuta, pentru luarea în considerare a înscrierii acestora la Şcoala Gimnazială Grajduri, întrucât există toate posibilităţile pentru asigurarea transportului dus-întors, de la domiciliu la această unitate şcolară. În cazul în care părinţii nu vor accepta, Primăria comunei Grajduri va sprijini Primăria comunei Tăcuta şi va pune la dispoziţie mijlocul de transport.

Direcția Lucrări Publice din cadrul Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, ne-a comunicat că la nivelul ministerului nu există programe, prevederi bugetare sau fonduri, alocate de la bugetul de stat, pentru achiziția de autovehicule pentru transportul elevilor, însă ministerul a realizat demersuri pentru identificarea și obținerea unor finanțări, din surse alternative. De asemenea, în luna decembrie 2019, ministerul a inițiat un proces de identificare a necesarului de autovehicule pentru transportul de elevi, iar comuna Tăcuta, județul Vaslui se regăsește în evidențe, cu o solicitare pentru un autovehicul școlar, tip 16+1.

Recomandarea nr. 103/2020, emisă de Avocatul Poporului în urma sesizării din oficiu cu privire la cazul a doi minori, din localitatea Banca, județul Vaslui, în beneficiul cărora a fost luată măsura plasamentului în regim de urgență, întrucât erau supuși la violențe și muncă forțată, din partea tatălui, și nu frecventau cursurile. Recomandarea către Primăria comunei Banca, județul Vaslui, și Școala Gimnazială nr. 1 Sat Gară Banca a vizat: verificarea activității angajaților Compartimentului de asistență socială; eficientizarea monitorizării minorilor din comunitate; realizarea de acțiuni interinstituționale specifice care să vizeze reducerea fenomenelor de absenteism și abandon școlar.

Autoritatea locală și unitatea de învățământ ne-au comunicat următoarele măsuri dispuse: au fost întreprinse diligențe care să conducă la realizarea acțiunilor interinstituționale specifice și în regim de urgență, prin conlucrarea eficientă cu Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vaslui, unitățile de învățământ din localitate și celelalte instituții publice sau private care, prin natura profesiei, intră în contact cu copilul; eficientizarea monitorizării minorilor din comunitate și prevenirea unor situații similare în viitor, prin participarea activă a consiliului comunitar consultativ în identificarea situațiilor de risc și verificarea activității angajaților Compartimentului de asistență socială; încheierea unor protocoale de colaborare/parteneriat, având ca obiectiv principal promovarea și respectarea drepturilor copilului, între Primăria comunei Banca – Compartimentul de asistență socială și DGASPC Vaslui, Școala Gimnazială nr. 1 Sat Gară Banca, Postul de Poliție Banca și un Cabinet medical individual; încheierea unor protocoale de colaborare, având ca obiective prevenirea, semnalarea cazurilor de abuz, neglijare sau rele tratamente asupra elevilor și reducerea fenomenelor de absenteism și abandon școlar, între Școala Gimnazială nr. 1 Sat Gară Banca și UAT Banca – Compartimentul de asistență socială, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Vaslui și Secția 7 Poliție Rurală Banca, precum și derularea, începând cu anul școlar 2020-2021, a Proiectului educațional *Educația e șansa ta!*

● **Biroul Teritorial Oradea:** a soluționat un număr de 177 de petiții, a acordat 74 de audiențe, a înregistrat 498 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 12 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 33 de cazuri, a efectuat 1 anchetă și a formulat 4 recomandări.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 193/2020 Petenta arăta că sora sa este elevă în clasa a VIII-a, urmând să susțină examenul de Evaluare națională, în anul 2020. Datorită unor probleme familiale (părinții sunt divorțați, cu tatăl nu țin legătura, iar pentru a obține viza și permisul de ședere s-a solicitat aprobare de școlarizare de la tată, acesta refuză să o semneze, problema putând fi soluționată doar prin instanță; această procedură durează și nu au timp suficient până la susținerea examenului), eleva nu a obținut permisul de ședere, iar în lipsa acestuia, unitatea de învățământ i-a comunicat că nu va putea susține examenul.

Petenta preciza că deține un permis de ședere valabil pe teritoriul țării noastre, iar mama sa și-a dat acordul pentru ca fiica minoră, elevă în clasa a VIII-a, să rămână sub supravegherea și în întreținerea surorii sale.

Față de aspectele sesizate, au fost efectuate demersuri la Inspectoratul Școlar Județean Bihor, instituția comunicându-ne că s-a identificat o soluție temporară, care permite elevei să susțină Examenul de evaluare națională, dar nu este soluționată încă problema dreptului ei de ședere în România, motiv pentru care va trebui, în continuare, să obțină acordul tatălui pentru școlarizare în România.

Dosar 285/2020 Petentul ne-a sesizat precizând că soția sa a fost internată la Spitalul Județean de Urgență Satu Mare, iar în scurt timp a decedat.

Ulterior, petentul a solicitat spitalului eliberarea unui certificat medical privind cauza decesului, solicitarea acestuia fiind respinsă.

Ca urmare a demersurilor întreprinse la Spitalul Județean de Urgență Satu Mare, unitatea medicală ne-a comunicat documentele solicitate, care au fost înaintate petentului.

Recomandări implementate cu succes:

Reprezentanții Biroului Teritorial Oradea au efectuat o anchetă la Liceul Tehnologic Dobrești, Primăria Comunei Dobrești, respectiv, demersuri scrise la Inspectoratul Școlar Județean Bihor, ca urmare a informațiilor difuzate în mass-media potrivit cărora o fetiță în vârstă de 7 ani și-a pierdut viața, în localitatea bihoreană Crâncești, comuna Dobrești, după ce o poartă de fotbal, din curtea școlii din localitate, s-a prăbușit peste ea, în timp ce se juca, și a lovit-o direct în cap. Fetița era elevă în clasa I la școala respectivă, participa la un curs de dans la căminul cultural din localitate, imobil vecin cu școala primară și care are curte comună cu unitatea de învățământ.

Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 49/2019**, adresată directorului Liceului Tehnologic nr. 1 Dobrești (în structura căruia intră Școala Primară Crâncești) și primarului comunei Dobrești.

Recomandarea a fost însușită, după cum urmează:

- directorul Liceului Tehnologic nr. 1 Dobrești ne-a comunicat că la nivelul școlii s-a numit o comisie care a avut ca sarcină actualizarea fișei postului tuturor angajaților cu responsabilități și atribuții clare, pentru fiecare; s-a solicitat Primăriei Comunei Dobrești delimitarea și împrejmuirea spațiului destinat procesului de învățământ de la Școala Primară nr. 1 Crâncești.

- primarul comunei Dobrești ne-a informat că în urma analizei efectuate după acest eveniment, a luat hotărârea de a ridica de pe terenul de sport din curtea școlii, barele de minifotbal și de a le depozita în curtea primăriei, fapt ce s-a realizat, urmând a fi trimise înapoi, doar atunci când conducerea liceului va solicita aceste bare și va aloca fonduri pentru stabilizarea lor în teren.

Recomandarea nr. 86/2020 Biroul Teritorial Oradea s-a sesizat din oficiu ca urmare a informațiilor apărute în presă referitoare la conviețuirea a cinci familii cu copii, în imediata apropiere a gropii de gunoi din Satu Mare. Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 86/2020**, adresată directorului General al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Satu Mare, care să întreprindă toate demersurile și măsurile pentru continuarea monitorizării și analizării situației copiilor în cauză, iar în cazul în care se impune, să stabilească măsurile de protecție a acestora; acordarea asistenței și sprijinului părinților copiilor respectivi, urmărind ca aceștia să își poată asuma responsabilitățile și îndeplini obligațiile cu privire la copii, pentru a preveni apariția situațiilor ce pun în pericol securitatea și dezvoltarea acestora.

Autoritatea ne-a comunicat că vor fi întreprinse toate demersurile și măsurile solicitate prin Recomandarea nr. 86/2020.

Recomandarea nr. 100/2020 Biroul Teritorial Oradea s-a sesizat din oficiu ca urmare a informațiilor apărute în presă, referitoare la plasarea în arest preventiv, pentru viol, a unui bărbat acuzat că a violat-o, în repetate rânduri, pe fetița concubinei sale. Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 100/2020**, adresată directorului General al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Bihor, care să întreprindă toate demersurile și măsurile pentru: continuarea monitorizării și analizării situației copiilor, atât a copilului abuzat, cât și a fratelui său, asigurând respectarea și realizarea drepturilor lor; asigurarea consilierii psihologice, utilizându-se, în caz de nevoie, interpreți; acordarea de asistență și sprijin mamei copiilor, urmărind ca aceasta să își poată asuma responsabilitățile și îndeplini obligațiile cu privire la copii, pentru a preveni apariția situațiilor ce pun în pericol securitatea și dezvoltarea acestora.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bihor ne-a trimis un răspuns de însușire a Recomandării nr. 100/2020.

În anul 2020, toate autoritățile sesizate de Biroul Teritorial Oradea **au fost deschise la colaborare**, au dat curs demersurilor efectuate. În acest sens, menționăm cu titlu de exemplu, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bihor, Inspectoratul Școlar Județean Bihor, Casa Județeană de Pensii Bihor, Casa Județeană de Pensii Satu Mare.

Nu au existat cazuri în care autoritățile publice să nu acorde sprijinul necesar în exercitarea atribuțiilor instituției Avocatul Poporului.

● **Biroul Teritorial Pitești:** a soluționat un număr de 128 de petiții, a acordat 114 audiențe, a înregistrat 379 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 29 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 59 cazuri, a efectuat 2 anchete și a formulat 87 recomandări.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 182/2020 - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Argeș - Având în vedere măsurile dispuse prin instituirea stării de urgență și riscurile care trenează asupra comunităților locale, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a solicitat Instituției Prefectului Județul Argeș și Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Argeș să fie dispuse/transmise responsabilități clare asistenților sociali/persoanelor delegate cu atribuții în asistența socială, din cadrul tuturor serviciilor publice de asistență socială, organizate la nivelul municipiilor, orașelor, comunelor din județul Argeș, pentru monitorizarea și sprijinirea persoanelor vulnerabile la nivelul comunității, în funcție de specificul situațiilor în care aceste persoane se regăsesc la un moment dat, pe întreaga perioadă a instituirii stării de urgență - cu precădere starea de sănătate, nașterile nedeclarate sau piedici birocratice imediate în declararea acestora, posibile situații de abuz asupra integrității fizice și psihice a acestor persoane, situația prestațiilor sociale etc.

DGASPC Argeș a transmis tuturor serviciilor de asistență socială de la nivelul județului Argeș, un set de recomandări, în scopul asigurării protecției beneficiarilor și a securității și sănătății angajaților din cadrul autorităților publice locale, implicați în sprijinirea persoanelor vulnerabile, aflate în izolare pentru prevenirea Covid-19, precum și referitoare la aplicarea unor măsuri stabilite la nivel intern al instituției: suportul oferit telefonic, prin contactarea tuturor persoanelor izolate, astfel încât să se procedeze la o evaluare inițială pentru intervenție și monitorizare, deplasarea la domiciliul persoanelor autoizolate pentru a li se furniza material menajer, hrană sau alte materiale necesare, aplicarea de măsuri alternative,

de susținere a activității de relații cu publicul, care pot fi obținute de pe site-ul DGASPC Argeș.

Dosar nr. 256/2020 Petentul ne-a sesizat că în cursul lunii februarie 2020, nepotul său ar fi fost agresat în școală, în una din pauze, în ușa toaletei, de un coleg de clasă. Bunicul elevului a aflat despre acest incident, când a fost sunat de la Spitalul de Pediatrie Pitești, de către un agent de la Secția 2 Poliție.

În legătură cu acest eveniment, a sesizat conducerea școlii printr-o cerere transmisă prin fax, la data de 20.03.2020, solicitând verificarea celor întâmplate și luarea măsurilor legale ce se impun. De asemenea, a depus și două petiții, în cursul lunii martie 2020, la Secția 2 Poliție. Totodată, bunicul elevului implicat în incident, s-a plâns de faptul că după agresiunea produsă, a fost nevoit să se deplaseze cu acesta, pentru a efectua trei controale la spital dar și la Serviciul de Medicină Legală Argeș, unde i s-a eliberat un certificat medico-legal.

Față de aspectele sesizate, au fost întreprinse demersuri la Școala nr. 19 „Matei Basarab” din Pitești.

Unitatea de învățământ ne-a comunicat următoarele: informațiile prezentate de petent privind desfășurarea evenimentului, nu au fost corecte; ca urmare a sesizării formulate de petent, a fost solicitată o notă explicativă dirigintelui clasei; dirigintele clasei l-a însoțit pe nepotul petentului la spital, fiind cel care a informat, telefonic, petentul, referitor la incidentul produs în școală; în cadrul unității școlare există Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității; după finalizarea anchetei, profesorul diriginte a concluzionat că evenimentul în urma căruia nepotul petentului s-a rănit, a fost un incident școlar, la care s-a aplicat „Mustrea individuală verbală”, ca măsură de sancțiune disciplinară; la nivelul școlii se prelucrează la începutul fiecărui an școlar, Regulamentul de Organizare și Funcționare al unității de învățământ, atât copiilor, cât și părinților, ținându-se cont de particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor.

Dosar nr. 529/2020 Petenta arăta că a devenit, pe cale succesorală, proprietara unui lot de teren, aflat în Municipiul Oradea, la care nu poate avea acces. Petenta a transmis Primăriei Municipiului Oradea o cerere în care a solicitat să i se comunice dacă autoritatea locală are în plan lucrări de prelungire a străzii, pe care se află lotul său de teren, precum și a celorlalte aflate în vecinătate, astfel încât să i se poată asigura accesul spre proprietate.

Unul dintre motivele pe care își întemeiază demersul este justificat de faptul că a primit mai multe procese-verbale de constatare a contravenției – toaletarea/tăierea arbuștilor crescuți exagerat pe amplasament, cu termen de 15 zile pentru punerea în practică a măsurilor.

În urma demersului la Primăria Municipiului Oradea, autoritatea ne-a comunicat că a fost solicitată identificarea topografică și pichetarea în teren, a tronsonului de drum (domeniul public al Municipiului Oradea), în vederea executării accesului la proprietate.

Recomandări implementate cu succes:

Recomandarea nr. 75/2020, având ca obiectiv identificarea măsurilor de protecție care au fost sau trebuie instituite în unitățile școlare, din județele Argeș și Vâlcea, pentru reducerea faptelor antisociale săvârșite în incinta și în zona adiacentă unităților de învățământ, pentru anul școlar 2020-2021.

Destinatarii acestei recomandări – Instituțiile Prefectului din județele Argeș și Vâlcea au procedat la însușirea ei, astfel: pentru toate unitățile de învățământ, asigurate cu pază umană, s-a aprobat planul de pază, de către inspectoratele județene de poliție; la nivelul UAT-urilor, în funcție de bugetul local stabilit, se vor adopta hotărâri ale consiliului local pentru paza unităților școlare aflate în domeniul public sau privat al unității administrative, pază care va fi asigurată cu personal de pază propriu al primăriei, calificat și atestat; desfășurarea de

activități preventive, în incinta unităților școlare, în vederea conștientizării cu privire la răspunderea penală în cazul săvârșirii unor infracțiuni; ordonatorii principali de credite vor identifica posibilități de alocare a sumelor necesare asigurării pazei unităților de învățământ și a altor sisteme de securitate, destinate siguranței elevilor aflați în incinta unității, prin delimitări corespunzătoare ale spațiului aferent clădirilor de învățământ; polițiștii, reprezentanții inspectoratului școlar și ai autorităților locale vor participa la ședințele comitetelor de părinți pentru optimizarea comunicării între factorii cu funcții de sprijin în prevenirea și combaterea delinvenței juvenile în incinta și în zona adiacentă unităților de învățământ; Comisia pentru combaterea violenței și a abandonului școlar își va intensifica activitatea pentru informarea cât mai corectă a părinților și conștientizarea elevilor de utilitatea/obligativitatea continuării cursurilor școlare; vor fi identificate oportunități pentru realizarea de parteneriate cu organizații neguvernamentale și cu instituții guvernamentale, care să sprijine activitățile desfășurate la nivel teritorial de către personalul Ministerului Afacerilor Interne și cel al Ministerului Educației Naționale, prin inițierea de programe/proiecte/campanii de prevenire a violențelor în mediul școlar; factorii de decizie vor solicita introducerea, în listele de evaluare, a unor criterii pentru conducerea unităților școlare, în funcție de rezultatele obținute pe linia creșterii gradului de siguranță, în incinta unității de învățământ; vor fi înnoite protocoalele încheiate între unitățile școlare și de poliție; vor fi derulate programe naționale în care specialiști din structurile MAI să formeze cadre didactice pentru susținerea de activități specifice temei incidente, în cadrul școlii, atât cu personalul, cât și cu elevii; DGASPC-urile, prin instituțiile subordonate, vor întreprinde măsuri pentru mobilizarea comunității în vederea prevenirii și soluționării situațiilor, prin semnalarea cazurilor în care copiii cu risc de vulnerabilitate au nevoie de protecție socială suplimentară.

Dosar nr. 16273/2020 - Sesizare din oficiu - Având în vedere informațiile apărute în mass-media privind lipsa de implicare a autorităților din județul Argeș, în privința dotării unităților de învățământ cu mijloace electronice cât și cu echipamente de protecție medicală, dezinfecție și containere sanitare mobile, au fost efectuate demersuri la Inspectoratul Școlar Județean Argeș.

Pentru remedierea deficiențelor constatate, a fost emisă **Recomandarea nr. 178/2020**, către Inspectoratul Școlar Județean Argeș. Aceasta a fost implementată la nivelul unităților de învățământ din județul Argeș. De asemenea, Inspectoratul Școlar Județean Argeș a solicitat UAT-urilor din județul Argeș, adoptarea unui plan de măsuri în vederea identificării resurselor necesare asigurării echipamentelor informatice și a conectării la internet a unităților de învățământ, pentru a se putea desfășura în bune condiții procesul de învățământ, în contextul riscului de infecție cu Covid-19.

Demersuri realizate în perioada stării de urgență și a stării de alertă:

- *Sesizare din oficiu referitoare la asigurarea drepturilor salariale ale asistenților persoanelor cu handicap din orașul Horezu, județul Vâlcea.* (Dosar nr. 8802/2020) Au fost solicitate informații Primăriei orașului Horezu, Consiliului Județean Vâlcea și Agenției de Plăți și Inspectie Socială Vâlcea, cu privire la măsurile luate pentru asigurarea drepturilor salariale ale asistenților persoanelor cu handicap. Răspunsurile formulate de autoritățile publice sesizate au avut nevoie de clarificări, motiv pentru care au fost inițiate demersuri la Ministerul Muncii și Protecției Sociale, cât și la Ministerul Finanțelor Publice, privind situația alocării resurselor financiare pentru acoperirea necesarului bănesc, în vederea achitării drepturilor salariale restante ale asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav, dar și al contribuțiilor sociale pentru asistenții personali, restante. Dosarul este în curs de soluționare.

- *Sesizare din oficiu privind situația persoanelor vulnerabile care se află în imposibilitatea de a se ocroti sau de a-și apăra drepturile* să fie monitorizate îndeaproape pe toată perioada de urgență prin instituirea de responsabilități clare asistenților sociali/persoanelor delegate cu atribuții în asistența socială din cadrul tuturor serviciilor publice de asistență socială organizate la nivelul municipiilor, orașelor, comunelor din județele Argeș și Vâlcea, în funcție de specificul situațiilor în care aceste persoane se regăsesc la un moment dat. (Dosar nr. 182/2020)

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Argeș a dispus un set de recomandări care să asigure protecția beneficiarilor și a securității și sănătății angajaților din cadrul autorităților publice locale, implicați în sprijinirea persoanelor vulnerabile aflate în izolare pentru prevenirea Covid-19, precum și referitoare la aplicarea unor măsuri stabilite la nivel intern al instituției.

- *Sesizare din oficiu referitoare la situația apărută în comuna Bujoreni, județul Vâlcea, unde într-o comunitate de romi care s-au întors din străinătate, nu erau respectate măsurile de autoizolare la domiciliu.* (Dosar nr. 5337/2020) Au fost emise adrese către: Primăria Comunei Bujoreni, județul Vâlcea, Inspectoratul Județean de Poliție Vâlcea, Inspectoratul Județean de Jandarmi Vâlcea și Direcția de Sănătate Publică Vâlcea, privind măsurile dispuse în acest caz.

Primăria Bujoreni ne-a precizat că au fost luate toate măsurile care s-au impus pentru protejarea populației, fiind adoptate mai multe măsuri în Comitetul Local pentru Situații de Urgență Bujoreni. Direcția de Sănătate Publică Vâlcea a efectuat verificări la fața locului și a formulat recomandări Primăriei comunei Bujoreni, cu privire la supravegherea izolării la domiciliu a persoanelor care au venit din zonele afectate de pandemia de Covid-19, iar Inspectoratul de Jandarmi Județean Vâlcea, în colaborare cu Poliția comunală și reprezentanți ai primăriei au verificat, la domiciliu, persoanele sosite din țări afectate de Covid-19.

- *Sesizare privind aspecte legate de șomajul tehnic, în condițiile în care site-urile Agenției Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă și Inspectoratului Teritorial de Muncă Argeș nu erau actualizate pentru diseminarea rapidă, în transparență, și actualizarea permanentă a măsurilor practice impuse de contextul reglementărilor speciale, în perioada stării de urgență, cu privire la telemuncă și munca la domiciliu.* (Dosar nr. 183/2020) Au fost transmise adrese către cele două autorități, iar ca urmare a acestui demers, site-urile au fost actualizate și au devenit funcționale prin ordin al prefectului județului Argeș.

Recomandare ignorată de autorități:

Dosar nr. 167/2020 - Sesizare din oficiu având în vedere informațiile apărute în mass-media cu privire la un incident petrecut la Centrul de Îngrijire și Asistență Bistrița, județul Vâlcea, potrivit cărora un beneficiar a fost mușcat de un câine fără stăpân. Au fost efectuate demersuri la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea și Primăria comunei Costești, județul Vâlcea.

În urma acestor demersuri, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 102/2020** către primarul Comunei Costești, județul Vâlcea, prin care s-a solicitat efectuarea tuturor demersurilor necesare, în vederea implementării măsurilor stabilite, privind gestionarea problemei câinilor fără stăpân, pentru a asigura prevenirea unor astfel de incidente grave, în viitor, pe raza localității Costești. Primăria comunei Costești, județul Vâlcea a refuzat însușirea recomandării, necomunicând niciun răspuns instituției Avocatul Poporului.

- **Biroul Teritorial Ploiești:** a soluționat un număr de 404 de petiții, a acordat 228 de audiențe, a înregistrat 1175 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 98

activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 90 de cazuri, a efectuat 9 de anchete și a formulat 9 de recomandări.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 653/2020 - Primăria Municipiului Ploiești - Petentul a solicitat sprijinul Biroului Teritorial Ploiești, arătând că, deși, încă din anul 2019, a sesizat Primăria Municipiului Ploiești și implicit SC Servicii de Gospodărire Urbană Ploiești SRL, cu privire la ocuparea ilegală, a domeniului public, de către mai multe autoturisme, fiind informat de către Primăria Municipiului Ploiești că aceste autoturisme sunt ridicate de către proprietari sau în procedură de ridicare, după aproape un an de la acea informare, autoturismele erau în aceleași amplasamente.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, SC Servicii de Gospodărire Urbană Ploiești SRL a procedat la verificarea aspectelor sesizate de petent, informându-ne că au fost dispuse măsurile prevăzute de lege, autoturismele sesizate de petent fiind ridicate de pe domeniul public și depozitate în spațiul special amenajat de autoritatea locală.

Dosar nr. 557/2020 Petenta a sesizat faptul că nu i-au fost acordate toate zilele de concediu de odihnă care i s-ar fi cuvenit pentru perioadele lucrate la Școala Gimnazială Profesor „Nicolae Simache” Ploiești, în anul școlar 2019-2020, și nici nu i-au fost acordate voucherele de vacanță ce i se cuvin pentru anul 2020.

Școala Gimnazială Profesor „Nicolae Simache” Ploiești, a precizat că petenta este îndreptățită să beneficieze de voucherele de vacanță și, în vederea acordării acestora, au fost efectuate demersuri la Inspectoratul Școlar Județean Prahova pentru suplimentarea sumelor necesare acordării acestora, urmând ca în cel mai scurt timp, după alocarea sumei, petenta să intre în posesia drepturilor ce i se cuvin. În privința numărului de zile de concediu de odihnă, reprezentanții unității de învățământ au menționat că acestea au fost corect calculate și acordate, în raport de perioadele lucrate.

Dosar nr. 582/2020 Petenta a sesizat faptul că are încheiat contract de locațiune pentru suprafețele cu destinația de locuință, pentru o locuință din Municipiul Câmpina, iar Primăria Municipiului Câmpina, în calitate de locator, nu a finalizat formalitățile necesare amplasării toaletei ecologice, demers necesar pentru asigurarea condițiilor de locuit și respectarea normelor de protecție sanitară.

Primăria Municipiului Câmpina ne-a comunicat că amplasarea toaletei ecologice se află în curs de realizare, întrucât se efectuează demersuri pentru achiziționarea unui container izolat termic în care vor fi funcționale două toalete (una pentru familia petentei, iar cealaltă pentru o altă familie). Acestea vor fi racordate la rețeaua de apă și energie electrică a fiecărei familii, iar scurgerile canalizării menajere vor fi racordate, provizoriu, la fosa septică existentă, până la finalizarea lucrărilor de canalizare. În cadrul ședinței Consiliului Local al Municipiului Câmpina din luna octombrie 2020, în anexa nr. 2 la Hotărârea de Consiliu Local nr. 139/2020, în Lista obiectivelor de investiții pentru anul 2020 cu finanțare parțială sau integrală de la bugetul local, a fost cuprinsă, la capitolul *Dotări de investiții*, suma necesară achiziționării containerului. În cel mai scurt timp va proceda la achiziționarea și montarea sa, având în vedere că este obținută și oferta de preț.

Recomandări implementate cu succes:

Dosar nr. 81/2020 - Sesizare din oficiu privind situația unor elevi jigniți și umiliți în cursul unei ore de curs de către un cadru didactic al Școlii Gimnaziale „Nichita Stănescu” din comuna Ceptura, județul Prahova.

Reprezentanții Biroului Teritorial Ploiești au efectuat o anchetă la unitatea de învățământ, în urma căreia au reieșit următoarele: incidentul relatat de presă nu a fost încadrat în categoria actelor de violență școlară, sens în care Comisia pentru prevenirea și eliminarea

violentei în mediul școlar nu a demarat verificări, nu a procedat la convocarea elevilor implicați și a părinților acestora, nu a propus sancțiuni potrivit Regulamentului de organizare și funcționare al școlii, această comisie neavând elaborată o procedură proprie de intervenție în gestionarea situațiilor de violență școlară; s-a constatat inexistența unei evidențe (registru) al actelor de violență școlară sau al altor incidente produse în cadrul școlii, profesorii/profesorul de serviciu neavând obligația consemnării scrise a actelor de indisciplină constatate, cu toate că, din discuțiile purtate cu cadrele didactice și conducerea unității de învățământ, a reieșit faptul că acestea se confruntau constant cu indisciplina elevilor de la majoritatea claselor, indisciplină ce nu a fost consemnată, punctual, la momentul producerii respectivelor comportamente; la nivelul școlii nu exista un psiholog care să asigure servicii de consiliere psihologică, asistența psihopedagogică se asigură de către reprezentanții Centrului Județean de Resurse și Asistență Educațională Prahova.

Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 93/2020**, care a vizat: revizuirea Regulamentului de organizare și funcționare al școlii, conform legislației în vigoare; afișarea la avizierul colegiului și, după caz, pe pagina de internet a unității de învățământ, a acestui regulament revizuit; consemnarea tuturor actelor de violență școlară/incidentelor școlare într-un registru special constituit care să fie la dispoziția profesorilor/profesorului de serviciu; elaborarea unei proceduri operaționale specifice privind monitorizarea și combaterea violenței în mediul școlar; formularea unei solicitări către Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Prahova, pentru includerea elevilor implicați în acte de violență școlară, în programe individuale/de grup, de consiliere psihologică, cu acordul părinților acestora; informarea scrisă a părinților/reprezentanților legali ai minorilor implicați în cazuri de violență școlară, cu privire la acordarea gratuită a serviciilor de consiliere psihoeducațională, cu acordul scris, prealabil, al părinților/reprezentanților legali; intensificarea derulării unor activități cu teme, având caracter educativ-preventiv. Recomandarea a fost însușită în totalitate de către directorul Școlii Gimnaziale „Nichita Stănescu” comuna Ceptura, județul Prahova.

Dosar nr. 333/2020 - Sesizare din oficiu referitoare la cazul unei minore, instituționalizată în Centrul de Primire în Regim de Urgență pentru Copilul Abuzat, Neglijat și Exploatat din Municipiul Târgoviște, județul Dâmbovița, care în noaptea de 13-14 mai 2020, ar fi plecat, în mod voluntar, și ar fi fost ținută într-o locație, fiindu-i îngăduită libertatea de mișcare.

În urma demersurilor efectuate la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița, s-a concluzionat că la nivelul Centrului de Primire în Regim de Urgență pentru Copilul Abuzat, Exploatat Târgoviște nu erau respectate, în totalitate, prevederile Ordinului MMJS nr. 25/2019 privind gestionarea și notificarea incidentelor, iar supravegherea beneficiarilor din acest centru era asigurată, în mod deficitar, nefiind luate toate măsurile de siguranță și securitate, necesare protecției copiilor.

Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 126/2020**, către conducerea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița. Recomandarea emisă a fost însușită de către autoritatea în cauză, astfel: instruirea salariaților din cadrul centrului privind completarea corespunzătoare a documentelor și înregistrărilor prevăzute în standarde referitoare la Gestionarea și notificarea evenimentelor deosebite, în concordanță cu prevederile Ordinului MMJS nr. 25/2019; instruirea personalului centrului cu privire la evaluarea riscurilor/evenimentelor/situațiilor de risc ce pot apărea în interiorul centrului și soluționarea unor situații ce pot fi anticipate; au fost identificate soluții mai eficiente de supraveghere a beneficiarilor, astfel încât să fie evitată apariția unor incidente deosebite (părăsire centru fără permisiune), pentru asigurarea protecției copiilor; au fost prelucrate, atât

cu personalul, cât și cu beneficiarii centrelor, Regulamentul de organizare și funcționare al fiecărui centru, procedurile operaționale specifice fiecărui centru privind gestionarea și notificarea incidentelor deosebite, evaluarea riscului, soluționarea cazurilor de absentism, prevăzute de Ordinele MMJS nr. 25/2019, respectiv OMMJ nr. 81/2019; au fost realizate consilieri de grup și activități cu teme având caracter instructiv-preventiv, referitoare la siguranța personală, prevenire a exploatarei sexuale, cu beneficiarii de la Centrul Maternal și Centrul de Primire în Regim de Urgență pentru Copilul Abuzat, Exploatat Târgoviște.

Dosar nr. 680/2020 - Sesizare din oficiu după ce în presa din județul Dâmbovița a fost difuzat un articol în care se menționa că o persoană este cercetată de autorități, după ce ar fi realizat filme cu caracter sexual cu minori, pe care le-ar fi distribuit apoi pe internet. Au fost efectuate demersuri la: Primăria comunei Valea Mare, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița și Secția nr. 8 de Poliție Rurală Valea Mare.

În urma disfuncționalităților identificate, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 181/2020**, către primarul comunei Valea Mare, județul Dâmbovița și directorul executiv al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița.

Recomandarea a fost însușită după cum urmează:

- DGASPC Dâmbovița ne-a comunicat că: au fost realizate mai multe evaluări la domiciliul copiilor implicați în incident, atât de reprezentanții direcției, cât și de reprezentanții Primăriei comunei Valea Mare, care monitorizează situația acestora; au fost reiterate dispozițiile Legii nr. 272/2004, republicată, care stabilesc responsabilități pentru autoritatea locală în astfel de cazuri și propunerile pe care le pot formula către DGASPC Dâmbovița în situația în care se impune instituirea unei măsuri de protecție specială a copilului;

- Primăria comunei Valea Mare ne-a informat că a fost întocmit Planul de Servicii pentru minora în cauză, aceasta fiind evaluată conform recomandărilor medicului de familie și fișei psihoeducaționale, în vederea întocmirii dosarului pentru CES; toți copii implicați în incident au fost incluși în programe de consiliere psihologică; săptămânal, asistentul social al primăriei realizează vizite și se monitorizează permanent minorii și familiile acestora.

Demersuri realizate în perioada stării de urgență și a stării de alertă:

- *Solicitare privind analizarea oportunității organizării cu celeritate a examenului de specialitate pentru medicii care și-au finalizat rezidențiatul și așteaptă de mai mult de 5 luni participarea la acest examen pentru a dobândi drept de practică, adresată ministrului Sănătății* (Sesizare nr. 14964/2020) Sesizare din oficiu referitoare la dificultățile întâmpinate în asigurarea personalului medical aferent celei de a doua linii de gardă de la Secția de Terapie Intensivă a Spitalului Județean de Urgență Ploiești. Au fost întreprinse demersuri la Direcția de Sănătate Publică Prahova, Spitalul Județean de Urgență Ploiești, care au comunicat demersurile întreprinse și dificultățile cu care se confruntă în asigurarea necesarului de medici. Deși nu a fost formulat un răspuns la solicitarea Avocatului Poporului, Ministerul Sănătății a procedat la organizarea examenului respectiv.

- *Sesizare din oficiu cu privire la imposibilitatea medicilor de la Spitalul Municipal Câmpina și de la Spitalul de Psihiatrie Voila de a se muta în locuințele de serviciu* din cauza tergiversării intabulării imobilului, de către Primăria Municipiului Câmpina. (Dosar nr. 129/2020) Au fost întreprinse repetate demersuri la Primăria Municipiului Câmpina, care ne-a informat că au fost dispuse toate măsurile pentru darea în administrarea Spitalului Municipal Câmpina și a Spitalului de Psihiatrie Voila a locuințelor de serviciu pentru medici.

- *Sesizare din oficiu cu privire la modul de asigurare a asistenței medicale, în ambulatoriu, în Municipiul Râmnicu Sărat.* (Dosar nr. 584/2020) Situația a fost generată de faptul că Spitalul Municipal Râmnicu Sărat a fost declarat spital Covid, iar locuitorii din zonă nu mai beneficiau de servicii medicale în ambulatoriu. Au fost efectuate demersuri la DSP

Buzău, Primăria Municipiului Râmnicu Sărat și Spitalul Municipal Râmnicu Sărat. Din informațiile puse la dispoziție de autoritățile mai sus menționate, rezultă că, începând cu data de 07.09.2020, în Ambulatoriul Integrat al Spitalului Municipal Râmnicu Sărat se desfășoară activitate medicală, cu respectarea condițiilor impuse de către Direcția de Sănătate Publică Buzău, care monitorizează respectarea acestora, în contextul pandemic actual.

- *Sesizare din oficiu cu privire la condițiile improprii în care sunt consultați pacienții suspecți de Covid-19, în cortul de triaj al Spitalului Județean de Urgență Buzău.* (Dosar nr. 743/2020) Au fost efectuate demersuri la Spitalul Județean de Urgență Buzău și Direcția de Sănătate Publică Buzău, care au clarificat aspectele privind condițiile în care sunt consultați pacienții suspecți de Covid-19, în cortul de triaj al Spitalului Județean de Urgență. Spitalul Județean de Urgență Buzău a luat măsuri pentru crearea unor condiții care să permită realizarea consultului pacienților cu simptomatologie specifică, în spații dotate adecvat, încălzite și prevăzute cu grupuri sanitare, iar pentru o mai bună gestionare a situației și pentru a veni în sprijinul pacienților și aparținătorilor, a creat spații care oferă adăpost în perioada sezonului rece.

- *Sesizare din oficiu ca urmare a apelului pe care primarul comunei Corbii Mari, județul Dâmbovița l-a transmis în presă referitor la refuzul distribuitorilor de produse alimentare de a mai efectua livrări în această comună, de teama infectării cu Covid-19.* (Dosar nr. 224/2020). Primarul a reclamat și lipsa de sprijin din partea autorităților județene (Instituția Prefectului Județul Dâmbovița și Comitetul Județean pentru Situații de Urgență Dâmbovița). Au fost întreprinse demersuri la Consiliul Județean Dâmbovița și Instituția Prefectului Județul Dâmbovița. Prin implicarea autorităților județene, în urma discuțiilor cu distribuitorii de produse alimentare și informarea corespunzătoare a acestora, situația a fost rezolvată, asigurându-se aprovizionarea locuitorilor cu produsele de strică necesitate.

Dintre autoritățile care **au fost deschise la colaborare** amintim: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Prahova, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dâmbovița, Direcția de Sănătate Publică Dâmbovița, Direcția de Sănătate Publică Buzău, Inspectoratul Școlar Județean Prahova, Inspectoratul Școlar Județean Buzău, Inspectoratul Școlar Județean Dâmbovița, Primăria comunei Valea Mare, județul Dâmbovița, Casa Județeană de Pensii Dâmbovița, Casa Județeană de Pensii Prahova, Inspectoratul Teritorial de Muncă Dâmbovița.

Dintre autoritățile care **nu au acordat sprijinul** necesar în exercitarea atribuțiilor instituției Avocatul Poporului s-au evidențiat: Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor București, Comisariatul Pentru Protecția Consumatorilor Regiunea București- Ilfov, Direcția de Sănătate Publică Prahova (răspunsuri succinte, transmise cu întârziere, după transmiterea mai multor adrese de revenire și după mai multe reveniri telefonice). De asemenea, se impune a fi menționată și atitudinea **Serviciului Public Comunitar de Evidență Informatizată a Persoanelor Ploiești**, care, deși a răspuns într-un termen foarte scurt, solicitărilor adresate de instituția noastră (a doua zi), adresa de răspuns conținea ironii la adresa instituției Avocatul Poporului.

- **Biroul Teritorial Suceava:** a soluționat un număr de 222 de petiții, a acordat 61 de audiențe, a înregistrat 166 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 13 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 126 de cazuri, a efectuat 5 anchete și a formulat 4 recomandări.

Autorități care au fost deschise la colaborare:

Primăria comunei Călărași, județul Botoșani, pentru modul în care a înțeles să răspundă solicitărilor noastre și să dispună măsurile necesare soluționării aspectelor semnalate prin:

Dosar nr. 1081/2020 - Sesizare din oficiu după apariția unui articol de presă care relatează despre condițiile improprii existente în spațiile de joacă situate pe raza comunei Călărași, județul Botoșani. Condițiile precare în care se afla mobilierul existent, precum și mizeria din parcurile de joacă din această comună puneau în pericol sănătatea copiilor, aspectele prezentate aducând atingere normelor constituționale referitoare la protecția copiilor și a tinerilor, dreptului la ocrotirea sănătății și dreptului la un mediu sănătos.

Ca urmare a demersului întreprins, autoritatea publică locală a remediat în totalitate aspectele semnalate și ne-a informat, cu celeritate, anexând, în susținerea răspunsului comunicat, planșe foto.

Dosar nr. 1097/2020 - Sesizare din oficiu după apariția unui articol de presă care prezenta condițiile improprii existente la un număr important de școli din județul Botoșani, întrucât nu dispun de toalete corespunzătoare și nici nu beneficiază de apă curentă, astfel încât reprezintă un pericol pentru sănătatea copiilor care învață în aceste unități de învățământ.

Ca urmare a demersului la Inspectoratul Școlar Județean Botoșani, Biroul Teritorial Suceava a obținut situația unităților școlare din județul Botoșani, aflate în administrarea a 27 unități administrativ-teritoriale, care nu dispun de toalete corespunzătoare. Printre acestea figura și Școala Gimnazială nr. 1 Călărași, administrată de Primăria comunei Călărași, județul Botoșani.

Primăria comunei Călărași ne-a comunicat că au fost finalizate lucrările la grupurile sanitare, realizate la Școala Gimnazială nr. 1 Călărași, anexând, în copie, extrasul de cont privind plata lucrărilor efectuate, precum și planșe foto care atestă acest fapt.

Dosar nr. 1021/2020 Petentul susținea că s-a adresat Primăriei comunei Udești, județul Suceava, cu cereri prin care solicita întocmirea documentației care stă la baza emiterii titlului de proprietate și înaintării acesteia, Comisiei județene pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Suceava, pentru suprafața de 1050 mp, teren situat în intravilanul satului Plăvălari.

Primăria comunei Udești a comunicat petentului că va fi pus în posesie, pe o suprafață rămasă la dispoziția Comisiei locale de fond funciar Udești, iar la data de 16.07.2020, acesta a refuzat amplasamentul oferit de Comisie.

Față de aspectele prezentate, s-a solicitat Primăriei comunei Udești să analizeze situația mai sus prezentată și să informeze asupra măsurilor dispuse, iar ulterior, având în vedere răspunsul primit, a fost efectuată o anchetă la autoritatea locală în speță.

Ca urmare a anchetei, autoritatea locală și compartimentul agricol, au înțeles că trebuie să respecte o hotărâre judecătorească, și implicit, să respecte dreptul de proprietate al petentului, motiv pentru care prin semnarea procesului-verbal, încheiat la data de 20 octombrie 2020, la sediul Primăriei comunei Udești, și-au luat angajamentul ca în termen de 30 de zile de la data efectuării anchetei să întocmească și să înainteze documentația în vederea eliberării titlului de proprietate pentru suprafața de 1050 mp, teren situat în intravilanul satului Plăvălari, comuna Udești, cu vecinătățile descrise în schița topo-cadastrală, depusă la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Suceava.

La data de 25 noiembrie 2020, Primăria comunei Udești a transmis, pe adresa de e-mail a Biroului Teritorial Suceava, procesul-verbal de punere în posesie a petentului cu suprafața de 1050 mp, teren arabil situat în intravilanul satului Plăvălari, comuna Udești.

Dosar nr. 866/2020 După apariția articolului *Marea Nordului de la Ștefănești a devenit un adevărat focar unde lumea se distrează în mizerie și gunoaie! Nimeni nu respecta*

nici o măsura de protecție!, instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu și a efectuat demersuri la: Primăria orașului Ștefănești, județul Botoșani, Direcția de Sănătate Publică Botoșani, Garda Națională de Mediu – Comisariatul Județean Botoșani și Poliția Locală Ștefănești.

Autoritățile sesizate au comunicat următoarele informații:

- Reprezentanții Primăriei orașului Ștefănești, județul Botoșani au purtat discuții cu proprietarii terenului din jurul lacului de acumulare Stînca (zona Plaja Nordului), fără a avea urmările legale așteptate. Astfel, au fost efectuate controale, au fost întocmite procese-verbale de constatare, au fost sesizat organele de control abilitate în repetate rânduri, solicitând verificarea, retragerea actelor/documentelor/avizelor/autorizațiilor/certificatelor, de către instituțiile care le-au emis, pentru nerespectarea criteriilor care stau la baza eliberării Autorizației de construire și funcționare, cu luarea măsurilor urgente, în conformitate cu reglementările legale în domeniu;

- Poliția Orașului Ștefănești, împreună cu instituțiile implicate în prevenirea răspândirii virusului SARS-Cov-2, a coordonat trei activități de control la punctul de lucru din localitatea Stînca, în zona de plajă denumită „Marea Nordului”, activități ce au vizat respectarea normelor de distanțare fizică și protecție sanitară, legislația privind paza bunurilor, dar și protejarea populației împotriva unor activități ilicite de comerț;

- Direcția de Sănătate Publică Botoșani a verificat condițiile igienico-sanitare de funcționare a terasei exterioare a unității de alimentare publică, și a constatat că s-au respectat măsurile impuse de pandemie, dar nu au autorizație sanitară a zonei de îmbăiere, administratorul unității fiind amendat contravențional;

- Garda Națională de Mediu - Comisariatul Județean Botoșani a dispus măsuri cu termen, în vederea remedierii tuturor neconformităților constatate cu privire la salubritatea amplasamentului unde s-au constatat deșeuri abandonate, cum ar fi: menținerea continuă a stării de salubritate a zonei administrate de către societate; vidanțarea permanentă a bazinului betonat pentru ape uzate menajere și transportul acestora la o stație de epurare autorizată; asigurarea colectării selective a deșeurilor rezultate din activitatea desfășurată; demolarea celor 20 de umbrele și a celorlalte amenajări de pe mal, cu aducerea terenului la forma inițială; încheierea de contracte pentru deșeurile reciclabile cu operatori economici autorizați. S-au aplicat două sancțiuni: o sancțiune în valoare de 60.000 lei și un avertisment.

Recomandări implementate cu succes:

Dosar nr. 155/2020 După publicarea unor articole care prezentau pe larg cazul unei minore din localitatea Horodnic de Sus, județul Suceava, bătută cu biciul și obligată să-și pună mâinile în jar încins, Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu** și a dispus efectuarea unei anchete.

Situația relatată de mass-media a determinat intervenția rapidă a Inspectoratului Județean de Poliție (IJP) Suceava și a Direcției Generale de Asistență și Protecția Copilului (DGASPC) Suceava, aceste instituții dispunând cu promptitudine măsurile ce se impuneau: IPJ Suceava a întocmit un dosar penal pe numele agresorului, luând imediat măsura reținerii, ulterior instanța încuviințând propunerea de arestare preventivă a acestuia, iar DGASPC Suceava, prin dispoziție a directorului executiv al instituției, a dispus, începând cu data de 17 februarie 2020, până la pronunțarea instanței judecătorești competente, instituirea măsurii plasamentului în regim de urgență a minorei, în cadrul Centrului de Primire în Regim de Urgență pentru Copilul Abuzat, Neglijat, Exploatat Suceava.

Au fost efectuate verificări la sediul Centrului de Primire în Regim de Urgență pentru Copilul Abuzat, Neglijat, Exploatat Suceava, în cadrul căruia se afla, sub măsura

plasamentului în regim de urgență, minora, din discuțiile purtate cu aceasta, confirmându-se aspectele relatate de presă.

În cadrul anchetei efectuate la Primăria comunei Horodnic de Sus, județul Suceava s-a constatat că reprezentanții autorității publice locale nu aveau cunoștință de existența unei situații de risc în care s-ar fi aflat minora, și nici informația că aceasta era însărcinată, deși la primărie își desfășura activitatea și un funcționar public având funcția de asistent social.

Cu această ocazie, s-a concluzionat că persoana desemnată în funcția de asistent social nu poate desfășura, în mod corespunzător, această activitate, din cauza altor sarcini de serviciu. Din relatarea asistentului social a rezultat că acesta prestează, în plus, activitățile de resurse umane și de stare civilă, întrucât, din cele 39 de posturi prevăzute în organigrama autorității locale, mai mult de jumătate dintre acestea nu sunt ocupate, deși localitatea are peste 5000 de locuitori.

Deficiențele constatate în activitatea de asistență socială din cadrul Primăriei comunei Horodnic de Sus, au determinat propunerea emiterii unei recomandări. Astfel, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 87/2020**, prin care a propus primarului comunei Horodnic de Sus, să dispună măsurile necesare desfășurării corespunzătoare a activității de asistență socială la nivelul autorității publice locale, prin degrevarea inspectorului principal de asistență socială, de sarcinile de serviciu specifice altor posturi din organigrama autorității publice locale, precum și să întreprindă demersurile pentru angajarea unui asistent medical comunitar.

Primăria comunei Horodnic de Sus a comunicat că: a organizat un concurs pentru ocuparea temporară a postului vacant de referent I, în urma căruia a fost angajată, pe durată determinată, o persoană, aceasta preluând atribuțiile suplimentare ce erau delegate, temporar, inspectorului principal de asistență socială din cadrul autorității publice locale; a solicitat Direcției de Sănătate Publică Suceava acordul privind angajarea unui asistent medical comunitar.

Dosar nr. 1543/2019 Petenta și-a exprimat nemulțumirea față de faptul că, deși a solicitat, în scris, instituțiilor publice abilitate, motivul pentru care, fiicei sale, încadrată în gradul de handicap (cu asistent), conform certificatului emis de Comisia pentru protecția copilului din cadrul Consiliului Județean Suceava, având și certificat de orientare școlară și profesională pentru copiii cu cerințe educaționale speciale, eliberat de Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională (CJRAE) Suceava, nu i se acordă alocația zilnică, de hrană, rechizite școlare, cazarmament, îmbrăcăminte și încălțăminte, în cuantum mărit cu 50%, în cuantum egal cu minorii aflați în sistemul de protecție a copilului.

În acest context, Biroul Teritorial Suceava a procedat la efectuarea unor verificări la Primăria Municipiului Suceava și Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” Suceava – unitate de învățământ în structura căreia se află grădinița la care este înscrisă fiica petentei, ulterior impunându-se solicitarea unor puncte de vedere din partea Consiliului Județean Suceava și Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adoptii (ANDPDCA).

Din verificările efectuate a rezultat că Primăria Municipiului Suceava nu a acordat drepturile solicitate pentru minoră, autoritatea admitând că în baza certificatului de handicap, în conformitate cu prevederile art. 129 alin. (3) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care prevede majorarea cu 50% a sumelor necesare acordării drepturilor prevăzute la alin. (1) al aceluiași articol, *pentru minora în speță s-ar putea acorda aceste sume, dar nu de către autoritatea publică locală, ci de către Consiliul Județean, în baza unei hotărâri elaborate și*

aprobate, în conformitate cu prevederile alin. (2) și (5) ale aceluiași articol, mai sus menționat.

Consiliului Județean Suceava a comunicat că obligația acordării pentru minoră a drepturilor prevăzute de art. 129 alin. (3) din Legea nr. 272/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ar fi subzistat în sarcina Consiliului Județean „...dacă minora ar fi fost beneficiara unei măsuri speciale de protecție, sau în situația în care plățile pentru acordarea serviciilor oferite de către Grădinița cu Program Normal nr. 5 Suceava ar fi fost efectuate de către acesta.”

Având în vedere că problema supusă analizei a generat numeroase controverse de-a lungul timpului, s-au solicitat clarificări Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adoptii, în răspunsul comunicat de această instituție, subliniindu-se că „în cazul copiilor cu cerințe educaționale speciale care au și certificat de încadrare în grad de handicap, cuantumul sumelor necesare acordării drepturilor prevăzute la art. 51 alin. (2) din Legea nr. 1/2011 se majorează cu 50% în raport cu sumele acordate. **Această majorare se aplică pentru toți copiii cu CES, nu numai pentru cei din protecție specială.**”

Concluziile reținute în urma analizării răspunsurilor comunicate de autoritățile sesizate au impus propunerea emiterii unei recomandări. Ca atare, Avocatul Poporului a emis **Recomandarea nr. 121/2020**, către primarul Municipiului Suceava și directorul Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” Suceava, în scopul dispunerii măsurilor necesare acordării alocației zilnice de hrană, rechizite școlare, cazarmament, îmbrăcăminte și încălțăminte, în cuantum mărit cu 50% pentru minora în speță, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare.

Dacă inițial Primăria Municipiului Suceava nu a fost de acord cu însușirea recomandării, argumentând că instituția care trebuie să asigure finanțarea în acest caz ar fi Consiliul Județean Suceava, iar Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” Suceava nu a comunicat niciun răspuns Biroului Teritorial Suceava, ulterior, în baza unor noi demersuri efectuate pentru însușirea recomandării, cele două instituții au dispus măsurile necesare, fiind acordate sumele cuvenite.

Dintre autoritățile care **au fost deschise la colaborare** amintim: Parchetul de pe lângă Judecătoria Rădăuți, județul Suceava, Parchetul de pe lângă Judecătoria Darabani, județul Botoșani, Instituția Prefectului Județul Suceava, Casa de Asigurări de Sănătate Suceava, Agenția Județeană de Plăți și Inspecție Socială Suceava, Agenția Județeană de Plăți și Inspecție Socială Botoșani, Consiliul Județean Botoșani, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Suceava, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani.

Exemple unde ne-am lovit de opoziția autorităților:

Cu ocazia demersurilor efectuate în vederea însușirii Recomandării nr. 31/2020 a existat o opoziție din partea fostului manager al Spitalului Județean de Urgență „Sfântul Ioan cel Nou” Suceava, însă, ulterior, după schimbarea conducerii acestei unități medicale, am constatat îmbunătățirea colaborării cu această instituție.

La implementarea Recomandării nr. 43/2020 a existat o opoziție din partea fostului primar al comunei Coțușca, județul Botoșani, însă după alegerile din septembrie și validarea noilor aleși, am primit adresă de însușire a acesteia.

Dintre autoritățile care **nu au acordat sprijinul** necesar în exercitarea atribuțiilor instituției Avocatul Poporului s-au evidențiat: Colegiul Medicilor Suceava, Direcția de Sănătate Publică Botoșani (răspunsuri transmise cu întârziere, după transmiterea mai multor adrese de revenire și după mai multe reveniri telefonice), Spitalul Județean de Urgență „Mavromati” Botoșani (răspunsuri incomplete după mai multe reveniri), Primăria comunei

Tudora, județul Botoșani (răspunsuri incomplete, fără finalizare, după transmiterea mai multor adrese de revenire și intervenția Instituției Prefectului Județul Botoșani), Primăria comunei Mihai Eminescu, județul Botoșani. De asemenea, se impune a fi menționată și atitudinea Primăriei comunei Cornu Luncii, județul Suceava, care deși a răspuns cu întârziere, adresa de răspuns nu conținea nicio referire la solicitări.

● **Biroul Teritorial Târgu-Mureș:** a soluționat un număr de 144 de petiții, a acordat 175 de audiențe, a înregistrat 665 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 155 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 40 de cazuri, a efectuat 2 anchete și a formulat 3 recomandări.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 248/2020 Petentul a solicitat sprijinul instituției noastre, arătând că mama sa este o persoană în vârstă de 94 de ani, încadrată în grad de handicap grav, conform certificatului de încadrare în grad de handicap, emis de Comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap. Starea persoanei este precară, atât din punct de vedere medical, cât și social, având nevoie de sprijin și ajutor permanent, nu se poate gospodări singură, este în imposibilitatea fizică, psihică și materială de a-și asigura minimele condiții socio-medicale.

Pentru clarificarea situației expuse, ne-am adresat Primăriei comunei Adămuș, județul Mureș, care ne-a comunicat că s-a efectuat o anchetă socială, în data de 20.03.2020, cu privire la situația mamei petentului, reprezentanții primăriei deplasându-se la domiciliul acesteia, unde s-au purtat discuții cu aparținătorii, ocazie cu care s-au formulat concluzii și propuneri în sensul ca situația persoanei în cauză să fie monitorizată și să se întreprindă demersuri în concordanță cu Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap.

Dosar nr. 281/2020 Petenta ne-a sesizat, precizând că are calitatea de pensionară-pensie anticipată parțial, iar la îndeplinirea condițiilor prevăzute de Legea nr. 263/2010, și anume, împlinirea vârstei de 61 de ani și 3 luni și a stagiului de cotizare de 31 de ani și 2 luni, având un stagiu de cotizare, realizat efectiv, de 37 de ani, 11 luni și 9 zile, a solicitat în scris Casei Județene de Pensii Mureș să procedeze la acordarea dreptului de pensie pentru limită de vârstă.

Cu toate că trecerea de la pensie anticipată la pensie limită de vârstă se realizează din oficiu, conform prevederilor legale aplicabile, până la momentul formulării petiției către instituția Avocatul Poporului, cererea acesteia nu fusese soluționată, deși termenul legal fusese depășit.

În urma demersurilor efectuate, Casa Județeană de Pensii Mureș ne-a comunicat că petenta a îndeplinit condițiile pentru acordarea pensiei limită de vârstă la data de 22.01.2020, și, în aplicarea dispozițiilor legale, la data de 25.02.2020 a fost emisă decizia privind acordarea pensiei pentru limită de vârstă, drepturile aferente fiind calculate începând cu data de 22.01.2020.

Recomandare implementată cu succes:

În scopul clarificării situației semnalate de un petent, s-a derulat o anchetă la Primăria Vărgata, în sarcina Primăriei Comunei Vărgata - Comisia Locală pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Vărgata, stabilindu-se măsuri cuprinse în **Recomandarea nr. 68/2020:** preluarea, analizarea, verificarea cu rigurozitate, și comunicarea modului de soluționare a cererilor formulate în temeiul dispozițiilor legilor fondului funciar, cu raportate la prevederile art. 5, respectiv art. 27 din Regulamentul privind procedura de constituire, atribuțiile și funcționarea comisiilor pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, a modelului și a modului de atribuire a titlurilor de

proprietate, precum și punerea în posesie a proprietarilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 890/2005, cu modificările și completările ulterioare; soluționarea cererii petentului prin prisma respectării procedurii obligatorii; îndeplinirea procedurii de publicitate și aducere la cunoștință cetățenilor comunei Vărgata a dispozițiilor Legii nr. 116/2019.

Instituția publică vizată ne-a comunicat că, ulterior datei de 16 martie 2020, din cauza circumstanțelor obiective create de pandemia cu noul coronavirus, ședințele de lucru ale Comisiei locale de fond funciar au fost suspendate. Prin urmare, în ședința Comisiei din data de 17.06.2020 s-a procedat la reanalizarea și soluționarea punctuală a cererii petentului, acesta fiind prezent la ședință.

Important de menționat este faptul că, încă de la momentul derulării anchetei la autoritatea administrației publice locale în cauză, a existat disponibilitatea din partea reprezentanților acesteia pentru o soluționare favorabilă a cererii petentului: fie notarea posesiei conform dispozițiilor din Legea cadastrului și a publicității imobiliare, demers pe care să-l urmeze petentul în sensul notării în cartea funciară a dreptului de posesie pentru terenul în suprafață de 350 mp teren și, ulterior, după trecerea unui termen de 3 ani, să se procedeze la înscrierea dreptului de proprietate pentru acest imobil, fie promovarea unei acțiuni în constatarea dreptului de proprietate prin uzucapiune, în contradictoriu cu proprietarii tabulari/moștenitorii acestora.

În ceea ce privește aducerea la cunoștință, prin publicitate, a dispozițiilor Legii nr. 116/2019, secretarul general al comunei Vărgata și secretar al comisiei locale de fond funciar a procedat la afișarea anunțului privind dispozițiile Legii nr. 116/2019.

Demersuri realizate în perioada stării de urgență și a stării de alertă:

- *Demersuri realizate la nivelul Direcției de Sănătate Publică Mureș și Direcției de Sănătate Publică Harghita pentru respectarea dreptului la informație.* (Sesizări nr. 5569/2020 și nr. 6035/2020) În vederea respectării dreptului la informație, s-au realizat demersuri la direcțiile de sănătate publică ale județelor Mureș și Harghita, în urma cărora cele două instituții s-au preocupat, în mod constant și activ, de îmbunătățirea relaționării cu publicul, în sensul informării acestuia în legătură cu aspecte importante în gestionarea pandemiei de coronavirus, având în vedere cadrul legislativ care a suferit numeroase modificări, în timp scurt. Prin urmare, au fost suplimentate liniile telefonice și programul de lucru la cele două direcții, informarea publicului s-a realizat și cu sprijinul presei, realizarea și punerea la dispoziție de ghiduri, îndrumări, metodologii privind acest subiect.

- *Demersuri realizate la nivelul unităților sanitare din județele Mureș și Harghita în legătură cu lipsa echipamentelor medicale, materialelor sanitare etc.,* la: Primăria Municipiului Toplița și Spitalul Municipal Toplița, Consiliul Județean Harghita, Serviciul de Ambulanță Județean Mureș și Spitalul Clinic Județean Mureș, Spitalul Municipal Sighișoara. (Sesizări nr. 261, 280, 293, 307, 306/2020)

În urma demersurilor realizate, unitățile spitalicești în discuție și autoritățile publice locale, în subordinea/coordonarea cărora funcționează, au luat măsurile necesare pentru aprovizionarea cu materiale și echipamente medicale, s-au realizat circuite separate, pentru pacienți și personalul medical, s-au realizat zone de triaj pentru pacienți, s-au achiziționat și pus în funcțiune tunele pentru dezinfectie, s-a realizat instruirea personalului medical cu privire la metodologia de prevenire a infectării cu virusul SARS-Cov-2.

- *Sesizare din oficiu privind existența unui posibil focar de infecție cu Covid-19 la Căminul de bătrâni din localitatea Ceuașu de Câmpie, județul Mureș.* Au fost întreprinse demersuri la Direcția de Sănătate Publică Mureș și Spitalul Clinic Județean Mureș, în urma cărora instituțiile sesizate au procedat la: efectuarea anchetei epidemiologice, au fost instituite măsuri pentru izolarea focarului, a fost testat întregul personal al căminului de persoane

vârșnice și contactii apropiați, ai acestora, s-a realizat dezinfecția locației pentru prevenirea răspândirii infecției cu virusul SARS-Cov-2.

Recomandări ignorate de autorități:

Prin **Recomandarea nr. 140/2020**, în sarcina Primarului Comunei Sângeorgiu de Mureș au fost stabilite următoarele: dispunerea de măsuri legale în vederea eliminării oricăror tergiversări în soluționarea petițiilor, în sensul preluării, înregistrării, repartizării, analizării, verificării, cu rigurozitate, a aspectelor semnalate de către petenți/autorități, respectiv a soluționării și comunicării unui răspuns în termen legal; urmărirea modului și a stadiului de realizare a lucrărilor de întreținere a elementelor componente ale drumului aflate în afara acostamentelor (șanțuri, rigole, podețe) cuprinse în aria de competență a autorității administrației publice locale, aprobate în exercițiul bugetar aferent anului în curs, în special cu identificarea punctuală a soluționării situației expusă de către petiționar în sensul executării lucrărilor de decolmatăre/curățare/întreținere a canalului colector aflat în imediata apropiere a proprietății acestuia; luarea măsurilor legale în vederea aprobării în bugetele ulterioare ale autorității publice locale a sumelor necesare efectuării lucrărilor de decolmatăre/curățare/întreținere a canalului/canalelor colector/colectoare.

Întrucât autoritatea locală nu a dat curs recomandării, necomunicând un răspuns în termenul legal, s-a revenit cu o nouă solicitare, care a rămas fără răspuns. Astfel, s-au întreprins demersuri la autoritatea ierarhic superioară, Instituția Prefectului Județul Mureș, care a pus în vedere Primăriei Sângeorgiu de Mureș să comunice, de îndată, măsurile dispuse prin Recomandarea nr. 140/2020.

Pentru anul 2020, o parte semnificativă a activității Biroului Teritorial Târgu-Mureș a fost reprezentată de demersuri realizate în perioada stării de urgență și a stării de alertă pentru situații excepționale create de pandemia cu virusul SARS-Cov-2. În situațiile care au făcut obiectul sesizărilor din oficiu, autoritățile publice vizate, cu care am derulat **o colaborare interinstituțională bună**, în unele cazuri, chiar cu maximă celeritate, au fost: Direcția de Sănătate Publică Mureș, Direcția de Sănătate Publică Harghita, Consiliul Județean Mureș, Consiliul Județean Harghita, Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu-Mureș, Spitalul de Urgență Miercurea Ciuc, Spitalul Municipal Toplița, Spitalul Municipal Sighișoara, Casa Județeană de Pensii Mureș, Primăria comunei Adămuș, județul Mureș.

În anul 2020, au existat cazuri când unele autorități și instituții publice **nu au acordat sprijinul necesar** în exercitarea atribuțiilor instituției Avocatul Poporului: Primăria Comunei Ceuașu de Câmpie, județul Mureș, Primăria comunei Sângeorgiu de Mureș, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților.

- **Biroul Teritorial Timișoara:** a soluționat un număr de 207 de petiții, a acordat 61 de audiențe, a înregistrat 454 de apeluri telefonice prin serviciul dispecerat, a desfășurat 24 activități mediatizare/colaborare cu alte autorități, s-a sesizat din oficiu în 52 de cazuri, a efectuat 8 anchete și a formulat 3 recomandări.

Autorități deschise la colaborare:

Dosar nr. 71/2020 Cu ocazia desfășurării alegerilor prezidențiale din luna noiembrie 2019, Biroul Teritorial Timișoara a constatat o serie de disfuncționalități, la mai multe penitenciare din țară, privind exercitarea dreptului de vot de către anumiți deținuți, cărora, deși nu le-a fost interzisă exercitarea dreptului de a alege, figurează ca radiați în Registrul electoral.

Astfel, în urma unor verificări preliminare, desfășurate la Penitenciarului Deva, s-a constatat că, în privința a 11 deținuți ce au interzis dreptul de a alege în Registrul electoral, aceste radieri au fost efectuate de serviciile publice de evidență a persoanelor din cadrul

primăriilor de domiciliu al deținuților și din această cauză nu pot fi modificate decât la nivelul acestora.

Din redactarea sentințelor penale ale celor 11 deținuți din Penitenciarul Deva a reieșit că deținuților nu le-a fost aplicată pedeapsa accesorie a interzicerii dreptului de a alege. De altfel, abordarea situației deținuților în cauză, a fost diferită la cele două tururi de scrutin, în funcție de decizia președintelui de secție de votare repartizat, în sensul că unor deținuți li s-a permis să voteze la primul tur, însă au fost respinși la cel de-al doilea tur.

Ca atare, s-au efectuat demersuri la Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date și la primăriile de domiciliu al deținuților în cauză.

Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date ne-a comunicat că au fost efectuate verificări în documentele aflate în arhivele proprii, cât și în cele ale instanțelor de judecată. Astfel, la data de 11.03.2020, conform situației comunicate de Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date, în Registrul National de Evidența Persoanelor, pentru persoanele în cauză au fost efectuate corecțiile necesare.

Dosar nr. 387/2020 Petentul ne-a sesizat relatând că în data de 08.08.2020, în timp ce se afla la volanul autoturismului personal, a fost implicat într-un incident rutier cauzat de semnalizarea necorespunzătoare a unor lucrări, care se efectuau de către angajați ai Societății de Transport Public Timișoara (STPT), deasupra părții carosabile, lucrări care împiedicau circulația autovehiculelor, punând în pericol siguranța participanților la trafic.

Având în vedere vizibilitatea scăzută la acea oră și lipsa totală a indicatoarelor de semnalizare a lucrărilor în desfășurare, petentul a acroșat un fir din rețeaua de contact a STPT care traversa la joasă înălțime partea carosabilă, ceea ce a dus la avarierea dispozitivului amplasat pe plafonul autoturismului său și a bicicletei transportate.

Potentul s-a prezentat la sediul Biroului Rutier din Timișoara, împreună cu un reprezentant al STPT, pentru semnalarea producerii incidentului rutier din seara anterioară și întocmirea documentelor în vederea stabilirii părții culpabile și a daunelor produse.

Cazul a fost preluat pentru soluționare de un agent de poliție, fiind încheiat un proces-verbal, consemnându-se la rubrica contravenientului, datele petentului, iar ca temei juridic pentru sancționarea acestuia menționându-se faptul că *Nu se încadrează juridic*. Totodată, petentului i-a fost înmănată de către reprezentantul STPT, o copie a asigurării de răspundere civilă față de terți, în vederea acoperirii daunelor provocate.

Ulterior, petentul a prezentat polița de asigurare la asigurator, însă i s-a comunicat că nu se poate deschide un dosar de daune în baza acelei polițe, întrucât din procesul-verbal de constatare, nu rezultă culpa angajaților STPT, ci a petentului. Deși petentul s-a prezentat în data de 13.08.2020, din nou, la sediul Biroului Rutier, pentru clarificarea aspectelor consemnate în procesul-verbal, agentul de poliție și-a menținut punctul de vedere, recomandându-i petentului să se adreseze instanței de judecată în termen de 15 zile de la data încheierii procesului-verbal în vederea contestării acestuia.

Față de cele precizate de petent, au fost efectuate demersuri la Biroul Rutier din cadrul Poliției Municipiului Timișoara, care ne-a comunicat, în copie, răspunsul transmis spre asigurator, cu descrierea în concret a incidentului din data de 08.08.2020 și constatarea culpei angajaților STP Timișoara.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Caraș-Severin și Parchetul de pe lângă Judecătoria Caransebeș, pentru intervenția cu celeritate și dispunerea măsurilor legale necesare soluționării aspectelor semnalate prin:

Dosar nr. 340/2020 - Sesizare din oficiu privind cazul unei fete de 5 ani, abuzate sexual de tatăl ei. Potrivit informațiilor publicate în presă, vecinii au sesizat Poliția despre

faptul că fetița ar fi fost violată de tatăl ei. Bărbatul locuia singur, împreună cu fetița, soția fiind plecată în străinătate.

Au fost întreprinse demersuri la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Caraș-Severin și Parchetul de pe lângă Judecătoria Caransebeș. Măsuri dispuse: DGASPC Caraș-Severin a dispus măsura plasamentului în regim de urgență, față de minoră, la mătușa maternă, minora urmează un program de consiliere psihologică; Parchetul de pe lângă Judecătoria Caransebeș a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva inculpatului, respectiv propunerea de arestare preventivă a inculpatului, confirmată de judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Judecătoriei Caransebeș.

Primăria Municipiului Timișoara, pentru răspunsul prompt la solicitarea formulată prin:

Dosar nr. 464/2020 - Sesizare din oficiu privind situația repartizării copiilor în creșele din Municipiul Timișoara. Potrivit informațiilor publicate în presă, doar 85 de copii au fost repartizați în instituțiile de stat, iar un număr de aproximativ 500 de copii nu au fost repartizați.

Conform declarațiilor reprezentanților Serviciului Public Creșe Timișoara, reducerea numărului de locuri s-a datorat necesității respectării normelor de distanțare a copiilor prezenți în creșe. Astfel, numărul de locuri disponibile, pentru anul școlar 2020-2021, a fost redus de la aproximativ 270 de locuri la 83 de locuri.

Primăria Municipiului Timișoara a răspuns prompt solicitării formulate și a dispus măsurile necesare în vederea remedierii situației Serviciului Public Creșe din Timișoara: lansarea unui anunț public pentru cumpărarea unor clădiri existente,, care să corespundă cerințelor legale pentru desfășurarea activităților creșelor în condiții optime, și într-un timp cât mai scurt, achiziționarea de containere, implementarea de către Direcția de Dezvoltare din cadrul primăriei a proiectelor finanțate din fonduri europene pentru construirea de trei noi creșe.

Recomandări implementate cu succes:

Dosar nr. 19/2020 - Sesizare din oficiu în cazul copiilor intoxicați la un liceu din Arad. Au fost întreprinse demersuri la Spitalul Clinic Județean de Urgență Arad și Direcția de Sănătate Publică Arad și a fost efectuată o anchetă la Liceul Teoretic „Adam Muller Guttenbrunn” din Arad.

Urmare a verificărilor realizate prin ancheta efectuată și a răspunsurilor primite de la autorități, au reieșit următoarele aspecte:

Raportat la evenimentul din data de 13.01.2020 și la numărul de elevi intoxicați, reprezentanții liceului și autoritățile locale, au adoptat măsuri corespunzătoare în vederea limitării efectelor evenimentului. Cu toate acestea, chiar dacă instituțiile competente au intervenit eficient și s-au efectuat verificări cu privire la activitatea societății care a asigurat serviciile de DDD, existând suspiciunea că aceste servicii nu au fost efectuate corespunzător, s-a constatat existența unui aport al reprezentanților liceului, în producerea acestui eveniment, prin neefectuarea operațiunilor de curățenie, înainte de reluarea activității, după vacanța școlară și după efectuarea activităților de DDD.

În acest sens, a fost emisă **Recomandarea nr. 108/2020**, adresată directorului Liceului „Adam Muller Guttenbrunn” din Arad. Măsuri dispuse în urma recomandării: verificarea periodică a modului în care sunt îndeplinite atribuțiile de serviciu ale personalului auxiliar de curățenie; instructajul periodic al personalului auxiliar de curățenie cu privire la atribuțiile specifice fișei postului.

Exemple unde ne-am lovit de opoziția autorităților:

Dosar nr. 159/2020 Petentul ne-a relatat că a depus o sesizare la Oficiul Județean de Poștă Arad, Oficiul poștal Arad 1, referitoare la neprimirea confirmării de primire pentru o recomandată, prezentată în data de 13.09.2019, la Oficiul Arad, având ca destinatar Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Franța. Petentul preciza că scrisoarea recomandată a fost timbrată, suplimentar, pentru obținerea confirmării de primire de către destinatar (formularul roșu cu semnătura destinatarului de primire a corespondenței), însă acest serviciu nu a fost prestat de către Poșta Română.

În răspunsul primit, petentul era informat că pentru întocmirea dosarului de despăgubire sunt necesare factura recomandatei și o declarație privind valoarea conținutului, exprimată în moneda națională.

Potentul menționa că a transmis documentele solicitate, însă nu a fost despăgubit pentru serviciul neefectuat.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, am fost informați că trimiterea reclamată a fost expediată spre destinație, de către Biroul de Schimb Internațional București, la data de 15.09.2019. Ulterior întocmirii dosarului de despăgubire, operatorul din Franța a comunicat că trimiterea a fost livrată la data de 19.09.2019. S-a precizat, totodată, că trimiterile adresate firmelor/instituțiilor sunt livrate persoanelor desemnate cu procesarea corespondenței din cadrul instituției respective. Ca urmare, Oficiul Județean de Poștă Arad a considerat că nu se impune acordarea de despăgubiri. Anexat, a fost transmisă o copie a formularului cu dovada transmiterii de către operatorul poștal desemnat din Franța, fără a conține însă semnătura de primire a destinatarului.

Dosar nr. 88/2020 - Sesizare din oficiu privind cazul unui director al unui liceu din județul Caraș-Severin, acuzat de patru eleve că le-a abuzat. Pentru verificarea aspectelor prezentate în mass-media, a fost efectuată o anchetă la Liceul Tehnologic „Mihai Novac” din Oravița, și transmise adrese către Inspectoratul de Poliție Județean Caraș-Severin și Inspectoratul Școlar Județean Caraș-Severin.

Rezultatul anchetei a confirmat informațiile publicate în presă. În cadrul acestui dosar au fost întâmpinate dificultăți de comunicare cu reprezentanții Inspectoratului Școlar Caraș-Severin. Aceștia au răspuns cu dificultate adreselor transmise. În acest sens, au fost formulate și solicitări telefonice, care nu au dus la niciun rezultat. Având în vedere acest aspect, a fost sesizat Ministerul Educației Naționale cu privire la lipsa unui răspuns din partea Inspectoratului Școlar Județean Caraș-Severin. Ulterior acestui demers, a fost primit răspunsul Inspectoratului Școlar Județean.

Recomandare ignorată de autorități:

Dosar nr. 407/2019 - Sesizare din oficiu în cazul a patru minori surprinși la cerșit, în fața Primăriei Municipiului Arad. Având în vedere constatările legate de informațiile publicate în presă privind acest caz, ca urmare a verificărilor efectuate prin transmiterea adreselor la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Arad și a răspunsurilor primite, au reieșit următoarele aspecte:

- articolul ce a stat la baza sesizării din oficiu a prezentat cazul a patru copii, trei fete și un băiat, surprinși apelând la mila publicului, iar prin răspunsul inițial al DGASPC Arad au fost comunicate informații numai cu privire la situația minorelor, cu toate că în răspuns s-a menționat existența unui al treilea copil, neidentificat, ce a fost condus de reprezentanții Poliției Locale la domiciliul părinților, unde copilul a afirmat că locuiește. În acest sens s-a constatat, că în privința celui de al treilea copil neidentificat, DGASPC Arad nu a acționat cu celeritate în vederea protejării și prevenirii situației de risc, în care se afla acesta. Numai în baza solicitărilor ulterioare din partea instituției au fost comunicate informații cu privire la măsurile dispuse cu privire la ceilalți doi copii, identificați apelând la mila publicului;

- cu privire la una dintre minore, din răspunsul DGASPC Arad a reieșit că aceasta a fost externată, în noiembrie 2019, pe baza declarației pe proprie răspundere a familiei, fără a fi prezentate măsurile luate pentru protejarea și prevenirea situației de risc a minorei până la preluarea acesteia de către familie. Mai mult, având în vedere recidiva acesteia în activitatea de a apela la mila publicului, din data de 12.02.2020, s-a apreciat că măsurile dispuse de DGASPC Arad cu privire la situația minorei, nu sunt suficiente pentru protejarea și prevenirea situației de risc în care se afla aceasta, fiind necesară monitorizarea minorei și adoptarea măsurilor legale ce se impun cu respectarea principiului interesului superior al copilului;

Având în vedere carențele constatate în activitatea DGASPC Arad, a fost emisă **Recomandarea nr. 94/2020**, care a vizat: dispunerea măsurilor pentru monitorizarea copiilor identificați apelând la mila publicului, împreună cu serviciul de asistență socială din cadrul autorității locale de domiciliu; întreprinderea tuturor demersurilor și măsurilor pentru a acorda, în continuare, asistență și sprijin părinților copiilor în cauză. Până la finalul anului 2020, în ciuda numeroaselor solicitări telefonice, adresate reprezentanților DGASPC Arad, care au confirmat recepționarea recomandării și au informat că au continuat monitorizarea cazului, nu a fost primit un răspuns de însușire a recomandării.

CAPITOLUL VIII

SERVICIUL CONTENCIOS CONSTITUȚIONAL, RECURS ÎN INTERESUL LEGII, CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI JURIDIC, ANALIZĂ ACTE NORMATIVE, RELAȚII EXTERNE ȘI COMUNICARE

Avocatul Poporului coordonează direct activitatea în domeniul controlului de constituționalitate al legilor și ordonanțelor Guvernului (simple sau de urgență), al unificării practicii judiciare și al contenciosului administrativ, care se realizează prin intermediul Biroului contencios constituțional, recurs în interesul legii și al Biroului contencios administrativ și juridic.

De asemenea, Avocatul Poporului își realizează competențele în domeniul relațiilor externe, al mass-media, al comunicării etc., cu sprijinul Biroului analiză acte normative, relații externe și comunicare.

Secțiunea 1. Activitatea Biroului contencios constituțional și recurs în interesul legii

1. *Sesizarea directă a Curții Constituționale*

Pe parcursul anului 2020, având în vedere particularitățile determinate de situația sanitară, activitatea în domeniul controlului de constituționalitate a fost centrată pe sesizarea Curții Constituționale, cu scopul de a asigura un cadru legislativ coerent și care să conțină garanții adecvate pentru protejarea drepturilor și libertăților cetățenilor, în perioada pandemiei de coronavirus, însă, în paralel cu acest segment, s-a continuat activitatea de analiză a constituționalității și cu privire la alte categorii de acte normative.

Din totalul de **18 sesizări de neconstituționalitate** (obiecții și excepții) ridicate direct de Avocatul Poporului, **11 sesizări au fost admise sau admise parțial, 2 sesizări au fost respinse**, restul de **5 sesizări fiind în fază de raport**.

1.1. *Sesizarea Curții Constituționale cu privire la legislația specifică stărilor de urgență și de alertă*

În perioada stării de urgență și a stării de alertă, instituite ca urmare a declarării pandemiei de coronavirus (Covid-19), în exercitarea atribuțiilor sale constituționale și legale privind verificarea constituționalității legilor sau ordonanțelor, Avocatul Poporului a sesizat Curtea Constituțională cu **6 excepții de neconstituționalitate**, prin care a urmărit clarificarea, îmbunătățirea și consolidarea cadrului legal în materia instituirii stărilor de urgență, de alertă și a măsurilor de carantină și izolare, astfel încât acestea să fie compatibile cu exigențele constituționale ale obligativității restrângerii unor drepturi și libertăți fundamentale prin lege, ca act formal al Parlamentului.

Astfel, prin demersurile sale constituționale și legale, Avocatul Poporului a contribuit la:

✓ ***Respectarea limitelor constituționale în cadrul cărora pot fi restrânse drepturi și libertăți fundamentale***, prin sesizarea Curții Constituționale cu:

• ***Excepția de neconstituționalitate având ca obiect Ordonanța de urgență nr. 1/1999 privind instituirea stării de urgență***

În contextul emiterii Decretului nr. 195/2020 al Președintelui României privind instituirea stării de urgență, act administrativ prin care au fost restrânse/îngrădite numeroase drepturi și libertăți fundamentale (libertatea de circulație, dreptul la viață intimă, familială și privată, dreptul la muncă, dreptul la grevă, dreptul de proprietate privată, accesul liber la justiție, libertatea economică ș.a.), Avocatul Poporului a sesizat Curtea Constituțională în privința art. 14 lit. c1)-f) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/1999, apreciindu-le ca fiind neconstituționale întrucât permit Președintelui României să legifereze în domenii pentru care Legea fundamentală cere intervenția legiuitorului primar sau a celui delegat prin modificarea unor legi organice și prin restrângerea efectivă a exercițiului drepturilor omului.

Avocatul Poporului a subliniat că, potrivit Constituției, drepturile și libertățile fundamentale nu pot fi restrânse decât prin lege, ca act al Parlamentului, iar nu prin decret al Președintelui.

Soluția Curții Constituționale: În considerentele Deciziei nr. 152/2020, Curtea Constituțională a apreciat că nicio dispoziție legală, din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/1999, nu îndrituiește Președintele să adopte norme cu rang de lege, astfel încât instanța constituțională să poată reține încălcarea normelor constituționale invocate. Prin urmare, măsurile de primă urgență, pe care Președintele le poate adopta, au caracter administrativ și nu pot viza decât aspectele reglementate de lege. Cu toate acestea, Curtea a observat că modul în care Președintele și-a exercitat atribuția constituțională, prin depășirea cadrului legal, nu este consecința vreunui viciu de neconstituționalitate a actului normativ de reglementare primară, în virtutea și în limitele căruia autoritatea publică era abilitată să acționeze.

În final, este important de subliniat că instanța constituțională a reținut că **regimul juridic al stării de asediu și al stării de urgență, în actualul cadru constituțional, nu poate fi reglementat decât printr-o lege, ca act formal al Parlamentului**, adoptată cu respectarea dispozițiilor art. 73 alin. (3) lit. g) din Constituție, în regim de lege organică.

• ***Excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, aprobată prin Legea nr. 15/2005, cu modificările și completările ulterioare***

Avocatul Poporului a formulat critici de neconstituționalitate cu privire la dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2004 prin raportare la art. 1 alin. (4) și (5), art. 53 și art. 61 alin. (1) din Constituție, întrucât permit dispunerea unor măsuri de restrângere a exercițiului unor drepturi fundamentale prin acte administrative (regulamente, planuri, programe sau documente operative aprobate prin decizii, ordine ori dispoziții) emise de organe eminamente administrative (Comitetul Național pentru Situații de Urgență, comitetele județene pentru situații de urgență). În aceste condiții, Avocatul Poporului a susținut că dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2004 nu respectă condiția ca măsura restrângerii exercițiului unor drepturi să fie prevăzută prin lege.

Soluția Curții Constituționale: În considerentele Deciziei nr. 157/2020, Curtea Constituțională a reținut că legislația, care prevede regimul juridic al unor situații de criză ce impun luarea unor măsuri excepționale, presupune un grad mai sporit de generalitate față de legislația aplicabilă în perioada de normalitate, tocmai pentru că particularitățile situației de criză sunt abaterea de la normal (excepționalitatea) și imprevizibilitatea pericolului grav care vizează atât societatea în ansamblul său, cât și fiecare individ în parte. Cu toate acestea, generalitatea normei primare nu poate fi atenuată prin acte infralegale care să completeze cadrul normativ existent.

Cu privire la critica Avocatului Poporului ce vizează posibilitatea dispunerii de măsuri restrictive, în privința unor drepturi fundamentale, prin acte administrative, Curtea a reținut că acțiunile și măsurile dispuse pe durata stării de alertă, în temeiul dispozițiilor Ordonanței

de urgență a Guvernului nr. 21/2004, **nu pot viza drepturi sau libertăți fundamentale**. De asemenea, Curtea a constatat că legiuitorul delegat nu poate delega, la rândul său, unei autorități/entități administrative, ceea ce el însuși nu deține în competență.

✓ **Respectarea interdicției de adoptare a ordonanțelor de urgență care antrenează consecințe negative în planul restrângerii unor drepturi și libertăți fundamentale**

• **Excepția de neconstituționalitate a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2020 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/1999**

Soluția Curții Constituționale: Prin Decizia nr. 152/2020, Curtea Constituțională a constatat că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2020 a fost adoptată cu încălcarea art. 115 alin. (6) din Constituție.

• **Excepția de neconstituționalitate a art. 8 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2020 privind stocurile de urgență medicală, precum și unele măsuri aferente instituirii carantinei**

Soluția Curții Constituționale: Prin Decizia nr. 458/2020, Curtea a admis și acest argument de neconstituționalitate, reiterând că, potrivit prevederilor art. 115 alin. (6) din Constituție, reglementările care afectează drepturile și libertățile fundamentale nu pot constitui obiectul unor ordonanțe de urgență. Curtea a precizat că art. 53 din Constituție are în vedere legea *stricto sensu*, ca act juridic adoptat de Parlament, fiind excluse ordonanțele de urgență, așa cum de altfel prevăd și art. 115 alin. (6) din Constituție și legislația infralegală.

✓ **Garantarea drepturilor persoanelor fizice prin adoptarea unei legislații contravenționale previzibile și proporționale**

Pentru atingerea acestui deziderat, Avocatul Poporului a invocat neconstituționalitatea următoarelor texte legale:

• Dispozițiile art. 9 și art. 28 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 1/1999 au fost considerate a încălca prevederile art. 1 alin. (5) și art. 23 alin. (11) din Constituție, întrucât, pe de o parte, prin formularea generică utilizată la art. 9, se impune o obligație generală de a respecta anumite norme, fără a incrimina o faptă concretă, și se stabilesc sancțiuni contravenționale, fără a oferi minime criterii obiective în aplicarea acestora în mod diferențiat, și, pe de altă parte, este inversată sarcina probei, fiind prezumate a fi reale, aspectele reținute în procesele-verbale de constatare a contravenției.

• Dispozițiile art. 65 lit. s), ș), art. 66 lit. a), b) și c) și art. 67 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19. Avocatul Poporului a constatat că normele legale criticate sunt lipsite de claritate și previzibilitate, din moment ce obiectul material al contravenției este incert și ambiguu, din cauza trimiterii la o normă legală inexistentă în fondul activ al legislației. În ipoteza contravențiilor, pentru a respecta principiul legalității, **legiuitorul trebuie să indice, în mod clar și neechivoc, obiectul material al acestora, în chiar cuprinsul normei legale sau acesta să poată fi identificat, cu ușurință, prin trimiterea, fie la un text de lege din cuprinsul legii, fie la un alt act normativ de rang egal, cu care textul sancționator se află în conexiune**, în vederea stabilirii existenței contravenției.

Soluția Curții Constituționale: Curtea Constituțională a admis ambele excepții invocate de Avocatul Poporului.

✓ **Respectarea statului de drept și a principiului separației puterilor în stat**

Prin excepția de neconstituționalitate a art. 4 alin. (3) și (4) din Legea nr. 55/2020, Avocatul Poporului a atras atenția asupra faptului că aprobarea de către Parlament a unei hotărâri a Guvernului de instituire a stării de alertă, determină încălcarea principiului separației puterilor în stat, consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituție, deoarece o asemenea intervenție a puterii legiuitoare în activitatea puterii executive nu are o consacrare

constituțională. Excepția reglementată de Parlament în privința instituirii stării de alertă, de la regimul juridic al instituțiilor consacrate la nivel constituțional, reprezintă o imixtiune nepermisă în atribuțiile puterii executive.

Soluția Curții Constituționale: Prin Decizia nr. 457/2020, Curtea Constituțională a constatat că sunt întemeiate criticile formulate de Avocatul Poporului întrucât, prin textele de lege criticate, Parlamentul cumulează funcțiile legislativă și executivă, situație incompatibilă cu principiul separației și echilibrului puterilor în stat, consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituție; se denaturează regimul juridic al hotărârilor Guvernului, ca acte de executare a legii, consacrat de art. 108 din Constituție; se creează un regim juridic confuz al hotărârilor Guvernului, de natură să ridice problema exceptării acestora de la controlul judecătoresc în condițiile art. 126 alin. (6) din Constituție, cu consecința încălcării prevederilor art. 21 și art. 52 din Constituție, care consacră accesul liber la justiție și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică.

✓ *Protecția persoanelor față de arbitrariul unor măsuri restrictive de libertate necesare prevenirii și combaterii bolilor contagioase, având ca finalitate adoptarea unor reglementări detaliate, menite să asigure garanții solide pentru protecția drepturilor și libertăților fundamentale*

Constatând inexistența la nivelul legislației primare a unor acte normative care să cuprindă garanții împotriva dispunerii arbitrare a unor măsuri restrictive de libertate necesare prevenirii și combaterii bolilor contagioase, **Avocatul Poporului a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a art. 25 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și cea a art. 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 11/2020 privind stocurile de urgență medicală, precum și unele măsuri aferente instituirii carantinei.**

Argumentele invocate de Avocatul Poporului, au pornit de la următoarele premise: natura juridică de măsură restrictivă de libertate, pe care o are carantina, în toate formele ei; lipsa la nivelul legislației primare a unor reglementări concrete, privind procedura și condițiile instituirii măsurilor restrictive de libertate, atribuțiile fiecărei autorități publice în executarea măsurilor, aplicarea graduală a măsurilor în funcție de severitatea cazurilor și posibilitatea revizuirii judiciare a măsurilor dispuse; observarea faptului că omisiunea de reglementare are relevanță constituțională.

Soluția Curții Constituționale: Curtea Constituțională a admis sesizarea Avocatului Poporului și a reținut că simpla menționare a unei măsuri privative de libertate, așa cum este internarea obligatorie pentru prevenirea răspândirii unor boli transmisibile, nu poate fi considerată însă, ca fiind suficientă pentru a întruni condiția legalității. Așa cum reiese din prevederile constituționale și internaționale invocate, tot la nivelul legii, și nu prin acte normative subordonate acesteia, trebuie stabilite **motivele și condițiile în care o astfel de măsură se poate dispune, procedura aplicabilă, dreptul persoanei de a ataca în justiție actul în temeiul căruia s-a dispus internarea sa obligatorie și asigurarea garanțiilor pentru un acces la justiție efectiv.**

De asemenea, Curtea a reținut că legiuitorul trebuie să aibă în vedere că dispozițiile referitoare la internarea obligatorie, reprezintă ultima opțiune la care autoritățile pot recurge pentru a realiza obiectivul de prevenire a răspândirii unei boli transmisibile, astfel că este necesar să fie reglementate și alte măsuri de o severitate mai scăzută, care să fie aplicate, dacă sunt eficiente, așa cum a precizat Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența anterioară.

✓ ***Respectarea de către puterea legiuitoare a deciziilor Curții Constituționale, pronunțate în materia măsurilor privative de libertate impuse în scopul prevenirii și combaterii bolilor contagioase***

Avocatul Poporului a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a art. 8 alin. (3)-(9) din Legea nr. 136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic, apreciind că soluția legislativă referitoare la izolarea într-o unitate sanitară sau la o locație alternativă, atașată unității sanitare, este constituțională, prin raportare la considerentele Deciziei nr. 458/2020, numai în măsura în care acest tip de izolare se impune ca măsură de ultim resort, după ce toate celelalte măsuri, de o severitate mai scăzută, au fost epuizate. În mod contrar, izolarea într-o unitate sanitară sau la o locație alternativă, atașată unității sanitare, stabilită *ope legis*, are drept consecință, nerespectarea de către legiuitor a deciziei Curții Constituționale, nesocotind atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor pronunțate de instanța de contencios constituțional.

Legiferând obligativitatea izolării obligatorii ca măsură de prim resort, fără reglementarea posibilității înlocuirii acesteia cu o măsură cu un grad de severitate mai scăzut, statul eșuează atât în obligația sa de a apăra sănătatea publică (prin punerea în libertate a unei persoane contagioase, fără aplicarea unor restricții domiciliare, în situația înfirmării măsurii izolării în unitatea sanitară), cât și în obligația constituțională de a reglementa măsura izolării obligatorii ca măsură de ultim resort.

Soluția Curții Constituționale: Prin Decizia nr. 751/2020, Curtea Constituțională a respins excepția invocată. În esență, Curtea a reținut că dispozițiile de lege criticate nu prevăd posibilitatea instanței de judecată de a dispune o altă măsură decât cea dispusă de medic sau de către direcția de sănătate publică, nu poate fi apreciat ca aducând vreo atingere dreptului de acces liber la justiție ori dreptului la apărare, de vreme ce persoana interesată poate obține, în justiție, soluția de a nu i se aplica o măsură administrativă, lipsită de proporționalitate sau nelegală, ceea ce garantează respectarea drepturilor și intereselor sale.

✓ ***Garantarea drepturilor personalului medical, paramedical și auxiliar specializat din sistemul public, față de dispunerea unor măsuri de transfer, abuzive, determinate de insuficiența reglementare a naturii juridice a acestor măsuri***

În excepția invocată, Avocatul Poporului a arătat că dispozițiile art. 19 alin. (1) din Legea nr. 136/2020, prin care se reglementează o nouă instituție juridică, ce decurge din raporturile de muncă, denumită detașare, dar având caracteristicile unui transfer forțat, sunt neconstituționale, contravenind art. 1 alin. (5) și art. 73 alin. (3) lit. p) din Constituție, întrucât, în primul rând, lasă loc arbitrarului în raporturile de muncă ale personalului medical, paramedical și auxiliar specializat, din sistemul public, și, în al doilea rând, pentru că nu prevăd modalități concrete de încetare a detașării dispuse și nici nu prevăd garanții exprese față de prelungirea sine die a acestei detașări, prin acte succesive dispuse pe maxim 30 de zile.

Soluția Curții Constituționale: Prin Decizia nr. 751/2020, Curtea Constituțională a respins excepția invocată, reținând că, detașarea personalului medical din sistemul public, în condițiile art. 19 din Legea nr. 136/2020, se realizează fie de către angajator, fie de către entități care au competențe legale în asigurarea coordonării și funcționării optime a sistemului medical public, astfel încât să se asigure sănătatea populației chiar și în situațiile care prezintă un caracter de risc excepțional, în acord total cu prevederile constituționale ale art. 34 alin. (2), potrivit cărora „Statul este obligat să ia măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice”.

Analizând critica Avocatului Poporului referitoare la faptul că dispozițiile art. 19 din Legea nr. 136/2020 nu prevăd garanții exprese față de prelungirea sine die a detașării prin acte

succesive dispuse pe maxim 30 de zile, Curtea a reținut că dispozițiile art. 19 din Legea nr. 136/2020 prevăd că detașarea nu poate fi dispusă decât pentru o perioadă "de cel mult 30 de zile". Locuțiunea adverbială "cel mult" este sinonimă cu termenul "maximum", având semnificația stabilirii unei limite superioare, peste care nu se poate trece. Prin urmare, din interpretarea gramaticală a textului de lege, reiese, în mod evident, interdicția detașării peste un termen care să depășească 30 de zile. Mai mult, dispozițiile de lege analizate nu conțin nicio prevedere referitoare la posibilitatea prelungirii măsurii detașării peste termenul de 30 de zile.

1.2. *Sesizarea Curtii Constituționale în privința unor alte acte normative decât cele referitoare la situația sanitară*

a) În cadrul **controlului anterior promulgării**, au fost formulate **5 obiecții de neconstituționalitate**, la Curtea Constituțională, cu o rată de succes de 100%, în sensul că, până la data întocmirii prezentului raport, au fost admise toate cele **4 obiecții soluționate** de către instanța constituțională, cea de a cincea având termen de soluționare în data de 28.01.2021.

În continuare, prezentăm succint obiectul sesizărilor de neconstituționalitate:

✓ ***Obiecție de neconstituționalitate a prevederilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 160/1998 pentru organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar (Pl-x nr. 446/2020)***

Avocatul Poporului a apreciat că impunerea unor condiții noi de funcționare, comercializare și administrare a produselor medicinale veterinare, prin modificarea substanțială, a cadrului legal de funcționare, în lipsa unui termen rezonabil pentru implementarea acestora, creează o **disproporție vădită** între interesul public protejat (sănătatea publică și a animalelor) și destinatarul normei juridice, afectând *direct* libertatea economică și principiile economiei de piață și *indirect*, dreptul consumatorilor finali, care ajung să resimtă toate consecințele negative generate de situația de blocaj, care se produce ca efect imediat al adoptării modificărilor legislative, în sensul că proprietarilor de animale le va fi limitat/îngrădit accesul la medicamente veterinare, necesare sănătății animalelor deținute, având ca finalitate, deteriorarea stării de sănătate a acestora.

Soluția Curtii Constituționale: Prin Decizia nr. 846/2020 a admis obiecția de neconstituționalitate formulată de Avocatul Poporului și a constatat că legea este neconstituțională, în ansamblul său.

✓ ***Obiecție de neconstituționalitate a prevederilor Legii pentru completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal (Pl-x nr. 396/2019)***

Avocatul Poporului a susținut că prin reglementarea unor sarcini fiscale, doar în considerarea unor anumite categorii de contribuabili (și anume care realizează venituri din pensii și indemnizații pentru limită de vârstă, primite în baza unor legi/statute special), încalcă principiul fiscalității egale și principiul aplicării juste a sarcinii fiscale (principiul echității). Totodată, Avocatul Poporului a invocat și încălcarea principiului predictibilității legislative.

Soluția Curtii Constituționale: Prin Decizia nr. 900/2020 Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate formulată.

✓ ***Obiecție de neconstituționalitate a prevederilor art. 1 și art. 4 din Legea privind investirea personalului didactic de predare, de conducere, de îndrumare și de control cu exercițiul autorității publice, pe timpul și în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu (Pl-x nr. 299/2016)***

În susținerea obiecției, Avocatul Poporului a arătat că dobândirea statutului de autoritate publică, de către cadrele didactice și, implicit, a unor prerogative decizionale, de

reglementare, control, de sancționare, încalcă principiul securității raporturilor juridice, ceea ce deschide calea unui exces de putere publică. Activitatea didactică nu presupune un raport de putere publică și, în consecință, nici structurile care o realizează nu sunt autorități publice, ci instituții publice.

Soluția Curții Constituționale: Prin Decizia nr. 235/2020, Cutea Constituțională a decis că legea este neconstituțională.

✓ **Obiecție de neconstituționalitate a prevederilor Legii privind abrogarea unor prevederi referitoare la pensiile de serviciu și indemnizațiile pentru limită de vârstă, precum și pentru reglementarea unor măsuri în domeniul pensiilor ocupaționale (Pl-x nr. 292/2019)**

În motivarea obiecției de neconstituționalitate, Avocatul Poporului a susținut că legea este neconstituțională, în ansamblul său, fiind afectată de vicii de neconstituționalitate extrinsecă: vicierea procesului legislativ de adoptare a legii prin nerespectarea art. 65 alin. (2) lit. j) din Legea fundamentală, întrucât actul normativ **opera modificări în privința statutului deputaților și al senatorilor și a stabilirii indemnizației acestora, fără ca acestea să fie adoptate, în ședința comună a celor două Camere, așa cum prevede Constituția**; încălcarea principiului obligativității deciziilor Curții Constituționale, reglementat de art. 147 alin. (4) din Constituție, prin raportare la deciziile care circumstanțiază statutul magistraților, al consilierilor Curții de Conturi.

Soluția Curții Constituționale: Prin Decizia nr. 153/2020, Curtea Constituțională a admis obiecția și a constatat că legea este neconstituțională, în ansamblul său.

✓ **Obiecție de neconstituționalitate referitoare la Articolul unic pct. 4 [cu referire la art. 10 alin. (12)] din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale (Pl-x nr. 354/2018)**

Avocatul Poporului a arătat că aplicarea unei cauze de nepedepsire, în favoarea inculpaților care nu au contribuit la acoperirea prejudiciului, contravine principiului legalității pedepsei și principiului individualizării sancțiunilor de drept penal.

Soluția Curții Constituționale: La data întocmirii prezentului raport, dosarul se afla în curs de soluționare, cu termen stabilit pentru 28.01.2021.

b) În cadrul **controlului ulterior**, pe lângă cele 6 sesizări formulate în legătură cu legislația incidentă în stările de urgență și alertă, Avocatul Poporului a ridicat din oficiu un număr de 7 excepții de neconstituționalitate, având ca finalitate protecția și garantarea drepturilor omului, astfel:

✓ **Respectarea în legislație a obligației constituționale a statului de a asigura ocrotirea sănătății, prin asistență medicală, în unitățile aparținând sistemului sanitar de stat. [Excepție de neconstituționalitate referitoare la art. I pct. 1, pct. 2, pct. 5 și pct. 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 25/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, precum și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 109 din 12 februarie 2020]**

Soluția Curții Constituționale: Prin Decizia nr. 229/2020, Curtea Constituțională a pronunțat o decizie de admitere, pronunțându-se doar asupra criticilor extrinseci de neconstituționalitate, fără a analiza și criticile intrinseci.

✓ **Apărarea statutului judecătorilor ce alcătuiesc completurile specializate în achiziții publice, față de care se stabileau o serie de răspunderi disciplinare, suplimentare în raport cu judecătorii din alcătuirea altor completuri [Excepția de neconstituționalitate referitoare la prevederile art. IV pct. 26 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2020]**

pentru modificarea și completarea unor acte normative cu impact asupra sistemului achizițiilor publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 106 din data de 12 februarie 2020].

Soluția Curții Constituționale: Curtea Constituțională a admis excepția invocată și a constatat că prevederile criticate sunt neconstituționale, în integralitatea lor.

✓ **Garantarea și respectarea drepturilor electorale (dreptul de a alege și dreptul de a fi ales), Avocatul Poporului apreciind că soluția legislativă care elimină condiția restrictivă și permit alegătorului să voteze în orice secție de votare, la alegerile parlamentare, independent de circumscripția electorală unde își are domiciliul sau reședința, încalcă drepturile fundamentale consacrate de art. 36 și art. 37 din Constituție.** [Excepția de neconstituționalitate cu privire la prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 26/2020 privind modificarea și completarea unor acte normative în materia alegerilor pentru Senat și Camera Deputaților, precum și unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor parlamentare anticipate]

Soluția Curții Constituționale: Prin Decizia nr. 150/2020, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate ridicată de Avocatul Poporului, și a constatat că actul normativ este neconstituțional, în ansamblul său.

✓ **Respectarea dreptului la viață intimă, familială și privată, în cadrul procesului electoral, în sensul că divulgarea datelor de pe listele electorale suplimentare, poate avea loc, doar cu respectarea exigențelor art. 26 din Constituție, care permit prelucrarea datelor, doar cu respectarea unor garanții adecvate, pentru securitatea și confidențialitatea datelor.** [Excepție de neconstituționalitate a prevederilor art. VII din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2019 privind modificarea și completarea Legii nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României și modificarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, precum și unele măsuri pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru Președintele României din anul 2019].

Soluția Curții Constituționale: La data întocmirii prezentului raport, dosarul se afla în curs de soluționare.

✓ **Asigurarea previzibilității legislative în privința regimului juridic al organelor de conducere ale fundațiilor de tineret, întrucât în acest domeniu există un paralelism legislativ.** [Excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 13 alin. (1) și art. 14 alin. (1) cu referire la sintagma „adunare generală” din Legea tinerilor nr. 350/2006]

Soluția Curții Constituționale: La data întocmirii prezentului raport, dosarul se afla în curs de soluționare.

✓ **Protejarea cetățenilor față de arbitrariul și caracterul discreționar al măsurii conducerii administrative, la sediul poliției, favorizate de omisiunea reglementării unui termen limită pentru măsura conducerii administrative la sediul poliției.** [Excepția de neconstituționalitate având ca obiect prevederile art. 31 alin. (1) lit. b) și art. 36 alin. (4) și (5) din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, republicată]

Soluția Curții Constituționale: La data întocmirii prezentului raport, dosarul se afla în curs de soluționare.

✓ **Garantarea și respectarea dreptului de proprietate.** [Excepția de neconstituționalitate referitoare la prevederile art. 53 punctul 22 din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, în ceea ce privește sintagma „sau art. 56 alin. (11)”]

Soluția Curții Constituționale: La data întocmirii prezentului raport, **dosarul se afla în curs de soluționare.**

1.3 Efectele deciziilor de admitere, pronunțate în anul 2020, asupra unor excepții de neconstituționalitate, formulate în 2019

✓ **Garantarea respectării de către legiuitorul delegat a dreptului la viață intimă, familială și privată al utilizatorilor rețelelor de telefonie, în urma declarării ca neconstituționale** a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2019 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 34/2008 privind organizarea și funcționarea Sistemului național unic pentru apeluri de urgență și pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2011 privind comunicațiile electronice, a fost constatată ca neconstituțională, în ansamblul său. (Decizia nr. 83/2020)

✓ **Stabilirea și reglementarea sensului constituțional al noțiunii de „partid parlamentar” ca urmare a admiterii excepției art. 118 alin. (2) din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, modificată**, întrucât textul criticat atribuia sintagmei „partide politice parlamentare”, semnificația de „partide și alte formațiuni politice care au grup parlamentar propriu, în cel puțin una din Camerele Parlamentului”, și nu de „partide reprezentate în Parlament”.

Ulterior pronunțării deciziei de admitere, Parlamentul a adoptat Legea nr. 202/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 208/2015, definind noțiunea de partid parlamentar, astfel: „În sensul prezentei legi, prin **partide politice parlamentare** se înțelege partidele politice și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care, la ultimele alegeri pentru Senat și Camera Deputaților, au întrunit, individual sau într-o alianță, pragul electoral și au obținut mandate de deputat sau de senator sau care nu au participat la ultimele alegeri parlamentare, dar la data declanșării calendarului electoral pentru alegerile parlamentare, au ca membri 7 senatori sau 10 deputați.

(2) *Alianțele politice și alianțele electorale care au în componență cel puțin un partid politic parlamentar sunt asimilate partidelor politice parlamentare.”*

1.4 Formularea punctelor de vedere la solicitarea Curții Constituționale

În perioada de referință, ca urmare a analizei de constituționalitate asupra actelor normative, invocate prin raportare la textele constituționale, pretins încălcate, a fost transmis Curții Constituționale, un număr de **26 de puncte de vedere**.

În continuare, vom prezenta succint, cu titlu exemplificativ, câteva dintre punctele de vedere formulate de Avocatul Poporului, în dosare pe rolul Curții Constituționale:

✓ **punct de vedere în sensul neconstituționalității art. 391 alin. (1) și (8) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată**, în forma anterioară modificărilor survenite prin Legea nr. 113/2016 și Legea nr. 359/2018, motivat de faptul că: *dispozițiile legale care permiteau continuarea activității peste vârsta de 65 de ani, numai medicilor titulari ai cabinetelor de medicină de familie, din mediul rural, creau o situație discriminatorie, recunoscând acest beneficiu numai în favoarea acestora, deși făceau parte din aceeași categorie cu medicii titulari ai cabinetelor de medicină de familie, din mediul urban. Or, criteriul locului de exercitare a profesiei de medic, respectiv mediul urban sau rural, nu reprezintă un criteriu obiectiv și rațional, pentru crearea unui regim juridic diferit, pentru aceeași categorie profesională. Curtea Constituțională urmează să se pronunțe.*

✓ **punct de vedere în sensul constituționalității dispozițiilor art. 159 alin. (3) din Codul penal în măsura în care acestea sunt aplicabile și inculpaților în privința cărora a**

intervenit schimbarea încadrării juridice într-o infracțiune pentru care legea prevede împăcarea, motivat de faptul că: în cazul schimbării încadrării juridice, inculpatul este lipsit de posibilitatea împăcării, creându-se o diferență de tratament, în cadrul categoriei persoanelor care săvârșesc aceeași infracțiune, pentru care legea prevede posibilitatea împăcării până la citirea actului de sesizare al instanței. Prin stabilirea unui criteriu exterior inculpatului în cazul căruia a intervenit schimbarea încadrării juridice, constând în nedepășirea momentului citirii actului de sesizare a instanței, ce nu-i poate fi imputat acestuia, dar de care depinde acordarea beneficiului împăcării, se creează o discriminare, întrucât beneficiul reglementării criticate, aparține doar unei anumite părți din categoria de inculpați, în privința cărora împăcarea a intervenit până la citirea actului de sesizare a instanței. Curtea Constituțională urmează să se pronunțe.

✓ *punct de vedere în sensul neconstituționalității dispozițiilor art. 20 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu completările ulterioare, în măsura în care interpretarea lor presupune achitarea taxei judiciare de timbru.* Instituirea accesului în justiție, condiționat de achitarea taxei judiciare de timbru, în fața instanței de contencios administrativ, comparativ cu gratuitatea acțiunii formulate în fața instanței de drept comun, creează inechități, deși persoanele, în oricare dintre cele două situații, prevăzute de art. 20 sau art. 27, invocă discriminarea în temeiul aceluiași act normativ, or accesul la justiție, mai ales în cazul persoanelor care se consideră discriminate, trebuie facilitat și nu îngreunat. Curtea Constituțională urmează să se pronunțe.

1.5 Soluționarea petițiilor prin care se solicită sesizarea Curții Constituționale

În anul 2020, a fost soluționat un număr de **1225 de petiții**, prin care a fost solicitată sesizarea Curții Constituționale în privința actelor normative apreciate de petenți ca fiind neconstituționale.

Soluționarea petițiilor adresate Biroului contencios constituțional, prin care se solicită sesizarea Curții Constituționale **presupune realizarea analizei de constituționalitate a actelor normative invocate de petenți**, prin raportare la textele constituționale, pretins încălcate, astfel cum au fost acestea dezvoltate, în jurisprudența Curții Constituționale, a Curții Europene a Drepturilor Omului, a Înaltei Curți de Casație și Justiție și în doctrină.

În urma **documentării prealabile și a realizării controlului de constituționalitate** privind legile sau ordonanțele, Biroul contencios constituțional și recurs în interesul legii asigură **informarea petenților cu privire la:**

- **argumentele de natură extrinsecă sau intrinsecă**, prezentate în mod exhaustiv, care au determinat decizia Avocatului Poporului de a sesiza sau nu, după caz, Curtea Constituțională, în vederea exercitării controlului de constituționalitate;

- **condițiile în care se realizează implicarea instituției Avocatul Poporului în controlul de constituționalitate.**

Având în vedere particularitățile spețelor, pentru soluționarea a **patru dintre petiții**, s-a impus **realizarea unor demersuri la autoritățile competente**: solicitarea unor clarificări (2 adrese către Casa Națională de Pensii Publice, 1 adresă la Inspectoratul Județean de Poliție Rutieră Bacău, 1 adresă către Inspectoratul General de Poliție); reiterarea unei propuneri de modificare a legislației cuprinsă în Raportul anual al Avocatului Poporului, din anul 2015, **în sensul majorării cuantumului venitului mediu net lunar, pe membru de familie, avut în vedere la acordarea ajutorului public judiciar**, s-au formulat 2 adrese către Ministerul Justiției și Ministerul Finanțelor Publice.

1.6 Colaborarea cu domeniile de activitate din cadrul instituției Avocatului Poporului

În situațiile în care, din analiza sesizărilor cu privire la neconstituționalitatea unor legi sau ordonanțe, au fost identificate situații de încălcare ale drepturilor, de către autoritățile administrației publice (aspecte ce intră în competența de soluționare a domeniilor de activitate ale instituției), au fost transmise domeniilor de activitate, propuneri motivate, cu privire la încălcarea produsă și remediile juridice posibile, în vederea abordării pro-active, în soluționarea petițiilor și ajutarea petenților cu soluții concrete, în vederea rezolvării problemelor sesizate de către aceștia.

2. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu recurs în interesul legii

În anul 2020, în exercitarea atribuției sale privind unificarea practicii judiciare, Avocatul Poporului a formulat **3 recursuri în interesul legii**, după cum urmează:

✓ *Recurs în interesul legii privind interpretarea și aplicarea neunitară a sintagmei „până la soluționarea contestației la executare” din cuprinsul dispozițiilor art. 719 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în sensul de a stabili dacă suspendarea executării se dispune până la soluționarea, în primă instanță, a contestației la executare sau până la soluționarea definitivă a acesteia*

Soluția Înaltei Curți de Casație și Justiție: termenul pentru soluționarea recursului în interesul legii a fost stabilit pentru data de 8 februarie 2021.

✓ *Recurs în interesul legii privind interpretarea și aplicarea neunitară a dispozițiilor art. 65 alin. (2) din Legea nr. 53/2003, republicată, referitor la sintagma „cauză reală și serioasă”, în sensul de a se stabili „dacă un caracter serios al concedierii presupune ca, în situația reducerii numărului de posturi identice din cadrul unității, angajatorul trebuie să aplice unele criterii de departajare/selecție, pentru a justifica alegerea salariatului/salariaților care urmează să fie concediat/concediați dintr-un număr de salariați care desfășoară activități identice sau similare”;*

Soluția Înaltei Curți de Casație și Justiție: Înalta Curte de Casație și Justiție a respins ca inadmisibil recursul formulat de Avocatul Poporului, motivat de faptul că tinde la o interpretare care să adauge la lege.

✓ *Recurs în interesul legii privind interpretarea și aplicarea neunitară a dispozițiilor Anexei VIII, Cap. II, lit. A, Secțiunea II, pct. 6, subpct. 6.2, lit. a) pct. 1 din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, în corelare cu dispozițiile art. 38 alin. (3), alin. (4) și alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017, modificată și completată.* Avocatul Poporului a considerat justificată, **opinia instanțelor judecătorești potrivit căreia sporul pentru condiții deosebite de muncă vătămătoare/periculoase se acordă necondiționat de cuantumul salariului de bază, respectiv de atingerea, depășirea sau nedepășirea grilei de salarizare, stabilită pentru anul 2022.**

Soluția Înaltei Curți de Casație și Justiție: Înalta Curte a admis recursul în interesul legii formulat de Avocatul Poporului și, în consecință, a stabilit că personalul din instituțiile publice sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor, care este încadrat și își desfășoară activitatea în specialitatea funcțiilor specifice, prevăzute în anexă, beneficiază de sporul pentru condiții de muncă vătămătoare/periculoase, astfel cum este reglementat de Legea-cadru nr. 153/2017, de la data la care salariile de bază, soldele de funcție/salariile de funcție, indemnizațiile de încadrare devin egale sau mai mari decât cele stabilite, potrivit legii, pentru anul 2022, ca urmare a majorărilor salariale reglementate.

2.1. Soluționarea petițiilor prin care se solicită sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea unificării practicii judiciare neunitare

În perioada analizată, a fost soluționat un număr de **75 de petiții** prin care petenții au solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Soluționarea petițiilor din analiza cărora se conturează sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție presupune: (i) identificarea dispozițiilor legale a căror interpretare și aplicare a determinat practica judiciară neunitară; (ii) identificarea aceleiași probleme de drept care a primit o soluționare diferită; (iii) sesizarea celor 15 curți de apel.

Din cele 85 de petiții, în **10 dosare** s-a impus formularea solicitărilor către curțile de apel de la nivelul întregii țări, în vederea comunicării hotărârilor judecătorești privind practica judiciară neunitară. După analizarea practicii judiciare transmise, doar în **3 dosare** au fost întrunite condițiile pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Secțiunea a 2-a Activitatea Biroului contencios administrativ și juridic

Pentru perioada de referință, activitatea acestui birou poate fi sintetizată astfel:

2.1. Formularea a 2 acțiuni în contencios administrativ

✓ **Acțiune în anularea unor hotărâri privind delegarea gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și canalizare, adoptate de Consiliul Local al comunei Blejoi, județul Prahova, cu termen de judecată stabilit la 08.02.2021.**

✓ **Acțiune în anularea parțială a unor hotărâri ale Consiliului Local al comunei Brezoele, județul Dâmbovița, având ca obiect stabilirea taxei de pază pentru imobilele nelocuite și a taxei de habitat cu destinație specială de salubritate.** Acțiunea formulată a fost respinsă, reclamantul având deschisă calea de atac a recursului.

❖ În anul 2020, a fost admisă acțiunea în contencios administrativ formulată de Avocatul Poporului, în numele unui petent căruia i s-a refuzat cererea de schimbare a numelui, pe cale administrativă, cu numele purtat de soțul său. Autoritatea publică și-a motivat refuzul de faptul că cererea de schimbarea a numelui, formulată de petent, ar tinde la o recunoaștere a căsătoriei încheiată în străinătate cu o persoană de același sex. Urmare a acțiunii formulate de Avocatul Poporului, Consiliul Județean Timiș a fost obligat să emită decizie de schimbare a numelui.

2.2. Soluționarea petițiilor prin care se solicită sesizarea instanței de contencios administrativ

A fost soluționat un număr de **49 de lucrări** având ca obiect solicitarea de sesizare a instanței de contencios administrativ în privința nelegalității unor acte administrative.

2.3. Soluționare plângeri prealabile

Au fost redactate **12 răspunsuri la plângeri prealabile.**

2.4. Dosare în care Avocatul Poporului are calitatea de pârât; acte procedurale întocmite:

În anul 2020, la nivelul Biroului contencios administrativ și juridic au fost gestionate **56 de dosare** (dosare nou înregistrate și dosare din anii precedenți, care se află în diferite faze procesuale), pentru care s-au întocmit actele de procedură necesare: a) **1 cale de atac**; b) **5**

puncte de vedere la solicitarea instanțelor; c) 28 întâmpinări; d) 3 răspunsuri la întâmpinări; e) 15 note/concluzii scrise.

Până la data întocmirii prezentului raport, **nu a fost pierdut, definitiv, niciunul dintre dosarele în care Avocatul Poporului a avut calitatea de pârât, astfel încât putem evidenția o rată de succes de 100%.**

❖ Pentru anul 2020, reținem o speță ce prezintă caracter de noutate și anume, contestarea în instanță a 2 recomandări ale Avocatului Poporului formulate față de Spitalul Clinic Municipal Oradea „Dr. Gavril Curteanu”. Avocatul Poporului a invocat excepția inadmisibilității cererii de chemare în judecată, motivat de faptul că recomandările, deși formal au aparența unor acte administrative și sunt emise de o autoritate publică în organizarea legii, nu dau naștere și nu modifică ori sting raporturi juridice, astfel că nu pot fi socotite acte administrative în accepțiunea Legii nr. 554/2004. În acest context, cererea de chemare în judecată era lipsită de una dintre cerințele esențiale ale unei acțiuni la instanța de contencios administrativ cea referitoare la obiectul litigiului, care trebuie să vizeze un act administrativ.

În analiza naturii juridice a unui act administrativ, esențiale sunt efectele juridice pe care le produce, natura măsurilor dispuse în conținutul său.

În atare condiții, actul administrativ trebuie să modifice ceva în ordinea juridică existentă, ori prin recomandarea emisă se solicita spitalului să respecte un ordin al ministrului sănătății.

Recomandării îi lipsește caracterul execuțional și nu se constituie ca un act administrativ în sensul art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, din moment ce nu „dă naștere, modifică sau stinge raporturi juridice”, prin ea însuși, ci eventualele măsuri ce pot fi aplicate sau nu, se dispun doar de organul administrativ competent, în condițiile legii.

Soluția instanței de fond, Curtea de Apel București, a fost în sensul admiterii excepției inadmisibilității cererii de chemare în judecată, invocată de Avocatul Poporului și, în consecință, a respins acțiunea ca inadmisibilă.

Pe lângă activitățile de reprezentare a intereselor instituției în fața instanțelor, au fost realizate și alte activități juridice specifice: a) întocmire sau revizuire, după caz, și viză de legalitate pentru toate ordinele și regulamentele emise de Avocatul Poporului; b) formularea unor puncte de vedere cu privire la diverse acte sau fapte administrative, la solicitarea Avocatul Poporului.

2.5. Informări zilnice privind actele normative referitoare la drepturile omului adoptate/emise în perioada stării de urgență/alertă

În contextul fluctuației legislative, datorată situației sanitare, în scopul informării publice, în timp real, a cetățenilor, dar și a personalului instituției Avocatul Poporului, au fost întocmite la nivelul Birului contencios administrativ și juridic **130 de informări zilnice.**

Secțiunea a 3-a Activitatea Biroului analiză acte normative, relații externe și comunicare

Anul 2020 a fost un an fără precedent în ultimul secol pentru întreaga omenire, având în vedere declanșarea pandemiei de Covid-19, provocată de coronavirus. Adaptarea la noua realitate a dus la trecerea, aproape în întregime, a activității în spațiul online: implementarea regimului de telemuncă, participarea la conferințe, webinarii, seminarii, pe diferite platforme.

3.1. Pentru perioada de referință, activitatea poate fi sintetizată astfel:

✓ **Demersuri la nivelul autorităților din România în stare de urgență/alertă:**

• *Solicitare adresată președintelui Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării privind formularea unui punct de vedere față de interzicerea accesului persoanelor a căror temperatură corporală, măsurată la intrarea în incintă, depășește 37,3°C în unitățile/instituțiile de învățământ, instituțiile publice și toate structurile aflate în subordonarea sau coordonarea Ministerului Educației și Cercetării, demers ce a stat la baza emiterii Recomandării nr. 119/2020.* Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a analizat o posibilă faptă de discriminare indirectă, deoarece condiția de participare, la examenele sus amintite, este una neutră, temperatura corporală fiind măsurată tuturor participanților. În opinia Consiliului, condiția, aparent neutră, dezavantajează participanții a căror temperatură corporală depășește limita impusă prin ordin, iar măsura excluderii de la examene se realizează pe baza unei prezumții simple, aceea că toți participanții care ating o anumită temperatură corporală sunt suspecti de a fi purtători de SARS-CoV-2. Această prezumție simplă are ca efect o discriminare prin asociere, participantul la examen cu o temperatură corporală peste limită, fiind tratat ca și când ar fi purtător de SARS-CoV-2, deși nu există o confirmare medicală în acest sens. Așadar, rezultă că tratamentul diferențiat se face pe criteriul unei boli cronice neconfirmate. Concluzionând, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat că fapta sesizată de instituția Avocatul Poporului reprezintă discriminare indirectă.

• *Solicitare privind formularea unui punct de vedere din perspectiva nerespectării drepturilor consumatorilor, care, pentru a avea acces, de exemplu, într-un magazin pentru achiziția de produse alimentare sunt obligați să accepte verificarea temperaturii corporale, adresată președintelui Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal.* Autoritatea ne-a comunicat următoarele: numai în măsura în care informațiile privind temperatura corporală a unei persoane fizice identificate sau identificabile se înregistrează într-un sistem de evidență, dispozițiile Regulamentului (UE) 2016/679 devin aplicabile; în măsura în care este necesar a se asigura obiective importante de interes public general ale unui stat membru, cum ar fi în domeniul sănătății publice, dreptul intern care se aplică operatorului de date poate restricționa, printr-o măsură legislativă, domeniul de aplicare al obligațiilor și al drepturilor prevăzute de Regulamentul (UE) 2016/679.

• *Solicitare privind formularea unui punct de vedere – analize și statistici privind mobilitatea persoanelor în timpul epidemiei Covid-19, adresată: prim-ministrului, ministrului afacerilor interne, ministrului transporturilor, infrastructurii și comunicațiilor, președintelui Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal și președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații.*

Secretariatul General al Guvernului ne-a comunicat că nici Departamentul pentru Situații de Urgență, care a asigurat „comanda acțiuni” la nivel național în perioada gestionării situației create de epidemia de Covid-19, nici Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor și nici Asociația Operatorilor Mobili din România nu au solicitat niciun fel de date, informații, analize sau statistici referitoare la mobilitatea persoanelor.

Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal ne-a comunicat că dispozițiile Regulamentului (UE) 2016/679 prevăd faptul că prelucrarea datelor cu caracter personal se realizează cu consimțământul persoanei vizate, sau, în alte situații, în funcție de natura datelor și categoriilor de date colectate și prelucrate. Într-o astfel de situație, întotdeauna, operatorul este obligat să informeze persoanele vizate într-o manieră concisă, transparentă și ușor accesibilă.

Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații ne-a comunicat următoarele: nu are cunoștință despre existența unor solicitări din partea autorităților publice ale statului român, adresate furnizorilor de rețele sau servicii de comunicații electronice, cu

privire la realizarea unei analize a mobilității persoanelor și nici despre practicile altor furnizori de rețele sau servicii de comunicații electronice de realizare a unor analize care vizează mobilitatea persoanelor; la data de 3 iunie 2020, Vodafone Romania S.A. a adus la cunoștința ANCOM faptul că Fondul Monetar Internațional i-a solicitat datele menționate mai sus în vederea corelării acestora cu diverși parametri ai activității economice; ANCOM nu a fost notificată cu privire la ștergerea datelor obținute pentru controlul și combaterea răspândirii infecției cu Covid-19.

✓ **Demersuri la nivelul instituțiilor Ombudsman din Europa, dar și al altor autorități de la nivel european în stare de urgență/alertă:**

• *Solicitări adresate președintelui Comisiei pentru Petiții din Parlamentul German și ministrului federal al muncii și afacerilor sociale din Republica Federală Germania privind siguranța sanitară a muncitorilor români sezonieri.*

Din răspunsurile celor două autorități au reieșit, între altele, următoarele: Guvernul Federal German a întreprins măsuri pentru asigurarea siguranței și sănătății la locul de muncă, precum și pentru protecția împotriva infecției, în special în timpul crizei Covid-19; pentru toți muncitorii sezonieri care sosesc în Germania, va fi efectuat un control al stării de sănătate, la aeroport, înainte de check-in-ul la Poliția federală; angajatorul are obligația de a asigura spații separate de cazare pentru persoanele confirmate sau suspecte de infectare; s-a decis extinderea canalelor de informare existente privind infectarea cu coronavirus în rândul muncitorilor din alte țări, care lucrează în Germania, astfel încât Guvernul Federal să poată informa cu promptitudine, ambasadele țărilor de origine privind potențialele riscuri; în scopul asigurării sănătății și securității în muncă, Ministerul Federal al Alimentației și Agriculturii a publicat un plan de acțiune, pe 2 aprilie 2020.

• *Solicitare privind formularea unui punct de vedere din perspectiva nerespectării drepturilor consumatorilor, care, pentru a avea acces, de exemplu, într-un magazin pentru achiziția de produse alimentare sunt obligați să accepte verificarea temperaturii corporale, adresată European Data Protection Supervisor.*

Cu privire la dimensiunea protecției datelor în cadrul verificărilor temperaturii corporale, în special cele efectuate la intrarea în clădiri, atât pentru angajați, cât și pentru vizitatori, *Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor (AEPD)* a emis, în contextul crizei Covid-19, un Ghid de aplicare a Regulamentului (UE) 2018/1725. AEPD consideră că sistemele de verificare a temperaturii, operate manual și urmate de înregistrare, documentare sau prelucrare ulterioară a datelor personale ale unei persoane, sau sisteme operate automat folosind mijloace digitale automatizate, cum ar fi camerele termice sau scanările termice, ar intra, în general, în domeniul de aplicare al Regulamentului.

• *Solicitare privind formularea unui punct de vedere din perspectiva nerespectării drepturilor consumatorilor, care, pentru a avea acces, de exemplu, într-un magazin pentru achiziția de produse alimentare sunt obligați să accepte verificarea temperaturii corporale/interzicerea accesului persoanelor a căror temperatură corporală, măsurată la intrarea în incintă, depășește 37,3°C în unitățile/ instituțiile de învățământ, instituțiile publice și toate structurile aflate în subordonarea sau coordonarea Ministerului Educației și Cercetării, adresată Ombudsmanului European;*

• *Solicitare privind formularea unui punct de vedere – analize și statistici privind mobilitatea persoanelor în timpul epidemiei Covid-19, adresată: European Data Protection Supervisor, Ombudsmanului European, Comisarului European – Valori și Transparență și Comisarului European – O Europă pregătită pentru era digitală.*

Conform informațiilor deținute de Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor, Comisia Europeană (DG CNECT) a lansat în luna martie o inițiativă de colectare a

informațiilor cu privire la tiparele agregate ale mobilității în statele membre. Comisia Europeană a cooperat cu Centrul Comun de Cercetare al Comisiei pentru acest proiect. Comisia Europeană s-a adresat direct operatorilor de rețele mobile din statele membre, pentru a primi seturi de date, care urmează să fie utilizate în scopuri de creare a unor tipare. Aceste tipare ar trebui să contribuie la înțelegerea dinamicii și propagării epidemiilor, precum și la evaluarea eficacității și impactului măsurilor de distanțare socială.

Din răspunsul comun al Comisarului european - O Europă pregătită pentru era digitală și al Comisarului european - Valori și transparență au reieșit următoarele: Comisia Europeană a solicitat operatorilor de rețele de telefonie mobilă europene să comunice date anonimizate și agregate Centrului său Comun de Cercetare (JRC); Comisia Europeană poartă discuții la nivel tehnic cu operatorii de rețele mobile care s-au oferit să furnizeze date, inclusiv date care acoperă România; cererea către operatorii de rețele mobile este limitată strict la date anonimizate și nu va conduce în niciun fel la urmărirea persoanelor; JRC va păstra datele pentru cel mult 90 de zile sau până la sfârșitul crizei Covid-19, în funcție de termenul care se împlinește primul. Această perioadă poate fi prelungită, cu acordul operatorilor de telecomunicații, dacă criza Covid-19 continuă. Comisia va partaja rezultatele analizei cu autoritățile din statele membre și cu Centrul European pentru Prevenirea și Controlul Bolilor.

• *Demersuri la: Ombudsmanul European, președintele Institutului Internațional al Ombudsmanului, președintele Regiunii Europene a Institutului Internațional al Ombudsmanului, președintele Asociației Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni, președintele Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept - Comisia de la Veneția, președintele Parlamentului European, Comisarul European - Valori și Transparență, Referitoare la Atacuri cu privire la activitatea Ombudsmanului și a Curții Constituționale din România; • demers la președintele Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept – Comisia de la Veneția, Referitor la Atacuri cu privire la activitatea Ombudsmanului din România.*

✓ La nivelul biroului **a fost întocmit Raportul Special privind respectarea drepturilor omului și măsurile excepționale dispuse în perioada stării de urgență și a stării de alertă (16 martie-10 septembrie 2020)**, raport ce reflectă activitatea Avocatului Poporului în perioada de criză pe care o traversăm, precum și răspunsurile și reacțiile autorităților. Raportul a fost înaintat primului-ministru, președinților celor două camere ale Parlamentului, ministrului sănătății, ministrului afacerilor interne, ministrului educației și cercetării, ministrului muncii și protecției sociale și șefului Departamentului pentru Situații de Urgență. De asemenea, raportul a încercat să reflecte situația de ansamblu traversată de România în această perioadă, încercând să identifice astfel disfuncționalitățile la nivel de sistem, cazurile individuale fiind tratate potrivit procedurii obișnuite de soluționare a petițiilor.

✓ Alte activități specifice la nivelul Biroului analizează acte normative, relații externe și comunicare: verificarea/corectarea/elaborarea/documentarea/expedierea rapoartelor speciale; gestionarea documentelor primite/transmise prin Poșta specială; traducerea tuturor invitațiilor și solicitărilor primite de la Ombudsmani sau alte organizații cu care colaborează instituția Avocatul Poporului; întocmirea comunicatelor de presă; răspunsuri la solicitările primite din partea mass-media/ONG-uri; gestionarea rubricilor: *Acțiuni ale Avocatului Poporului legate de deciziile privind starea de urgență și starea de alertă; Activitate; Noutăți* de pe site-ul instituției Avocatul Poporului.

3.2. Informări privind actele normative referitoare la drepturile omului adoptate/emise în perioada stării de urgență/alertă

În contextul fluctuației legislative, datorate situației sanitare, în scopul informării publice, în timp real, a cetățenilor, dar și a personalului instituției Avocatul Poporului, au fost întocmite la nivelul birului, **39 de informări** privind actele normative referitoare la drepturile omului adoptate/emise în perioada stării de urgență/alertă.

3.3. Pe *plan extern*, după izbucnirea pandemiei de Covid-19, o parte din seminariile, mesele rotunde și conferințele programate au fost fie anulate, fie amânate, în timp ce altele au fost mutate în sistem online. Reprezentanții instituției Avocatul Poporului au participat la reuniuni internaționale, organizate de: Institutul European al Ombudsmanului, Institutul Internațional al Ombudsmanului, Asociația Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni, Consiliul Europei, alte instituții europene cu care colaborăm.

- *Workshop-ul cu tema Aplicarea la nivelul Uniunii Europene a Cartei Drepturilor Fundamentale*, organizat de Agenția pentru Drepturile Fundamentale a Uniunii Europene – FRA;

- discuții bilaterale online, cu experții Comisiei Europene, pe marginea noului Mecanism european privind statul de drept;

- *Consiliul de administrație al Asociației Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni – AOMF* (organizat online);

- conferința digitală a Rețelei Europene a Ombudsmanilor și Aniversarea a 25 de ani de la înființarea Ombudsmanului European;

- a *12-a Conferință internațională a Instituțiilor Ombudsman pentru Forțele Armate*;

- training online, cu accent pe abilitățile esențiale în relația cu mass-media, organizat de Institutul Internațional al Ombudsmanului;

- webinarul cu tema *Covid-19 și Ombudsmanul – Adaptarea la provocările unei pandemii*, organizat de Controlorul de Stat și Ombudsmanul din Israel, în colaborare cu Institutul Internațional al Ombudsmanului;

- workshop-ul online al Rețelei MNP-urilor din Europa de Sud-Est (SEE MNP), găzduit de Instituția Ombudsman din Croația;

- webinarul cu tema *Monitorizarea la fața locului a drepturilor persoanelor cu dizabilități în timpul Covid-19*, organizat de Rețeaua Europeană a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului și Apărătorul Public din Georgia;

- webinarul cu tema *Schimb de cunoștințe despre bune practici: Implementarea mandatului și atribuțiilor NHRI în contextul Covid-19*, organizat de către Alianța Globală a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (GANHRI);

- întâlnire online cu tema *Proceduri de petiționare și formulare cereri în penitenciare*, organizată de Comitetul Helsinki din Ungaria;

- conferința anuală *ENOC privind evaluarea impactului asupra drepturilor copilului*, organizată de Rețeaua Europeană a Ombudsmanilor pentru Copii.

3.4. Din manifestările care au avut loc pe *plan intern*, amintim:

- vizita în România a Dr. Ákos Kozma, Comisarul pentru Drepturile Fundamentale din Ungaria;

- webinarul cu tema *Avocatul Poporului - Garant al respectării și promovării drepturilor copilului*, organizat de Domeniul Apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului;

- întâlnirea cu președintele-raportor al Grupului de lucru privind discriminarea împotriva femeilor și fetelor din cadrul Oficiului Înaltului Comisar al ONU pentru Drepturile Omului;

- întâlnirea cu magistratul francez de legătură în România și Republica Moldova;
- întâlnirea de lucru referitoare la concluziile Raportului Special în legătură cu prescrierea substanțelor psihotrope pentru copiii din centrele de tip rezidențial. La întâlnire au participat reprezentanți ai: Autorității Naționale pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții, Colegiului Medicilor din România, Centrului Național de Sănătate Mintală și Luptă Antidrog, Comisiei de Psihiatrie pediatrică din cadrul Ministerului Sănătății - Centrul de Sănătate Mintală pentru Copii, Colegiului Psihologilor din România și Asociației Române de Psihiatrie a Copilului și Adolescentului și Profesii Asociate;
- întâlnirea cu o echipă a Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (OSCE-ODIHR), desemnați pentru evaluarea perioadei pre-electorale România, din perspectiva alegerilor parlamentare.

*

Avocatul Poporului și Organizația Salvați Copiii au încheiat un *Protocol de colaborare* pe o perioadă de 5 ani, în scopul în scopul promovării respectării drepturilor copilului și a protejării lui împotriva oricărei forme de abuz și violență, acordând o atenție sporită celor mai vulnerabili.

**

Începând cu luna martie 2020, *stagiile de practică* ale studenților programate a se desfășura la instituția Avocatul Poporului au fost amânate pe o perioadă nedeterminată, din cauza pandemiei Covid-19. Cu toate acestea, studenți din cadrul Facultății de Drept – Universitatea din București, au fost implicați în întocmirea *Raportului Special privind acordarea burselor pentru elevi la nivel național în anul școlar 2019-2020*.

3.5. Comunicarea și relațiile instituției Avocatul Poporului cu mass-media

În contextul unui an marcat, din cauza pandemiei de Covid-19, de restrângerea, chiar sistarea contactului direct cu cetățenii, Avocatul Poporului a rămas un partener proactiv al presei, receptiv la toate semnalele mass-media privind posibile încălcări ale drepturilor și libertăților cetățenilor de către autorități sau instituții publice.

Toate acțiunile întreprinse de către Avocatul Poporului au fost mediatizate constant, atât prin comunicate de presă, cât și prin postarea pe site. În ciuda contextului epidemiologic complex, Avocatul Poporului a organizat conferințe de presă, cu luarea măsurilor de siguranță adecvate, atunci când situația a permis-o.

Pentru a arăta transparența totală, dar și deschiderea față de cetățeni, autorități, mass-media, precum și orice altă persoană interesată, după instituirea stării de urgență, pe pagina de start a site-ului instituției au fost create 2 rubrici:

§ Acțiuni ale Avocatului Poporului legate de deciziile privind starea de urgență și starea de alertă, în care pot fi consultate solicitările și recomandările adresate autorităților în legătură cu deciziile acestora privind starea de urgență și starea de alertă.

§ Avocatul Poporului vă informează, unde se regăsesc Actele normative referitoare la drepturile omului adoptate/emise în perioada stării de urgență și a stării de alertă.

În anul 2020, a fost inaugurat **noul site web al instituției Avocatul Poporului**, o platformă modernă care facilitează accesul online al cetățenilor la serviciile instituției, într-un format mai atractiv și intuitiv în utilizare. Din punct de vedere vizual, site-ul oferă posibilități precum mărirea și micșorarea dimensiunii textului, afișarea în format alb-negru sau color, afișarea textului cu contrast mărit, cu un fond mai ușor de citit, sau în culoarea neagră pe

fundal alb, evidențierea link-urilor, toate acestea fiind accesibile atât de pe desktop cât și de pe telefoane mobile și tablete.

Site-ul conține toate informațiile relevante privind modalitățile prin care cetățenii se pot adresa instituției, descrierea într-un limbaj clar a competențelor fiecărui domeniu de activitate în parte, cu exemple concrete de probleme cu care cetățenii de pot sesiza, cadrul legislativ național și internațional în domeniu, precum și zeci de link-uri utile către site-urile altor instituții naționale și ministere. Toate aceste informații sunt disponibile atât în limba română, cât și în limba engleză.

De asemenea, site-ul este actualizat constant cu toate acțiunile relevante ale instituției la rubrica *Noutăți*.

În anul 2020, activitatea instituției Avocatul Poporului a fost reflectată în **439 emisiuni radio-TV**, **1284 articole în presa centrală și locală**, **60 comunicate de presă**. De asemenea, au fost organizate **3 conferințe de presă**:

- 14 ianuarie 2020, organizată de instituția Avocatul Poporului și UNICEF România, prilejuită de prima consultare dintre noul Board al Copiilor și Avocatul Copilului. Cu această ocazie, a fost semnat un *Memorandum de Înțelegere* între Avocatul Poporului și Reprezentanța UNICEF în România, pentru perioada 2020-2022;

- 10 septembrie 2020, conferință de presă comună a Avocatului Poporului și a Societății Academice din România, în cadrul căreia au fost prezentate concluziile *Raportului Special privind respectarea dreptului la burse școlare al elevilor din România în anul școlar 2019-2020*.

- 16 septembrie 2020, conferința de presă a Avocatului Poporului, în cadrul căreia au fost prezentate concluziile *Raportului privind respectarea drepturilor omului și măsurile excepționale dispuse în perioada stării de urgență și a stării de alertă (16 martie-10 septembrie 2020)*.

Comunicarea și relațiile birourilor teritoriale cu mass-media s-a concretizat în publicarea în presa locală a **155 de articole**, referitoare la activitatea birourilor teritoriale, iar reprezentanții acestora au participat la **146 de emisiuni de radio și televiziune**.

CAPITOLUL IX

RESURSE UMANE, MATERIALE ȘI BUGETARE

Secțiunea 1 – Resurse umane

Instituția este condusă de Avocatul Poporului, asistat de 6 adjuncți, care au calitatea de secretar de stat, specializați pe șase domenii de activitate, din cele șase existente.

În cadrul instituției Avocatul Poporului funcționează, în subordinea directă a Avocatului Poporului, Serviciul contencios constituțional, recurs în interesul legii, contencios administrativ și juridic, analizează acte normative, relații externe și comunicare, fiind compus din trei structuri, având competențe bine delimitate: Biroul contencios constituțional și recurs în interesul legii, Biroul contencios administrativ și juridic și Biroul analizează acte normative, relații externe și comunicare.

În teritoriu, activitatea se desfășoară prin cele 14 birouri teritoriale, organizate pe criteriul geografic al Curților de Apel, precum și prin cele 4 centre zonale ale Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în Locurile de Detenție.

Personalul existent în instituție de 146 salariați este format din: 7 demnitari, 1 director coordonator, 1 șef serviciu, 3 șefi de birou, 100 consilieri, 13 experți, 5 referenți și 12 șoferi, la care se adaugă 3 consilieri și 1 referent, la cabinetul demnitarului. Dintre aceștia, 96 sunt femei și 50 sunt bărbați.

Structura organizatorică a instituției Avocatul Poporului este prevăzută în Regulamentul de organizare și funcționare a instituției și reflectă domeniile de specializare, astfel cum sunt stabilite prin lege.

Activitatea economică și administrativă a instituției este coordonată de directorul coordonator.

În cadrul instituției funcționează Consiliul Consultativ, care este compus din Avocatul Poporului, adjuncții acestuia, directorul coordonator, precum și alte persoane desemnate de Avocatul Poporului. Consiliul se întrunește o dată pe lună, sau ori de câte ori se consideră necesar, fiind convocat de Avocatul Poporului.

Instituția Avocatul Poporului și-a desfășurat activitatea în anul 2020, cu o schemă de personal ce a cuprins un număr de 165 de posturi finanțate, din care 107 posturi repartizate la sediul central și 58 de posturi, la birourile din teritoriu, precum și la cele trei centre zonale.

La sfârșitul anului 2020, au fost înregistrați 146 salariați și 19 posturi vacante.

Personalului instituției Avocatul Poporului îi sunt aplicabile prevederile Statutului personalului din structurile de specialitate ale Parlamentului.

Secțiunea a 2-a – Resurse materiale și bugetare

Prezentul capitol tratează resursele financiare ale instituției și modul în care au fost consumate, baza legală și modificările legislative privind creditele puse la dispoziție prin bugetul instituției.

Situația creditelor bugetare și de angajament alocate și consumate de instituția Avocatul Poporului în anul 2020 este prezentată în tabelul următor:

Titlul	Buget inițial Legea nr. 5/2020	Influențe rectificare bugetară conform OUG nr. 50/2020	Influențe rectificare bugetară conform OUG nr. 135/2020	Influențe rectificare bugetară conform OUG nr. 201/2020	Retrageri credite conform art.54 din Legea nr. 500/2002	Buget diminuat rămas de executat	Buget consumat la data de 31.12.2020	Realizat %
Total, din care:	24.135.000	-90.000	-895.000	-250.000	-226.000	22.674.000	22.598.509	99,67
Cheltuieli personal	19.570.000	-	-700.000	-250.000	-204.000	18.416.000	18.369.445	99,75
Bunuri și servicii	4.144.000	+30.000	-214.000	-	-21.000	3.939.000	3.913.354	99,35
Alte transferuri	15.000	-	-	-	-	15.000	14.991	99,94
Alte cheltuieli	136.000	-	+19.000	-	-1.000	154.000	153.629	99,76
Capital	270.000	-120.000	-	-	-	150.000	147.090	98,06

În vederea desfășurării activității în anul 2020, instituției Avocatul Poporului i s-au alocat prin **Legea nr. 5/2020 a bugetului de stat pe anul 2020**, credite bugetare și de angajament în valoare de **24.135.000 lei**.

Instituția Avocatul Poporului a identificat pe parcursul anului 2020, economii în valoare de **1.461.000 lei**, economii pe care le-a restituit, la bugetul de stat, cu ocazia rectificărilor bugetare sau le-a disponibilizat, la Fondul de Rezervă Bugetară, la dispoziția Guvernului. Creditele de angajament și bugetare, de executat pentru anul 2020, au fost de **22.674.000 lei**.

Execuția bugetară a anului 2020 s-a realizat la nivelul a 99,67% din bugetul alocat.

Ponderea cea mai mare în totalul creditelor bugetare o au cheltuielile de personal, în procent de 81,22%.

Cheltuielile instituției au fost efectuate cu încadrarea în creditele bugetare alocate.

Consumarea fondurilor privind cheltuielile de personal s-a făcut cu respectarea prevederilor legale privind încadrarea personalului instituției Avocatul Poporului, acordarea concediilor medicale, sporurilor, tichetelor de vacanță și indemnizației de hrană.

Cheltuielile ocazionate de măsurile luate pentru combaterea efectelor pandemiei Covid-19, au fost suportate din Titlul I „Cheltuieli de personal”, în sumă de 74.289 lei, reprezentând plata pentru concediile medicale acordate, în perioada aprilie-decembrie 2020, către 11 salariați pentru codul 07 (carantină) și către 6 salariați pentru codul 05/51 (boală infectocontagioasă din grupa A).

Bugetul rămas de executat în anul 2020, în urma rectificărilor bugetare și a disponibilizării de credite bugetare, a fost de 18.416.000 lei, cheltuielile cu salariile fiind, la finele anului 2020, în valoare de 18.369.445 lei, rezultând o execuție bugetară de 99,75%.

Instituția Avocatul Poporului nu are datorii și nici întârzieri la plata salariilor sau a contribuțiilor la bugetul de stat.

La **Titlul II Bunuri și servicii**, în cursul anului 2020, consumarea creditelor bugetare s-a efectuat în baza Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice. În cursul anului 2020, toate achizițiile publice au fost efectuate prin intermediul SICAP. Un număr nesemnificativ de achiziții s-au efectuat, în mod excepțional, fără intermediul SICAP, din motive obiective.

Toate achizițiile din cursul anului 2020 au fost efectuate prin achiziție directă, nedeșășindu-se pragul prevăzut în Legea nr. 98/2016 la art. 7 alin. (5).

În cadrul Titlului II „Bunuri și servicii”, **cheltuielile pentru închirierea spațiului pentru clădirea sediului**, în valoare de 2.788.361 lei, au deținut o pondere de 71,25% din totalul creditelor bugetare consumate. Această cheltuială provine din Acordul-Cadru nr. 3920

din 2 martie 2020, încheiat cu proprietarul clădirii, GENERALCOM S.A., pentru o perioadă de 5 ani, valabil de la data semnării lui, cu posibilitate de reînnoire, în condițiile legii. Aferent Contractului Cadru, se încheie, anual, câte un Contract Subsecvent, în cadrul căruia valoarea lunară este stabilită la 49.184,26 euro, cu TVA inclus.

Pentru finanțarea măsurilor determinate de pandemia Covid-19, au fost efectuate cheltuieli de la titlul II „Bunuri și servicii”, în sumă de 65.860 lei, ca urmare a faptului că instituția Avocatul Poporului a plătit în perioada martie-decembrie 2020, atât pentru angajații de la sediul central, cât și pentru cei de la cele 14 birouri teritoriale și 3 centre zonale: **materiale de protecție** în vederea respectării măsurilor impuse de instituirea stării de urgență/alertă, respectiv: gel dezinfectant, panouri de protecție, măști de protecție, mănuși, pastile cloramină, viziere de protecție, botoși de unică folosință, halate unică folosință, servicii de dezinfecție, termometre digitale, baghete dezinfectare UVC.

Bugetul rămas de executat în anul 2020, în urma rectificărilor bugetare și a disponibilizării de credite bugetare, a fost de 3.939.000 lei, iar cheltuielile realizate au fost, la finele anului 2020, în valoare de 3.913.354 lei, execuția bugetară fiind de 99,35%.

La **Titlul VII Alte transferuri**, s-au alocat prin Legea bugetului de stat nr. 5/2020, credite bugetare și de angajament în sumă de 15.000 lei.

Instituția Avocatul Poporului este afiliată la o serie de organisme internaționale fiind obligată prin lege să achite cotizații anuale, astfel:

- Legea nr. 170/1999 pentru aprobarea afilierii instituției Avocatul Poporului la Asociația Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni (1.100 euro/an)
- Legea nr. 206/1998 pentru aprobarea afilierii instituției Avocatul Poporului la Institutul Internațional al Ombudsmanului (1.500 euro/an) și la Institutul European al Ombudsmanului (350 euro/an).

În cursul anului 2020, au fost efectuate plăți în sumă de 14.991 lei. Execuția bugetară a fost de 99,76%, suma fiind, în totalitate, destinată achitării contribuției de membru al instituției Avocatul Poporului la organismele internaționale la care aceasta este afiliată.

La **Titlul XI Alte cheltuieli**, s-au alocat prin Legea bugetului de stat nr. 5/2020 credite bugetare și de angajament în sumă de 136.000 lei, pentru plata fondului aferent persoanelor cu handicap neîncadrate.

Bugetul de executat în anul 2020, în urma rectificărilor bugetare și a disponibilizării de credite bugetare, a fost de 154.000 lei, cheltuielile pentru plata fondului aferent persoanelor cu handicap neîncadrate fiind, la finele anului 2020, în valoare de 153.629 lei, rezultând o execuție bugetară de 99,76%.

La **Titlul XIII. Active nefinanciare** ponderea cea mai mare a cheltuielilor efectuate (70,07%) este deținută de achiziționarea de licențe în valoare de 103.072 lei, astfel:

- licența pentru extinderea aplicației web Pirs-ePRIM la birourile teritoriale și centrele zonale, aplicație care permite salvarea bazei de date a instituției, în valoare de 72.828 lei;
- licențe WinSvr pentru noul server, achiziționat în vederea înlocuirii serverului existent, depășit din punct de vedere moral și fizic, în sumă de 24.514 lei;
- licențe Windows 10 Pro (3 buc.) și Office Home and Business 2019 (3 buc.) în valoare de 5.730 lei, pentru cele 3 calculatoare Sistem All-in-One, achiziționate în cursul anului.

Bugetul rămas de executat în anul 2020, în urma rectificărilor bugetare a fost de 150.000 lei, iar cheltuielile realizate au fost, la finele anului 2020, în valoare de 147.090 lei, execuția bugetară fiind de 98,06%.

CAPITOLUL X

AUDIT ȘI MANAGEMENTUL RISCURILOR

În anul 2020, în instituția Avocatul Poporului au fost efectuate misiuni de audit privitoare la:

a) Auditul de sistem, adică o evaluare de profunzime a sistemelor de conducere și control intern, cu scopul de a stabili dacă acestea funcționează economic, eficace și eficient, pentru identificarea deficiențelor și formularea de recomandări pentru corectarea acestora.

Temele alese au fost:

- Evaluarea procesului și stadiului de implementare a sistemelor de control managerial sub prisma standardelor din Ordinul SGG 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice;
- Auditul sistemului de tehnologie a informației (IT).

b) Auditul de regularitate/conformitate, care reprezintă examinarea acțiunilor asupra efectelor financiare pe seama fondurilor publice sau a patrimoniului public, sub aspectul respectării ansamblului principiilor, regulilor procedurale și metodologice, conform normelor legale.

Temele alese au fost:

- Auditul sistemului de control financiar preventiv propriu (CFP);
- Auditul activității de gestiune a resurselor umane;
- Auditul birourilor teritoriale Pitești și Oradea;

c) Auditul de performanță, care examinează dacă criteriile stabilite pentru implementarea obiectivelor și sarcinilor entității publice au fost corecte pentru evaluarea rezultatelor și apreciază dacă rezultatele sunt conforme cu obiectivele.

Temele alese au fost:

- Auditul domeniului de activitate armată, justiție, poliție, penitenciare;
- Auditul domeniului de activitate drepturile familiei, tinerilor, pensionarilor, persoanelor cu handicap.

În rapoartele de audit întocmite s-a constatat funcționalitatea controlului intern și a proceselor de guvernanță, fiabilitatea sistemelor auditate, dar și aspecte care necesită perfecționări atât din punct de vedere procedural, organizatoric, cât și al resurselor umane implicate.

Recomandările auditului public intern s-au referit în special la necesitatea consolidării sistemului de control intern, prin managementul riscurilor, elaborarea de noi proceduri operaționale interne și revizuirea celor existente, perfecționarea pregătirii profesionale și dezvoltarea sistemului informatic. Astfel, principalele recomandări s-au referit la următoarele aspecte:

- elaborarea/revizuirea procedurilor, scrise și formalizate, pentru activitățile din domeniul tehnologiei informației specifice instituției Avocatul Poporului, pe măsură ce avansul tehnologic și modificările organizaționale impun acest lucru;
- elaborarea de planuri strategice de dezvoltare a sistemelor informatice pentru următorii ani pentru extinderea sistemului de management a documentelor la nivelul birourilor teritoriale/centrelor zonale;
- pregătirea profesională continuă a resurselor umane;
- analiza anuală a riscurilor proprii domeniilor de activitate, stabilirea măsurilor de gestionare a riscurilor și urmărirea cu periodicitate a implementării lor, cu termene și persoane responsabile, care să fie consemnate în registrul riscurilor;

- angajarea și utilizarea creditelor bugetare să se facă pe baza bunei gestiuni financiare (aplicarea principiului economicității, eficienței și eficacității), în urma unor analize periodice a gradului de angajare a creditelor bugetare raportat la necesitățile reale, pe termen scurt și mediu al instituției;
- angajații trebuie să manifeste în continuare solitudine, atitudine pro-activă și să se implice în monitorizarea presei pentru a găsi cazuri cu implicații sociale deosebite, care să impună sesizări din oficiu sau efectuarea de anchete, care să fie repartizate într-un mod echilibrat între cei trei angajați.

Instituția Avocatul Poporului dispune de o structură specializată, constituită în scopul monitorizării, coordonării și îndrumării metodologice a sistemului propriu de control managerial, respectiv Comisia de monitorizare, care are un rol fundamental pentru întărirea capacității organizatorice a instituției Avocatul Poporului, având ca atribuții principale: coordonarea procesului de actualizare a obiectivelor și a activităților la care se atașează indicatori de performanță sau de rezultat pentru evaluarea acestora, analiza și prioritizarea riscurilor semnificative, analiza și avizarea procedurilor formalizate, analiza informării privind monitorizarea performanțelor și elaborarea Programul de dezvoltare a sistemului de control intern managerial.

În anul 2020, membrii Comisiei de monitorizare s-au întrunit periodic, pentru a identifica și analiza riscurile care puteau afecta realizarea obiectivelor și pentru a elabora planuri corespunzătoare, în direcția limitării posibilelor consecințe ale acestor riscuri și de asemenea, au fost elaborate noi proceduri și au fost revizuite cele existente. A fost perfecționat sistemul de indicatori de performanță al instituției.

Strategiile de control perfecționate în cursul anului 2020 au fost următoarele:

- controlul prin reguli, proceduri și reglementări formale-care au sprijinit elaborarea deciziilor în activitatea curentă a instituției;
- controlul prin evaluarea performanțelor, care a fost utilizat pentru prevenirea sau corectarea comportamentelor și performanțelor nedorite;
- controlul financiar, incluzând o varietate de tehnici și proceduri ce au prevenit alocarea defectuoasă a resurselor financiare și au oferit feed-back despre modul de utilizare a lor.

În cadrul sistemului de control intern al instituției Avocatul Poporului, un rol foarte important l-a avut controlul financiar preventiv, care s-a organizat și exercitat în următoarele forme: control financiar preventiv propriu și control financiar preventiv delegat pentru monitorizarea operațiunilor financiare. Acordarea vizei de control financiar preventiv s-a făcut conform legislației în vigoare, prin respectarea îndeplinirii principiilor, regulilor procedurale și metodologice care au fost aplicabile categoriilor de operațiuni din care fac parte operațiunile supuse controlului (control de regularitate); s-a respectat încadrarea în limitele și destinația creditelor bugetare (control bugetar). Monitorizarea făcută asupra controlului financiar preventiv de către controlorul delegat și evaluarea făcută prin auditul intern au fost de natură să ofere o bază de asigurare rezonabilă că procedurile de control intern operează eficient în practică.

Prin dezbateră cazuistică, a noutăților legislative și prin schimburi de experiență cu instituții omoloage de tip Ombudsman din alte țări, s-a urmărit perfecționarea sistemului de control intern/manAGERIAL al instituției Avocatul Poporului, servind la atingerea obiectivelor generale ale instituției legate de apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor în raporturile acestora cu autoritățile publice.

* Presentul Raport cuprinde următoarele anexe:

- Anexa nr. 1: *Raport special privind protejarea zonelor forestiere ale României;*
- Anexa nr. 2: *Raport special privind acordarea burselor pentru elevi la nivel național în anul școlar 2019-2020;*
- Anexa nr. 3: *Raport special privind respectarea drepturilor omului și măsurile excepționale dispuse în perioada stării de urgență și a stării de alertă (16 martie – 10 septembrie 2020);*
- Anexa nr. 4: *Activitatea Avocatului Copilului de la înființare și până în prezent.*